

**Programmabegroting 2026
en Meerjarenperspectief
2027-2029**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Aanbieding.....	3
Leeswijzer.....	6
Financieel en beleidskader	7
Centrale thema's	13
0. Bestuur en ondersteuning	22
1. Veiligheid.....	26
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	29
3. Economie	31
4. Onderwijs	33
5. Sport, cultuur en recreatie	36
6. Sociaal Domein	40
7. Volksgezondheid en milieu	46
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.....	51
Paragraaf Lokale heffingen	54
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	58
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	68
Paragraaf Financiering.....	71
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	76
Paragraaf Verbonden partijen	84
Paragraaf Grondbeleid	94
Paragraaf Openbaarheid.....	98
Paragraaf Taakstellingen en reserveringen	99
Totaaloverzicht baten en lasten per programma	105
Financiële begroting per taakveld.....	106
Financiële uitgangspunten.....	119
Incidentele baten en lasten en structureel saldo	121
Bijlage 1 Reserves en voorzieningen.....	122
Bijlage 2 Geprognosticeerde balans.....	125
Bijlage 3 Algemene dekkingsmiddelen	126
Bijlage 4 Gemeentefonds.....	127
Bijlage 5 Latente ontwikkelingen	128
Bijlage 6 Interbestuurlijk toezicht	130
Bijlage 7 Trendontwikkeling indicatoren 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling'	136
Bijlage 8 Benchmark/gegevens ambtelijke organisatie	140
Bijlage 9 Ombuigmaatregelen Kadernota 2026	148
Bijlage 10 Portefeuilleverdeling.....	150
Bijlage 11 Afkortingenlijst.....	152

Aanbieding

Aan de leden van de gemeenteraad,

Met deze brief bieden wij u de Programmabegroting 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029 aan. Een begroting waarin we zoeken naar balans, niet alleen financieel, maar juist ook inhoudelijk. Deze begroting vormt de uitwerking van de door uw raad vastgestelde Kadernota 2026–2029: *“Noodzakelijke keuzes voor de toekomst van Haaksbergen”*. Daarmee geven wij invulling aan de strategische lijn die wij samen met uw raad hebben uitgezet.

De huidige financiële context vraagt om duidelijke en soms ingrijpende keuzes. Keuzes die altijd gericht zijn op het versterken van onze gemeente. We investeren waar dat noodzakelijk is, bezuinigen waar dat verantwoord kan, en behouden wat waardevol is voor onze gemeenschap. Deze begroting is geen optelsom van cijfers, maar een uitdrukking van visie en richting. Een samenspel van bestuurlijke verantwoordelijkheid, maatschappelijke betrokkenheid en vertrouwen in de kracht van Haaksbergen.

Financiële realiteit en Meicirculaire 2025

De structurele korting van het Rijk op het Gemeentefonds blijft onze financiële positie onder druk zetten. De Meicirculaire 2025 biedt slechts beperkte verlichting voor 2026 en 2027. Structureel verandert de circulaire echter niets aan onze opgave. De structurele korting blijft onverminderd van kracht en bevestigt de noodzaak van de ingezette koers: investeren in toekomstbestendigheid, realiseren van ombuigingen en verhogen van inkomsten. Door positieve ontwikkelingen tussen de kadernota en huidige begroting hebben we nu een positief structureel saldo van € 249.000.

Samen bouwen aan een toekomstbestendig Haaksbergen

In een tijd waarin gemeenten worden geconfronteerd met financiële onzekerheden en complexe maatschappelijke opgaven, blijft Haaksbergen koersvast. Ook in 2026 zetten wij in op een aantal speerpunten die niet alleen lokaal van groot belang zijn, maar ook aansluiten op regionale samenwerkingsverbanden en landelijke beleidsontwikkelingen.

Zo zetten we stevig in op het Assink Lyceum (Hal), deze heeft al jaren hoge prioriteit, maar het is in de afgelopen jaren niet gelukt hier voldoende middelen voor vrij te maken. In de kadernota hadden wij al voorgesteld structureel geld hiervoor vrij te maken. In deze begroting zetten we nu maximaal in op financiering van het Assink Lyceum om recht te doen aan de prioriteit. Dat betekent dat we naast de € 300.000 structureel vanaf 2028 uit de kadernota ook vanuit de algemene reserve € 5.300.000 extra apart zetten in de bestemmingsreserve IHP en vanaf 2027 structureel € 100.000 extra hiervoor vrij maken in de begroting.

Daarnaast blijven wij stevig inzetten op de woningbouwopgave. In lijn met de landelijke Wet versterking regie volkshuisvesting stellen wij een volkshuisvestingsprogramma op, waarin we concreet aangeven waar, hoeveel en voor wie we bouwen. Daarbij hanteren we de 30-40-30-regel om betaalbaarheid te waarborgen. We versterken onze regie op inbreidingslocaties en bereiden de uitwerking van uitbreidingslocaties zoals Honesch en Wissinkbrink voor. Dit doen we met oog voor urgente doelgroepen, waaronder starters, ouderen en statushouders.

Ook duurzaamheid blijft een leidend thema. In 2026 geven we uitvoering aan het Nationaal Isolatieprogramma en stellen we een warmteprogramma op onder de Omgevingswet. We werken samen met een netbeheerder aan het oplossen van netcongestie en ondersteunen ondernemers bij het opzetten van een Smart Energy Hub. Deze inzet sluit aan bij de regionale energiedoelstellingen en het Klimaatakkoord.

Binnen het sociaal domein blijven we bouwen aan een sterke sociale basis. We geven invulling aan de Hervormingsagenda Jeugd en de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente, met als doel het verminderen van verblijf en het versterken van ambulante alternatieven. We investeren in regievoering, samenwerking met huisartsen en het verbeteren van de toegang tot ondersteuning. Ook bereiden we ons voor op de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk, waarmee we jongeren beter begeleiden naar opleiding en werk.

Het buitengebied van Haaksbergen verdient blijvende aandacht. In 2026 starten we met het Omgevingsprogramma Toekomstbestendig Buitengebied, waarin we samen met agrarische ondernemers, inwoners en maatschappelijke partners werken aan een vitaal platteland. We sluiten aan bij provinciale gebiedsprocessen en faciliteren verduurzaming, biodiversiteit en participatie in het landschap.

Daarnaast blijven we investeren in onze dienstverlening en digitale weerbaarheid. We versterken onze informatiemanagementstructuur in samenwerking met de gemeente Hengelo en bereiden ons voor op de Cyberbeveiligingswet (NIS2). We zetten in op zaakgericht werken, digitale toegankelijkheid en het verbeteren van onze informatiehuishouding.

Wij blijven ook actief op zoek naar alternatieve mogelijkheden om een zwembad binnen onze gemeentegrenzen te behouden, maar zien geen ruimte noodzakelijke investeringen tot behoud van het zwembad te doen.

Deze speerpunten zijn geen losse ambities, maar vormen samen een samenhangende agenda voor een toekomstbestendig Haaksbergen. Ze zijn verankerd in onze visie en verbonden met de opgaven die wij delen met onze regio en het Rijk. In 2026 blijven wij bouwen aan een gemeente die dichtbij haar inwoners staat, bestuurlijk krachtig is en maatschappelijk relevant blijft.

Maatregelpakketten: keuzes die richting geven

Bovenstaande kan echter niet zonder dat we in deze begroting keuzes maken die niet alleen financieel noodzakelijk zijn, maar ook inhoudelijk richting geven. Keuzes die bijdragen aan een toekomstbestendig Haaksbergen. In lijn met de Kadernota 2026-2029 zijn de ombuigingen en investeringen opgenomen in vier maatregelpakketten en opgenomen in de voorliggende begroting. Samen vormen zij het scenario “*Toekomstbestendig Haaksbergen*”:

1. *Basispakket*

Efficiënte en verantwoorde maatregelen zonder directe maatschappelijke gevolgen. Deze dragen bij aan het oplossen van het structurele tekort, zonder dat inwoners of organisaties daar direct iets van merken.

2. *Basispluspakket*

Aanvullende maatregelen met maatschappelijke impact. Zorgvuldig afgewogen op basis van het door uw raad vastgestelde afwegingskader. Ze raken onder andere het voorzieningen-niveau, het onderhoud in de openbare ruimte en onderdelen van het sociaal domein. We kiezen hier voor een sobere en doelmatige aanpak, met oog voor wat echt telt.

3. *Toekomstpakket*

Gericht op noodzakelijke investeringen in de ambtelijke organisatie en beleidsvoering. Dit omvat personele lasten (uitbreiding formatie, versterking regievoering, strategisch personeelsbeleid) en materiële lasten (infrastructuur, Integraal HuisvestingsPlan (hierna: IHP), digitale voorzieningen, informatiemanagement, werkplekinrichting). Samen zorgen deze investeringen voor een robuuste en wendbare organisatie, klaar voor de opgaven van morgen.

4. *Pakket latente ontwikkelingen*

Opgaven die belangrijk zijn voor de langere termijn, maar waarvoor nu nog geen financiële ruimte is. Deze blijven nadrukkelijk in beeld en worden betrokken bij toekomstige afwegingen.

Deze maatregelpakketten zijn geen losse ingrepen, maar vormen samen een verhaal. Een verhaal van keuzes die bijdragen aan een gezonde financiële huishouding en aan het versterken van onze organisatie en dienstverlening. Deze pakketten leveren samen een structurele besparing van circa € 3.500.000 op. Daarmee wordt niet alleen het tekort aangepakt, maar ook ruimte gecreëerd voor versterking van onze ambtelijke organisatie en dienstverlening. Zo bouwen we aan een Haaksbergen dat beter voorbereid is op morgen, en daar vandaag al verantwoordelijkheid voor neemt.

Woonlastenontwikkeling

In deze begroting is nadrukkelijk aandacht besteed aan de betaalbaarheid voor onze inwoners. De gemeentelijke woonlasten voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden stijgen in 2026 met €36 per jaar ten opzichte van 2025 voor woningeigenaren. Voor huurders dalen de lasten met € 25 per jaar. Deze ontwikkeling is het gevolg van een evenwichtige combinatie van beleidsmatige keuzes:

- De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt verhoogd met 11,95%, waarvan 7,5% een beleidsmatige extra verhoging betreft bovenop de reguliere indexatie.
- De afvalstoffenheffing daalt met gemiddeld 0,1%.
- De rioolheffing daalt met 6,4%.

Ook wordt er rekening gehouden met huishoudens met een inkomen op minimumniveau. Hiermee wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt dat gemeentelijke lasten rechtvaardig en sociaal verantwoord worden vormgegeven.

Monitoring en verbinding

In de komende periode blijven wij u actief betrekken bij de uitwerking van de maatregelen, de monitoring van effecten en het gesprek met de samenleving. We zetten in op transparante besluitvorming en het tijdig delen van inzichten, zodat we samen kunnen bijsturen waar nodig. Daarbij hechten wij aan een goede verbinding met onze inwoners: we blijven investeren in participatie, communicatie en het versterken van het vertrouwen in lokaal bestuur.

Tot slot

Als gemeente staan wij voor een betrouwbare overheid die haar taken zorgvuldig uitvoert, haar inwoners ondersteunt en haar toekomst veiligstelt. Wij willen een gemeente zijn die niet alleen reageert op financiële druk, maar actief kiest voor versterking, samenwerking en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daarom investeren wij in onze ambtelijke organisatie, in voorzieningen en een gezonde financiële huishouding. Niet omdat het eenvoudig is, maar omdat het noodzakelijk is om onze rol als lokaal bestuur goed te blijven vervullen. De keuzes die wij maken zijn ingrijpend, maar gericht op het behoud van kwaliteit, continuïteit en bestuurlijke zelfstandigheid.

Wij zien deze begroting als een gezamenlijke stap in een traject dat wij met uw raad voortzetten. In de komende periode blijven wij u actief betrekken bij de uitwerking van de maatregelen, de monitoring van effecten en het gesprek met de samenleving. Samen blijven we bouwen aan een toekomstbestendig Haaksbergen.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,
Gerard van den Hengel
Jan-Herman Scholten
Pieter van Zwanenburg
Johan Niemans

Leeswijzer

De voorliggende Begroting 2026-2029 heeft dezelfde opzet als de Begroting 2025-2028.

Zowel de individuele bedragen als tellingen in de financiële tabellen sluiten aan op de onderliggende financiële administratie. Echter door afronding op € 1.000 kan het in de presentatie van sommige tabellen lijken dat de tellingen met € 1.000 of € 2.000 afwijken van de som van de individuele bedragen daarboven. Wij passen hier geen handmatige correctie toe om de aansluiting met de financiële administratie te behouden en administratieve handelingen te beperken.

Financieel- en beleidskader

Hier worden de financiële beleidskaders uitgewerkt. Ook is een overzicht toegevoegd met alle mutaties ten opzichte van de Kadernota 2026-2029.

Centrale thema's

Hier zijn een aantal belangrijke thema's opgenomen, die meerdere programma's raken.

Programma's

Ieder programma is in een apart hoofdstuk opgenomen. Per programma is het maatschappelijk effect in een doelstelling geformuleerd en wordt ingegaan op wat we willen bereiken en wat we hiervoor doen in 2026. Daarnaast zijn de begrote middelen op programmaniveau opgenomen. Voor een aantal indicatoren heeft de raad nog geen norm vastgesteld. Deze zijn aangegeven met het *-teken. Aan het thema "normering van prestatie-indicatoren" wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling" aandacht geschonken.

Paragrafen

De verplichte paragrafen zijn in aparte hoofdstukken opgenomen.

Financiële begroting per taakveld

De financiële Begroting 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029 is in dit hoofdstuk per taakveld opgenomen. Hierbij wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van de Begroting 2025-2028, na vaststelling van de Eerste bestuursrapportage 2025.

Totaaloverzicht baten en lasten per programma

Hier is een totaaloverzicht opgenomen van alle baten en lasten per programma.

Financiële uitgangspunten

In dit hoofdstuk zijn de financiële uitgangspunten opgenomen, op basis waarvan de financiële begroting is opgesteld.

Overzicht en toelichting incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten en een toelichting hierop zijn opgenomen in dit hoofdstuk.

Financieel en beleidskader

Het uitgangspunt voor deze begroting is de op 9 juli 2025 vastgestelde Kadernota 2026-2029. De Gemeentewet schrijft voor een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Het Rijk bemoeilijkt deze opdracht door de invoering van het ravijnjaar. Een begroting die structureel en reëel in evenwicht is, vraagt met het oog op het ravijnjaar om bezuinigingen door te voeren. In de Kadernota 2026-2029 zijn maatregelen genomen om tot een sluitende begroting te komen.

Begroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029

In onderstaand is een verloopoverzicht van het begrotingssaldo weergegeven. De incidentele investeringen en frictiekosten, als gevolg van de maatregelen uit de kadernota, worden gedekt door de algemene reserve. Daarnaast heeft de raad bij de behandeling van de Eerste bestuursrapportage 2025 een amendement aangenomen om een bedrag structureel te storten in de bestemmingsreserve IHP. Het saldo van de begroting wordt daarmee structureel € 14.000 nadeliger. Hierdoor is een meerjarig negatief begrotingssaldo ontstaan voor aanvang van het begrotingsproces 2026.

De mutaties van de autonome ontwikkeling tussen kadernota en begroting zorgen voor een structureel sluitende begroting heeft. De begroting sluit in 2026 met een positief resultaat van € 840.000. Meerjarig laat de begroting vanaf 2026 een positief resultaat zien van € 984.000 in 2027, € 2.000 in 2028 en in 2029 van € 249.000.

bedragen x € 1.000

Totaal	2026	2027	2028	2029
Saldo Kadernota na ombuigen	-1.463	-1.276	-50	9
Dekking uit Algemene reserve voor frictiekosten besparingsmaatregelen	348	622	58	0
Amendement A6 1e berap 25: vrijval kapitaallasten basisschool de Weert storten in bestemmingsreserve IHP	-14	-14	-14	-14
Startsaldo begrotingsproces 2026	-1.129	-669	-5	-5
Mutaties na Kadernota 2026	1.969	1.653	7	255
Saldo begroting 2026-2029	840	984	2	249

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt per 1 januari 2026 naar verwachting € 17.405.000. In 2026 wordt vanuit de algemene reserve een storting gedaan in de bestemmingsreserve IHP van €5.300.000. Met de voorliggende begroting daalt de algemene reserve naar € 11.916.000 per 31 december 2029. De stand van de algemene reserve is voldoende om alle risico's op te vangen. In 2026 bedraagt de weerstandsratio 2,5. Dit wordt nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen.

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling algemene reserve	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo algemene reserve per 1 januari	20.164	17.405	11.570	11.724	11.667
Saldo begroting	0	840	984	2	249
Begrote onttrekkingen/ dotatie in de algeme reserve	-2.759	-6.675	-830	-58	0
Algemene reserve per 31 december	17.405	11.570	11.724	11.667	11.916

Mutaties na de Kadernota 2026-2029

Het vertrekpunt voor de Begroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029 is de Kadernota 2026-2029. Onderstaande tabel geeft inzicht in de autonome mutaties die na de Kadernota 2026-2029 zijn doorgevoerd in de voorliggende Begroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029. In deze tabel hebben min-bedragen een negatief effect op het saldo en plus-bedragen een positief effect op het saldo.

Mutaties Begroting 2026 tov kadernota 2026

(Bedragen x € 1.000)

		2026	2027	2028	2029
A	Saldo kadernota	-1.129	-669	-5	-5
		nadeel	nadeel	nadeel	nadeel
B	Autonome ontwikkelingen				
	<u>Prijsstijging</u>				
1 a	Sociaal Domein	-840	-840	-840	-840
1 b	Salarislasten	-610	-610	-610	-610
1 c	Verbonden partijen	-741	-741	-741	-741
1 d	Werkbudgetten	-387	-387	-387	-387
1 e	Subsidies	-159	-159	-159	-159
1 f	Contractueel	-122	-122	-122	-122
	Subtotaal prijsstijging	-2.858	-2.858	-2.858	-2.858
	<u>Dekking prijsstijging</u>				
2	Dekking: stelpost meerjarige loon- en prijsontwikkeling 2025	3.214	2.643	2.643	2.643
3	Dekking: indexatie overige baten	115	115	115	121
	Subtotaal dekking prijsstijging	3.329	2.758	2.758	2.764
	Effect prijsstijging t.o.v. kadernota	470	-101	-101	-94
	<u>Overig autonoom</u>				
4	Actualisatie kapitaallasten	314	173	48	108
5	Actualisatie rioolexploitatie	-59	-66	-73	-73
6	Beheerskosten gymzaal het Palet	-33	-33	-33	-33
7	Extra inzet t.b.v. regionale trajecten	-36	-36	-36	-36
8	Extra opbrengst schatkistbankieren	130	0	0	0
9	Verhoging leges begraven	17	17	17	17
10	Opstellen volkshuisvestingsprogramma	-40	0	0	0
11	Reiskosten inburgeraars	-20	-20	-20	-20
12	Tegemoetkoming kinderopvang voor Pleegouders (taakmutatie)	-14	-14	-1	-1
13	Toename kinderen met een hoge indicatie PGB	-75	-75	0	0
14	Uitstel invoering inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo	-96	0	0	0
15	Afname aantal cliënten ambulante jeugdhulp	150	150	150	150
16	Afname aantal jeugdigen wonen en verblijf	350	350	350	350
17	Verlenging pilot Team AnderS	-59	0	0	0
18	Toename gemeentelijke monumenten	-40	0	0	0
19	Regeling Woon-werkvergoeding	-250	-250	-250	-250
20	Hervormingsagenda Jeugd	-380	-380	0	0
21	Terugdraaien bezuiniging hondenvoorziening	-92	-92	-92	-92
22	Bijstanduitkeringen BUIG	-676	0	0	0
23	Actualisatie wachtgelduitkeringen	-60	0	0	0
24	Correctie op maatschappelijke en vrouwenopvang	215	244	244	244
25	Ombuigingsopgave gemeenschappelijke regelingen	0	0	-251	-70
26	Extra dotatie reserve voor Assink Lyceum	0	-100	-100	-100
27	Overige bijstelling	17	17	17	17
	Subtotaal overig autonoom	-737	-115	-30	211
	Totaal autonome ontwikkelingen	-266	-215	-131	117
C	Algemene middelen				
1	Ontwikkelingen meicirculaire	2.235	1.868	138	138
	Totaal algemene middelen	2.235	1.868	138	138
	Saldo	840	984	2	249
		voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

A Saldo kadernota

Uitgangspunt voor de Begroting 2026-2029 is het meerjarig saldo, zoals opgenomen in de Kadernota 2026-2029.

B Autonome ontwikkelingen

Prijsstijgingen

B1. Prijsstijgingen

De gehanteerde prijsstijgingen die volgen uit contracten, wettelijke verplichtingen of financiële uitgangspunten zijn gebaseerd op verschillende indexcijfers, zoals opgenomen in het hoofdstuk 'Financiële uitgangspunten'. Voor een nadere toelichting op de prijsstijging per onderwerp verwijzen wij tevens naar dit hoofdstuk.

B2. Dekking: stelpost meerjarige loon- en prijsontwikkeling 2026

De stelpost loon- en prijsontwikkeling voor het jaar 2026 is de belangrijkste dekking voor de verwerking van de prijsstijgingen op de posten B1A t/m B1F.

B3. Dekking: indexatie overige baten

De laatste dekking van de prijsstijgingen is de indexatie van de overige baten. De verhoging van de baten is gekoppeld aan de gecombineerde BBP index.

Overig autonoom

B4. Actualisatie kapitaallasten

Betreft het effect van de actualisatie van de investeringen. Doordat een aantal (geplande) investeringen later zijn afgerond dan verwacht, ontstaat een voordeel op de kapitaallasten.

B5. Actualisatie Riwoexploitatie

Vanwege lagere uitgaven op het taakveld riolering hebben we minder compensabele BTW.

B6. Beheerkosten gymzaal het Palet

De gemeente is zowel juridisch als economisch eigenaar van de gymzaal het Palet en draagt daardoor zorg voor de beheerkosten van de gymzaal.

B7. Extra inzet regionale trajecten

Voor het samenwerkingsverband ten aanzien van de toegang in het sociaal domein is een verhoogde bijdrage noodzakelijk om invulling te geven in regionale trajecten, zoals monitoring en sturing van de resultaten uit de samenwerkingsagenda.

B8. Opbrengst schatkistbankieren

Incidenteel hebben we een extra verwachte opbrengst voor schatkistbankieren.

B9. Verhoging leges begraven

Conform het geactualiseerde Beleidskader Toekomstbestendige Begraafplaatsen willen we meer inkomsten en een betere kostendekking realiseren op de begraafplaatsen. Het tarief voor het verlenen van een uitsluitend recht op een graf of urnengraf wordt in 5-jaarlijkse stappen verhoogd naar een kostendekkend tarief. Daarnaast zijn er nieuwe tarieven voor natuurgraven opgenomen.

B10. Opstellen volkshuisvestingsprogramma

Op basis van de Wet versterking regie volkshuisvesting zijn we (naar verwachting vanaf 2027) als gemeente verplicht een volkshuisvestingsprogramma vast te stellen. In dit programma wordt aangegeven hoeveel en waar gebouwd zal worden. Ook staat hierin voor wie gebouwd wordt, zodat er genoeg woningen zijn voor o.a. ouderen en starters. Het volkshuisvestingsprogramma is een uitwerking van de Omgevingsvisie op het gebied van volkshuisvesting. De woonvisie komt hiermee te vervallen.

B11. Reiskosten inburgeraars

Het aantal inburgeraars is toegenomen waardoor de reiskosten voor inburgeraars toenemen. Het budget wordt met € 20.000 bijgesteld.

B12. Tegemoetkoming kinderopvang voor Pleegouders

In de Meicirculaire 2025 is een taakmutatie opgenomen voor tegemoetkoming aan pleegouders die een eigen bijdrage betalen voor de kinderopvang. Het Rijk geef eind van het jaar aan hoe gemeenten hier invullingen aan kunnen geven.

B13. Toename kinderen met een hoge indicatie PGB

Binnen gemeente Haaksbergen hebben onlangs 2 kinderen een hoge PGB indicatie ontvangen. Hierdoor stijgen de kosten in 2026 en 2027 met € 75.000. In 2028 gaan deze 2 kinderen uit de jeugdhulp.

B14. Uitstel invoering inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo

De wetgeving omtrent een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage is uitgesteld. Daarmee is de opgenomen bezuiniging in de Kadernota 2026-2029 niet uitvoerbaar. In de Meicirculaire 2025 worden we voor 1 jaar gecompenseerd, waardoor we de in de begroting opgenomen bezuiniging voor 2026 ook terugdraaien.

B15. Afname aantal cliënten ambulante jeugdhulp en B16 jeugdigen wonen en verblijf

We zien een dalende trend van het aantal cliënten in de jeugdhulp. De dalende trend is deels toe te schrijven aan de ingezette maatregelen, zoals professionalisering regievoering jeugdregisseur en maatregelen die zijn genomen voor de inkoop van jeugdzorg. Deze posten blijven we monitoren, omdat er in 2025 ook een stelselwijziging heeft plaatsgevonden. Daardoor is er sprake van een overgangsjaar, waarin het oude en nieuwe zorglandschap naast elkaar lopen.

B17. Verlenging pilot Team AnderS

Met de pilot Team AnderS wilt de gemeente Haaksbergen het aantal uithuisplaatsingen verlagen. Deelname aan de pilot team AnderS wordt verlengd met 1 jaar, waardoor de toegevoegde waarde beter kan worden beoordeeld.

B18. Toename gemeentelijke monumenten

De Erfgoedraad heeft in samenwerking met de Historische Kring een inventarisatie gemaakt van potentiële gemeentelijke monumenten uit de wederopbouwperiode (1940-1965). De erfgoedraad gaat een advies uitbrengen om 20 extra objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument. Om een object aan te kunnen wijzen als gemeentelijk monument moet hiervoor een redengevende beschrijving worden opgesteld. Dit is een officiële waarde stellende omschrijving van het pand of object. Voor het beschrijven van deze 20 objecten is € 40.000 noodzakelijk.

B19. Regeling Woon-werkvergoeding

Per 1 januari 2026 zijn gemeenten verplicht om een regeling vast te stellen voor de vergoeding van reiskosten woon-werkverkeer, zoals opgenomen in artikel 3.22 van de Cao Gemeenten 2025-2027. De Cao schrijft expliciet voor dat gemeenten een lokale regeling moeten vaststellen voor de vergoeding van woon-werkverkeer en dat deze regeling niet uitsluitend mag bestaan uit fiscale uitruil via het IKB. Om een aantrekkelijke werkgever te blijven is hiervoor naar verwachting € 250.000 per jaar noodzakelijk.

B20. Hervormingsagenda Jeugd

In de Voorjaarsnota 2025 stelt het Rijk zowel structureel als incidenteel, voor de jaren 2026 en 2027, extra geld voor jeugdzorg beschikbaar. Vanaf 2028 boekt het Rijk echter extra structurele bezuinigingen op jeugdzorg in. Het structurele extra geld en de structurele extra bezuinigingen

vallen tegen elkaar weg, waardoor voor gemeenten in 2028 de oorspronkelijke bezuiniging op basis van de Hervormingsagenda Jeugd overblijft. Gevolg van het vorenstaande is dat 2028 een nieuwe ravijnjaar voor gemeenten wordt. De incidentele extra middelen voor jeugdzorg in 2026 en 2027 zijn, volgens het Rijk, bedoeld om het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda te verzachten.

Zowel de Commissie Van Ark als de VNG roepen gemeenten op om de door het Rijk beschikbaar gestelde incidentele extra middelen, te gebruiken om de sociale basis te versterken (Commissie Van Ark) en het jeugdstelsel te verbeteren (VNG).

Het voorstel is om in 2026 en 2027 € 380.000 beschikbaar te stellen, zodat de gemeente Haaksbergen een aantal maatregelen kan treffen om de sociale basis te versterken en het jeugdstelsel te verbeteren.

B21. Terugdraaien bezuiniging hondenvoorziening

Bij de behandeling van de kadernota heeft de raad door middel van een aangenomen motie laten weten dat het bezuinigen op de hondenvoorzieningen onwenselijk is. In de voorliggende Begroting 2026-2029 wordt de bezuiniging teruggedraaid en komt de eerder opgenomen besparing ten laste van het begrotingssaldo.

B22. Bijstandsuitkering BUIG

De begroting van de Uitvoeringsorganisatie Hengelo, Borne en Haaksbergen ten aanzien van de besteding van de BUIG middelen hebben we onlangs ontvangen. Hieruit blijkt dat het aantal uitkeringen is toegenomen, waarvoor we in 2026 nog niet worden gecompenseerd. Deze stijging is ook in 2025 tot uitdrukking gekomen. De verwachting is dat de gemeente Haaksbergen in 2027 hiervoor wordt gecompenseerd via de BUIG. Dit komt omdat de financieringssysteem achter de rijksbijdrage (BUIG) een vertragend effect heeft van 2 jaar. Voor 2026 betekent dit een incidenteel nadeel van € 676.000.

B23. Actualisatie wachtgelduitkeringen

Er heeft een actualisatie van de wachtgelduitkeringen plaatsgevonden, wat er toe heeft geleid dat de begroting incidenteel met € 60.000 wordt verhoogd.

B24. Correctie op maatschappelijke en vrouwenopvang

Per abuis is in de Eerste bestuursrapportage 2025 een onnodige bijstelling gedaan op het budget van maatschappelijke en vrouwenopvang. Dit blijkt onterecht en wordt met deze bijstelling teruggedraaid.

B25. Ombuigingsopgave gemeenschappelijke regelingen

De wens bestaat een ombuiging van 6% te realiseren op de gemeenschappelijke regelingen. Hierover voert het college overleg in Twents verband om draagvlak te vinden voor een gezamenlijke insteek voor de gemeenschappelijke regelingen. In de Kadernota 2026-2029 is opgenomen dat we uit Twente Board stappen, wanneer de ombuiging van 6% niet of niet volledig via een gezamenlijke taakstelling op gemeenschappelijke regelingen ingevuld kan worden. Hoewel wij het (strategische) belang van regionale samenwerking onderschrijven, zien wij ons tot deze maatregel gedwongen, indien niet via de gemeenschappelijke regelingen een bijdrage aan onze opgave kan worden bewerkstelligd.

Tot dusver is een besparing van € 70.000 gerealiseerd op de bijdrage van de gemeenschappelijke regelingen. Het college blijft komend jaar in gesprek met andere deelnemers om de ombuiging van 6% te realiseren. Gezien deze ontwikkeling is het niet reëel om in 2028 uit Twente Board te stappen (gezien de opzegtermijn van 2 jaar). Om deze reden

wordt dit met een jaar uitgesteld. Daarnaast wordt de taakstelling in 2029 met € 70.000 verlaagd door de gerealiseerde besparing op gemeenschappelijke regelingen (dit is tot uitdrukking gekomen door een lagere prijsstijging bij 1C verbonden partijen).

B26. Extra dotatie voor Assink Lyceum

De nieuwbouw van Het Assink Lyceum (hierna: HAL) is al jaren als prioriteit benoemd. Om zicht te krijgen op realisatie, is inmiddels een bestemmingsreserve IHP ingesteld. In de Kadernota 2026 is HAL financieel opgenomen voor de jaren 2028 en 2029. Vanaf 2028 maken we structureel € 300.000 vrij voor HAL. Dit maakt onderdeel uit van het groeipad voor de financiering van HAL. De € 300.000 voor de jaren 2028 en 2029 (tezamen € 600.000) wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve IHP. Daarnaast ziet het college kans, in aanvulling op de kadernota, in de Begroting 2026 extra financiële middelen vast te leggen voor HAL. In 2026 wordt vanuit de algemene reserve een extra storting gedaan van € 5.300.000 in de bestemmingsreserve IHP. Daarnaast wil het college het geld dat de gemeente per leerling van het Rijk ontvangt, besteden aan onderwijshuisvesting, om hier naar toe te groeien wordt binnen de begroting structureel € 100.000 extra vrijgemaakt en jaarlijks toegevoegd aan de bestemmingsreserve IHP. Dat betekent dat er structureel minder over is voor andere dingen.

B27. Overige bijstelling

De overige autonome ontwikkelingen bestaan uit verschillende kleine ontwikkelingen, zoals de afvalexploitatie, drainage begraafplaatsen en de bijdrage aan Uitvoeringsplan Jeugdgezondheidszorg.

C Algemene middelen

Begin juli 2025 is de raad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de effecten van de Meicirculaire 2025. De effecten zijn in deze begroting verwerkt.

Centrale thema's

1 Raadsafspraken

Deze raadsperiode willen we vaart maken met enkele dossiers, de verhouding tussen gemeenteraad en college en tussen de fracties onderling verbeteren en zo de discussie in de raad laten gaan over hoofdlijnen en politieke verschillen. Daarom hebben de raadsfracties op 16 mei 2022 raadsafspraken geformuleerd op acht onderwerpen vanuit de kaderstellende rol. Deze raadsafspraken zijn unaniem door de gemeenteraad vastgesteld op 8 juni 2022 ([link raadsafspraken](#)). Het college geeft uitvoering aan de raadsafspraken als uitvoerend bestuursorgaan. Daarvoor heeft het college de raadsafspraken uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma gaat in op 'hoe' de raadsafspraken uitgevoerd worden, welke planning daarbij past, wat daarvoor nodig is en eventuele randvoorwaarden. Onderstaand wordt per onderwerp aangegeven wat we willen bereiken, welke raadsafspraken erover gemaakt zijn en wat we ervoor doen in 2026.

PARTICIPATIE

Wat willen we bereiken?

Dichter bij elkaar brengen van inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke apparaat.

Wat gaan we ervoor doen in 2026

De functionaris inwonersbetrokkenheid wordt in 2026 ingezet om participatie organisatie breed (beter) te organiseren en vroegtijdig bij initiatieven/plannen het vastgestelde participatiebeleid uit te voeren. Deze functionaris vormt ook het aanspreekpunt voor de raad en richt zich niet enkel op participatie bij initiatieven (plannen en beleid) van de gemeente, maar ook op die vanuit de samenleving. Participatie is ondergebracht in de portefeuilleverdeling. De coördinatie van participatie is ondergebracht bij de burgemeester en wethouder Van Zwanenburg is projectwethouder overheidsparticipatie. Er wordt ingezet om met de raad toe te werken naar een participatieverordening, die meer duidelijkheid biedt voor betrokkenen in een participatieproces. Met de door de tweede en eerste kamer aangenomen Wet versterking participatie op decentraal niveau stellen we de participatieverordening op, waarbij de inspraakverordening onderdeel wordt van de participatieverordening. De wet wil stimuleren dat inwoners betrokken worden bij de uitvoering en evaluatie van beleid en niet, zoals tot nu toe, alleen bij de voorbereiding daarvan. Hiermee wil de regering burgerparticipatie versterken. Met dit voorstel komt er ook een uitdaagrecht. Het uitdaagrecht maakt het voor inwoners en maatschappelijke partijen mogelijk de gemeente te verzoeken de uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen. Al dan niet met het bijbehorende budget.

Raadsafspraken

- Bij alle onderwerpen van de raadsafspraken een belangrijke plek voor participatie door inwoners in te ruimen, waarbij het college de raad faciliteert.

Belangrijk daarbij is begrijpelijke/toegankelijke taal en het begeleiden van de raad in de rol van meer en tijdiger met de samenleving in gesprek gaan. De werkgeverscommissie van de raad dient bij deze rol betrokken te worden. Het college dient aan te geven hoe participatie organisatie breed in de uitvoering van taken wordt betrokken. Dit vereist een aanspreekpunt voor de raad. Er dient een portefeuillehouder participatie aangewezen te worden en er kan worden gewerkt met pilots op een terrein waar beleid nog echt opgebouwd of geactualiseerd moet worden.

Participatietrajecten 2026

Naast de lopende thema's Omgevingsvisie, duurzaamheidsvisie en grondstoffenvisie komen in ieder geval de volgende thema's voor 2026 aan bod:

- participatieverordening
- doorontwikkeling burgerpanel
- woningbouwopgaven
- ontheemden opvang

EEN LEEFBAAR BUITENGEBIED

Wat willen we bereiken?

Het buitengebied van Haaksbergen ook in de toekomst leefbaar houden.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 gaan we de uitgangspunten voor het landelijk gebied uit de Omgevingsvisie verder uitwerken in een Omgevingsprogramma Toekomstbestendig Buitengebied. We voorzien meer aanvragen en nieuwe vormen van bedrijvigheid en wonen. Hier zal het beleid op aangepast worden, waarbij we vasthouden aan het grotere belang van een vitaal platteland. Ook zal het beleid voor KGO ontwikkelingen worden herzien. Voor de transitie in het landelijk gebied blijven we gezamenlijk optrekken met onze (agrarische) ondernemers en inwoners in gebiedsprocessen. We zetten hier in op een integrale benadering van kansen en opgaven. Tevens ondersteunen we verduurzaming van de landbouw. Ook hebben we een opgave op het gebied van landschap en biodiversiteit. Hiervoor willen we nieuwe en bestaande groene maatschappelijke initiatieven faciliteren. Denk aan de reeds ingezette boomdeeldagen en het bestendigen van de Groene en Blauwe Diensten. We doen dit in samenhang met het cluster duurzaamheid en leggen de verbinding met groen in de kernen.

Raadsafspraken

- Verzoek aan het college om in een werksessie te bespreken of het conceptbeleid de 'regionale spelregels' voldoende invulling geeft aan Haaksbergse opvattingen/vraagstukken.
- In die werksessie met de raad moet ook aan de orde komen op welke manier de fracties in de periode 2022-2026 beter geïnformeerd kunnen worden over regionaal, provinciaal en landelijk beleid waarmee het buitengebied te maken krijgt zodat zij proactief kunnen reageren op plannen die op die niveaus spelen.
- In die bespreking moeten in ieder geval de economische, ecologische en recreatieve aspecten van het buitengebied aan de orde worden gesteld.
- Begin 2025 heeft volgens afspraak een werksessie plaatsgevonden over ontwikkelingen in het buitengebied en welke rol de gemeente hierin kan spelen. De raad heeft aangegeven vaker op deze manier betrokken te worden. Eind 2026 starten we met de uitwerking van de Omgevingsvisie in een Omgevingsprogramma:
 - Het college te vragen de raad ook bij het opstellen van het Omgevingsprogramma te betrekken.

WONINGBOUW

Wat willen we bereiken?

Heldere kaders voor de woonruimteontwikkeling in de komende jaren, zodat bij langskomende nieuwbouwplannen kan worden getoetst of die plannen passen binnen de gestelde kaders. Daarnaast willen we versnelling van de woningbouwplannen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

De nieuwbouwplannen voor woningbouw, zowel op inbreidings- als uitbreidingslocaties, worden getoetst aan de woonvisie, het addendum op de structuurvisie, de woondeal Twente en aanvullende beleidskaders, zoals het beleidskader voor betaalbare woningen. We hebben steeds meer regie op de woningbouwplannen. Het komende jaar gaan we de regie verder versterken door het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma, waarin we concreet invulling geven aan de Omgevingsvisie als het gaat om woningbouw:

- we voeren regie op waar, hoeveel en voor wie gebouwd wordt;
- we zorgen ervoor dat er voldoende betaalbare woningen gebouwd worden door het toepassen van de 30-40-30 regel waar het kan;
- we kijken hoe we de bestaande woningvoorraad beter kunnen benutten door bijvoorbeeld woningdelen, en
- we maken afspraken met de regio Twente over een eerlijke verdeling van urgent woningzoekenden.

De focus ligt het komende jaar op realisatie van de sleutelprojecten op inbreidingslocaties, die in 2030 gereed moeten zijn en de uitwerking van de twee uitbreidingslocaties Honesch en Wissinkbrink.

Zie ook begrotingsprogramma 8 (volkshuisvesting en ruimtelijke ordening).

Raadsafspraken

- Het college vragen haast te maken met de woonvisie en na het vaststellen van de woonvisie het college opdracht te geven een concreet uitvoeringsplan te maken waarin wordt aangegeven 'hoe' de visie uitgevoerd gaat worden.
- Het college te vragen langskomende nieuwbouwplannen daarna expliciet te toetsen aan zowel de woonvisie als aan het uitvoeringsplan.
- Het college vragen voordat de woonvisie en uitvoeringsplan zijn aangenomen, al wat te doen om woningbouw in Haaksbergen te stimuleren.

In het uitvoeringsplan zouden nadere afspraken moeten komen over hoe en waar wat gebouwd mag worden.

ZOUTWINNING

Wat willen we bereiken?

Een zorgvuldige uitvoering geven aan de besluiten die omtrent zoutwinning zijn genomen.

Wat doen we ervoor in 2026?

Aan de raadsafspraken is reeds uitvoering gegeven. Op 15 november 2023 heeft de raad van Haaksbergen, na een zorgvuldig doorlopen proces, waarbij een procesbegeleider betrokken is geweest, de verklaring van geen bedenkingen ten behoeve van het realiseren van acht gevraagde zoutwinningslocaties en de aanleg voor het distributie- en transportleidingentracé verleend

Op 27 maart 2024 zijn door het bevoegd gezag vergunningen verleend (distributie- en transportleidingentracé en fase 1) en heeft het bevoegd gezag ingestemd met het winningsplan. Tegen de omgevingsvergunningen zijn beroepen ingediend. Op 24 oktober 2024 heeft het bevoegd gezag de omgevingsvergunning voor fase 2 (bouwen zouthuizen) verleend. Tegen de omgevingsvergunning zijn beroepen ingediend. Op 23 september 2025 is de Rechtbank Overijssel voornemens de beroepen tegen voornoemde omgevingsvergunningen te behandelen. De raad van Haaksbergen is aangemerkt als derde-belanghebbende.

Thans geeft het college uitvoering aan de privaatrechtelijke aspecten van zoutwinning, namelijk de oprichting van twee stichtingen ten behoeve van een garantiefonds en Omgevingsfonds. Op 10 juli 2024 heeft de raad bij amendementen wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt op de concept-statuten van de Stichting Monitoring en Garantiefonds Haaksbergen en Stichting Omgevingsfonds Haaksbergen. Het college heeft op 24 september 2024 ingestemd met de statuten voor zowel de Stichting Monitoring en Garantiefonds Haaksbergen als de Stichting Omgevingsfonds Haaksbergen. Vervolgens is het college gestart met de werving en selectie van bestuursleden voor voornoemde stichtingen. Op 6 juni 2025 heeft het college besloten in te stemmen met de statuten van beide stichtingen, goedkeuring te verlenen aan de reglementen van beide stichtingen en kennis te nemen van de overeenkomsten tussen de stichtingen en Nobian. Op 10 juni 2025 heeft het college voor beide stichtingen de bestuursleden voorgedragen. Op 26 juni 2025 is de Stichting Monitoring en Garantiefonds Haaksbergen opgericht. Op 9 juli 2025 is de Stichting Omgevingsfonds Haaksbergen 2025 opgericht. De vermogensstatuten van beide stichtingen dienen in de komende periode op hoofdlijnen te worden afgestemd met het college.

Raadsafspraken

- Verzoek aan het college om te komen met een notitie waarin in ieder geval wordt aangegeven:
 - welk standpunt vanuit de gemeente over zoutwinning richting de verantwoordelijke staatssecretaris (Rijksoverheid) wordt doorgegeven en op welke manier dat zal gebeuren;
 - op welke manier het college de inwoners van Haaksbergen wil informeren over het verloop van de zoutwinning;
 - hoe het college wil monitoren wat de effecten zijn van zoutwinning voor de inwoners van Haaksbergen;
 - welke bevoegdheden de raad wel en niet heeft om zoutwinning en zoutwinning gerelateerde zaken te reguleren (bestemmingsplan);
 - Welke compensatie voor Haaksbergen mogelijk is.

VOORZIENINGEN

Wat willen we bereiken?

Ee hoog voorzieningenniveau in stand houden.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Huis van Haaksbergen wordt verder ontwikkeld om de bereikbaarheid van de toegang te vergroten, door meer functies bij elkaar te brengen. Voor zwembad De Wilder gaan we verder met de gesprekken met stakeholders, met als doel behoud van een zwemvoorziening in Haaksbergen. Onze rol is daarbij vooralsnog faciliterend. Met Optisport blijven we in gesprek over de exploitatie en openstelling van het zwembad tot in ieder geval eind 2027.

Raadsafspraken

- Het proces van de voorzieningendiscussie te vervolgen door:
 - het college vragen een voorstel aan de raad voor te leggen over het te volgen besluitvormingsproces rondom de voorzieningen;
 - het onderwerp in de vergadering van september te agenderen voor een voorzieningendiscussie ten behoeve van de begroting van 2023;
 - in de voorzieningendiscussie de resultaten van de burgerpeiling te betrekken.

DUURZAAMHEID

Wat willen we bereiken?

Verdere verduurzaming van de gemeente Haaksbergen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

De ambities voor de verduurzaming van Haaksbergen zijn vastgelegd in het Programma Duurzaamheid. In 2026 wordt hiervoor een uitvoeringsprogramma vastgesteld met een tijdspad, prioriteiten en begroting. Daar geven we vervolgens uitvoering aan. We implementeren het warmteprogramma (verplichting vanuit de Omgevingswet) en zetten het Nationaal Isolatieprogramma in. Woningeigenaren in onze gemeente kunnen hiervan gebruik maken om hun woningen te isoleren. Inwoners krijgen ondersteuning via energiecoaches en bewustwordingscampagnes. Voor het gemeentelijk vastgoed starten we met verduurzamingsmaatregelen met een terugverdientijd van minder dan vijf jaar. Om netcongestie aan te pakken, ondertekenen we in 2025 een intentieverklaring met Enexis. In 2026 zetten we deze samenwerking voort en ondersteunen we ondernemers bij de ontwikkeling van een Smart Energy Hub. Ook brengen we de knelpunten bij de verduurzaming door maatschappelijke organisaties in beeld en zoeken we naar oplossingen. Het windinitiatief Oude Buurserdijk bevindt zich in de voorbereidende fase. In 2026 zetten we het participatieproces voort, met een adviserende en communicatieve rol voor de gemeente.

Raadsafspraken

- Het college op te dragen op korte termijn een participatietraject voor te stellen om te komen tot een plan voor de inpassing van windmolens in Haaksbergen.
- Dat het college, zodra het mogelijk is, regels opneemt in toekomstige bestemmingsplannen om duurzame energieopwekking op grote daken af te dwingen.
- Het college op te dragen onderzoek te (laten) doen naar de mogelijkheden om lokale initiatieven tot versterking van verduurzaming (bijvoorbeeld in 'bouwteam' constructies) te ondersteunen.
- Het college vragen de raad te informeren over de voortgang van de gesprekken die door Losser worden gevoerd over de mogelijkheid gebruik te maken van de Duitse overcapaciteit.

MARKTPLAN/CENTRUMVISIE

Wat willen we bereiken?

Het dichten van het 'Gat in de Markt'.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Aan de raadsafspraken is in 2022 uitvoering gegeven. Voor de raadsvergadering van 21 december 2022 is de raad een notitie voorgelegd, waarin de gestelde vragen uit de raadsafspraken zijn beantwoord. Behandeling van het agendapunt heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 25 januari 2023. Op deze datum heeft de raad de Actualiteitscheck Marktplan vastgesteld en besloten geen m.e.r.-procedure te doorlopen.

Op 28 november 2024 is het bestemmingsplan "Haaksbergen Centrum, partiële herziening Marktplan" vastgesteld. Tegen dit bestemmingsplan zijn acht beroepen ingediend bij de Raad van State.

Op 28 november 2024 heeft de raad besloten geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de koop- en realisatieovereenkomst voor het Marktplan.

Raadsafspraken

- Het college vragen een heldere stand van zaken te geven over de besluitvorming rond het Marktplan, voordat de bestemmingsplanwijziging aan de orde wordt gesteld en daarbij in te gaan op de volgende punten:
 - hoelang laat het oordeel van de commissie m.e.r. (second opinion) nog op zich wachten?
 - in welke mate is de huidige besluitvorming gebaseerd op inmiddels achterhaald marktonderzoek en heeft het zin te vragen om een update?
 - waarom denkt het college dat de provincie (anders dan in 2014-2018) nu wel akkoord zal gaan met een bestemmingsplanwijziging, waarin een supermarkt aan de markt is opgenomen?
 - waarom denkt het college dat het NIET aanbieden van de grond aan een andere marktpartij ditmaal niet onderuit zal worden gehaald, gegeven recente uitspraken van onder meer de Raad van State?
 - Wat is de status van het contract (dat eerder aan de Raad is gestuurd)?

SOCIAAL DOMEIN

Wat willen we bereiken?

Betrokkenheid van de raad bij het regionale beleid.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

De gemeente Haaksbergen is onderdeel van de regio Enschede voor de uitvoering van de centrumtaken Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, dit zijn Wmo taken. Op basis van een regionale visie kunnen landelijke en regionale ontwikkelingen in 2026 verder worden opgepakt.

Met betrekking tot Jeugdhulp wordt in 2026 verder gewerkt aan de meerjarige Samenwerkingsagenda, waarbinnen het jeugd(hulp)netwerk in Twente samen met de aanbieders en andere partners wordt (door)ontwikkeld op belangrijke inhoudelijke thema's om te komen tot verbetering in de jeugdhulp. De Samenwerkingsagenda komt voort uit de Regiovisie Jeugdhulp Twente en overlapt deels met de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Eén van deze thema's, uit zowel de Samenwerkingsagenda als de Hervormingsagenda, is het verminderen van wonen en verblijf. We voeren, samen met de andere Twentse gemeenten, de (prestatie)afspraken met de jeugdhulpaanbieders over het verminderen van wonen en verblijf en het opbouwen van ambulante alternatieven uit.

De raad wordt periodiek geïnformeerd over de regionale ontwikkelingen Jeugdhulp en Wmo taken. Dit doen wij ook in 2026.

Raadsafspraken

- Het college opdracht geven de raad halfjaarlijks te informeren over de uitvoering van het ingezette regionaal beleid en de raad tijdig te betrekken bij het opstellen van de kaders voor het regionale beleid.

2 Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling

'Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling' betreft een meerjarig programma voor de periode 2020-2026. De aanleiding is het onderzoek van Rijnconsult naar de toekomstbestendigheid en zelfstandigheid van de gemeente Haaksbergen.

Dit onderzoek resulteerde in een vijftal aanbevelingen, te weten:

1. Versterk de bedrijfsvoering door deze grotendeels te beleggen bij Enschede of Hengelo;
2. Maak op andere uitvoeringsonderdelen deelplannen om door middel van intensivering van de samenwerking met omliggende gemeenten te komen tot vermindering van de kwetsbaarheid;
3. Ga verder met het professionaliseren van de regievoering;
4. Zorg dat in de organisatie de basis verder op orde komt, het college kan daartoe een investeringsvoorstel doen aan de raad;
5. Maak in samenspraak tussen raad, college en ambtelijke organisatie een besturingsfilosofie, waarin de drie rollen helder worden beschreven, en gebruik dat als basis om te komen tot een effectief samenspel tussen deze drie gremia. Betrek hierbij ook de lokale samenleving.

Hiervoor zijn bestuurlijke en organisatorische ontwikkelingen noodzakelijk en wenselijk. Het programma 'Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling' is het middel en de paraplu om deze ontwikkelingen te regisseren. Dat gebeurt door uitvoering te geven aan diverse projecten die in drie ontwikkelsporen zijn weggezet.

Ontwikkelsporen	Toelichting
1) Financiën en risicobeheersing op orde	Onder andere het herstel van de balans tussen ambities en financiële middelen met beheersing van risico's.
2) Effectief samenspel	Onder andere het versterken van het samenspel tussen gemeente, inwoners en externe partners in een duidelijke taak- en rolverdeling en het implementeren van een beleidsstelsel, dat past bij de Haaksbergse samenleving en de gemeente die we willen zijn.
3) Stabiele en veerkrachtige organisatie	Onder andere het in de basis op orde brengen van de ambtelijke organisatie, het borgen van continuïteit en stabiliteit in de organisatie en het versterken en toekomstbestendiger maken van de bedrijfsvoering als fundament voor het organisatievermogen.

Waar doen we het voor?

Herstel in vertrouwen en verbinding met de samenleving om effectief en efficiënt de Haaksbergse samenleving te bedienen/faciliteren op basis van wettelijke plichten, behoeften en wensen.

Wat willen we bereiken?

De looptijd van het meerjarig programma reikt tot in 2026, vandaar dat onderstaande subdoelen staan tot en met dat jaartal.

- Een toekomstbestendige en zelfstandig gemeente Haaksbergen om dicht bij de inwoners te staan en te besturen.
- Versterking van de bedrijfsvoering door deze grotendeels te beleggen bij de gemeente Hengelo dan wel zelf te versterken (Rijnconsult-aanbeveling 1).
- Kwetsbaarheden verminderen door intensivering van samenwerking met omliggende gemeenten op basis van deelplannen op uitvoeringsonderdelen (Rijnconsult-aanbeveling 2).
- Verdere professionalisering van de regievoering (Rijnconsult-aanbeveling 3).
- De organisatie in de basis op orde brengen (Rijnconsult-aanbeveling 4).
- Een besturingsfilosofie met helder beschreven rollen in samenspraak tussen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie die als basis wordt gebruikt voor effectief samenspel, waarbij ook de samenleving betrokken is (Rijnconsult-aanbeveling 5).

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Onderstaande tabellen geven inzicht in de projecten die onder de paraplu van 'Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling' in uitvoering worden gebracht of lopende projecten die in 2026 gecontinueerd worden. In de tabel wordt verwezen naar de begrotingsprogramma's/taakvelden waar de projecten, indien aan de orde, financieel zijn uitgewerkt.

Als onderdeel van de ombuigingsopgave is op het structurele budget van het meerjarig programma 'Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling' € 30.000 bezuinigd op een totaalbudget van € 57.000. Dit heeft geen direct consequenties voor de samenleving. De uitvoering van het programma wordt hierdoor wel minder flexibel. Direct oppakken van acties die financiële middelen vragen, zal beperkter worden.

Netwerkgemeente (ontwikkelspoor 2)

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Op basis van het onderzoek van Rijnconsult is gekozen voor het model 'netwerkgemeente' om een zelfstandige en toekomstbestendige gemeente te blijven. In 2026 willen wij concreet maken wat dit model betekent en wat nodig is voor de gemeente Haaksbergen om het gedachtegoed van de netwerkgemeente in uitvoering te brengen. Te denken valt aan de wijze waarop wij samenwerkingen vormgeven, hoe wij daar sturing op houden (in-/outputsturing) en de prestatie-indicatoren/prestatieafspraken die daarvoor nodig zijn. Dit is bedoeld om het netwerk van samenwerkingen beheersbaar te houden. Daarnaast willen we op basis van dit project het afwegingskader uit 2016 herzien om een actueel afwegingskader in te zetten voor toekomstige keuzes in samenwerkingen en verbonden partijen.

Procesmanagement op orde (ontwikkelspoor 3)

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Als onderdeel van het versterken van het informatiemanagement zijn we in 2024 begonnen met het beschrijven van hoofdprocessen en werkprocessen. Wij maken daarin onderscheid tussen besturende processen, primaire processen en ondersteunende processen. Per (hoofd-/werk-)proces wordt een proceseigenaar en procesbeheerder aangewezen. Het doel is de gemeentelijke processen te verbeteren door het toepassen van een uniforme wijze van procesbehandeling. Dit draagt bij aan betere (management)informatie, minder kwetsbaarheden en stelt ons in staat meer grip te houden op de gemeentelijke processen. In 2026 vervolgen wij het beschrijven van de processen. De beschreven processen worden onder meer weggezet in het te implementeren zaakstelsel. Professionalisering wordt door middel van digitale vastlegging van processen gerealiseerd.

IBT-opgaven (ontwikkelspoor 3)

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

De provincie Overijssel houdt interbestuurlijk toezicht (IBT) op een vijftal domeinen. In 2024 is door de provincie op twee domeinen de stoplichtkleur oranje toegekend: 'financiën' en 'informatie- en archiefbeheer'. Dat betekent dat de zorg en het beheer van het archief op enkele aspecten niet op orde is en de structurele uitgaven en inkomsten niet in evenwicht zijn. In 2024 is een start gemaakt met de uitvoering van het verbeterplan voor de IBT-opgave 'informatie- en archiefbeheer'. De uitvoering van dit verbeterplan wordt ook in 2026 voortgezet.

Samenwerking informatiemanagement gemeente Hengelo (ontwikkelspoor 3)

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2023 hebben wij op basis van een onderzoek naar het versterken van het informatiemanagement (IM) besloten ([link collegebesluit](#)) het IM van de gemeente Haaksbergen te versterken door een samenwerkingsverzoek in te dienen bij de gemeente Hengelo. In 2024 is een intentieovereenkomst met Hengelo getekend ([link raadsinfobrief en intentieovereenkomst](#)), waarin we aan de hand van het uitvoeren van vijf pilots de samenwerking met Hengelo op IM verkennen. De pilots zijn uitgevoerd in 2025 en hebben eind april 2025 geresulteerd in een eindrapport. In dit eindrapport is geconcludeerd dat zowel de gemeente Hengelo als Haaksbergen potentie zien in een samenwerking op het IM. Hengelo bereidt een governance model voor als basis voor de samenwerking. Daarvoor worden wij als Haaksbergen uitgenodigd mee te denken in uitgangspunten, wensen en eisen voor de samenwerking. Besluitvorming over deze samenwerking zal naar verwachting plaatsvinden in 2026. Dat zal gepaard gaan met het bepalen van het volwassenheidsniveau. Dat is het niveau dat Haaksbergen dient te hebben om de samenwerking te formaliseren. De extra benodigde middelen voor deze samenwerking worden in 2026 in de P&C-documenten betrokken, dan wel met een separaat voorstel voorgelegd.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2023	Gemiddelde van de referentie gemeenten 2023	Waarde	Type waarde*
Vertrouwen in de manier waarop de gemeente Haaksbergen wordt bestuurd.	% respondenten met antwoord (heel) veel	12 %	24%	35% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen doet wat ze zegt.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	13 %	19%	32% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen zorgt er voor dat inwoners zich aan de regels houden.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	24 %	21%	33% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen stelt zich flexibel op als dat nodig is.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	16 %	16%	28% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen luistert naar de mening van haar inwoners.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	19 %	21%	30% in 2026	doelwaarde
De gemeente Haaksbergen laat inwoners meedenken bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen.	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	23 %	27%	37% in 2026	doelwaarde
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren	% respondenten met antwoord (helemaal) mee eens	24 %	35%	37% in 2026	doelwaarde
Wijze waarop de gemeente inwoners en organisaties betreft bij (de uitvoering van) het beleid en de samenwerking zoekt.	rapportcijfer	5,9	6,2	7,0 in 2026	doelwaarde

* Doelwaarden: volledige sturing op het doel is niet mogelijk door uitvoering van beleid, handhaven van regels, stimuleren of anderszins. Wel is er sprake van mogelijke beïnvloeding. Daarmee is de waarde een doel: een te beogen resultaat. Normwaarden: volledige sturing op het doel is mogelijk door uitvoering van beleid, handhaven van regels, stimuleren of anderszins en daarmee is de waarde een norm: een te realiseren resultaat.

Bovenstaande tabel geeft inzicht in de stand van zaken in 2023 ten opzichte van het gemiddelde van de referentiegemeenten. De trendmatige ontwikkeling van de stand van zaken en het gemiddelde van de referentiegemeenten zijn in grafieken weergegeven in bijlage 7 van deze begroting. In het najaar van 2025 wordt een nieuwe burgerpeiling uitgevoerd. De resultaten van deze peiling worden in het eerste kwartaal 2026 in de commissie 'Bestuur & Samenleving' toegelicht en meegenomen in de Begroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030.

0. Bestuur en ondersteuning

Inleiding

De activiteiten binnen het programma bedrijfsvoering zijn gericht op het ondersteunen van beleidsprogramma's en hiermee de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit loopt van inkoop tot financiën, van personeel tot communicatie. Belangrijk hierbij is de visie op dienstverlening en zorgen dat onze dienstverlening passend is, zodat iedereen de dienstverlening krijgt die hij of zij nodig heeft.

Waar doen we het voor?

Het bestuur van de gemeente heeft een grote invloed op het leven van mensen in de dorpen. Het college en de raad nemen besluiten over veel onderwerpen die inwoners en organisaties raken.

Gemeente Haaksbergen heeft vanuit de visie op dienstverlening één dienstverlenings-concept en één gemeente brede beleving van inwonergegerichtheid. Hiermee helpt Haaksbergen de inwoners die iets van de gemeente nodig hebben naar tevredenheid, nu en in de toekomst.

Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

- 1.1 We organiseren in maart 2026 de Gemeenteraadsverkiezingen. Daarbij moeten alle kiesgerechtigde inwoners in de gelegenheid worden gesteld hun stem uit te brengen en komen we tot een geldige uitslag.
- 1.2 We willen de wachttijden voor het aanvragen van reisdocumenten terugbrengen naar maximaal een week.
- 1.3 Daarnaast zetten we de lijn van professionalisering van het team voort.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 1.1.1 Om de Gemeenteraadsverkiezingen goed te laten verlopen, moet een aantal werkzaamheden worden verricht. Zo worden onder andere stembureauleden geworven, opgeleid en voorzien van catering, locaties voor de stembureaus gezocht en aangewezen, alle kiesgerechtigden voorzien van een stempas en worden de stemmen geteld.
- 1.2.1 Door de werkzaamheden in het cluster Burgerzaken anders in te richten, kunnen de medewerkers aan de balie zich richten op alleen die taak. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor het maken van een afspraak en kan de wachttijd worden teruggebracht.
- 1.3.1 Voor de verdere professionalisering van het team wordt het opleidingsplan voortgezet waar in 2025 mee gestart is.
- 1.3.2 We brengen de leegstaande panden in kaart. Daarvoor doen we zowel bureau-onderzoek als onderzoek op locatie. Op deze manier stellen we vast of de panden daadwerkelijk leegstaan. En schonen we de leegstandslijst op.

Communicatie

Wat willen we bereiken?

- 1.4 Het Latijnse woord communicare betekent 'iets gemeenschappelijk maken'. In een verdeelde samenleving is het niet gemakkelijk om tot elkaar te komen. Er zijn zoveel belangen, meningen, dilemma's en onderstromen. Met communicatie - waaronder ook participatie - luisteren we, delen we informatie, leggen we uit, brengen we groepen bij elkaar en komen we samen tot passende oplossingen. Meer concreet betekent dit dat we inwoners, ondernemers en maatschappelijke en professionele organisaties over gemeentelijke besluitvorming en projecten willen informeren en hen willen betrekken. Ook is het van belang dat medewerkers van de gemeente voldoende toegerust zijn voor professionele contacten met de buitenwereld.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 1.4.1 In onze Kijk op communicatie & participatie ([link bestand](#)) hebben we in beeld gebracht wat onze samenleving, het bestuur en de organisatie vragen van moderne communicatie. In deze notitie is weergegeven dat onze communicatie aan vier principes moet voldoen: duidelijk, open, optimaal online en offline en in verbinding met anderen. Deze doelstellingen werken we jaarlijks uit in concrete acties.
- 1.4.2 In 2026 willen we opnieuw aandacht geven aan Helder Haaksbergs. De basis werd in 2025 gelegd. We willen daarmee verder, nu medewerkers getraind zijn en er taalcoaches aangewezen zijn. Zo helpt team communicatie collega's desgewenst met heldere brieven of mails, starten we met taaltips op intranet en het herschrijven van standaardbrieven. We gaan in 2026 verder met onze opgefriste aantrekkelijke huisstijl, die we toepassen op alle gemeentelijke uitingen. In 2026 geven we een vervolg aan (online) participatie. We zetten daarvoor samenhaaksbergen.nl in. Deze site gaan we verbeteren door onder meer toepassing van Helder Haaksbergs. Verder zorgen we ervoor dat de gemeentelijke websites (blijven) voldoen aan wettelijke verplichtingen voor digitale toegankelijkheid.
- 1.4.3 Een student gaat onderzoek doen naar de tevredenheid van onze inwoners met onze gemeentelijke communicatie(kanalen). De bevindingen kunnen we gebruiken voor verbeteringen. En natuurlijk gaan we verder met communiceren over langlopende dossiers, waarvoor we een strategische of tactische communicatieaanpak opstellen en uitingen ontwikkelen.

Juridische zaken

Wat willen we bereiken?

- 1.5 In 2026 willen we via juridische kwaliteitszorg bijdragen aan zorgvuldig bestuur en juridische risico's minimaliseren.
- 1.6 We werken aan een professionele klachtbehandeling om de dienstverlening richting onze inwoners te verbeteren.
- 1.7 Daarnaast gaan we verder met de implementatie van de Wet open overheid (Woo) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 1.5.1 Juridisch advies en ondersteuning geven aan het bestuur en de organisatie.
- 1.5.2 Bezwaren behandelen op een manier die voldoet aan de eisen van de rechterlijke macht.
- 1.5.3 Coördinatie regelgeving, met oog voor kwaliteit, deregulering en digitale toegankelijkheid.
- 1.5.4 Voldoen aan (nieuwe) wet- en regelgeving.
- 1.5.5 Coördinatie van verbonden partijen en interbestuurlijk toezicht.
- 1.5.6 Actieve ondersteuning bieden bij het verbeteren van besluitvormingsprocessen.

We bereiken deze doelen door goed samen te werken binnen en buiten de organisatie en door regelmatig trainingen en bewustwordingssessies te organiseren. In 2024 zijn we gestart met het proces van klachtbehandeling en het proces van de bestuurlijke besluitvorming en deze processen zetten we in 2026 voort.

- 1.6.1 Voor de klachtbehandeling en behandeling van bezwaarschriften is het noodzakelijk dat mediationvaardigheden (verder) ontwikkeld worden. We geven de voorkeur aan informele behandeling (mediation) bij klachten en bezwaren, dus we zorgen dat onze medewerkers hiervoor goed getraind zijn.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (tot 1 juli)
Klachten	16	11	13	15	17	6
Bezwaren	84	59	72	64	89	69

- 1.6.2 In de behandeling van bezwaarschriften worden de bestuursorganen geadviseerd over de te nemen beslissingen op bezwaar door de onafhankelijke Commissie bezwaarschriften. Deze commissie wordt secretariaal ondersteund.
- 1.6.3 Als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zien we een toename van het aantal bezwaarprocedures (zie ook bovenstaande tabel). De complexiteit van de te behandelen bezwaarschriften is ook toegenomen. De uitdaging voor 2026 is om het aantal bezwaren qua capaciteit aan te kunnen.
- 1.7.1 Meerdere dossiers vragen vanwege hun (zeer) complexe aard externe juridische advisering. Dat kan zijn vanwege gebrek aan specialistische kennis of als vereiste van een procedure. Voor 2026 is externe juridische advisering nodig.
- 1.7.2 De Woo is op 1 juli 2022 in werking getreden. Deze wet verplicht ons informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken. Dit betekent dat we onze informatie goed toegankelijk en beschikbaar moeten hebben.
- 1.7.3 We zijn met onze informatiehuishouding nog niet zover dat we aan de eisen van de Woo kunnen voldoen. In 2026 gaan wij verder met de implementatie van de Woo.
- 1.7.4 Er is een stijging in het jaarlijkse aantal verzoeken op grond van de Woo (passieve openbaarmaking). Naast het voldoen aan deze passieve openbaarmaking op een adequate manier zetten we in op de actieve openbaarmaking.
- 1.7.5 Op 1 januari 2025 is de Wmebv in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet wordt ook afdeling 2.3 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) gewijzigd. Deze wijziging treedt in werking op 1 januari 2026. De Wmebv hanteert als uitgangspunt 'digitaal, tenzij...'. Het gaat hierbij om berichten die onder meer zien op aanvragen, beschikkingen, besluiten, klachten of zienswijzen.

De Wmebv kent drie onderdelen:

- het verzenden van officiële berichten door inwoners en ondernemers;
- het ontvangen van formele berichten door bestuursorganen;
- invulling geven aan de zorgplicht en ondersteuning te bieden bij dienstverlening aan digitaal minder vaardige inwoners en/of ondernemers.

In 2026 gaan wij verder met de implementatie van de Wmebv. De Wmebv maakt onderdeel uit van goed informatiebeheer. Dit houdt in dat we in 2026 in beeld brengen wat noodzakelijk en gewenst is om de dienstverlening verder te verbeteren. Indien dit om extra investeringen vraagt, wordt dit meegenomen in een voorstel.

Facilitair

Wat willen we bereiken?

- 1.8 De gemeente Haaksbergen zet onverminderd in op duurzame, toekomstbestendige huisvesting en mobiliteit.
- 1.9 We streven naar vermindering van de CO₂-uitstoot en bevorderen vitaliteit onder medewerkers.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 1.8.1 Na de modernisering van het wagenpark (elektrificatie), de raadzaal en kantoren, zijn de bestuursvleugel en het ontvangst- en huurdersdeel aan de beurt. Doel: een moderner, functioneel en duurzaam gebruik.
- 1.8.2 De herinrichting van het centrale ontvangst- en huurdersdeel op de begane grond van het gemeentehuis, houden verband met de implementatie van de vernieuwde visie op dienstverlening en ontwikkeling van het 'Huis van Haaksbergen' in De Kappen.

- 1.9.1 Voor de verduurzaming van de bestuursvleugel (bouwjaar 1940) zijn aanpassingen nodig van onder meer klimaatbeheersing en voorzieningen zoals verlichting, audiovisuele apparatuur en inventaris (pantry, meubilair, stoffering).

Zaakgericht werken

Wat willen we bereiken?

- 1.10 We willen door zaakgericht te werken de klantgerichtheid, transparantie, efficiëntie en interne communicatie verbeteren. Zaakgericht werken is onderdeel van onze dienstverlening en verbetert het informatiemanagement. We zien het zaakgericht werken niet als een verandering van systemen, maar vooral als een verandering van werkwijze, waarbij continu verbeteren (een organisatie-ontwikkeltraject) het uitgangspunt is.
- Zaakgericht werken is een vorm van gestandaardiseerd en procesgericht werken, waarbij alle informatie die tijdens een proces wordt ontvangen of gecreëerd, samen met gegevens over de procesuitvoering, wordt vastgelegd in een zaak. Door de invoering van zaakgericht werken kunnen individuele zaken, zoals aanvragen en klachten, beter worden beheerd. De dossiervorming wordt ook verbeterd, waardoor ons archiveringsproces én de integrale samenwerking worden bevorderd.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 1.10.1 Een kwartiermaker zaakgericht werken neemt de organisatie mee in de nieuwe manier van werken en we gaan gelijktijdig over van het huidige document management systeem naar het zaakstelsel. Dit vraagt voorbereiding, ontwerp, technische inrichting, functionele implementatie en evaluatie.

Treasury, OZB, belastingen, algemene uitkering en reserves

Hoewel deze onderwerpen onder dit programma vallen, verwijzen wij hiervoor naar andere hoofdstukken in deze begroting: paragraaf financiering, paragraaf lokale heffingen, bijlage 1 reserves en voorzieningen en bijlage 4 Gemeentefonds.

Verbonden partijen

- Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- Enexis
- Euregio
- Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo

Zie paragraaf verbonden partijen

Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren die voorheen in programma 0 stonden, staan vanaf deze begroting in de paragraaf Bedrijfsvoering, waar de indicatoren gezien hun aard beter op hun plaats zijn.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
0	Bestuur en Ondersteuning	Baten	61.862	62.347	70.027	65.857	65.563	67.335
0	Bestuur en Ondersteuning	Lasten	18.194	15.521	22.118	18.904	21.023	22.866
	Totaal programma Bestuur en Ondersteuning		43.668	46.826	47.909	46.953	44.540	44.469

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

1. Veiligheid

Inleiding

Dit programma omvat de taken die voortvloeien uit de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid, zoals vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan 2024-2027. In samenwerking met partners zoals politie, brandweer, Veiligheidsregio, omliggende Twentse gemeenten, inwoners en ondernemers zetten we ons binnen dit programma in voor een veilig Haaksbergen. We richten ons daarbij op uiteenlopende thema's binnen het veiligheidsdomein, waaronder integrale veiligheidszorg, aanpak van ondermijning, evenementenveiligheid, crisisbeheersing en inzet van en samenwerking met de brandweer.

Waar doen we het voor?

We willen een veilige, weerbare gemeente creëren. Hierbij worden inwoners beschermd en krijgt criminaliteit geen ruimte. Daarnaast bouwen we aan een samenleving die voorbereid is op onverwachte gebeurtenissen, zoals maatschappelijke onrust, technische incidenten, natuurlijke bedreigingen of andere risico's.

Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

- 1.1 De brandweer staat 24/7 paraat om uit te rukken vanuit 29 kazernes in Twente. De brandweer streeft naar een professionele en slagvaardige brandweezorg, die voldoet aan wensen en verwachtingen van inwoners, de wet en verwachtingen van het bestuur.
- 1.2 Crisisbeheersing streeft naar een parate crisisorganisatie, die flexibel en slagvaardig is en kan worden ingezet bij veel soorten rampen en crises (waaronder complexe, grensoverschrijdende, langdurige en gelijktijdige crises).
- 1.3 Alle functionarissen in de crisisorganisatie zijn professioneel, goed opgeleid en getraind. Zij hebben zelf inzicht en regie over hun vakbekwaamheid.
- 1.4 Er is heldere crisiscommunicatie die aansluit bij het type crisis en inspeelt op wat leeft ten tijde van het incident. Er is een goede informatievoorziening om alle functionarissen van de juiste informatie te voorzien en hen ondersteunt in het nemen van beslissingen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 1.1.1 De brandweer staat 24/7 paraat voor brandweezorg en crisisbeheersing. De brandweer zorgt voor goed opgeleide en geoefende mensen.
- 1.1.2 De kazernes, materieel en materiaal worden goed onderhouden en zijn kwalitatief in goede staat. De brandweer beschikt over een actuele informatievoorziening, die essentieel is voor het leveren van goede brandweezorg.
- 1.2.1 De crisisorganisatie gaat verder met het versterken van een flexibele en robuuste crisisorganisatie. We bereiden ons voor op zowel de klassieke crisis als nieuwe type crises (cyber, klimaat of langdurig van aard). Ook is aandacht voor het versterken van weerbaarheid van de samenleving.
- 1.3.1 We zorgen voor goed gekwalificeerde functionarissen op crisisfuncties. Door regelmatig te trainen en te oefenen, blijven we als crisisorganisatie vakbekwaam.
- 1.4.1 We zorgen voor een actueel crisisplan en actuele rampbestrijdingsplannen.
- 1.4.2 De crisisorganisatie werkt nauw samen met de gemeenten op het gebied van crisiscommunicatie en bevolkingszorg.

Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

- 2.1 Een goede samenwerking met partners, zoals politie en RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum), is van groot belang binnen de verschillende veiligheidsthema's. Sinds 2008 vindt er binnen het platform IVZ (Integrale Veiligheidszorg) een structurele en integrale samenwerking plaats tussen alle Twentse gemeenten en diverse

veiligheidspartners. Deze regionale samenwerking is gericht op het versterken van de veiligheid in Twente, en daarmee ook in Haaksbergen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 2.1.1 Het Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 is in 2024 vastgesteld. Aan de hand van de doelen en onderwerpen uit dit plan (jeugd en veiligheid, ondermijnende criminaliteit, zorg en veiligheid en veiligheidsbeleving) zetten we ons in 2026 verder in om de veiligheid en leefbaarheid in Haaksbergen te verbeteren. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met onze partners.

Ondermijning

Wat willen we bereiken?

- 3.1 De gemeente streeft naar een concrete en gestructureerde aanpak van ondermijning, met als doel Haaksbergen weerbaar te maken tegen de invloed van georganiseerde criminaliteit. Op die manier willen we voorkomen dat inwoners en ondernemers te maken krijgen met de schadelijke gevolgen hiervan. In het afgelopen jaar zijn belangrijke stappen gezet richting een effectieve aanpak. In het komende jaar zetten we de nodige vervolgstappen hierop.
- 3.2 De Wet Bibob is een preventief bestuursrechtelijk instrument waarmee overheidsinstanties kunnen voorkomen dat vergunningen, vastgoedtransacties of andere overheidsdiensten worden misbruikt voor criminele doeleinden. Als er sprake is van een ernstig gevaar, kan een aanvraag worden geweigerd of een afgegeven vergunning worden ingetrokken. Zo voorkomen we dat de overheid, al dan niet onbedoeld, criminele activiteiten faciliteert.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 3.1.1 Een belangrijke prioriteit binnen het Integraal Veiligheidsplan is de aanpak van ondermijning. Op basis van een vastgesteld ondermijningsplan en met de inzet van een coördinator ondermijning/bibob-coördinator werken we in 2026 verder samen aan een weerbaar Haaksbergen. Daarmee streven we ernaar schade door georganiseerde criminaliteit voor inwoners en ondernemers te voorkomen. In deze aanpak staan we er niet alleen voor. We werken nauw samen met onder andere politie, RIEC en andere gemeenten in de regio.
- 3.2.1 Met de uitvoering van het geactualiseerde Bibob-beleid (2024) draagt de gemeente Haaksbergen actief bij aan het weren van criminaliteit bij onder meer (omgevings)vergunningen, vastgoedtransacties, subsidies en aanbestedingen. Dit beleid beschermt de integriteit van de overheid én voorkomt oneerlijke concurrentie, waarmee we onze bonafide ondernemers een gelijk speelveld bieden.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente

De Wet Veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen vormen de basis voor deze gemeenschappelijke regeling.

Doel: Op grond van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) bereidt de Veiligheidsregio Twente (VRT) zich voor op zware ongevallen, branden, rampen en crises. De VRT brengt de risico's in kaart en heeft een adviserende rol ten aanzien van deze risico's. Bij het optreden van een brand, ongeval, ramp of crisis beschikt de VRT over de middelen om professioneel en doeltreffend te handelen. Het primaire doel van de Veiligheidsregio Twente is het uitvoeren van de taken, die de Wet Veiligheidsregio's aan haar toevertrouwt.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Jaartal actuele cijfers	Stand Haaksbergen	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Verwijzingen Halt (12-17 jaar)	Aantal per 1.000 jongeren	2024	8	9	*
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	0,4	0,8	*
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1,8	2,6	*
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1,0	1,1	1,6
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1,8	3,6	*

* Voor de indicatoren geldt dat de raad de norm, die wordt nagestreefd, nog niet heeft vastgesteld. Aan het thema normering van prestatie-indicatoren wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ke) in ontwikkeling" aandacht geschonken.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
1	Veiligheid	Baten	0	0	0	0	0	0
1	Veiligheid	Lasten	2.606	3.001	2.753	2.753	2.753	2.753
	Totaal programma Veiligheid		-2.606	-3.001	-2.753	-2.753	-2.753	-2.753

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Inleiding

Dit programma richt zich op de mobiliteit van personen en goederen in Haaksbergen. Dit omvat de aanleg en het onderhoud van wegen, fiets- en voetpaden en openbaar vervoer. Ondanks dat we de ombuigingsmaatregelen in de buitenruimte ook zichtbaar gaan merken, blijven we als doel houden een optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid te waarborgen.

Waar doen we het voor?

Binnen de naar beneden bijgestelde budgetten streven we naar een goede bereikbaarheid van Haaksbergen, Buurse en St. Isidorushoeve en een hoge verkeersveiligheid.

Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

- 2.1 Verkeersveiligheid en wegonderhoud, zodat deze zoveel mogelijk voldoen aan de landelijke CROW-richtlijnen.
- 2.2 Goede bereikbaarheid van Haaksbergen en omgeving, zowel met eigen als openbaar vervoer.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 2.1.1 Uitvoering klein en groot onderhoud van diverse wegen conform het beleidsplan wegbeheer.
- 2.1.2 Verder verduurzamen van de openbare verlichting.
- 2.1.3 Ondanks de ombuigingen blijven wij inzetten op educatie en communicatie rond verkeersveiligheid, onder andere op scholen.
- 2.2.1 Voorbereiding reconstructie Goorsestraat tussen de Benninkrotonde en S. Frankenhuistrotonde
- 2.2.2 Voorbereiding en aanbesteding vervangen Oortjesbrug en versterken 3 andere bruggen over de Buurserbeek.

Parkeren

Wat willen we bereiken?

- 2.3 Voldoende parkeergelegenheid in Haaksbergen.
- 2.4 Bijdrage aan duurzame mobiliteit.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 2.3.1 Uitvoering geven aan de Nota Parkeernormen 2024 en verder.
- 2.4.1 Voortzetten van de uitrol van openbare laadplekken voor elektrische voertuigen.

Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

- 2.5 Faciliteren van openbaar vervoer om vervoer binnen, van en naar Haaksbergen veilig, comfortabel en snel uit te voeren.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 2.5.1 We monitoren de prestaties van de nieuwe concessiehouder.
- 2.5.2 Onderzoeken mogelijkheden om haltevoorzieningen te verbeteren.
- 2.5.3 Implementeren maatregelen voortkomend uit het onderzoek Verkenning en planvorming mobiliteitshubs gemeente Haaksbergen.
- 2.5.4 Acties implementeren voortkomend uit de geprognostiseerde projecten in de mobiliteitsvisie.

Verbonden partijen

Provincie Overijssel

De provincie is concessieverlener openbaar vervoer en is ook subsidieverstrekker voor projecten op het gebied van verkeersveiligheid, educatie en gedragsbeïnvloeding.

Twente Milieu

Sinds 2018 is Twente Milieu een partner van de gemeente Haaksbergen voor taken in de openbare ruimte. Twente Milieu is onder andere actief op het gebied van groen, (water)wegen, riolering, afval, evenementen en recreatieve voorzieningen. Samen met de gemeenten Almelo, Berkelland, Borne, Enschede, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Wierden is Haaksbergen 100% aandeelhouder. Twente Milieu realiseert een aanzienlijk deel van de afgesproken ombuigingen.

Prestatie-indicatoren

Voor dit programma zijn geen verplichte indicatoren.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Baten	307	103	119	119	119	119
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Lasten	4.337	4.384	4.441	4.587	4.650	4.670
	Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat		-4.030	-4.281	-4.322	-4.467	-4.531	-4.551

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

3. Economie

Inleiding

De gemeente Haaksbergen staat bekend als fijne gemeente om in te wonen, werken en recreëren. Er zijn betrokken inwoners en er is een goed georganiseerd, lokaal geworteld bedrijfsleven. Noaberschap is kenmerkend voor de Haaksbergse mentaliteit en zorgt voor sterke netwerken in de samenleving. Onder dit programma valt de stimulering van de lokale economie, ontwikkeling van de bedrijventerreinen, recreatie en toerisme en het centrum.

Waar doen we het voor?

Een sterke economie draagt bij aan een goed leefklimaat. De economie zorgt voor banen en daarmee voor bestaanszekerheid voor onze inwoners. Zowel inwoners als ondernemers vormen samen de basis voor winkels, evenementen, en sport- en cultuurvoorzieningen in Haaksbergen. Bedrijven bieden niet alleen werk, maar ook stageplekken en opleidingen en helpen mee aan maatschappelijke doelen.

Wat willen we bereiken?

- 3.1 Duidelijke beleidskaders en positieve stimulering van het ondernemersklimaat en de werkgelegenheid, inclusief de toeristische sector (verblijfs- en dagrecreatie).
- 3.2 Betere bereikbaarheid van de gemeentelijke organisatie voor ondernemers.
- 3.3 Meer verbinding met ondernemers om ze te inspireren en adviseren.
- 3.4 Op de hoogte zijn van regionale ontwikkelingen en aansluiten bij regionale netwerken.
- 3.5 Kennisuitwisseling met het bedrijfsleven en weten wat er leeft en speelt bij de ondernemers.
- 3.6 Een compact, aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig centrum.
- 3.7 De kwaliteit en het onderscheidend vermogen van Haaksbergen beter op de kaart zetten.
- 3.8 In stand houden en bevorderen van de samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven (IKT en ondernemersverenigingen).
- 3.9 Vitale toeristische bedrijven zowel in verblijfsrecreatie als in dagrecreatie.
- 3.10 Aantrekkelijke en goed onderhouden recreatieve routestructuren met aandacht voor innovatie, verduurzaming en doorontwikkeling.
- 3.11 Meer bezoekers naar Haaksbergen trekken, die de lokale economie stimuleren en het bestaansrecht van voorzieningen versterken en behouden

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 3.1.1 Uitvoering geven aan de economische agenda zoals vastgesteld in de economische visie.
- 3.2.1 Optimaliseren en verder uitbouwen van het ondernemersloket.
- 3.3.1 Organiseren van kennis- en netwerkbijeenkomsten voor stakeholders.
- 3.4.1 Participeren in regionale en provinciale (netwerk) bijeenkomsten en overleggen.
- 3.5.1 Meer bedrijfsbezoeken en persoonlijk contact met ondernemers onderhouden.
- 3.5.2 Het lokale bedrijfsleven informeren via ondernemersverenigingen over relevante ontwikkelingen zoals nieuwe subsidiemogelijkheden.
- 3.6.1 Projectleiding "Toekomstbestendig centrum Haaksbergen" in samenwerking met HOV wat aansluit bij het Retail investeringsprogramma van provincie Overijssel.
- 3.7.1 Onderzoek doen, regionale benchmark en delen van onderzoeksresultaten met stakeholders
- 3.8.1 Vaste overlegmomenten met het georganiseerde bedrijfsleven.
- 3.9.1 Voortzetten van de samenwerking met het expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel en uiting geven aan de visie verblijfsrecreatie.
- 3.10.1 Optimale verbindingen creëren en het verbeteren van de kwaliteit van de huidige routes om de beleving van de bezoekers te optimaliseren.

- 3.11.1 Aansturen van ons uitvoeringsorgaan Haaksbergen Natuurlijk om Haaksbergen sterk te positioneren als toeristische trekpleister in Twente.
- 3.11.2 Liaison van de Raad van Advies van Haaksbergen Natuurlijk als schakel tussen de partijen.

Verbonden partijen

Twente Board/BOSS Twente

Twente Board is ontstaan uit de ontvlechting van Regio Twente. In de Twente Board werken de 3 O's samen: overheid, onderwijs en ondernemingen. Twente Board geeft uitvoering aan de Agenda voor Twente en wordt ondersteund door een uitvoeringsorganisatie. De inbreng van de overheid in Twenteboard loopt via een bestuursovereenkomst. Deze bestuursovereenkomst vormt de basis voor de samenwerking tussen de veertien Twentse gemeenten, met als doel het versterken, verbreden en gezamenlijk uitzetten van de koers ten aanzien van de sociaaleconomische structuur van Twente. Binnen het bestuurlijk overleg wordt de inbreng in het bestuur van de Stichting Twenteboard op gecoördineerde wijze voorbereid, afgestemd en gerapporteerd. Tevens vindt afstemming plaats over gezamenlijke lobbyactiviteiten richting provincie, Rijk, Europese Unie en andere (semi-) overheden en aanverwante organisaties. De nadruk ligt hierbij primair op het versterken van de sociaaleconomische structuur, maar het overleg kan zich tevens richten op andere, door de deelnemende bestuurders gekozen beleidsmatige thema's.

Recreatieschap Twente

Het Recreatieschap Twente fungeert als uitvoeringsorganisatie namens de veertien Twentse gemeenten. In deze hoedanigheid zijn zij belast met het beheer en de exploitatie van de recreatiegebieden Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld. Tevens is het Recreatieschap Twente verantwoordelijk voor het onderhoud van de recreatieve fietspaden en routenetwerken ten behoeve van zowel inwoners als bezoekers.

Daarnaast draagt het Recreatieschap zorg voor de subsidieverlening met betrekking tot toeristische marketing en promotie van Twente (Twente Marketing). Het strategisch beleid inzake de vrijetijdseconomie (VTE) is ondergebracht bij de Twente Board. De bestuurlijke afstemming omtrent dit beleid vindt plaats binnen het daarvoor ingerichte overlegorgaan in het kader van de Bestuursovereenkomst Sociaaleconomische Structuurversterking (BOSS Twente).

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Jaartal actuele cijfers	Stand Haaksbergen	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Functiemenging	Percentage (verhouding tussen banen en woning)	2023	51,7%	49,8%	*
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2023	171,4	187,3	*

* Voor de indicatoren geldt dat de raad de norm, die wordt nagestreefd, nog niet heeft vastgesteld. Aan het thema normering van prestatie-indicatoren wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ker) in ontwikkeling" aandacht geschonken.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
3	Economie	Baten	455	370	403	449	459	465
3	Economie	Lasten	953	1.011	935	935	935	754
	Totaal programma Economie		-498	-641	-531	-486	-476	-288

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

4. Onderwijs

Inleiding

Als gemeente hebben we een belangrijke rol voor het onderwijs binnen onze gemeente. Zo zijn we onder andere verantwoordelijk voor goede onderwijshuisvesting, het voorkomen van onderwijsachterstanden bij kinderen en het voortijdig schoolverlaten onder jongeren, maar ook zien we toe op leerplicht en dragen we zorg voor het leerlingenvervoer en de aansluiting van zorg en onderwijs.

Waar doen we het voor?

Kinderen en jongeren in de gemeente Haaksbergen krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen in een veilige, inspirerende en passende (onderwijs)omgeving voor het beste toekomstperspectief.

Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- 4.1 Binnen onze financiële mogelijkheden en kijkend naar de huidige bouwtechnische staat van onze schoolgebouwen, zorgen we voor kwalitatief goede huisvesting.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 4.1.1 We starten met de planvorming voor nieuwbouw/renovatie van basisschool St. Bonifacius.
- 4.1.2 We starten met de planvorming voor nieuwbouw/renovatie van basisschool Buurse.
- 4.1.3 In 2026 zetten we de gesprekken met Stichting Portuur voort over de nieuwbouw van het Assink Lyceum. We zetten in op een definitief dekkingsplan voor de nieuwbouw, zodat in 2030 met de nieuwbouw kan worden gestart.
- 4.1.4 We voeren een onderzoek uit naar de staat van de overige schoolgebouwen die in het IHP staan, inclusief gymvoorzieningen.
- 4.1.5 We actualiseren het IHP.
- 4.1.6 We actualiseren de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.
- 4.1.7 We actualiseren de beleidsregels bekostiging bewegingsonderwijs.

Onderwijsachterstandenbeleid

Wat willen we bereiken?

- 4.2 Ieder kind start zonder achterstand aan de basisschool en heeft dezelfde kansen om te leren en zich te ontwikkelen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 4.2.1 We stellen samen met onze partners een Lokale Educatieve Agenda (LEA) op, een instrument om samen afspraken te maken met betrekking tot onderwijs- en jeugdbeleid om zo onderwijsachterstanden te voorkomen.
- 4.2.2 We vergoeden de eigen bijdrage voor de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang van pleegouders. Dit zijn kosten die overblijven na het ontvangen van de eventuele kinderopvangtoeslag. Het Rijk stelt hiervoor vanaf 2026 middelen beschikbaar.
- 4.2.3 In de lokale werkgroep VVE-doorgaande lijn werken we met vertegenwoordigers van VVE-opvangaanbieders, basisonderwijs en GGD-JGZ samen aan het verder versterken van de kwaliteit van voorschoolse educatie, ouderbetrokkenheid en doorgaande lijn naar de basisschool.

Leerlingenvervoer

Wat willen we bereiken?

- 4.3 Leerlingen die daarvoor in aanmerking komen, maken gebruik van passend vervoer om naar een onderwijsinstelling reizen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 4.3.1 Samen met leerlingen, ouders en onze partners werken we verder aan de doorontwikkeling van het leerlingenvervoer, zoals het stimuleren van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van leerlingen en de eigen kracht van ouders.
- 4.3.2 We passen de verordening leerlingenvervoer aan en stellen aanvullende beleidsregels op. Deze passen bij onze uitgangspunten voor de doorontwikkeling van het leerlingenvervoer.

Leerplicht en het doorstroompunt

Wat willen we bereiken?

- 4.4 Alle kinderen en jongeren volgen onderwijs en/of maken de stap naar een opleiding of duurzaam werk voor een beter toekomstperspectief.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 4.4.1 We bereiden ons regionaal en lokaal voor op de inwerkingtreding van de nieuwe 'Wet van school naar duurzaam werk', die vanaf 1 januari 2026 van kracht wordt. Deze wet regelt onder meer de uitbreiding van de doelgroep van het Doorstroompunt naar 27 jaar. Het Doorstroompunt begeleidt jongeren zonder startkwalificatie en/of met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het zoeken naar een passende opleiding of werkplek.
- 4.4.2 We stellen een verordening op, waarin de nieuwe regelgeving is verwerkt.
- 4.4.3 We zetten nadrukkelijk in op preventie door voorlichting te organiseren en in samenwerking met scholen en hulpverleningsinstanties zo snel mogelijk in te spelen op beginnend verzuim.

Passend onderwijs

Wat willen we bereiken?

- 4.5 Leerlingen volgen passend onderwijs en krijgen de zorg die ze nodig hebben om deel te kunnen nemen aan het onderwijs.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 4.5.1 Wij zetten samen met het Samenwerkingsverband (SWV) Slinge-Berkel, het samenwerkingsverband Twente Oost PO en de daarbij aangesloten schoolbesturen en gemeenten stappen naar meer samenwerking 'aan de voorkant' in de school.

Verbonden partijen

Aan dit programma zijn geen verbonden partijen verbonden.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Jaartal actuele cijfers	Stand Haaksbergen	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Absoluut verzuim (1)	Aantal per 1.000 leerlingen	2024	0	8,5	0
Relatief verzuim (2)	Aantal per 1.000 leerlingen	2024	11	21	0*
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsvers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2024	1,10%	1,80%	1,00%

* Ingezet wordt op de norm dat geen enkel kind verzuimt. Kanttekening hierbij is dat met name luxe verzuim niet 100% is tegen te gaan. Wel daarbij de toevoeging dat in dat geval een proces-verbaal wordt opgemaakt.

(1) Van **absoluut verzuim** is sprake als een leer- of kwalificatie plichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.

(2) Van **relatief verzuim** is sprake als een leerling op een school is ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd niet op school of op stage aanwezig is. Wanneer de afwezigheid langer dan 4 weken onafgebroken aanhoudt, is er sprake van langdurig relatief verzuim. Relatief verzuim is verder onder te verdelen in luxe en overig verzuim.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
4	Onderwijs	Baten	871	468	416	463	463	463
4	Onderwijs	Lasten	3.514	2.665	2.870	3.065	2.984	2.969
	Totaal programma Onderwijs		-2.643	-2.197	-2.454	-2.602	-2.521	-2.506

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

5. Sport, cultuur en recreatie

Inleiding

Programma 5 omvat sport, cultuur en recreatie. Een breed programma. Naast sport en cultuur vallen namelijk ook openbaar groen, erfgoed, speelvoorzieningen en recreatie binnen dit programma.

Brede SPUK

De Brede SPUK is een specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023–2026. Conform het Hoofdlijnenakkoord wordt in 2026 een generieke korting van 10% doorgevoerd op specifieke uitkeringen, inclusief de Brede SPUK. Tevens wordt er over 2025 en 2026 géén indexatie toegepast op de Brede SPUK. De indexatie die over 2024 is toegepast, wordt in 2025 en 2026 wel uitgekeerd.

Waar doen we het voor?

Inwoners van de gemeente Haaksbergen kunnen zich blijven ontwikkelen binnen een passend sport- en cultuuraanbod. We willen binnen programma 5 samenwerken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties op het gebied van sport, cultuur, recreatie, erfgoed en openbaar groen om de sociale samenhang te versterken. We willen de openbare ruimte zo inrichten dat deze uitdaagt om te bewegen, ontspannen en plezier te hebben. Zo blijft Haaksbergen een bruisende dorpsstad met een hoog niveau aan voorzieningen, waar iedereen zich verbonden voelt. Dit draagt ook bij aan een betere fysieke en mentale gezondheid.

Sport

Wat willen we bereiken?

- 5.1 We volgen de koers van het Sportakkoord Haaksbergen 2023-2026.
- 5.2 We dragen bij aan een veilig en gezond sportklimaat bij sport- en beweegaanbieders.
- 5.3 We willen dat basisschoolkinderen van 4-12 jaar op een laagdrempelige manier kennis kunnen maken met sport- en cultuuraanbieders.
- 5.4 We dragen bij aan de regionale samenwerking sport met de 14 Twentse gemeenten.
- 5.5 Wij geven uitvoering aan de taakstelling op tarieven sport (binnen- en buitensport), waarbij de tarieven voor de binnensportaccommodaties worden bijgesteld vanuit de voorzieningendiscussie en maatschappelijke ontwikkelingen.
- 5.6 We zetten de gemaakte afspraken met Optisport Haaksbergen B.V voort om het zwembad voor 2026 open te houden en gaan daarnaast in gesprek met stakeholders over de mogelijkheden voor behoud van een zwemvoorziening voor Haaksbergen. Onze rol zal daarbij vooralsnog faciliterend zijn.
- 5.7 We zorgen voor structuur en duidelijke kaders voor de (verhuur) binnensportaccommodaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 5.1.1 We voeren het Sportakkoord Haaksbergen 2023-2026 uit binnen de thema's inclusie en diversiteit, sociaal veilige sport, vitale sport- en beweegaanbieders, vaardig in bewegen en ruimte voor sport en bewegen (sportief inrichten openbare ruimte).
- 5.1.2 We ontwikkelen een nieuw Sportakkoord 2027-2030.
- 5.2.1 We bieden de mogelijkheid voor het volgen van de cursus Vertrouwenscontactpersoon (VCP) en organiseren terugkomdagen VCP.
- 5.3.1 We implementeren en evalueren Sjors Sportief & Creatief. Hiervoor zetten wij de buurtsportcoach (basis)onderwijs in voor vier uren per week.
- 5.4.1. We nemen deel aan het regionale sportregio overleg en zijn partner binnen de Twentse Visie op sport en bewegen. Zowel ambtelijk als bestuurlijk.

- 5.5.1 Wij nemen de nieuwe gymzaal bij basisschool het Palet in gebruik en bieden daarmee optimale mogelijkheden aan voor bewegingsonderwijs aan basisscholen en de verhuur aan sportverenigingen en derden.
- 5.5.2 We maken de begroting voor 2026 passend naar de toevoeging van gymzaal Het Palet en verhogen de geraamde inkomsten uit verhuur binnensport naar € 255.000.
- 5.6.1 Wij verstrekken een exploitatiebijdrage aan Optisport Haaksbergen B.V. voor zwembad De Wilder. De gemeente blijft daarnaast risicodragend (zie ook risicoparagraaf).
- 5.7.1 We starten met het opstellen van een binnensportaccommodatiebeleid welke bijdraagt aan een eenduidige en toekomstbestendige aanpak van de gemeentelijke binnensportvoorzieningen.
- 5.7.2 We onderzoeken de huidige gehanteerde tarieven voor de binnensportaccommodaties.

Cultuur

Wat willen we bereiken?

- 5.8 We volgen de koers van het Cultuurakkoord Haaksbergen 2025-2028.
- 5.9 We willen dat basisschoolkinderen van 4-12 jaar op een laagdrempelige manier kennis kunnen maken met sport- en cultuuraanbieders.
- 5.10 Versterken van vitale cultuuraanbieders.
- 5.11 We gaan de zorgplicht bibliotheken, welke ingaat op 1 januari 2026, implementeren.
- 5.12 We dragen bij aan de regionale samenwerking cultuur met de 14 Twentse gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 5.8.1 Het Cultuurakkoord Haaksbergen 2025-2028 wordt uitgevoerd binnen de thema's iedereen doet mee, veilige en integere cultuur, vitale cultuuraanbieders, fysiek duurzame culturomgeving en trots op cultuur (evenementen en erfgoed).
- 5.9.1 Implementeren en evalueren Sjors Sportief & Creatief.
- 5.9.2 Vervolg geven aan het programma Cultuureducatie in samenwerking met de elf basisscholen.
- 5.9.3 Inzet van een cultuurcoach (basis)onderwijs voor twaalf uren per week.
- 5.10.1 Inzet van een cultuurmakelaar voor vier uren per week.
- 5.10.2 Vier keer per jaar een cultuurcafé organiseren waarin deskundigheidsbevordering centraal staat.
- 5.11.1 In 2026 krijgen we € 100.000 voor de Zorgplicht bibliotheken via een decentralisatie-uitkering in het Gemeentefonds. Hiervoor maken wij een meerjarenplan om ervoor te zorgen dat alle inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheekvoorziening.
- 5.12.1 We sluiten aan bij het ambtelijk en bestuurlijk overleg cultuur Twente en zijn partner binnen het uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente tot en met 2028.

Erfgoed

Wat willen we bereiken?

- 5.13 Erfgoed heeft waarde en is bepalend voor de lokale identiteit. Het maakt dat je ergens prettig woont en laat je voelen en beleven wat waardevol is binnen een lokale gemeenschap. Het omvat zowel materieel als immaterieel erfgoed.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 5.13.1 We onderhouden de monumenten die we in eigendom hebben.
- 5.13.2 Wij subsidiëren het in standhouden van monumenten van derden en adviseren daarbij met als uitgangspunt de Erfgoedverordening.
- 5.13.3 Wij ondersteunen het onder de aandacht brengen en in standhouden van ons (cultuurhistorisch) erfgoed met specifieke aandacht voor het verduurzamen van erfgoed.
- 5.13.4 De Erfgoedraad krijgt onder de nieuwe Omgevingswet een rol in het voortraject door middel van participatie. De monumenteigenaren kunnen op deze manier, voordat de bouwaanvraag ingediend wordt, door onze Erfgoedraad bediend worden.

Recreatie

Wat willen we bereiken?

- 5.14 Musea in Haaksbergen laten door ontwikkelen tot een belangrijke, regionale publiekstrekker voor zowel de eigen inwoners als toeristen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 5.14.1 Musea in Haaksbergen financieel ondersteunen door middel van subsidie.
- 5.14.2 Adviseren en stimuleren van productontwikkeling.
- 5.14.3 Regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg met gemeente Enschede over de ontwikkelingen bij het museum.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

- 5.15 Veilige speelvoorzieningen die aansluiten bij de wensen van de buurtbewoners en de ontwikkeling van kinderen.
- 5.16 Waarborgen van de veiligheid in de openbare ruimte en voorkomen van kapitaalvernietiging.
- 5.17 Zorgen dat er voldoende toegankelijk groen in de bebouwde kom blijft en het koppelen van functies (b.v. groen, waterberging en recreatie, zoals spelen).
- 5.18 Herstel van natuurlijk evenwicht en het bevorderen van de biodiversiteit.
- 5.19 Minder hittestress in de openbare ruimte.
- 5.20 Het bevorderen van klimaat adaptieve maatregelen (minder verstening/meer groen en het vasthouden van water).
- 5.21 De entrees en het centrum van Haaksbergen moeten het visitekaartje van de gemeente zijn.
- 5.22 Burgerparticipatie en groenadoptie aangezien dit leidt tot meer biodiversiteit en samenhang in buurten en wijken bevordert.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 5.15.1 We onderhouden de bestaande speelvoorzieningen en verwijderen deze als er niet meer aan de veiligheidseisen kan worden voldaan.
- 5.16.1 Wij beheren de openbare ruimte volgens de principes 'schoon, heel en veilig'.
- 5.16.2 Wij gaan het planmatig onderhoud van de bomen verder optimaliseren.
- 5.18.1 Wij houden rekening met de Wet Natuurbescherming (flora en fauna).
- 5.18.2 We passen meer duurzame en bijenvriendelijke bloemmengsels toe in de bermen en gazons en op zichtlocaties/entrees.
- 5.18.3 We stoppen met de verkoop van snippergroen.
- 5.18.4 Bij renovaties en nieuw groen worden soorten toegepast die de biodiversiteit bevorderen en bijvriendelijk zijn.
- 5.18.5 In kleine plantvakken komen zoveel mogelijk bloeiende vaste planten. Grote vakken worden ingezaaid met meerjarige bloemenmengsels.
- 5.19.1 Er worden extra bomen geplant op locaties waar ze een meerwaarde zijn en voor verkoeling kunnen zorgen.
- 5.20.1 Bij aanlegprojecten moet waterinfiltratie worden bevordert.
- 5.20.2 We voeren op kleine schaal vergroeningsprojectjes uit. Het liefst in combinatie met infra-projecten.
- 5.21.1 We blijven ons inzetten voor de "sterren" en zaaien op andere locaties éénjarige bloemenmengsels in, zoals bij de entrees naar wijken.
- 5.21.2 De bloembakken zorgen voor een kleurrijke sfeer in het centrum.
- 5.22.1 Wij ondersteunen initiatieven voor groenadoptie en voeren op initiatief van bewoners renovaties van groenvoorzieningen uit.

Verbonden partijen

Twente Milieu

Sinds 2018 is Twente Milieu een partner van de gemeente Haaksbergen voor taken in de openbare ruimte. Twente Milieu is onder andere actief op het gebied van groen, (water)wegen, riolering, afval, evenementen en recreatieve voorzieningen. Samen met de gemeenten Almelo, Berkelland, Borne, Enschede, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Wierden is Haaksbergen 100% aandeelhouder. Twente Milieu realiseert een aanzienlijk deel van de afgesproken ombuigingen.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Jaartal actuele cijfers	Stand Haaksbergen	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Niet sporters **	%	2024	40,6	44,1	*

- Voor de indicator geldt dat de raad de norm, die wordt nagestreefd, nog niet heeft vastgesteld. Aan het thema normering van prestatie-indicatoren wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ke) in ontwikkeling" aandacht geschonken.

** Betreft inwoners ouder dan 19 jaar, Gezondheidsmonitor GGD-CBS/RIVM.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
5	Sport, cultuur en recreatie	Baten	1.426	868	882	750	750	750
5	Sport, cultuur en recreatie	Lasten	5.753	5.647	5.845	5.147	4.819	4.744
	Totaal programma Sport, cultuur en recreatie		-4.327	-4.779	-4.963	-4.397	-4.069	-3.994

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

6. Sociaal Domein

Inleiding

Binnen het programma Sociaal Domein valt de ondersteuning die inwoners kunnen ontvangen om zoveel mogelijk op eigen kracht te kunnen functioneren. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), Jeugdwet, Participatiewet, Wet inburgering en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening vallen onder dit programma. Dit betekent dat dit programma een grote diversiteit aan wettelijk uitvoeringstaken heeft.

We zien al langer dat er ontwikkelingen zijn, die zorgen voor een toenemend beroep op deze wetten. Hierbij gaat het om dubbele vergrijzing (niet alleen meer ouderen maar ook steeds oudere ouderen), het voortdurend stijgende percentage jeugdigen en/of hun ouders dat problemen ervaart, de steeds verdergaande digitalisering, een toenemende instroom van vluchtelingen en statushouders en de toenemende complexiteit van de samenleving.

We voorzien ook dat een aantal van de maatschappelijke en economische ontwikkelingen, die op dit moment spelen, zich doorzetten in 2026. Deze ontwikkelingen zijn onder andere de hogere kosten voor levensonderhoud, tekorten op de arbeidsmarkt en onzekerheid over de (eigen) toekomst. Deze ontwikkelingen zorgen voor een toenemend beroep op ondersteuning door de gemeente. Daarnaast leiden deze ontwikkelingen ook tot een forse stijging van de tarieven van aanbieders van zorg en ondersteuning. Om de stijging in vraag en uitgaven beheersbaar te houden, is een stevige inzet nodig op de ontwikkeling en uitvoering van preventieve activiteiten en voorliggende voorzieningen.

Hoewel het Rijk de gemeenten in de Voorjaarsnota 2025 alleen voor de jaren 2026 en 2027 gedeeltelijk financieel tegemoetgekomen is, zijn op het programma Sociaal Domein (dat wil zeggen Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en voorliggende voorzieningen) vanaf 2026 ombuigingen van toepassing. Deze ombuigingen zijn noodzakelijk om de forse bezuiniging door het Rijk op de algemene uitkering aan gemeenten vanaf 2028 op te vangen.

Waar doen we het voor?

We zijn een krachtige, inclusieve gemeente waar inwoners veilig en gezond kunnen leven. Inwoners kijken naar elkaar om en steunen elkaar, veerkracht staat daarbij centraal. Inwoners die meer hulp nodig hebben en die niet in hun sociale omgeving kunnen vinden, kunnen rekenen op ondersteuning door de gemeente. We helpen mensen de regie over hun leven (terug) te nemen door tijdig de juiste en betaalbare hulp en ondersteuning op de juiste plek te bieden.

Sociaal Domein

Wat willen we bereiken?

Iedereen moet mee kunnen doen aan de samenleving. Zo bereiken we een inclusieve samenleving. Hieronder valt:

- 6.1 Voor veel inwoners is werk één van de belangrijkste vormen van meedoen in de maatschappij. Uitgangspunt is dat de weg naar werk kort is. Wanneer mensen niet op eigen kracht kunnen werken of betaald werk kunnen vinden, is daar een taak voor de gemeente weggelegd. Voor mensen waarbij betaald werk (nog) niet lukt, ondersteunt de gemeente in het zoeken naar een zinvolle daginvulling.
- 6.2 Inwoners zijn financieel gezond en in staat rond te komen van hun inkomen. Mocht dit vanwege omstandigheden niet lukken, zoeken wij samen met hen naar oplossingen.
- 6.3 Kinderen groeien op in een veilige omgeving en hebben kansen mee te doen in de samenleving. Kinderen in een kwetsbare positie ontvangen de nodige ondersteuning.
- 6.4 Inwoners blijven zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen en doen naar vermogen mee in de samenleving. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de inwoner en niet op de beperkingen of ziekte zelf (positieve gezondheid).
- 6.5 Inwoners die moeten inburgeren doen zo snel mogelijk mee in de samenleving.

- 6.6 De ontwikkeling om de bereikbaarheid van de toegang (Noaberpoort/Huis van Haaksbergen) te vergroten zetten we door, door met name meer functies bij elkaar te brengen. Zodat algemene voorzieningen voor inwoners beter en sneller bereikbaar zijn.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 6.0.1 We geven uitvoering aan het, op basis van de vastgestelde meerjarige Visie op het Sociaal Domein 'De kracht van samen', opgestelde Uitvoeringsplan en agenda 'De kracht van samen'.
- 6.0.2 In het regioplan Twentse Koers, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de Regiovisie Jeugdhulp Twente wordt het belang van een sterke sociale basisinfrastructuur (het voorliggend veld) nadrukkelijk onderstreept. Ook in 2026 blijven wij samen met onze partners actief zoeken naar mogelijkheden om deze sociale basisinfrastructuur verder te versterken. We blijven uitvoering geven aan de verschillende thema's die vallen onder het plan van aanpak SPUK/GALA, met als doel het realiseren van een gezonde generatie in 2040. Dit doen we in nauwe samenwerking met lokale en regionale partners. Hieronder vallen ook de aanpakken op het gebied van overgewicht, valpreventie, kansrijke start, het bevorderen van kansengelijkheid en het creëren van een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot spelen en bewegen. Ook zetten we het programma Welzijn op Recept voort, waarin we intensief samenwerken met huisartsen. Met de verordening maatschappelijke participatie Haaksbergen kent de gemeente verschillende regelingen om inwoners met een laaginkomen te ondersteunen, waaronder het kindpakket. Wij zetten ons in om deze regelingen goed onder de aandacht te brengen, zodat deze doelgroep ook maximaal gebruik kan maken.
- 6.1.1 Door de Uitvoeringsorganisatie Hengelo, Borne en Haaksbergen wordt ingezet op de invoering van de Participatiewet in Balans. Met meer tijd en aandacht voor de klant kennen de medewerkers de klanten beter, wordt meer integraal gewerkt en worden de arbeidsmarktinstrumenten nog beter ingezet.
- 6.1.2 Het aandeel statushouders is groeiende in de Participatiewet. Dit vraagt een doelgerichte aanpak. Er wordt extra ingezet met werkcoaches inburgering om in te zetten op duurzame uitstroom.
- 6.2.1 In 2026 gaan we verder met de doorontwikkeling van de aanpak voor de doelgroep jongeren met schulden. Naast deze schuldenaanpak zetten we in op preventie, begeleiding en nazorg.
- 6.2.2 In onze schuldhulpverlening werken we aan de elementen van de basisdienstverlening. Dit is bedoeld om de kwaliteit van gemeentelijke schuldhulpverlening te vergroten en het bereik te verhogen. Hierin werken we ook samen met de Stadsbank Oost Nederland.
- 6.3.1 We voeren, samen met de andere Twentse gemeenten, de (prestatie)afspraken met de jeugdhulpaanbieders over het verminderen van wonen en verblijf en het opbouwen van ambulante alternatieven uit. Daarnaast blijven we werken aan een verschuiving van (geïndiceerde) ambulante jeugdhulp naar voorliggende (niet geïndiceerde) oplossingen en/of eigen kracht en samenkracht.
- 6.3.2 We professionaliseren de regievoering van de jeugdregisseurs. We doen dit onder meer door een regiesysteem (software programma) te gaan gebruiken dat ondersteunt bij integrale samenwerking. Tevens draagt het regiesysteem bij aan meer grip op de termijnen van afhandeling en het voorkomen van onrechtmatigheden.
- 6.3.3 We voeren daarnaast de verklarende analyse in, waarin de kern van de situatie, aanwezige problematiek en mogelijkheden en oorzaken en verbanden in een gezinssysteem worden weergegeven.
- 6.3.4 We starten samen met de huisartsen een pilot waarin een jeugdregisseur bij de huisartsen, samen met de POH-JGGZ, de jeugdhulp vragen die bij de huisartsen binnenkomen gaat afhandelen. Tevens zorgen we hiermee voor meer afstemming tussen de huisartsen en POH-JGGZ en jeugdregisseurs in Noaberpoort.
- 6.3.5 Vanaf 2026 werken we op basis van de aangepaste Verordening Sociaal Medische Indicatie Haaksbergen, waarin een maximum tarief is opgenomen voor kinderopvang op

basis van een sociaal medische indicatie. Het maximum tarief is gelijk aan de landelijke maximumtarieven voor dagopvang.

- 6.4.1 In 2026 loopt het contract voor medische advisering voor de Wmo en Jeugdwet af. We ronden een aanbesteding af om het gebruik van medisch advies voort te zetten.
- 6.4.2 We zetten in op meer deskundige gespreksvoering bij de Wmo intake door gespreksvoering, probleemoplossend werken, zorgvuldige analyse ten behoeve van positieve gezondheid.
- 6.4.3 We zetten De Greune als brede voorliggende voorziening voort en onderzoeken op welke wijze het verlenen van een gemeentelijke bijdrage past (bijvoorbeeld via een subsidie).
- 6.4.4 De subsidie aan Wijkkracht wordt in 2026 gekort. Samen met Wijkkracht onderzoeken we of we door een efficiëntieslag en met inzet van SPUK-middelen de ombuiging kunnen realiseren en/of we diensten/activiteiten moeten gaan afbouwen.
- 6.4.5 In onze woonzorgvisie staat dat we binnen onze gemeente voldoende wooncapaciteit voor specifieke doelgroepen (waaronder Beschermd Wonen) gaan ontwikkelen. Dit is onderdeel van een nog te ontwikkelen volkshuisvestingsprogramma (door team Omgeving & Ontwikkeling) vooruitlopend op het wetsvoorstel Versterking regie Volkshuisvesting (WvrV). In 2026 gaan we beginnen met planvorming en het maken van een doorvertaling van wat dit betekent voor het Sociaal Domein. Denk hierbij aan begeleiding van specifieke doelgroepen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen.
Samen met onze netwerkpartners geven we in 2026 verder uitvoering aan het uitvoeringsplan met betrekking tot Woonzorg om te komen tot passende locaties en aanbieders naar behoefte.
- 6.4.6 In regionaal verband en met inzet van regionale middelen geven we uitvoering aan de uitvoeringsagenda Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Lokaal zijn we in 2025 gestart de ontwikkeling van een uitvoeringsagenda. We gebruiken 2026 om met elkaar in kaart te brengen wat de regionale afspraken betekenen voor de uitvoering in Haaksbergen. Op deze manier komt de regionale uitdaging samen met de lokale ambitie.
- 6.5.1 In 2026 breiden we ons inburgeringsaanbod uit aan de hand van een plan van aanpak dat is gebaseerd op de verkenningfase van 2025. Dit plan bevat concrete activiteiten gericht op participatie, taalontwikkeling, werkervaring en sociaal netwerk. Zoals fietsles en extra begeleiding Z-route. Dit is afgestemd op de behoeften van de doelgroep.
- 6.5.2 We stimuleren in 2026 de arbeidsparticipatie van inburgeringsplichtigen door de samenwerking met de uitvoeringsorganisatie en lokale partners te versterken. Met gerichte begeleiding, trainingen en ondersteuning vanuit de gemeente bevorderen we de overgang naar betaald werk.
- 6.6.1 In de Noaberpoort/het Huis van Haaksbergen brengen we in 2026 meer functies bij elkaar. Hierdoor zijn algemene voorzieningen meer geconcentreerd en daarmee voor inwoners beter en sneller bereikbaar.

Opvang ontheemden

Wat willen we bereiken?

- 6.7 Het opvangen van ontheemden (vluchtelingen uit Oekraïne, asielzoekers en statushouders).

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 6.7.1 We hebben 160 beschikbare plekken voor Oekraïners en dit willen we in 2026 in stand houden. In 2025 vangen we gemiddeld 120 Oekraïners in tijdelijke woningen op. We hebben dus nog beschikbare plekken voor het opvangen van Oekraïners.

Volgens de Spreidingswet moet Haaksbergen 129 asielzoekers opvangen, waarvan tenminste 18 AMV'ers (alleenstaande minderjarige vreemdeling). Haaksbergen vangt

medio 2025 34 AMV'ers op. Wij verwachten dit in 2026 uit te breiden naar 50 AMV'ers. Daarmee heeft Haaksbergen nog een resterende opgave om minimaal 79 asielzoekers op te vangen.

Net als in 2025 verwachten we in 2026 een taakstelling te krijgen op het huisvesten van statushouders. Het aantal wordt halfjaarlijks bekend gemaakt. In 2025 was de taakstelling 38 te huisvesten statushouders.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid (Openbaar Lichaam SamenTwente)

Per 8 juli 2021 is de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid ingegaan. SamenTwente behartigt de belangen op het gebied van Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente (zie programma 7 Volksgezondheid en Milieu); Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT).

Veilig Thuis Twente (VTT)

Vanaf 1 januari 2015 moet elke regio in Nederland, op basis van de Wmo 2015 en de Jeugdwet, een Veilig Thuis organisatie hebben. Veilig Thuis Twente is voor de regio Twente het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. De missie van Veilig Thuis Twente is het stoppen van alle vormen van huiselijk geweld tegen volwassenen en kinderen. Het opheffen van acute onveiligheid en het creëren en borgen van duurzame veiligheid binnen huiselijke situaties staat centraal.

In 2026 werkt VTT aan de volgende speerpunten:

1. Eén van de belangrijkste speerpunten in 2026 blijft het wachtlijstvrij werken.
2. Actieve inzet VTT in regionale beweging rond toekomstscenario, Hervormingsagenda Jeugd en brede aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierbij wordt onderzocht of dit binnen de huidige financiële kaders mogelijk is.
3. Doorontwikkeling van ketensamenwerking en versterking van de netwerkpositie van VTT, met name ook op straf en zorg.
4. In 2025 maakt VTT met de Twentse gemeenten nieuwe samenwerkings- en financiële afspraken voor de uitvoering van de toetsing tijdelijk huisverbod (THV).

Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT)

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten, op basis van de Wmo 2015 en Jeugdwet, verantwoordelijk voor de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet. Er is bij SamenTwente onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) een organisatie ingericht, die uitvoering geeft aan zowel de wettelijk verplichte regionale taken, als aan taken waarvan de gemeenten besloten hebben deze gezamenlijk uit te voeren.

In 2026 werkt het OZJT aan de volgende speerpunten:

5. doorontwikkeling OZJT;
6. effectuering van de transformatieopgave;
7. implementatie Hervormingsagenda regionaal;
8. samenhang en borging van tijdelijke projecten, waaronder de Samenwerkingsagenda.

Stadsbank Oost Nederland (SON)

De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke regeling met 21 andere gemeenten. De SON voert voor ons de dienstverlening aan inwoners met problematische schulden in het kader van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) uit.

Arbeidsmarkt regio Twente

Het portefeuillehouderoverleg Arbeidsmarkt regio Twente vervult taken op een breed terrein, waaronder het structureel versterken van de Twentse arbeidsmarkt.

Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo

De Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo is een samenwerking van bovenstaande 3 gemeenten op het gebied van werk & inkomen, waarbij de gemeente Hengelo de uitvoeringsorganisatie is voor onder andere de Participatiewet en een aantal andere samenhangende wetten op het gebied van werk en inkomen.

SWB

De SWB is een (sociaal) leerwerkbedrijf dat mensen met afstand tot de arbeidsmarkt begeleidt om weer, regulier of met ondersteuning, aan het werk te kunnen. De SWB voert voor ons de voormalige Wsw-regeling uit en de arbeidsontwikkelingstrajecten voor de doelgroep van de Participatiewet.

Werkplein Twente

Het Werkplein Twente is een samenwerkingsverband tussen veertien Twentse gemeenten en UWV. De partijen op het Werkplein werken samen op het gebied van zowel werkzoekenden- als werkgeversdienstverlening. Door middel van een gezamenlijke aanpak wordt geprobeerd mensen met een WW-uitkering, bijstandsuitkering of arbeidshandicap aan een passende baan helpen.

Prestatie-indicatoren

Wettelijke indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Jaartal actuele cijfers	Stand Haaksbergen	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Cliënten met een maatwerk voorziening Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2024	680	669	*
Kinderen in uitkeringsgezin	%	2023	4%	3%	*
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (15-74 jarigen)	2024	109,6	156,6	*
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2024	73,1%	73,8%	*
Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2023	773,2	708,1	*
Werkloze jongeren	16 t/m 22-jarigen	2023	1%	1%	*
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2024	184,8	176	*
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2021	1%	1%	*
Jongeren met Jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	10,7%	13,1%	*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	0,7%	0,9%	*
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2024	0,3%	0,4%	*

* Voor de indicatoren geldt dat de raad de norm, die wordt nagestreefd, nog niet heeft vastgesteld. Aan het thema normering van prestatie-indicatoren wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ker) in ontwikkeling" aandacht geschonken.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
6	Sociaal domein	Baten	12.539	10.262	10.262	11.103	8.700	8.700
6	Sociaal domein	Lasten	34.595	38.275	38.449	38.127	35.132	35.073
	Totaal programma Sociaal domein		-22.056	-28.013	-28.187	-27.025	-26.432	-26.373

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

7. Volksgezondheid en milieu

Inleiding

Binnen dit programma valt de inzameling van afval. Ook het aanleggen en onderhouden van riolering en watersystemen en de bijbehorende rioolheffing vallen onder dit programma. Daarnaast vallen de werkzaamheden rondom milieubeheer, begraafplaatsen en volksgezondheid ook onder dit programma.

Het programma Volksgezondheid richt zich op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het voorkomen van ziekte en beschermen van de gezondheid van de inwoners van Haaksbergen. Dit doen we in samenwerking met de Twentse gemeenten en GGD. We werken vanuit een regionale visie 'Gezonde Generaties in Twente' 2024-2027. Daarbinnen zetten we in op vier thema's (*mentale gezondheid, leefstijl, beschermen en vaccineren, leefomgeving*) met aandacht voor de overkoepelende uitgangspunten en wisselende aanpak in de leeftijdsgroepen. Vanaf 1 januari 2026 wordt de uitvoering van suïcidepreventie een wettelijke taak onder de Wet publieke gezondheid (Wpg). Op dit moment verkennen we regionaal hoe we deze taak gezamenlijk goed kunnen uitvoeren. Ook deze ontwikkeling vertalen we naar een passende, effectieve lokale invulling in nauwe samenwerking met onze partners in Haaksbergen.

Waar doen we het voor?

We streven naar een gezonde Haaksbergse generatie in 2040 en stimuleren een actieve leefstijl. Dit doen we door inwoners toegang te bieden tot preventieve voorzieningen en te werken aan een gezonde leefomgeving.

Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- 7.1 Een duurzame samenleving waarin de inwoners van Haaksbergen beschermd worden tegen gezondheidsrisico's, gestimuleerd worden tot een gezonde leefstijl en ondersteund worden in hun fysieke, mentale en sociale welzijn.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 7.1.1 We blijven uitvoering geven aan de thema's die onder het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vallen met als doel een gezonde generatie in 2040. Dit doen we door invulling te geven aan het Regioplan (Twentse Koers) en het lokale plan van aanpak SPUK/GALA. Alles in nauwe samenwerking met zowel regionale als lokale partners. Onder deze inzet vallen de verplichte ketenaanpakken: Kind naar Gezonder Gewicht, Kansrijke Start, Valpreventie en Welzijn op Recept. Voor een goede uitvoering van deze aanpakken werken we intensief samen met de Eerstelijnszorg Haaksbergen, de huisartsengroep Haaksbergen en Wijkkracht.
- 7.1.2 Vanaf 2026 passen we bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingsprojecten standaard een gezondheidstoets toe. Hierbij wordt gekeken naar aspecten als toegankelijkheid van beweegruimte, voldoende groen, schaduwplekken en veilige speelvoorzieningen. Zo bouwen we aan een omgeving die gezondheid stimuleert. De GGD vervult binnen de Jeugdgezondheidszorg (Jgz) een centrale rol in preventie en gezondheidsbevordering. In 2026 ligt de nadruk op het verder uitrollen en versterken van de prenatale huisbezoeken aan aanstaande ouders in kwetsbare situaties.
- 7.1.3 In 2026 onderzoeken we de mogelijkheden om het JOGG-programma (gezonde jeugd, gezonde toekomst) ook na 2026 voort te kunnen zetten.

- 7.1.4 In samenwerking met de GGD worden er uitvoeringsplannen uitgewerkt op de thema's 'mentale gezondheid', 'leefstijl', 'beschermen en vaccineren' en 'leefomgeving' onder de visie 'Gezonde Generaties in Twente'. Binnen deze uitvoeringsplannen onderscheiden we vanuit de levensloopbenadering drie levensfasen:
- Gezond opgroeien: het verminderen van zorgvragen en de daarmee samenhangende zorgconsumptie op latere leeftijd, start met het bevorderen van gezond gedrag bij kinderen en adolescenten. We sluiten aan bij daar waar jeugdigen opgroeien: het gezin, de school, de wijk, sport en cultuur.
 - Gezond meedoen: "Meedoen" staat voor die levensfase waarin men actief is in de samenleving. Gevolgen van leefstijl van volwassenen uiteten zich in de mate van gezondheidsvraagstukken op latere leeftijd.
 - Gezond oud zijn: Het accent verschuift naar het ondersteunen van het aanpassingsvermogen. Demedicalisering en normalisering is hierbij onze inzet.
- 7.1.6 In 2026 is er een regionaal beleidskader suïcidepreventie ontwikkeld, met een vertaling naar een lokaal beleidskader, met duidelijke ambities, preventieve maatregelen en afspraken over samenwerking en uitvoering.
- 7.1.7 In 2026 start de uitvoering van het regionale transformatieplan Mentaal Gezond Twente

Riolering en Water

Wat willen we bereiken?

- 7.2 Een duurzaam en toekomstbestendig beheer van water- en rioleringssystemen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 7.2.1 Voorbereiden en aanbesteden verbeterde software voor het risico-gestuurd beheer.
- 7.2.2 Uitvoering vervangen riolering Parallelweg Haaksbergen.
- 7.2.3 Uitvoering vervangen riolering Zwartewaterland.
- 7.2.4 Voorbereiding vervanging riolering Goorsestraat tussen de Benninkrotonde en S. Frankenhuisrotonde.
- 7.2.5 Uitvoering maatregelen tegen wateroverlast Benninkstraat en Veldmaat bomenbuurt (Berk).
- 7.2.6 Voorbereiding vervanging riolering in de Hibbertsstraat en Sterkestraat.
- 7.2.7 Voorbereiding vervanging riolering Industriestraat en omstreken.
- 7.2.8 Voorbereiden en aanbesteden Grondwatermeetnet in TWN verband. Na aanbesteding van het grondwatermeetnet zullen we dit begin 2026 implementeren. Dat is inclusief een openbare portal, zodat inwoners zelf de grondwaterstanden kunnen raadplegen

Afval

Wat willen we bereiken?

- 7.3 Onze doelstelling is om de komende jaren de hoeveelheid restafval te verminderen en meer recycling van grondstoffen te bereiken. De lange termijn ambitie is een circulaire economie in 2050.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 7.3.1 Uitvoering geven aan de plannen uit de grondstoffenvisie 2025-2030, inclusief onderliggende afvalstoffenverordening en beleid.
- 7.3.2 Inzet op vermindering restafval en verhoging scheidingspercentage van grondstoffen, in lijn met het landelijke en regionale afvalbeleid.
- 7.3.3 Inzet op afvalpreventie door (meer) bewustwording te creëren onder onze inwoners.
- 7.3.4 Uitwerken van afspraken uit de nieuwe ketenovereenkomst PMD met Verpact.

Milieubeheer

Wat willen we bereiken?

- 7.4 We werken aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving, zodat iedereen in Haaksbergen prettig kan wonen, werken en leven.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 7.4.1 De Omgevingsdienst boekt goede voortgang om te voldoen aan de robuustheidscriteria. Er is opgeschaald in opleidingsbudget en in de meest recente voortgangsrapportage vanuit het Rijk staat dat wordt verwacht dat in 2026 wordt voldaan aan de robuustheidscriteria.
- 7.4.2 Risico- en branchegericht werken toepassen op de frequentie van periodieke controles om zo de capaciteit van toezicht efficiënter te benutten.
- 7.4.3 Het projectplan Energie & Duurzaamheid loopt op schema. Vanuit dit project worden energie- en duurzaamheidscontrole's uitgevoerd en wordt advies gegeven rondom circulaire economie.
- 7.4.4 Wij geven uitvoering aan de wettelijke bodemtaken. Daarnaast werken wij samen met het Projectbureau bodemasbestsanering aan het saneren van asbest in de bodem.
- 7.4.5 We gaan geleidelijk naar een meer natuurvriendelijke vorm van beheer en onderhoud.

Dierenoverlast/ongediertebestrijding

Wat willen we bereiken?

- 7.5 Overlast van dieren zo veel als mogelijk beperken.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 7.5.1 Bij de strijd tegen de eikenprocessierups stoppen we met het gebruik van preventieve bestrijdingsmiddelen. In plaats daarvan zetten we nu volledig in op het beheersen van de plaag door de natuurlijke vijanden van de rups te ondersteunen.
- 7.5.2 In de bebouwde kom creëren we daarom meer leefgebieden voor de natuurlijke vijanden van de rups, zoals sluipwespen en kool- en pimpelmezen. We gaan geleidelijk aan naar een andere manier van beheer en onderhoud (minder maaien van bermen en gazons) en het inzaaien van bloemenmengsels.
- 7.5.3 Voldoende hondenvoorzieningen, die goed onderhouden worden.

Begraafplaatsen

Wat willen we bereiken?

- 7.6 Conform het vastgestelde Beleidskader Toekomstbestendige Begraafplaatsen realiseren van meer inkomsten en een betere kostendekking op de begraafplaatsen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 7.6.1 Het bieden van meer keuzemogelijkheden voor begraven en asbestemming, waardoor onze begraafplaatsen aantrekkelijker worden.
- 7.6.2 Een efficiënte en toekomstbestendige exploitatie van de begraafplaatsen.
- 7.6.3 Duurzaam en natuurvriendelijk beheer van de begraafplaatsen en steeds meer omvorming naar herdenkingsparken.
- 7.6.4 Goede zorg voor onze oorlogsgraven.
- 7.6.5 Promoten van onze nieuwe ontwikkelingen op de Hooge Weide en het natuurbegraven door rondleidingen, een folder en een actuele website.
- 7.6.6 Uitvoeren van investeringen op onze begraafplaatsen, zoals de vergroting van het areaal van de natuurbegraafplaats en asbestemmingen in het bos.
- 7.6.7 Realisatie van een ceremonieplek op het natuurgedeelte.
- 7.6.8 Vergroenen van de reguliere grafvelden op het Waarveld.
- 7.8.9 Achterhalen van nabestaanden/rechthebbenden van het katholieke deel op onze oude begraafplaats en plannen maken voor ontwikkeling van dit deel van de Hooge Weide.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid (Openbaar Lichaam SamenTwente)

Per 8 juli 2021 is de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid ingegaan. SamenTwente behartigt de belangen op het gebied van Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente, Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT).

Twente Milieu

Sinds 2018 is Twente Milieu een partner van de gemeente Haaksbergen voor taken in de openbare ruimte. Twente Milieu is onder andere actief op het gebied van groen, (water)wegen, riolering, afval, evenementen en recreatieve voorzieningen. Samen met de gemeenten Almelo, Berkelland, Borne, Enschede, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Wierden is Haaksbergen 100% aandeelhouder. Twente Milieu realiseert een aanzienlijk deel van de afgesproken ombuigingen.

Openbaar Lichaam Crematoria Twente/Crematoria Twente-Oost Nederland BV

Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam gevestigd te Enschede. In standhouden en exploiteren van crematoria in Enschede, Almelo, Borne en Oldenzaal.

Twence Holding B.V.

Twence blijft inzetten op de transitie tot een grondstoffen- en energiebedrijf. Daarvoor worden de bestaande installaties optimaal gebruikt en verbeterd, worden er meer grondstoffen uit afval, reststromen en biomassa gewonnen en wordt er meer duurzame energie uit hernieuwbare energiebronnen opgewekt. Haaksbergen is aandeelhouder van Twence. Door Twence opgewekte duurzame energie telt, naar rato van ons aandelenbezit, mee voor de energiedoelstellingen van Haaksbergen.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

De Omgevingsdienst Twente geeft uitvoering aan de verplichte basistaken op grond van de artikelen 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wabo en Omgevingswet. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden dient voldaan te worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 3.0.).

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Jaartal actuele cijfers	Stand Haaksbergen	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm	Type
Hoeveelheid fijn restafval per inwoner in 2030, Afvalloos Twente	kg fijn restafval per inwoner	2023	128 kg	106 kg	50 kg in 2030	*
Afvalscheidingspercentage in 2023 op het gebied van afval en grondstoffen	% afvalscheiding op het gebied van afval en grondstoffen		63%	77%	75% in 2023	*

* Voor de indicatoren geldt dat de raad de norm, die wordt nagestreefd, nog niet heeft vastgesteld. Aan het thema normering van prestatie-indicatoren wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ker) in ontwikkeling" aandacht geschonken.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
7	Volksgezondheid en milieu	Baten	7.876	7.959	8.089	8.034	8.034	8.034
7	Volksgezondheid en milieu	Lasten	8.814	9.101	9.370	9.312	9.309	9.308
	Totaal programma Volksgezondheid en milieu		-938	-1.141	-1.281	-1.278	-1.275	-1.274

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Inleiding

Binnen dit programma valt ruimtelijke ontwikkeling binnen de kernen en het buitengebied, het beleid voor woningbouw en duurzaamheid.

Waar doen we het voor?

We werken aan een gezonde, duurzame en veilige fysieke leefomgeving met passende en betaalbare huisvesting voor alle inwoners.

Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Wat willen we bereiken?

- 8.1 Een verdere implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging.
- 8.2 Voldoende woningen bouwen waar nu en in de toekomst behoefte aan is.
- 8.3 Een aantrekkelijk woonaanbod dat flexibel is en past bij de verschillende doelgroepen.
- 8.4 Een inclusieve samenleving, waarin ieder individu passend bij zijn woonsituatie woonruimte kan vinden. Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor samenwerking met onze maatschappelijke partners en de integratie van nieuwkomers in de diverse buurten.
- 8.5 Een aantrekkelijke (woon)omgeving.
- 8.6 Een vitaal platteland behouden en waar mogelijk versterken.
- 8.7 Behoud en herstel van het streekeigen landschap en biodiversiteit.
- 8.8 Ondersteunen van onze agrariërs in de transitie van het landelijk gebied.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 8.1.1 Wij gaan verder met het opstellen van een Omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente Haaksbergen. Dit Omgevingsplan moet 1 januari 2032 gereed zijn.
- 8.1.2 De Omgevingsvisie, die we in 2025 afronden, werken we uit in programma's, waarmee we gestructureerd aan realisatie van doelstellingen in de visie kunnen werken.
- 8.2.1 Nadat begin 2026 het Masterplan uitbreidingslocaties is vastgesteld, starten we met de uitwerking van het masterplan in het Omgevingsplan. Bij de uitbreidingslocaties maken we gebruik van actief grondbeleid.
- 8.2.2 De benodigde planologische procedures doorlopen/verlenen van de benodigde vergunningen voor de (grotere) inbreidingslocaties om woningbouw mogelijk te maken, zoals hoek Hengelosestraat/Albert Cuyplaan (garage Hartgerink), Van Brakelstraat 1, Bartokstraat 19-21, Holthuiserstraat 12 en het TTH terrein.
Voor de woningbouwlocaties Bartokstraat 19-21 en Holthuiserstraat 12 selecteren wij een ontwikkelaar. Met de geselecteerde ontwikkelaar maken wij afspraken over de woningbouwontwikkeling.
- 8.2.3 Verdere planvorming en de benodigde planologische procedures doorlopen voor nieuwe woningbouwlocaties in Buurse en St. Isidorushoeve.
- 8.2.4 Op basis van de Woondeal Twente sturen wij op een mix van woningtypen bij nieuwe woningbouwontwikkelingen (30-40-30 regeling).
- 8.2.5 Wij geven uitvoering aan de acties, zoals opgenomen in de Nota grondbeleid, die in 2025 wordt vastgesteld, zoals het opstellen van een Nota kostenverhaal.
- 8.3.1 We onderzoeken (nieuwe) locaties voor tijdelijke woningbouw.
- 8.4.1 We stellen het verplichte volkshuisvestingsprogramma en de bijbehorende huisvestingsverordening op. In dit kader zullen wij ook het woonbehoefteonderzoek actualiseren.
- 8.4.2 Uitvoering geven aan de bestaande prestatieafspraken met Domijn en de huurdersvereniging.
- 8.5.1 Wij maken afspraken over een goede ruimtelijke inpassing van initiatieven op inbreidingslocaties en in het buitengebied.
- 8.6.1 Wij faciliteren particuliere initiatieven in het buitengebied van Haaksbergen.

- 8.6.2 We stimuleren en faciliteren het gebiedsproces Buurse.
- 8.6.3 We zetten in op gebiedsgericht werken met als pilot/start Buurse.
- 8.6.4 We werken aan het Omgevingsprogramma Toekomstgericht Buitengebied, waarin ook het wonen in het buitengebied wordt opgenomen.
- 8.7.1 Voor participatie in het landschap en biodiversiteit haken we aan bij provinciale mogelijkheden voor maatschappelijke groene initiatieven.
- 8.7.2 Daarnaast stimuleren en faciliteren we boer- en inwonersinitiatieven op het gebied van verduurzaming landbouw, landschap en biodiversiteit.
- 8.7.3 We zetten communicatie in om onze inwoners te informeren en betrekken bij verduurzaming van de landbouw, landschap en biodiversiteit.
- 8.8.1 We organiseren themabijeenkomsten om de transitie van het landelijk gebied te stimuleren en te faciliteren.
- 8.8.2 We stellen ervencoaches beschikbaar voor ondersteuning op het boerenenerf.

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

- 8.9 We voeren een effectief duurzaamheidsbeleid uit dat aansluit bij het Klimaatakkoord.
- 8.10 We dragen bij aan de energietransitie in Haaksbergen.
- 8.11 Wij geven het goede voorbeeld met de verduurzaming van ons eigen vastgoed.
- 8.12 Wij ondersteunen maatschappelijke organisaties bij verduurzaming.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 8.9.1 We stellen een uitvoeringprogramma op in navolging van het programma Duurzaamheid.
- 8.9.2 We gaan regionaal samenwerken om de productie van groen gas mogelijk te maken.
- 8.9.3 We faciliteren de komst van windmolens om aan de Regionale afspraken te voldoen met voldoende oog voor de belangen van onze inwoners.
- 8.9.4 We sluiten aan bij Regionale overleggen met betrekking tot de energietransitie.
- 8.10.1 We stellen een warmteprogramma op onder de Omgevingswet.
- 8.10.2 We starten met de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.
- 8.10.3 We gaan het budget van het nationaal isolatieprogramma inzetten om particuliere woningen (verder) te verduurzamen.
- 8.10.4 We ondersteunen de ondernemers in Haaksbergen bij het opzetten van een Smart Energy Hub.
- 8.10.5 We zetten communicatie in om onze bewoners meer bewust te maken van de noodzaak tot verduurzaming.
- 8.10.6 We faciliteren energiecoaches die particulieren informatie geven over verduurzaming van hun woning.
- 8.11.1 We brengen de consequenties voor netcongestie in beeld en werken samen met Enexis aan de verzwaring en verbetering van het elektriciteitsnet.
- 8.11.2 We gaan met Twence vanaf 1 januari 2026 een contract afsluiten voor de zelflevering van groene en bij voorkeur lokaal geproduceerde duurzame energie.
- 8.12.1 We maken inzichtelijk welke uitdagingen stichtingen, verenigingen en andere maatschappelijke organisaties hebben om hun vastgoed te verduurzamen.

Vergunningverlening

Wat willen we bereiken?

- 8.13 Goede vergunningverlening op basis van de in 2024 in werking getreden Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging (Wkb).

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- 8.13.1 We besteden aandacht aan een goede dienstverlening en advisering op het gebied van vergunningverlening als gevolg van de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Twente (ODT)

De Omgevingsdienst Twente geeft uitvoering aan de verplichte basistaken op grond van de artikelen 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wabo en Omgevingswet. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden dient voldaan te worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 3.0.).

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Jaartal actuele cijfers	Stand Haaksbergen	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2024	2,6	8,6	5
Demografische druk	Percentage	2025	84,7	82	81
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	2022	17,1	Geen data	*
Gemiddelde WOZ-waarde	Euro x € 1.000	2025	380	428	**
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons huishouden	In Euro's	2025	1.125	996	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2025	1.125	1.091	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde

* Voor de indicatoren geldt dat de raad de norm, die wordt nagestreefd, nog niet heeft vastgesteld. Aan het thema normering van prestatie-indicatoren wordt binnen het programma "Haaksbergen Ster(ke) in ontwikkeling" aandacht geschonken.

**Hiervoor wordt geen norm vastgesteld.

Wat kost het?

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Prog.	Omschrijving programma	Baten / Lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Baten	2.563	1.505	900	900	900	900
8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Lasten	4.801	4.626	3.477	3.859	3.382	3.381
	Totaal programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening		-2.237	-3.120	-2.577	-2.960	-2.482	-2.481

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties voor de inwoners van Haaksbergen. Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen, dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen wordt door de gemeenteraad, via de vast te stellen verordening, gedaan. De belastingverordeningen 2026 worden in december 2025 vastgesteld.

Tariefsaanpassingen

Wij stellen voor de OZB-tarieven voor woningen en niet-woningen in 2026 met 11,95% te verhogen. Dit betreft een extra verhoging van 7,5% bovenop een indexering van 4,45%. De verhoging van het OZB-tarief is gekoppeld aan de gecombineerde BBP index. Het Rijk maakt ook gebruik van deze index bij de berekening van het Gemeentefonds. Daarnaast vindt er, zoals gebruikelijk, nog een correctie plaats in verband met de waardeontwikkelingen.

Wij stellen voor de forensenbelasting te verhogen met 14,5% (vanuit de kadernota inclusief indexatie). Voor de overige gemeentelijke belastingtarieven wordt voor 2026 een stijging van het tarief met 6,14% voorgesteld.

De tarieven voor de afvalstoffen- en rioolheffing en de overige heffingen zijn kostendekkend. Voor de afvalstoffenheffing betekent dit dat het tarief in 2026 gemiddeld met 0,1% wordt verlaagd. Het tarief voor de rioolheffing daalt met 6,4%. Per saldo stijgen de woonlasten met 3,2% (zie ook onderdeel d).

a. Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

Overzicht opbrengsten gemeentelijke heffingen (*€ 1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026
Leges reisdocumenten, rijbewijzen, persoonsregistratie en burgerlijke stand	397	467	502
Leges omgevings- en kapvergunningen	481	660	660
Begraafrechten	211	153	170
Afvalstoffenheffing	2.451	2.652	2.563
Rioolheffing woningen / niet woningen	4.106	4.292	4.016
OZB eigenaren woningen	4.403	4.578	5.125
OZB eigenaren niet-woningen	2.058	2.061	2.354
OZB gebruikers niet-woningen	1.271	1.273	1.425
Forensenbelasting	88	101	115
Toeristenbelasting	160	122	135
Reclamebelasting	102	90	96
BIZ-heffing bedrijventerreinen	41	45	45
Totaal	15.769	16.494	17.206

b. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Verlaging aanmanings- en incassokosten

In het regeerakkoord is opgenomen dat er een recht komt op vergissen. Een enkele fout kan een inwoner niet langer diep in de problemen duwen. Aanmanings- en incassokosten van de overheid gaan fors omlaag.

Wetsvoorstel versterking waarborgfunctie Awb

De Wet versterking waarborgfunctie Awb is een wetsvoorstel dat beoogt de Algemene wet bestuursrecht (Awb) aan te passen. Het doel van deze aanpassing is de overheid te stimuleren besluiten voor inwoners begrijpelijker te maken, zich bij de uitvoering van taken meer in de inwoner te verplaatsen en zich minder formeel op te stellen. Het beoogt een meer empathische en toegankelijke benadering van de inwoner in procedures van besluitvorming en rechtsbescherming.

Dit betekent dat we in (WOZ)bezwaar niet alleen de aangedragen bezwaargronden moeten beoordelen, maar altijd alle kenmerken en referenties kenbaar moeten heroverwegen. Daarbij moeten we altijd in overleg met belanghebbende en mede-belanghebbenden, zoals mede-eigenaren en (ver)huurders over de afhandeling van het bezwaar. Ook als het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is. Dit zal meer capaciteit vragen.

c. Kostendekkendheid

De rioolheffing en de afvalstoffenheffing mogen volgens de gemeentewet maximaal kostendekkend zijn. Ook de diverse leges die worden geheven, mogen maximaal kostendekkend zijn. Op grond van de gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Posten worden dus niet afzonderlijk op kostendekkendheid beoordeeld. De kosten van de overhead worden overeenkomstig BBV regels verdeeld op basis van personeelslasten.

Mate van kostendekking

(bedragen x € 1.000)

Activiteitsgroep	lasten taakvelden	Overhead	BTW	Totale lasten	Heffingen (Baten)	Overige Baten	Totaal Baten	Kosten- dekkend heid
Afvalstoffenheffing	2.368	0	395	2.763	2.563	200	2.763	100%
Rioolheffing	3.484	247	440	4.171	4.023	149	4.171	100%
Begraafrechten	332	31	0	363	170	0	170	47%
Subtotaal Heffingen	6.184	278	835	7.297	6.756	349	7.104	97%
Leges algemene Dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening)	467	389	0	856	502	0	502	59%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening)	380	317	0	697	660	0	660	95%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (leges Titel 3 Legesverordening)	83	69	0	152	14	0	14	9%
Subtotaal Leges	930	775	0	1.705	1.176	0	1.176	69%
Totaal	7.114	1.052	835	9.001	7.932	349	8.280	92%

Afvalstoffenheffing

De kosten voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen worden betaald uit de afvalstoffenheffing. De kosten voor afvalinzameling en inkomsten uit de afvalstoffenheffing zijn gelijkgesteld. Hiermee is de afvalstoffenheffing kostendekkend. Vanuit de egalisatievoorziening afvalstoffen wordt € 200.000 ingezet om het tarief te dempen.

Rioolheffing

De kosten voor de riolering worden met de rioolheffing verhaald op de gebruikers van woningen en niet-woningen. De totale kosten voor riolering en inkomsten uit de rioolheffing zijn gelijkgesteld. Hiermee is de rioolheffing kostendekkend. Vanuit de egalisatievoorziening afvalstoffen wordt € 149.000 ingezet om het tarief te dempen.

Begraafrechten

We begroten € 363.000 aan kosten te maken voor de begraafplaatsen en crematoria. Het gaat dan grotendeels om onderhoudskosten en nieuwe investeringen. We verwachten voor een bedrag van € 170.000 aan leges te ontvangen. Hiermee is de kostendekkendheid van de begraafplaatsen en crematoria 47%.

Leges

De leges zijn ingedeeld in drie hoofdstukken:

Hoofdstuk 1: De leges algemene dienstverlening bestaan voornamelijk uit burgerzaken en burgerlijke stand. Veruit het grootste deel van de inkomsten bestaat uit leges voor paspoorten en rijbewijzen. Voor een aantal tarieven binnen hoofdstuk 1 geldt dat deze door het Rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens. Hoofdstuk 2: Hieronder vallen de leges voor omgevingsvergunningen.

Hoofdstuk 3: Dit betreft de leges voor evenementenvergunningen, prostitutievergunningen en drank en horecavergunningen. Voor alle drie titels geldt dat de gemaakte kosten hoger zijn dan de ontvangen inkomsten.

d. Woonlastenontwikkeling

Onder woonlasten verstaan we: OZB, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

In de Nota reserves en voorzieningen is bepaald dat een deel van de egalisatievoorziening afval kan worden ingezet om het tarief te dempen. De komende jaren zetten we € 200.000 per jaar in om het tarief te dempen. Bij de rioolexploitatie wordt € 149.000 ingezet om het tarief te dempen.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. Onderstaand overzicht geeft de hoogte van de woonlasten in Haaksbergen voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2024, 2025 en 2026 weer. De uitgangspunten komen overeen met die van Coelo. Er wordt uitgegaan van een meerpersoonshuishouden met een gemiddelde woningwaarde.

Woonlastenontwikkeling in Haaksbergen

Belastingsoort	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Percentage stijging 2026 tov 2025
Onroerende zaakbelasting	496,25	518,33	580,27	12,0%
Rioolheffing	379,32	390,72	365,64	-6,4%
Afvalstoffenheffing	229,32	222,12	221,81	-0,1%
Totale woonlasten	1.104,89	1.131,17	1.167,72	3,2%
Landelijk gemiddelde woonlasten **	994,00	1.051,66	1.116,23	6,1%
Percentage boven landelijk gemiddelde	11,2%	7,6%	4,6%	

(*) Deze belastingdruk is bepaald op basis van de voorlopige tarieven. In december 2025 wordt door de vaststelling van de belastingverordeningen de definitieve belastingdruk bepaald.

(**) De stijging van de landelijke gemiddelde woonlasten in 2025 is geschat op 6,14%.

Bij de bepaling van het tarief voor de afvalstoffenheffing gaan we ervan uit dat de grondstoffenvisie Haaksbergen 2026-2030 wordt aangenomen. Deze staat rond november 2025 op de agenda van de raad.

De gemeentelijke woonlasten voor een eigenaar van een woning stijgen in 2026 met 3,2%. Voor een huurder van een woning dalen deze met 4,1%. Wij hanteren de norm dat we met de woonlasten maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde mogen uitkomen. Wij voldoen in 2026 aan deze norm.

e. Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding van de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaatsvindt. De specifieke voorwaarden voor kwijtscheldingen staan vermeld in de verordening kwijtscheldingen. Voor 2026 is in totaal een bedrag van € 200.000 geraamd aan kwijtscheldingen.

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot het weerstandsvermogen moet zijn om eventuele financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Ook worden wijzigingen in beleid en mutaties in risico's gerapporteerd. In deze paragraaf zijn vijf kengetallen opgenomen. Dit om beter inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

In 2023 is de nieuwe Nota risicomanagement en weerstandsvermogen opgesteld. Deze paragraaf sluit aan bij de bepalingen die hierin zijn opgenomen.

Weerstandcapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan welke middelen we hebben om onverwacht grote tegenvallers op te kunnen vangen. Het betreft buffers in het eigen vermogen of in de exploitatie, die zonder gevolgen voor uitvoering van het beleid, ingezet kunnen worden om onverwachte kosten te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de huidige woonlasten en de lasten bij 20% boven het landelijke gemiddelde. De onbenutte belastingcapaciteit is berekend op € 1.305.000.

De bestemmingsreserves worden in de berekening van de ratio weerstandsvermogen niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit gerekend. Voor de volledigheid wordt de ratio ook berekend inclusief de bestemmingsreserves.

*De verwachte ontwikkeling weerstandsratio 2026 tot en met 2029 (bedragen * € 1.000)*

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve (31-12) incl. begrote jaarresultaat	11.571	11.724	11.668	11.917
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	11.571	11.724	11.668	11.917
Onvoorzien	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit OZB (structureel)	1.305	1.305	1.305	1.305
Totaal structurele weerstandscapaciteit	1.305	1.305	1.305	1.305
Totaal inc. + str. weerstandscapaciteit	12.876	13.029	12.973	13.222
Benodigde weerstandscapaciteit	5.222	5.222	5.222	5.222
Ratio	2,5	2,5	2,5	2,5
Bestemmingsreserves	12.040	12.154	12.568	12.982
Ratio incl. bestemmingsreserves	4,8	4,8	4,9	5,0

Stille reserves

Stille reserves (ontstaan wanneer de boekwaarde van de activa lager is dan de verkoopwaarde) worden meegenomen in de weerstandscapaciteit als deze binnen een jaar te gelde gemaakt kunnen worden. Het gebruiken van stille reserves heeft consequenties en moet als laatste redmiddel worden gezien. Binnen de gemeente Haaksbergen is momenteel geen activa die aan deze criteria voldoet en er worden daarom geen stille reserves toegevoegd aan de weerstandscapaciteit. Wel zullen wij voor het inzicht de stille reserves van relevante omvang, die niet binnen een jaar te gelde gemaakt kunnen worden, opnemen in deze paragraaf. Bij de panden is de geschatte verkoopwaarde gelijkgesteld aan de WOZ-waarde.

Omvang stille reserves

(bedragen in €)

	Geschatte verkoopwaarde	Boekwaarde	Stille reserve
Aandelen	8.313.000	645.000	7.668.000
Panden	20.223.000	6.383.000	13.840.000
Kunstvoorwerpen	250.000	0	250.000
Totaal	28.786.000	7.028.000	21.758.000

Risico's

In de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023 is de ondergrens voor de risico's vastgelegd. Deze ondergrens is bepaald op 0,25% van de algemene uitkering. Dit percentage wordt ook door veel andere gemeenten gehanteerd. De ondergrens komt hiermee uit op afgerond € 130.000. Een onverwacht nadeel tot € 130.000 wordt in beginsel binnen het programma opgelost.

Bij de Begroting 2026 zijn alle risico's opnieuw beoordeeld. Voor de inschaling van de kans dat een risico optreedt, wordt de volgende indeling gebruikt:

Klasse	Kans van optreden	Risico
1	Kleiner dan eenmaal per 10 jaar	10%
2	Tussen de eenmaal per 5 jaar en eenmaal per 10 jaar	30%
3	Tussen de eenmaal per 2 jaar en eenmaal per 5 jaar	50%
4	Tussen de eenmaal per 1 jaar en eenmaal per 2 jaar	70%
5	Groter dan eenmaal per jaar	90%

Indien de kans van optreden 90% is, wordt het risico opgenomen in de exploitatie.

Per risico maken we vervolgens een inschatting van het meest waarschijnlijke financiële effect als het risico zich voordoet. De risico's worden volgens de onderstaande indeling verdeeld in 5 klassen:

	Financiële gevolgen
	Kleiner dan €130.000 (wordt niet meegenomen)
	Tussen de €130.000 en €250.000
	Tussen de €250.000 en €500.000
	Tussen de €500.000 en €1.000.000
	Groter dan €1.000.000

Vervolgens worden met behulp van een risicoscore, de risico's gerangschikt en wordt inzichtelijk welke risico's het meest belangrijk zijn om te worden beheerst. Deze risicoscore wordt bepaald door de klassen van kans en gevolg te vermenigvuldigen volgens onderstaande formule, waarbij de maximale score 25 is (5 x 5).

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg

Risico's ontwikkelen zich vaak in de tijd. Daarom wordt periodiek, via de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en jaarrekening, in beeld gebracht hoe de risico's zich ontwikkelen.

Overzicht risico's

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving risico	Financieel gevolg	Kans van optreden	Benodigd weerstandsvermogen	Inc/Str.	Kans van optreden	Financieel gevolg	Risico score
0. Bestuur en ondersteuning							
Cyberaanval	4.900	10%	490	Inc.	1	5	5
Stijgende rente	400	30%	120	Str.	2	3	6
5. Sport, cultuur en recreatie							
Bewegingsonderwijs het Pallet	250	50%	125	Inc.	3	3	9
Zwembad de Wilder	400	50%	200	Inc.	3	3	9
6. Sociaal domein							
Vertragend effect BUIG inkomsten	300	50%	150	Str.	3	3	9
Aantallen Wmo en jeugdhulptrajecten	900	50%	450	Str.	3	4	12
Onzekerheden Sociaal Domein	575	70%	403	Str.	4	4	16
8. RO en wonen							
Milieuverontreiniging	500	30%	150	Inc.	2	4	8
Vastgestelde grondexploitaties	852	50%	426	Inc.	3	4	12
Niet vastgestelde grondexploitaties	2.940	10%	294	Inc.	1	5	5
Kleinschalige opvanglocaties	2.860	15%	429	Inc.	2	5	8
Diverse programma's							
Calamiteiten	500	30%	150	Inc.	2	4	8
Juridische claims	1.000	50%	500	Inc.	3	5	15
Verbonden partijen	1.000	50%	500	Str.	3	5	15
Garantstellingen	609	10%	61	Inc.	1	4	4
Wachtgeldverplichtingen	333	30%	100	Inc.	2	3	6
Hogere kosten aanbestedingen	250	70%	175	Str.	4	3	12
Schommelingen in de conjunctuur	1.000	50%	500	Inc.	2	5	10
Benodigd weerstandsvermogen			5.222				

Het benodigde weerstandsvermogen is berekend op € 5.222.000. Mocht bijvoorbeeld het risico van een cyberaanval zich voordoen, dan is het gevolg € 4.900.000, terwijl we voor dit risico maar 10% van dit bedrag aan benodigd weerstandsvermogen hebben opgenomen. De buffers zouden dan bij een ratio van 1 grotendeels dienen te worden ingezet. Om deze reden wordt met een ratio van 2 gerekend. Dat wil zeggen dat de buffers minimaal tweemaal zo hoog dienen te zijn dan het benodigde weerstandsvermogen. Om deze reden beklemmen we een deel van de algemene reserve. Dit deel kan dus niet voor andere doeleinden worden ingezet. In onderstaande tabel is weergegeven welk deel van de algemene reserve dient te worden beklemd bij een streefratio van 2 en een minimale ratio van 1,4.

Te beklemmen algemene reserve

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Totaal aan risico's	5.222	5.222	5.222	5.222
Benodigde weerstandscap. bij streefratio 2 (2 x risico's)	10.445	10.445	10.445	10.445
Onvoorzien + onbenutte belastingcapaciteit	1.305	1.305	1.305	1.305
Te beklemmen algemene reserve (bij streefratio 2)	9.140	9.140	9.140	9.140
Te beklemmen algemene reserve (bij min. ratio 1,4)	6.006	6.006	6.006	6.006

We streven binnen de gemeente Haaksbergen een ratio van boven de 2 na. Om te voorkomen dat de reserves regelmatig moeten worden aangevuld door fluctuaties in de beschikbare weerstandscapaciteit, hanteren we een ondergrens van 1,4. Bij een ratio van 1,4 bedraagt de weerstandscapaciteit 140% van de omvang van de ingeschatte risico's. Indien de ratio onder de 1,4 komt, wordt een voorstel aan de raad gedaan over de wijze waarop de ratio weer op het gewenste niveau van boven de 2 wordt gebracht.

Verdeling vrij besteedbare en bekleemde algemene reserve bij ratio 2

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Te beklemmen algemene reserve	9.140	9.140	9.140	9.140
Vrij besteedbare algemene reserve	2.431	2.584	2.528	2.777
Totale Algemene reserve (31-12)	11.571	11.724	11.668	11.917

Verdeling vrij besteedbare en bekleemde algemene reserve bij ratio 1,4

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Te beklemmen algemene reserve	6.006	6.006	6.006	6.006
Vrij besteedbare algemene reserve	5.565	5.718	5.662	5.911
Totale Algemene reserve (31-12)	11.571	11.724	11.668	11.917

Uitval applicaties in verband met een cyberaanval (€ 490.000)

De voortschrijdende digitalisering van de samenleving gaat gepaard met een toename in de omvang en complexiteit van cybercriminaliteit. Risico's zoals malware, phishing, ransomware en DDoS-aanvallen kunnen leiden tot ernstige verstoringen in de dienstverlening en de bereikbaarheid van systemen voor medewerkers en inwoners.

Internationaal onderzoek uit 2025 toont aan dat het aantal cyberaanvallen wereldwijd met ruim 30% is gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. De gemiddelde financiële schade per incident bedraagt inmiddels circa € 4.880.000, inclusief kosten voor herstel, juridische gevolgen, reputatieschade en operationele verstoring. Ter illustratie: bij de hack op de gemeente Hof van Twente in 2020 bedroeg de schade circa € 4.000.000.

Op basis van deze actuele inzichten en eerdere ervaringen hanteren we een financieel gevolg van € 4.900.000 bij een cyberincident van enige omvang. Dit onderstreept het belang van structurele investeringen in digitale weerbaarheid, niet alleen voor herstel, maar ook voor (forensisch) onderzoek en de inzet van gespecialiseerde partijen. Door de uitplaatsing van IT naar Hengelo in 2022 zijn onze systemen beter beveiligd, maar het risico op cybercrime kan nooit volledig worden uitgesloten. De kans van optreden wordt daarom ingeschat op 10%.

Stijgende rente (€ 120.000)

Voor nieuw af te sluiten langlopende leningen in de komende jaren rekenen we met een te betalen rentepercentage van 4%. Het is mogelijk dat het rentepercentage voor onderhandse leningen in de komende jaren fors gaat stijgen. Indien deze rente meerdere jaren op 6% zou staan, zou dat € 400.000 aan extra rentekosten kunnen betekenen. De kans van optreden wordt ingeschat op 30%.

Bewegingsonderwijs Het Palet (€ 125.000)

De kosten voor bouw en inrichting van de ruimte voor bewegingsonderwijs in de nieuwbouw van Het Palet zijn hoger uitgevallen dan begroot. Als verklaring hiervoor geldt dat tussen het moment van opstellen van de hiervoor gemaakte begroting en het moment van feitelijke inkoop de marktprijzen zijn gestegen. Dit leidt tot een nadeel van (maximaal) € 250.000.

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen en exploitatiekosten in sport veelal niet meer in

aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de regeling Specifieke uitkering stimulering sport.

De gemeente Haaksbergen heeft een beroep gedaan op deze regeling en daarop inmiddels een positieve beschikking ontvangen; bij voorschot is € 78.000 uitgekeerd. Mogelijk kan het toekeende bedrag worden verruimd tot € 250.000. Hierover bestaat evenwel momenteel nog geen zekerheid.

Indien vanuit de SPUK aanvullende middelen worden verkregen, kunnen die worden ingezet om het nadeel van de gestegen marktprijzen op te vangen. We schatten de kans van slagen op 50%.

Zwembad De Wilder (€ 200.000)

In de Begroting 2024-2027 heeft de raad besloten zwembad De Wilder gedurende twee jaar na afloop van het huidige contract in stand te houden. Op 29 mei 2024 heeft de raad ingestemd met het verhogen van de subsidie aan Optisport voor de periode 2025-2027 en ingestemd met de zogenaamde openboek variant, waarbij de winsten en verliezen voor rekening van de gemeente komen. Dit besluit brengt echter een aantal financiële onzekerheden met zich mee:

1. Optisport heeft tot en met 2027 wel onderhoudskosten begroot. Het is echter onzeker of dit voldoende is, omdat het onderhoud in de voorgaande jaren gericht is geweest op instandhouding van het zwembad tot 1 mei 2025. Welk eventueel aanvullend onderhoud nodig is, wordt in afstemming met Optisport besproken.
2. De mogelijkheid bestaat dat de bezoekersaantallen nog verder teruglopen als er geen duidelijkheid is over wat er met het zwembad gaat gebeuren voor de langere toekomst. Dit betekent dan lagere inkomsten.

Gezien bovenstaande wordt een bedrag van € 400.000 als risico opgenomen voor de periode 2025-2027. De kans van optreden is 50%.

Vertragend effect BUIG inkomsten (€ 150.000)

De hoogte van het Inkomensdeel (BUIG) is van veel factoren afhankelijk. Hierdoor dragen gemeenten een financieel risico met betrekking tot de resultaten op het onderdeel bijstand. Het aantal bijstandsccliënten is in 2025 verder gestegen. De verwachting is dat dit aantal de komende jaren blijft stijgen. De systematiek achter de rijksbijdrage heeft een vertragend effect, dit maakt dat achteraf een tekort mogelijk is en dat nemen we mee als risico. Wanneer de gemeente in de pas loopt met de landelijke trends is het risico kleiner, de kans van optreden van dit risico schatten wij op 50%.

Aantallen Wmo-ondersteuningstrajecten en Jeugdhulptrajecten onzeker (€ 450.000)

De gemeente is verantwoordelijk voor alle vormen van Wmo en Jeugdhulp. Wij monitoren de instroom in Wmo en Jeugdhulp en het gebruik van individuele vormen nauwlettend (zowel zorg in natura (ZIN) als persoonsgebonden budget (PGB)). Wij zijn steeds beter in staat een schatting te maken van het zorggebruik. Voor Wmo en jeugd zijn we in de Begroting 2026 uitgegaan van de geconstateerde ontwikkeling in het werkelijk aantal cliënten en de gerealiseerde kosten over 2023, 2024 en over het eerste halfjaar van 2025.

Sinds 1 januari 2025 werken we, voor zowel Wmo als Jeugdhulp, op basis van de nieuwe inkoop. De financiële impact van de inkoop is, vooral voor Jeugdhulp (vanwege het grote aantal veranderingen ten opzichte van de vorige inkoop), lastig in te schatten. Hoewel er een prognose is gemaakt, wordt niet eerder dan in de loop van 2025 duidelijk wat de werkelijke financiële impact van de inkoop is. Bovendien is 2025 een overgangsjaar, waarbij voorzieningen uit de vorige inkoop en voorzieningen uit de inkoop 2025 naast elkaar lopen. Er is daarom een risico dat de kosten hoger uitvallen dan begroot. Daarnaast bestaat er een risico dat het zorglandschap niet compleet is. Als dat het geval is, wordt de inkoop in 2025 weer open gezet. Dat betekent echter wel dat mogelijk (tijdelijk) niet voor alle cliënten de juiste Jeugdhulp of

ondersteuning kan worden ingezet. Er zal dan andere, mogelijk duurdere, Jeugdhulp en ondersteuning moeten worden ingezet. Ook hierdoor kunnen de kosten hoger uitvallen dan begroot.

Onzekerheden Sociaal Domein (€ 403.000)

Sinds de decentralisaties in 2015 plaatsvonden, is het niet rustig geweest in het Sociaal Domein. Na de transitie, waarbij de gemeenten met (te) weinig middelen een organisatie dienden op te bouwen voor nieuwe en andere taken dan zij gewend waren te hebben, volgde de transformatie waarbij de gemeenten een grote urgentie voelden om zaken anders, beter en goedkoper uit te voeren. De transformatie is nog steeds gaande. Als stelselverantwoordelijke bemoeit het Rijk zich hier echter steeds nadrukkelijker mee, bijvoorbeeld via de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, maar ook via de door het Rijk geïnitieerde ombouw van grote verblijfsvoorzieningen naar veel kleinschaligere verblijfsvoorzieningen. Bij de Wmo werd de bemoeienis van het Rijk onder meer zichtbaar door de invoering en inmiddels weer voorgenomen afschaffing van het abonnementstarief. De (financiële) gevolgen hiervan voor onze gemeente zijn niet bekend en vormen een risico. De laatste paar jaren zien we verder dat vooral de grote gespecialiseerde (systeem)aanbieders, vooral op het gebied van Jeugdhulp, steeds meer moeite hebben financieel rond te komen en tegelijkertijd in toenemende mate (grote) problemen hebben om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Gemeenten zien deze problemen en willen de aanbieders (financieel) tegemoetkomen, maar hebben te maken met dezelfde problemen. De zorg voor onze (jeugdige) inwoners moet echter doorgaan. Dit kan betekenen dat gemeenten, om de zorg overeind te houden, aanbieders extra moeten ondersteunen. Onduidelijk is of gemeenten hiervoor door het Rijk gecompenseerd worden. We nemen een risico op van € 403.000 (70% van € 575.000).

Milieuverontreiniging (€ 150.000)

De gemeente loopt een financieel risico bij verspreiding van gevaarlijke stoffen op gemeentelijk grondgebied, waarbij enige spoed noodzakelijk is. Voorbeelden zijn: het vrijkomen van asbest bij brand en grondverontreiniging bij het dumpen van drugsafval. Het risico op het dumpen van drugsafval en de bijbehorende saneringskosten is groter geworden.

Vastgestelde grondexploitaties (€ 426.000)

Een nadere onderbouwing van dit bedrag is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Nog niet vastgestelde grondexploitaties (€ 294.000)

Haaksbergen is bezig met de ontwikkeling van bouwen aan de randen. Hiervoor heeft de gemeenteraad een krediet van €3.500.000 beschikbaar gesteld om gronden te kunnen kopen. Op dit moment is voor bouwen aan de randen nog geen grondexploitatie geopend. Dat kan pas op een later moment (als er zicht is op realisatie).

Als er niks ontwikkeld wordt op deze locaties en we deze gronden ook niet kunnen inzetten als ruilgrond voor andere locaties, kunnen we deze gronden in het slechtste scenario weer verkopen voor agrarische waarde (€ 8/m²). Dit levert een totale opbrengst op van € 560.000. We hebben dan dus een verlies van € 2.940.000. De kans van optreden is 10%.

Kleinschalige opvanglocaties (€ 429.000)

Op 14 april 2024 heeft de raad besloten een krediet ter beschikking te stellen van € 3.000.000 voor het realiseren van kleinschalige opvanglocaties. In het betreffende raadsbesluit is aangegeven dat de bestemmingsreserve ontheemden wordt aangewend als risicodekking om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. In het raadsbesluit van 5 juli 2023 (jaarstukken 2022) is aangegeven dat de betreffende bestemmingsreserve per 31-12-2024 komt te vervallen ten gunste van de algemene reserve. Nu er geen bestemmingsreserve meer is om risico's betreffende kleinschalige opvang mee op te kunnen vangen, is dit risico in de risicoparagraaf toegevoegd.

Het risico is dat wij rekening houden met inkomsten voor het opvangen van ontheemden ter dekking van de kosten en deze door een besluit van het Rijk ineens wegvallen (op dit moment gegarandeerd tot het voorjaar 2027). Bepaalde kosten zoals kapitaallasten en verwijderingskosten hebben we dan nog wel, anderzijds hebben de opvanglocaties nog wel een waarde en kunnen deze verkocht worden. Bovendien zijn de locaties ook voor andere doelgroepen geschikt, waarbij we huur in rekening kunnen brengen of aanspraak kunnen maken op nieuwe regelingen (bijv. voor statushouders).

Calamiteiten (€ 150.000)

Diverse risico's ten aanzien van onder andere ongevallen, natuurrampen, storm- en elektriciteitsschade, storingen en ziektes waarvoor wij niet zijn verzekerd.

Juridische claims (€ 500.000)

Wij worden in sommige kwesties gedagvaard tot schadeloosstelling. Als de schadeloosstelling door de rechter toegekend wordt, komt een deel hiervan voor onze rekening. Niet alles valt onder de dekking van onze aansprakelijkheidspolis. Daarom nemen wij een bedrag op als risico.

Op dit moment zijn er geen juridische claims met de omvang zoals die nu is opgenomen, maar in de bedrijfsuitvoering van een gemeente is het niet uit te sluiten dat er juridische claims worden ingediend. Daarbij is het niet altijd mogelijk hangende een procedure inhoudelijk en financieel op een individuele zaak in te gaan in de paragraaf risicobeheersing of in andere openbare documenten. Mocht er in de toekomst een grote schadeclaim ontstaan, zullen wij de raad uiteraard informeren binnen de mogelijkheden die er op dat moment zijn (rekening houdend met privacygevoelige informatie en de rechtspositie van de gemeente).

Verbonden partijen (€ 500.000)

Betreft het risico van alle verbonden partijen tezamen. In de paragraaf Verbonden partijen wordt hierover meer informatie gegeven.

Garantstellingen (€ 61.000)

De gemeente heeft garanties afgegeven op leningen, die zijn aangetrokken door instellingen met een maatschappelijk nut zoals sportverenigingen. Er zijn een aantal zekerheden door de instellingen afgegeven, toch blijft er een financieel risico bestaan. Bij sportverenigingen wordt vaak een garantstelling in samenwerking met het Waarborgfonds Sport (WFS) afgegeven.

In het hierna opgenomen overzicht staan alle leningen vermeld waar de gemeente (deels) garant voor staat. Bij alle genoemde instellingen worden jaarlijks de jaarrekeningen beoordeeld. Er zijn momenteel geen aanwijzingen dat er bij één van de afgegeven garanties grote risico's worden gelopen.

Staat van gegarandeerde geldleningen (bedragen afgerond in euro's)

Nr.	Naam van de geldnemer	Restant leningen	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	St. gem. huis St. Isidorushoeve	13.000	13.000	Via BNG
2	St. Accommodatie Buurse	61.000	61.000	Via BNG
3	Haaksbergse schutterij	50.000	25.000	50% met WFS
4	Stichting APH (HSC)	108.000	108.000	Via BNG
5	SV Bon Boys	128.000	64.000	50% met WFS
6	HHC Haackey	189.000	95.000	50% met WFS
7	Museum Buurtspoorweg	350.000	175.000	Via BNG
8	Tennis & Padel Veldmaat	135.000	67.500	50% met WFS
Totaal aan garantstellingen		1.034.000	608.500	

Wachtgeldverplichting (€ 100.000)

Een huidige wethouder kan uitvallen of zijn functie beëindigen, waarbij hij recht houdt op wachtgeld. Ervan uitgaande dat er geen verplichtingen ontstaan bij alle drie de wethouders, maar bij één, nemen we € 100.000 op als risico.

Hogere kosten aanbestedingen (€ 175.000)

Door marktwerking en wisselende vraag en aanbod is op voorhand niet in alle gevallen goed in te schatten wat de kosten bij aanbestedingen worden. Hierdoor ontstaat het risico dat kosten hoger uitvallen dan vooraf is ingeschat. Bij kredieten gaat het dan om hogere structurele kapitaallasten. Bij de dienstverlening gaat het om hogere structurele bijdragen.

Schommelingen in de conjunctuur (€ 500.000)

Als gevolg van schommelingen in de conjunctuur kunnen zowel aan de kosten- als de opbrengstenkant onvoorziene nadelige incidentele effecten optreden.

Ratio weerstandsvermogen

In 2026 hebben wij een beschikbare weerstandscapaciteit van € 12.876.000. De ratio voor 2026 (excl. bestemmingsreserves) komt daarmee uit op 2,5.

Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigd weerstandsvermogen}}$	=	$\frac{12.876}{5.222}$	=	2,5
--------------------------	---	--	---	------------------------	---	-----

Bij non-profit organisaties wordt vaak de volgende waarderingstabel gebruikt voor classificatie van het weerstandsvermogen:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Ons weerstandsvermogen wordt als 'uitstekend' geclassificeerd.

Indien we de bestemmingsreserves meenemen in de berekening van de ratio, komen we uit op een ratio van 4,8.

Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, in aanvulling op de ratio weerstandsvermogen, een verplichte set van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de ratio's moet gekeken worden naar de samenhang tussen ratio's en ontwikkeling ervan in de tijd.

Overzicht kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	25%	56%	42%	38%	36%	40%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	21%	51%	37%	34%	33%	37%
Solvabiliteitsratio	31%	25%	26%	27%	28%	27%
Kengetal grondexploitatie	0%	1%	0%	0%	0%	0%
Kengetal structurele exploitatieruimte	2,0%	3,0%	1,9%	1,7%	0,0%	0,3%
Kengetal lokale lasten	111%	108%	105%	105%	105%	105%

Algemeel oordeel

Kengetal	oordeel	ontwikkeling
1. Netto schuldquote	voldoende	blijft voldoende
2. Solvabiliteit	voldoende	blijft voldoende
3. Grondexploitatie	voldoende	blijft voldoende
4. Structurele exploitatieruimte	voldoende	blijft voldoende
5. Lokale lasten	voldoende	blijft voldoende

Als we de ratio weerstandsvermogen en de bovenstaande kengetallen in samenhang beschouwen, constateren we dat alle ratio's in 2026 voldoende zijn. Ook na 2026 blijven de ratio's bij de huidige stand van zaken voldoende, alleen de ratio 'structurele exploitatieruimte' wordt matig in 2028.

Netto schuldquote

De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. De VNG hanteert een norm van 100%. Dus wanneer de totale schuld lager is dan de jaaromzet, wordt dit als voldoende bestempeld. Tussen 100% en 130% is matig en een percentage boven de 130% is onvoldoende. Onze netto schuldquote is met 42% voldoende.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Van de langlopende leningen is voor een bedrag van ongeveer € 3.300.000 doorgeleend. Het betreft voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel en doorgeleende gelden aan de Stichting Groot Scholtenhagen. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen komt uit op 37% en is volgens de gestelde norm voldoende.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Dit geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder we zijn.

Onze norm is een solvabiliteit van minimaal 20%. Dit wordt ook door de VNG geadviseerd. Een solvabiliteit kleiner dan 20% is onvoldoende, boven de 25% is voldoende. Onze solvabiliteit komt in 2026 uit op 26% en is daarmee voldoende.

Kengetal grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet

worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie komt uit op 0%. De norm is een ratio van maximaal 25%. Onze ratio is dus voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Wij hanteren de norm van 0,5% van het begrotingstotaal. Dit percentage sluit aan bij de norm die wordt gehanteerd voor artikel 12-gemeenten. Indien de structurele exploitatieruimte ligt tussen de 0% en 0,5% van het begrotingstotaal, wordt dit bestempeld als matig. Een ratio kleiner dan 0% is onvoldoende. Onze structurele exploitatieruimte komt in 2026 uit op 1,9% en is daarmee voldoende.

Lokale lasten

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Wij hanteren de norm van maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde. Wij komen voor de totale woonlasten in 2026 uit op 4,6% boven het landelijk gemiddelde (voldoende). In de paragraaf lokale heffingen staat verdere informatie over dit onderwerp.

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn door de gemeente aangekochte en/of tot stand gebrachte objecten, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In deze paragraaf zijn de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

- openbare verlichting: verlichtingsarmaturen, lichtmasten, elektrische installatie en netwerken
- wegen: alle verharding, inclusief bruggen, viaducten en dergelijke civieltechnische constructies
- begraafplaatsen: onderhoud van twee begraafplaatsen
- openbaar groen: plantsoenen, bomen, bossen en natuurterreinen
- riolering: riolen, putten, drukriolen, etc.
- water: vijvers, duikers, brandkranen, sloten en wadi's
- speelvoorzieningen: speelplekken, trapvelden en basketbalvelden
- gebouwen: in eigendom van de gemeente zoals theater, gemeentehuis, sporthallen en gymzaal
- buitenkunstwerken: kunstobjecten in eigendom van de gemeente.

Achterstanden in het onderhoud kunnen, naast kapitaalvernietiging (waardoor onvermijdelijk herstel op een later moment duurder wordt), in het ergste geval leiden tot onveilige situaties. Het is daarom zinvol op het gebied van het onderhoud van kapitaalgoederen effectief beleid te voeren. In onderstaande tabellen is te zien welke (beleids)kaders voor de diverse kapitaalgoederen zijn vastgesteld en welke kosten geraamd zijn voor onderhoud van het betreffende kapitaalgoed.

Overzicht beleidsplannen voor begrotingsjaar 2026

Soort kapitaalgoed	Beleidskader	Vastgesteld	Looptijd t/m
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting 2017-2026	2016	2026
Wegen	Beleidsplan Wegbeheer*	2021	2025
Begraafplaatsen	Beleidskaders toekomstbestendige begraafplaatsen	2021	
Groen	Groenvisie*	2012	2021
Riolering	Water en Rioleringsprogramma 2025-2030	2024	2030
Speelvoorzieningen	Haaksbergen is nog lang niet uitgespeeld	2024	
Gebouwen	Vastgoedbeleid*	2010	
Buitenkunstwerken	Kunstbeleid	2018	2021

* Tijdens het schrijven van deze begroting, is nieuw beleid in voorbereiding

Overzicht beheerplannen voor begrotingsjaar 2026

Beheerplannen	Door het college vastgesteld	Looptijd t/m	Financiële vertaling in de begroting	Achterstallig onderhoud
Openbare verlichting	2016	2026	ja	ja
Wegen	2021	2025	ja	nee
Begraafplaatsen	-	-	-	ja
Openbaar groen (Groenvisie)	2012	2021	ja	ja
Riolering (WRP)	2024	2030	ja	nee
Speelvoorzieningen	2024		ja	nee
Gebouwen (meerjarenonderhoudsplan)	2014	2024	ja	nee
Kunstwerken	2016	2019	ja	ja

Onderdeel	2026	2027	2028	2029
Openbare verlichting	312	343	373	399
Wegen	3.265	3.410	3.474	3.436
Begraafplaatsen	330	327	326	325
Openbaar groen	1.417	1.412	1.412	1.412
Riolering en water (WRP)	2.978	2.978	2.978	2.978
Speelvoorzieningen	57	57	56	46
Gebouwen	444	444	444	444
Kunstwerken	21	21	21	21
Totaal	8.824	8.992	9.084	9.061

Bij het beheer van de openbare ruimte maakt de gemeente gebruik van het geautomatiseerd beheersysteem GBI (Geïntegreerd Beheer Informatiesysteem). De onderhoudswerkzaamheden van de verschillende disciplines worden in de uitvoering integraal afgestemd. Ook in 2026 wordt verder gewerkt aan het op orde brengen van de gegevens en het aansluiten op de basisregistratie, zodat we beschikken over een goede basis voor nieuwe onderhoudsbestekken.

Openbare verlichting

In de periode 2024-2027 zijn aanvullende budgetten beschikbaar gesteld voor de grootschalige vervanging van verlichtingsarmaturen, met name in de woonwijken. Deze investering draagt bij aan de klimaatdoelstellingen en het Energieakkoord. Het huidige beleidsplan, dat ook het beheerplan voor de openbare verlichting omvat, loopt af in 2026. Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) sluit niet meer aan bij de actuele ontwikkelingen. Daarom wordt er in de aanloop naar dat jaar een nieuw plan opgesteld, waarin de nieuwste inzichten en ontwikkelingen worden meegenomen. De komende periode zal dan ook in het teken staan van zowel een financiële herijking als een inhoudelijke vernieuwing van het beleid en het beheer van de openbare verlichting.

Wegen

In de Nota Beleidsplan Wegbeheer is ervoor gekozen binnen de gemeente verschillende onderhoudsniveaus te hanteren. In 2026 wordt, vooralsnog, het centrum op niveau A onderhouden, de woonwijken, bedrijventerreinen en het buitengebied op niveau B. Alle asfaltverhardingen blijven op niveau B.

Om te zorgen dat onze wettelijke zorgplicht niet in gevaar komt, blijven we jaarlijks de onderhoudstoestand monitoren. Op basis van actuele inspecties wordt besloten of het beleid moet worden bijgesteld of getemporeerd moet worden.

Openbaar groen

In de Groenvisie is ervoor gekozen binnen de gemeente verschillende onderhoudsniveaus te hanteren. Vanaf 2020 geldt in het centrum niveau B en voor overige locaties niveau C. Dit leidt tot meer achterstallig onderhoud en uiteindelijk kapitaalvernietiging. Hoewel steeds meer inwoners plantsoenen van de gemeente adopteren, blijft het onderhoudsbudget krap. Om de biodiversiteit te bevorderen, worden de grootste stukken gazon, die geen officieel trapveld of hondenlosloopgebied zijn, nog maar twee keer per jaar gemaaid. Voor de renovatie van plantsoenen is structureel budget in de begroting opgenomen, maar het budget is te krap om de totale behoefte aan groot onderhoud in te kunnen lopen.

Daarbij komt dat de droogte van de afgelopen jaren heeft gezorgd voor veel schade aan heestervakken en bomen. Een deel van het renovatiebudget wordt de komende jaren ingezet om deze droogteschade te bekostigen. Het inlopen van achterstallig onderhoud aan plantsoenen vergt hierdoor meer tijd.

Bij het beheer van bomen wordt volgens de principes van Strategisch Bomenbeheer gewerkt, waarbij het planmatig onderhoud van de bomen geoptimaliseerd wordt. Jaarlijks wordt 1/3 van ons bomenbestand periodiek gecontroleerd op veiligheid en onderhoudsbehoefte (BVO).

De verkoop van snippergroen is in 2025 stopgezet.

Begraafplaatsen

Om meer inkomsten en een betere kostendekking te realiseren, is er beleid ontwikkeld voor de begraafplaatsen. Conform dit beleid bieden we meer keuzemogelijkheden voor begraven en asbestemming, waardoor onze begraafplaatsen aantrekkelijker worden.

Om de basis op orde te brengen is software aangeschaft voor onze gravenadministratie. Bij toekomstbestendig beheer hoort een actuele gravenadministratie, zodat we de komende jaren inkomsten kunnen blijven genereren door het verlengen van grafrechten.

Riolering

Mede door visuele inspecties van de riolering wordt de actuele onderhoudsbehoefte van het rioleringsstelsel bepaald en het onderhoudsprogramma eventueel bijgesteld. Het softwarepakket Rasmariant helpt bij het bepalen van de onderhoudsbehoefte. In 2026 werken we verder aan de optimalisatie van het systeem. Hiermee stemmen we de theorie en praktijk rond risicogestuurd beheer nog beter op elkaar af.

Speelvoorzieningen

Bij het vaststellen van de beleidsnota “Haaksbergen is nog lang niet uitgespeeld” is een krediet van € 200.000 toegekend om een begin te maken met het renoveren van oude speelplekken. Dat krediet is inmiddels aangewend voor de renovatie van 12 speelplekken. In de begroting is wel budget voor onderhoud aan speelvoorzieningen, maar geen budget voor de renovatie van speelplekken. Bij de kadernota is een bedrag van € 40.000 vermeld voor structurele investeringen in speelvoorzieningen in het pakket latente ontwikkelingen (blz. 23). Daarmee kunnen jaarlijks 2 tot 3 speelplekken gerenoveerd worden.

Gebouwen

Voor de gebouwen die wij in eigendom willen behouden, bekijken wij jaarlijks aan de hand van de meerjarenonderhoudsplanning, welke onderhoudswerkzaamheden daadwerkelijk moeten worden uitgevoerd en welke kosten dit met zich meebrengt. Voor de gebouwen die wij willen afstoten, voeren wij alleen die onderhoudswerkzaamheden uit, welke noodzakelijk zijn om het gebouw in stand te houden. Het onderhoud voor deze panden voeren wij dus niet uit conform een actuele meerjarenonderhoudsplanning.

Groot onderhoud betalen we uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke panden.

Voor dagelijks en contractonderhoud zijn bedragen geraamd in de begroting (vastgoedexploitatie).

Kunstwerken

De gemeente heeft het beheer en onderhoud van de eigen buitenkunstwerken in 2019 overgedragen aan de Stichting Beeldende Kunst Haaksbergen. De afspraken hierover staan in een zogeheten dienstverleningsovereenkomst.

Financiële consequenties

De kosten voor 2026 per kapitaalgoed zijn in bovenstaande overzichten weergegeven.

Paragraaf Financiering

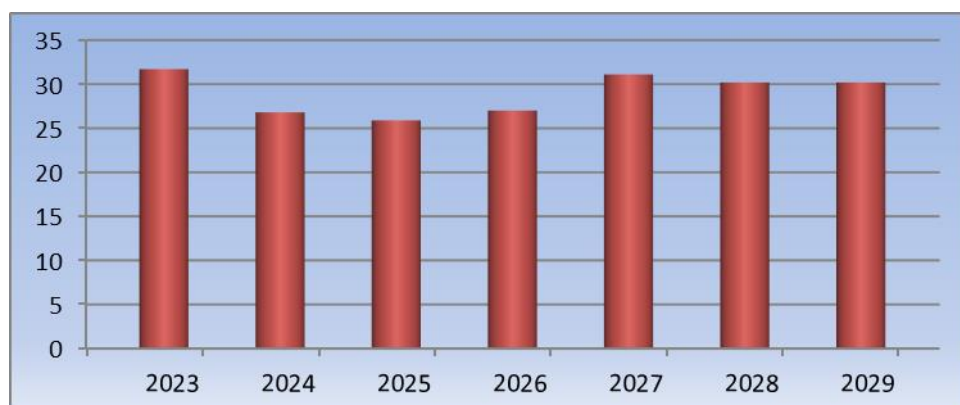
In deze paragraaf worden de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Er wordt gebruik gemaakt van de kaders die in de financiële verordening staan, gebaseerd op de Wet Fido (Financiering decentrale overheden).

Financiering en schuldpositie

De verwachting is dat we in 2026 een nieuwe langlopende lening van € 8.000.000 dienen af te sluiten. Deze lening wordt grotendeels gebruikt om een aflopende lening van € 6.000.000 mee te herfinancieren. Per saldo zal het totaal aan langlopende leningen in 2026 gaan toenemen met € 1.100.000 tot € 27.000.000.

*Ontwikkeling langlopende leningen 2023-2029 (stand per 31-12; bedragen * € 1 mln.)*

jaar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Leningen	31,7	26,8	25,9	27,0	31,1	30,2	30,2

Overzicht leningenportefeuille

Lening nr.	Opmerkingen	looptijd	rente %	restantbedrag per 1-1-2026	rente	aflossing	restantbedrag per 31-12-2026
188		2026	4,21%	6.000.000	200.696	6.000.000	0
189		2036	4,80%	9.856.867	450.591	896.079	8.960.788
305		2028	1,22%	5.000.000	60.750	0	5.000.000
306		2029	0,62%	5.000.000	30.950	0	5.000.000
	Nieuwe lening		4,00%	0	200.000	0	8.000.000
Total rubriek a: geldleningen				25.856.867	942.987	6.896.079	26.960.788
174	Scholtenhagen	2041	5,55%	73.700	3.896	4.600	69.100
Totaal rubriek b: doorgesluisde geldleningen				73.700	3.896	4.600	69.100
Totaal alle geldleningen				25.930.567	946.883	6.900.679	27.029.888

Van de langlopende leningen is voor een bedrag van ongeveer € 3.300.000 doorgeleend. Het betreffen voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel.

Voor kortlopende kasgeldleningen is een bedrag van € 160.000 aan te betalen rente begroot.

Kredietenlijst

In onderstaand overzicht zijn alle nog niet geautoriseerde geplande investeringen voor de komende jaren opgenomen. We hebben tevens de jaarlijks terugkerende vervangingen in beeld gebracht. In de (meerjaren) begroting is rekening gehouden met de kapitaallasten van al deze

geplande investeringen. In de Begroting 2026 worden de kredieten van de jaarschijf 2026 vastgesteld. Kredieten vanaf 2027 zijn alleen voor het meerjarenperspectief.

Kredietenlijst

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Overzicht nieuwe kredieten	2026	2027	2028	2029
a	Vervanging verouderde openbare verlichting	400	400	0	0
b	Krediet I&A	215	215	215	215
c	Riolering: Hibbertstraat	370			
d	Wegen: Hibbertstraat	150			
e	Riolering: Zwarteland	1.100			
f	Riolering: Spoorstraat + plein de Kalter	1.350			
g	Wegen: Spoorstraat + plein de Kalter			3.500	
h	Riolering: Goorsestraat	1.540			
i	Wegen: Goorsestraat	640			
j	Gemalen: Kemerij 2026	30			
k	Riolering: kruising Eibergsestraat - Scholtenhagenweg		690		
l	Wegen: kruising Eibergsestraat - Scholtenhagenweg			1.200	
m	Riolering: Bartokstraat - de Weert			570	
n	Wegen: Bartokstraat - de Weert			429	
o	Wegen: Bijdrage reconstructie Sterkerstraat	75			
p	Versterken 3 bruggen Buurserbeek	600			
q	Vervanging Oortjesbrug	2.000			
	Totaal	8.470	1.305	5.914	215

a. Vervanging verouderde openbare verlichting

Op basis van het areaalbestand (energie slurpende lampen) voor de openbare verlichting en de leeftijd van materialen, moet er de komende jaren geïnvesteerd worden in het vervangen van openbare verlichting. Met name de verouderde SOX verlichting (oranje kleur) dient vervangen te worden door energiezuinige ledverlichting.

b. Krediet I&A

Er wordt een jaarlijks krediet van € 215.000 begroot voor de aanschaf van nieuwe hard- en software.

c. t/m o. Kredieten riolering in samenhang met wegen

Het betreft hier diverse vervangingen en reconstructies overeenkomstig het rioleringsplan "WRP 2025-2030". De kapitaallasten van deze kredieten worden gedekt binnen de rioolexploitatie. Deze kredieten hebben dus geen invloed op het begrotingssaldo. Bij een aantal rioleringsprojecten vindt tevens een reconstructie van de bovenliggende wegen plaats.

c. en d. Hibbertsstraat

In de Hibbertsstraat wordt de riolering uitgebreid met een hemelwaterriool. De bovengrondse inrichting is einde levensduur en wordt daarom ook vernieuwd van erfgrans tot erfgrans.

e. Riolering Zwarteland

Domijn sloopt oude woningen die niet meer aan de huidige eisen des tijds voldoen. Hiervoor worden nieuwe (minder) woningen teruggebouwd. Tevens wordt de gehele openbare ruimte aangepakt inclusief de riolering en afwatering.

f. en g. Spoorstraat en plein de Kalter

De riolering in de Spoorstraat wordt uitgebreid met een hemelwaterriolering. De inrichting van de Spoorstraat sluit niet meer aan bij de wensen en behoefte van een modern winkelgebied. De Spoorstraat wordt volledig opnieuw ingericht waarbij het de wens is om deze (een gedeelte) autoluw te maken. Verder komt er meer ruimte voor groen en een klimaatadaptieve inrichting.

h. en i. Goorsestraat

De riolering in de Goorsestraat tussen de Benninkrotonde en Salomon Frankenhuisrotonde wordt vervangen. Dit is aanleiding om de gehele inrichting van de straat aan te pakken. De huidige inrichting van de straat wordt als onveilig ervaren. Er is daarbij een SPV subsidie beschikbaar om de weg veiliger in te richten voor fietsers.

j. Gemaal Kemerij

Dit gemaal is aan het einde van zijn technische levensduur en dient gerenoveerd/vervangen te worden.

k. en l. Kruising Eibergsestraat – Scholtenhagenweg

De kruising is nu nog geregeld met een verkeersregel installatie (VRI). Deze installatie is einde levensduur en kan niet meer in stand gehouden worden. Daarbij is een fietstunnel aanwezig voor fietsers en voetgangers. We nemen krediet op voor aanpak van de kruising.

m. en n. Bartokstraat – De Weert

Op dit weggedeelte moet de riolering vervangen worden. De openbare ruimte voldoet met de komst van een nieuwe school en appartementen niet meer aan de eisen en wensen. Met de aanleg van de riolering wordt ook de bovengrondse infra aangepakt.

o. Sterkerstraat:

In de Sterkerstraat wordt de riolering vervangen en uitgebreid met een hemelwaterriolering. Met de bijdrage kan ook de bovengrondse infra vernieuwd worden.

p. en q. Bruggen Buurserbeek

De Oortjesbrug wordt vervangen en drie bruggen over de Buurserbeek worden versterkt.

Kasgeldlimiet

Als de inkomsten van de gemeente (vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven, wordt er zogenaamd kort geld (kasgeldleningen) aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd korter dan één jaar. De hoofdlijn van de financieringsstrategie is dat maximaal kortlopend wordt gefinancierd binnen de grenzen van de Wet Fido. In de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is bepaald, dat de gemeente gemiddeld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten aan kortlopende schulden mag hebben. In 2026 blijven we naar verwachting ruim onder de limiet.

Ontwikkeling kasgeldlimiet

(bedragen x € 1.000)

Berekening kasgeldlimiet (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
1. Begrotingstotaal	84.945	86.575	84.572	86.103
2. Vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
3. Kasgeldlimiet (1. x 2.)	7.220	7.359	7.189	7.319

Renterisiconorm

Vanuit de Wet Fido moeten we rapporteren over de renterisiconorm. Deze norm geeft een kader voor de spreiding van de looptijden in de leningenportefeuille. Volgens de renterisiconorm mag in elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal van de lasten geherfinancierd worden. Op die manier worden de renterisico's op de vaste schulden over de jaren gespreid. Uit onderstaande tabel blijkt dat de norm in de jaren 2026 t/m 2029 niet wordt overschreden.

Ontwikkeling renterisiconorm en de ruimte in beeld

(bedragen x € 1.000)

Berekening renterisiconorm (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
1. Begrotingstotaal	84.945	86.575	84.572	86.103
2. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1. x 2.)	16.989	17.315	16.914	17.221
4. Herfinanciering bestaande leningen	6.900	900	5.900	5.900
5. Ruimte onder renterisiconorm (3.-4.)	10.089	16.415	11.014	11.321

Renteschema

Om inzicht te hebben in de renteberekening en de bepaling van het omslagpercentage is onderstaand renteschema opgenomen. Dit is overeenkomstig de BBV regels.

	Renteschema (bedragen *€ 1.000)		
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.107	
b	De externe rentebaten	-200	
	Totaal door te rekenen externe rente		907
c	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-59	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
	Per saldo		-59
	Saldo door te rekenen externe rente		848
d1	Rente over eigen vermogen	0	
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	Per saldo		0
	De aan taakvelden toe te rekenen rente		848
e	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		848
f	Renteresultaat op het taakveld treasury		0

Als we de werkelijk toegerekende rente uit bovenstaand overzicht delen door het totaal aan investeringen per 1 januari 2025 dan komen we op een omslagpercentage van 1,40%.

$$\frac{\text{€ } 848.000}{\text{€ } 60.486.000} \times 100\% = 1,40\%$$

Onze gemeente heeft geen renteresultaat begroot.

Rentevisie

De gemiddelde verwachting van vijf banken is dat de lange rente eind 2025 en in 2026 redelijk stabiel blijft. De korte rente kan met ongeveer 1% dalen. Voor toekomstig af te sluiten leningen vanaf 2026 rekenen we met een rentepercentage van 4%.

Risicobeheer

Onder financiële risico's worden zowel rente- als krediet-, liquiditeiten- en koersrisico's verstaan. Een belangrijke eis uit de Wet Fido is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer prudent (verstandig) dient te zijn. Om risico's te beperken, hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij bezitten aandelenpakketten uitsluitend in het kader van de publieke taak.
- Er wordt zeer terughoudend omgegaan met het verstrekken van leningen. Er is momenteel alleen een lening verstrekt aan Stichting Groot Scholtenhagen.
- Sinds 2009 is het verstrekken van geldleningen aan gemeentepersoneel niet meer toegestaan. De portefeuille met personeelshypotheekleningen wordt daarom steeds kleiner.

- Met garanties wordt terughoudend omgegaan. Alleen instellingen met een maatschappelijk nut kunnen in aanmerking komen voor een garantstelling. Vaak zijn dit sportverenigingen die een grote investering doen in een sportveld of gebouw. De risico's die hieruit voortvloeien, zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen.
- Wij nemen een achtervangpositie in bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) voor verstrekte leningen aan corporaties. De risico's hiervan zijn ingeschat op nihil aangezien er momenteel geen aanwijzingen zijn dat het WSW niet aan haar garantieverplichtingen kan voldoen en de gemeente aanspreekt op haar achtervangpositie.
- Wij maken geen gebruik van derivaten.

Aandelen

Wij hebben van een aantal nutsbedrijven aandelen in bezit. Deze zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken. De aandelen zijn tegen de aankoopprijs gewaardeerd, in overeenstemming met het BBV. De geschatte marktwaarde is het totale eigen vermogen van een bedrijf/het totaal aantal uitstaande aandelen x het aantal aandelen dat wij bezitten.

Aankoopwaarde en de geschatte marktwaarde van onze aandelen (bedragen in €)

	Aankoopwaarde	Geschatte marktwaarde
BNG	81.585	1.900.000
Twence	0	4.600.000
Crematoria Twente	0	300.000
Enexis	2.665	952.000
Twente Milieu	561.000	561.000

EMU-saldo

Onderstaande tabel is een uitvloeisel van het bestuurlijk akkoord "Beheersen EMU-saldo lokale overheid", waarbij is afgesproken dat elke gemeente onderstaande tabel dient op te nemen in de begroting.

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Berekening EMU-saldo / liquiditeitsprognose	2026	2027	2028
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	840	984	2
2	-/- Mutatie (im)materiële vaste activa	15.449	3.924	-1.552
3	+/- Mutatie voorzieningen	882	606	291
4	-/- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-204	-17	0
5	-/- Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-13.523	-2.317	1.845

Paragraaf Bedrijfsvoering

In deze paragraaf geven we inzicht in de bedrijfsvoering van onze gemeentelijke organisatie. Hier worden alle relevante activiteiten genoemd aangaande de going concern van de bedrijfsvoering en de bedrijfsvoeringsprojecten. Projecten die onderdeel zijn van het meerjarig programma “Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling”, opgenomen in het centrale thema “Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling”, zijn in deze paragraaf niet nogmaals opgenomen. De noodzakelijke investeringen in de bedrijfsvoering en besparingsmaatregelen conform Kadernota 2026 worden toegelicht in de paragraaf taakstellingen en reserveringen.

Personeel en organisatie

Wat willen we bereiken?

We willen als gemeente Haaksbergen een aantrekkelijke werkgever zijn. Nu en in de toekomst. We zorgen voor een gezonde, veilige en stimulerende werkomgeving, waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen. We zijn een lerende organisatie die inzet op groei, samenwerking en werkplezier. We vinden het belangrijk dat we talent aantrekken, behouden, waarderen en ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

We richten ons op het versterken van onze organisatie. We zetten in op strategische personeelsplanning en het terugdringen van externe inhuur. We verbeteren processen en richten de organisatie opnieuw in, zodat deze beter aansluit op onze ambities.

We geven verder invulling aan het vitaliteitsbeleid. Waarbij we de hoge werkdruk willen verminderen en inzetten op preventie. We stimuleren duurzame inzetbaarheid en investeren in een gezonde balans tussen werk en privé. Om het algehele welzijn van medewerkers te bevorderen en het verzuim gerelateerd aan werkdruk te verlagen. We zorgen voor een veilige werkomgeving waarin medewerkers zich gewaardeerd voelen.

We voeren de uniforme gesprekscyclus uit en evalueren deze. De gesprekscyclus geeft inzicht in talenten, motivatie en ambities van medewerkers in relatie tot onze organisatiedoelen. Integriteit blijft een vast thema binnen de teams.

We zetten in op datagericht werken en sturen. We gebruiken HR-dashboards, kengetallen en de capaciteitsmonitor om beter inzicht te krijgen in personeelsinzet en ontwikkelbehoeften. Deze gegevens helpen ons gerichte keuzes te maken en de organisatie wendbaar te houden.

We benutten de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie (AI) om werkprocessen te verbeteren en administratieve lasten te verlagen. Daarbij houden we oog voor ethiek, transparantie en menselijke maat.

We versterken onze recruitmentaanpak met focus op duurzame instroom van gekwalificeerde professionals, die niet alleen beschikken over de juiste expertise, maar ook passen bij de cultuur en waarden van onze organisatie. Onze zichtbaarheid op de arbeidsmarkt vergroten we door strategisch in te zetten op employer branding, waarbij we onze identiteit als aantrekkelijke werkgever actief uitdragen.

We benutten (sociale) media en zetten ons netwerk in om talent te binden aan Haaksbergen. Dit doen we onder andere door boeiende verhalen van collega's te delen.

Zo blijven we werken aan een sterk werkgeversmerk. We vergroten onze zichtbaarheid, delen successen en zorgen voor een goede onboarding van nieuwe collega's. We voeren de Cao goed uit en bieden aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden.

We blijven samenwerken binnen Twentse Kracht. Dit doen we op het gebied van verzuim, arbobeleid, recruitment, inhuur en strategische opgaven.

Formatie	Formatiehuis	Bezetting Formatiehuis	Overig personeel
Formatie per 1-1-2025	154,02	142,71	16,49
Formatie per 1-1-2026	155,76*	153,05*	21,94*

peildatum 1 augustus 2025

In de tabel hierboven staan naast het formatiehuis en de daadwerkelijke bezetting van het formatiehuis ook de overige fte's. De kolom "overig personeel" bestaat uit bovenformatieve (tijdelijke) medewerkers en ambtelijk personeel die worden ingezet op projecten. Bovenstaande tabel laat een stijging van de daadwerkelijke bezetting ten opzichte van vorig jaar zien. De tabel "Prestatie-indicatoren" laat zien dat Haaksbergen relatief laag zit in de bezetting per duizend inwoners in vergelijking met referentiegemeenten. De bezetting van Haaksbergen betreft 7,14 fte (per duizend inwoners) in 2025 en bezetting van referentiegemeenten** betreft 8,02 fte (per duizend inwoners) in 2024.

**Referentiegemeenten: Borne, Dinkelland, Wierden en Hof van Twente

Personeelskosten

(bedragen x € 1.000)

Loonkosten	Begroot 2025	Begroot 2025 na wijzigingen	Mutatie 2025	Begroot 2026
1. Loonkosten formatie (incl. vacatures)	14.738	14.824	86	16.036
2. Loonkosten bovenformatieve medewerkers	75	75	0	78
3. Ziektevervanging en inhuur	259	509	250	325
4. Detachering	-20	-20	0	-20
5. Voormalig personeel	127	127	0	127
Totaal	15.179	15.515	336	16.546

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2025	Gemiddelde van de referentie gemeenten 2024*
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,43	7,62
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,14	8,02
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	882	778
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	17,68%	18,8%**
Overhead	% van totale lasten	14,5%	11,5%

*Referentiegemeenten: Borne, Dinkelland, Wierden en Hof van Twente

**Bron: Personeelsmonitor 2024 A&O Fonds (referentiegemeenten 20.000-50.000 inwoners)

Informatiemanagement (IM)

Wat willen we bereiken?

Het informatiemanagement creëert het fundament voor onze dienstverlening aan onze samenleving, draagt bij aan het grip houden op processen en informatie en helpt in het efficiënt uitvoeren van onze taken op basis van snelle, betrouwbare en actuele informatievoorziening. In 2026 vervolgen we de ingeslagen koers om de basis op orde te brengen en te verstevigen. Daarnaast richten we ons op het gebruik van vastgestelde KPI's (kritieke prestatie-indicator) uit het IBT archief verbeterplan, om onze voortgang te meten en te optimaliseren. Het doel is professionalisering van de interne informatievoorziening ten behoeve van de verbetering van de dienstverlening aan de inwoner.

In 2026 zien wij onder andere toe op de verbetering van de volgende onderdelen:

1. Betere vindbaarheid van de informatie in het belang van de inwoner. Dit betreft voornamelijk
 - a. de snelheid van de afhandeling van de klantvraag;
 - b. de volledigheid én betrouwbareheid van de dossiers;
 - c. Woo aanvragen;
 - d. het uitvoeren van onze taken op basis van betrouwbare en actuele informatievoorziening.
2. Focus op de kernactiviteiten van de gemeente voor de inwoner door
 - a. de basis op orde op het gebied van informatievoorziening in de interne organisatie;
 - b. cultuurverandering: afscheid nemen van het papieren tijdperk.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

Om bovenstaande doelstellingen te behalen, bouwen wij aan een stabiele organisatie en zoeken wij gericht regionale samenwerkingen op. We verkennen een intensievere samenwerking met gemeente Hengelo op het gebied van informatiemanagement, voortbouwend op de succesvolle afronding van de gezamenlijke "Pilot IM Samenwerking" in 2025. Concreet vertalen onze doelen ter verbetering van de dienstverlening zich naar volgende acties:

1. professionalisering zaakstelsel;
2. continueren van de structurele opleiding van medewerkers op het gebied van informatievoorziening (i-advies en archief);
3. verder versterken van de ondersteuning voor digitaal en zaakgericht werken;
4. vervolg geven aan het verbeterplan IBT archief (zoals een strategie rondom aanschaf van een e-Depot, inrichten van een Hotspot monitor en onderzoek naar een kwaliteitssysteem met toetsingskader);
5. verbetering van de integrale afstemming door de informatievoorzieningsketen en governance verder te professionaliseren;
6. intensiveren van de regionale samenwerking om de digitale dienstverlening duurzaam te borgen.

Automatisering

Zie voor de IT samenwerking gemeente Hengelo ([link](#)) de paragraaf verbonden partijen.

Privacy

Wat willen we bereiken?

Privacy betekent dat mensen controle houden over hun persoonlijke gegevens: weten welke organisatie informatie verzamelt, wat ermee gebeurt, hoe lang het wordt bewaard en of het goed beveiligd is. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vormt hierbij het uitgangspunt. Daarnaast is de Wet politiegegevens (Wpg) van toepassing, die sinds 2019 ook geldt voor onze buitengewone opsporingsambtenaren. We willen voldoen aan de AVG en Wpg.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We hebben belangrijke stappen gezet in de verdere uitwerking en implementatie van de AVG en Wpg, met onder andere de aanstelling van een privacy officer (PO) naast de al bestaande functionaris gegevensbescherming (FG). In 2026 zullen we het privacybeleid verder versterken

en borgen binnen de gemeentelijke organisatie. Waar Woo- verzoeken voorheen deels werden uitbesteed aan een extern bureau wegens capaciteitstekort, is besloten hiermee te stoppen en in plaats daarvan een vaste medewerker aan te stellen die dergelijke verzoeken samen met de privacy officer op zich neemt. Woo?

We blijven onze medewerkers trainen met verplichte introductietrainingen en starten met een e-learning programma voor al onze medewerkers. Ook blijven we onze procedures en werkinstructies bijwerken en verbeteren. Om de naleving van de AVG en Wpg te waarborgen, voeren we regelmatige audits uit.

Informatieveiligheid

Wat willen we bereiken?

In 2026 wil de gemeente aantoonbaar voldoen aan de eisen van de Cyberbeveiligingswet (Cbw), waarin de Europese NIS2-richtlijn is verankerd. Deze wet verplicht organisaties tot het nemen van aanvullende maatregelen op het gebied van informatieveiligheid en introduceert een meld- en zorgplicht bij incidenten. Het toezicht op de naleving ligt bij de Rijksdienst voor Digitale Infrastructuur (RDI).

De snelle opkomst van kunstmatige intelligentie (AI) leidt tot zowel nieuwe mogelijkheden als nieuwe dreigingen. Criminelen zetten AI steeds vaker in om phishing en ransomware geavanceerder en overtuigender te maken. Hierdoor wordt het voor medewerkers moeilijker malafide berichten tijdig te herkennen. Informatieveiligheid blijft daarmee een essentieel aandachtsgebied.

Daarnaast volgen we de ontwikkelingen rondom malware, virussen, internetfraude en andere vormen van cybercriminaliteit. Het vergroten van het bewustzijn onder medewerkers blijft een belangrijke pijler in het versterken van onze digitale weerbaarheid.

Wat gaan we doen in 2026?

Om invulling te geven aan de wettelijke zorgplicht onder de Cbw, blijven we sturen op de naleving van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De rol van de Information Security Officer (ISO) is hierin essentieel voor het bewaken van de continu verbetercyclus: plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen. De behoefte aan extra capaciteit blijft onverminderd groot. Gezien de oplopende complexiteit en verplichtingen, waaronder nieuwe auditvormen, is structurele uitbreiding noodzakelijk. Echter, door beperkte financiële ruimte is dit vooralsnog niet realiseerbaar.

We zetten stevig in op de menselijke factor door het voortzetten van introductiesessies en e-learning over informatieveiligheid en privacy voor alle medewerkers. Hiermee verkleinen we het risico op incidenten en versterken we een veilig werkklimaat.

Binnen de ENSIA-systematiek leggen we jaarlijks verantwoording af over de informatiebeveiliging. Dit gebeurt via een zelfevaluatie en een collegeverklaring, die worden beoordeeld door een externe auditor. De uitkomst wordt vastgelegd in een assurance-verklaring voor toezichthouders en gemeenteraad.

In 2026 bereidt de gemeente zich voor op de invoering van de NOREA 3000D-methodiek voor het ICT-beveiligingsassessment DigiD, in lijn met de landelijk geldende verplichting vanaf 2027. Deze vernieuwde aanpak stelt zwaardere eisen aan aantoonbaarheid, controleerbaarheid en externe toetsing. De bijbehorende auditwerkzaamheden brengen naar verwachting hogere kosten met zich mee voor zowel inhuur auditor als interne voorbereiding en coördinatie.

Hoewel deze inspanningen bijdragen aan een versterkte informatiepositie en bestuurlijke transparantie, vraagt de integratie hiervan bestuurlijke aandacht in relatie tot de beschikbare capaciteit en middelen.

Inkoop en aanbesteding en contractbeheer

Wat willen we bereiken?

Op de juiste wijze inkopen en aanbesteden is voor ons van groot belang. We werken continu aan verdere professionalisering van onze inkoopprocessen en het contractbeheer. Het doel is niet alleen rechtmatig en doelmatig in te kopen, maar ook de inkoopvolwassenheid in de organisatie te verhogen en grip te houden op de afgesloten overeenkomsten. Alle inkoopprocessen moeten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, terwijl we tegelijkertijd maximale waarde voor onze organisatie realiseren. Met behulp van contractbeheer zorgen we voor een centrale beschikbaarheid, overzicht en tijdige signalering op de afgesloten overeenkomsten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2026?

- Rechtmatig en doelmatig inkopen.
- We stellen criteria op en integreren deze in het inkoopproces om ervoor te zorgen, dat we altijd de beste prijs kwaliteit verhoudingen krijgen.
- Werken aan gestandaardiseerde inkoopprocessen. We ontwikkelen en implementeren standaard formats voor offertes en andere inkoopdocumenten. Dit zorgt voor uniformiteit en vermindert de kans op fouten en risico.
- We streven naar het integreren van duurzaamheid en social return on investment.
- Het inrichten van contractbeheer in een centrale database.
- Verhogen van kennis binnen de organisatie op gebied van inkoopbeleid en contractbeheer door kennisdeling.

Rechtmatigheid

Wat willen we bereiken?

Vanaf boekjaar 2025 zijn de toleranties voor zowel de rechtmatigheidsverantwoording als de jaarrekening door de BADO vastgesteld op 2% van de omvangbasis. Deze omvangbasis is gedefinieerd als de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves.

Het doel is voor 2026 een positieve rechtmatigheidsverantwoording af te geven, dat wil zeggen een verantwoording waarbij we binnen de 2% onrechtmatigheden blijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten in op het verder verdiepen en versterken van de reeds opgezette rechtmatigheidscontroles. Aanvullende risico's die naar voren komen uit risicoanalyses of jaarrekeningcontrole worden gericht meegenomen in de controleaanpak. Waar nodig voeren we extra controles uit op specifieke onderdelen. Op basis van de bevindingen stellen we het interne controleplan bij en sturen we op de grootste risico's die daaruit voortkomen.

Daarnaast investeren we in het vergroten van het bewustzijn over rechtmatigheid binnen de organisatie. Medewerkers worden actief geïnformeerd over de verschillende vormen van rechtmatigheid en hun rol daarin. Zo organiseren we een minicursus rechtmatigheid voor financieel adviseurs en mogelijk ook voor andere medewerkers die een rol hebben in het proces. Ook besteden we in een brede medewerkersbijeenkomst expliciet aandacht aan het belang van rechtmatigheid.

Verder willen we pro-actiever sturen op het voorkomen van begrotingsonrechtmatigheden. We doen dit door al in een vroeg stadium acceptabele begrotingsonrechtmatigheden te signaleren en mogelijke overschrijdingen tijdig te betrekken in de bestuursrapportages, zodat bijsturing tijdig kan plaatsvinden.

Tot slot laten we het interne controleplan formeel vaststellen door het college. Daarmee versterken en borgen we de interne beheersing op structurele wijze.

Subsidies

Per programma zijn doelstellingen met de daarbij behorende beoogde effecten en resultaten geformuleerd. Deze doelen kunnen op verschillende manieren worden gerealiseerd. Eén van deze manieren is de subsidieverlening. Een subsidie is de aanspraak op financiële middelen die

door een bestuursorgaan worden verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager. Een subsidie is geen betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten. Wij verlenen subsidies voor activiteiten die bijdragen aan de realisatie van de vastgestelde beleidsdoelen van de gemeente.

In 2025 hebben we het subsidiebeleid geactualiseerd. Met deze actualisatie borgen we een betere aansluiting bij de huidige maatschappelijke opgaven, rechtmatige subsidieverstrekking en bieden we duidelijkheid en transparantie voor zowel de subsidieontvanger als de subsidieverlener. Het subsidiebeleid is zodanig vormgegeven dat in beginsel (bijna) alle gemeentelijke subsidies hier onder kunnen vallen. Dit zorgt voor een uniform uitgangspunt voor beoordeling, toekenning en verantwoording van subsidies en maakt het voor de aanvrager overzichtelijk welke subsidies kunnen worden aangevraagd. Een belangrijk gevolg van deze actualisatie is dat subsidies die nu als begrotingssubsidie worden verstrekt, voortaan kunnen worden geschaard onder een subsidieverordening en subsidieregeling.

In deze paragraaf geven we inzicht in de (verwachte) subsidieverlening in 2026.

Subsidieverstrekking

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (titel 4.2) mag een bestuursorgaan alleen een subsidie voor activiteiten verstrekken op grond van een wettelijk voorschrift. Dat kan een rijksregeling, provinciale regeling of gemeentelijke (subsidie)verordening zijn. Wij verlenen subsidies op grond van een subsidieverordening, de begroting of incidenteel op grond van de Algemene wet bestuursrecht.

Subsidies op grond van subsidieregelingen

Op grond van de Algemene subsidieverordening (ASV) hebben wij diverse subsidieregelingen vastgesteld. Hiermee is een wettelijke en rechtmatige grondslag gecreëerd voor de subsidieverstrekking. Aan de hand van vooraf bepaalde criteria worden de subsidies verdeeld en toegewezen aan de aanvrager(s).

Begrotingssubsidies

Het is niet altijd zinvol een aparte regeling op te zetten voor het verstrekken van een subsidie. Bijvoorbeeld als sprake is van één instelling die een bepaalde gesubsidieerde activiteit kan uitvoeren. Voor die gevallen is in de Algemene wet bestuursrecht een uitzondering gemaakt. Op grond van artikel 4:23, derde lid, onder c van de Algemene wet bestuursrecht is het mogelijk begrotingssubsidies te verlenen. Begrotingssubsidies zijn subsidies waarbij de subsidieontvanger en het bedrag dat maximaal als subsidie verleend kan worden, expliciet op de begroting van het bestuursorgaan staat. Een begrotingssubsidie kan zowel een project- als een boekjaarsubsidie zijn. Wanneer in de begroting een subsidieontvanger vermeld staat én het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, is geen nader wettelijk voorschrift nodig.

Op 23 juli 2025 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) uitspraak gedaan in het kader van de leer van de schaarse rechten. De kern van deze uitspraak is dat ook bij het toekennen van begrotingssubsidies de regels voor eerlijke mededinging gelden. Overheden moeten dus transparant en eerlijk handelen bij het toekennen van een begrotingssubsidie, vooral als er meerdere partijen zijn die voor de subsidie in aanmerking kunnen komen. Lokale en provinciale overheden dienen bij subsidieverstrekking in beginsel mededingingsruimte te bieden bij het verdelen van schaarse subsidiemiddelen. De Afdeling is van oordeel dat anders dan bij subsidies die zijn verleend op basis van de wet (dit betreft ook lokale wetgeving), waarbij een beperking van mededingingsruimte in die wet moet zijn geregeld, de verstrekker van een begrotingssubsidie de ruimte kan begrenzen om mee te dingen. De Afdeling sluit hierbij aan bij de zogeheten Didam I- en Didam II-arresten van de Hoge Raad. Als bij voorbaat vaststaat of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat er op grond van objectieve, toetsbare en redelijke criteria slechts één serieuze gegadigde is voor de subsidie, kan een

begrotingssubsidie aan deze serieuze gegadigde worden verstrekt. Voor het bieden van mededingingsruimte moet de subsidieverstrekker zijn voornemen dan wel minimaal acht weken van tevoren bekendmaken, zodat iedereen daar kennis van kan nemen. Daarbij moet de subsidieverstrekker deugdelijk motiveren waarom er slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor de subsidie op grond van deze criteria. Op deze manier krijgen belanghebbenden de mogelijkheid te betwisten dat er één serieuze gegadigde is of te betwisten dat de gestelde criteria aan de eisen voldoen. Als een belanghebbende dit betwist en de subsidieverstrekker vasthoudt aan zijn voornemen, moet hij in zijn subsidiebesluit deugdelijk motiveren, waarom er niettemin maar één serieuze gegadigde is op grond van de gestelde criteria en waarom de ander geen serieuze gegadigde is of waarom de criteria wel aan de eisen voldoen.

Begrotingssubsidies 2026

In onderstaand overzicht zijn de namen opgenomen van de subsidieontvangers, die naar verwachting in 2026 een begrotingssubsidie ontvangen, met daarbij het maximaal te verlenen bedrag. Met het vaststellen van de begroting is per subsidieontvanger het maximale bedrag (de lijst op totaalniveau) aan begrotingssubsidie voor 2026 bepaald. Binnen het maximale bedrag is het college bevoegd te besluiten over het verstrekken van een begrotingssubsidie aan de in de begroting genoemde subsidieontvanger.

Ten tijde van het opstellen van deze begroting dienen de subsidieaanvragen voor 2026 nog te worden ingediend. De begrote bedragen kunnen naar aanleiding hiervan nog wijzigen. Hierbij nemen we de voorgestelde ombuigingen zoals genoemd in de Kadernota 2026 in acht. Tevens kan het wenselijk zijn een begrotingssubsidie te verstrekken aan een subsidieontvanger, die niet eerder een begrotingssubsidie heeft ontvangen of een begrotingssubsidie aan een subsidieontvanger te beëindigen.

Begrotingssubsidies	2026
Stichting Groot Scholtenhagen	374.000
Optisport Haaksbergen B.V.	738.171
Bestuur - Totaal	1.090.171

Stichting Groot Scholtenhagen

Stichting Groot Scholtenhagen ontvangt een subsidie voor het beheer en onderhoud van het sport- en recreatiepark Groot Scholtenhagen. In 1902 is Groot Scholtenhagen bij legaat geschonken aan de gemeente. Het onderhoud van dit park is belegd bij Stichting Groot Scholtenhagen. Er is geen andere organisatie die deze verantwoordelijkheid draagt of de benodigde infrastructuur heeft om deze rol te vervullen.

Daarnaast is de stichting juridisch en organisatorisch verankerd als beheerder van Groot Scholtenhagen en de daarin aanwezige sport- en recreatievoorzieningen. Zij onderhoudt structurele relaties met tientallen verenigingen en maatschappelijke partners die op het terrein actief zijn. Hierdoor is zij de enige partij die de subsidie doelmatig en rechtmatig kan inzetten voor het beoogde maatschappelijke effect.

Optisport Haaksbergen B.V (Optisport).

Op grond van de ondertekende 'overeenkomst beheer en exploitatie zwembad De Wilder te Haaksbergen' is de gemeente verplicht een subsidie te betalen aan Optisport. Bij besluiten van 23 april 2024 en 29 mei 2024 is ingestemd met de financiële gevolgen, die voortvloeien uit de verlengde openstelling van zwembad De Wilder. Bij de behandeling van de Kadernota 2024 heeft de raad unaniem een motie aangenomen, waarin de raad het college heeft opgeroepen zich in te spannen de voorzieningen te behouden, in het bijzonder door te kijken naar incidentele investeringen in zwembad De Wilder. De raad heeft op 29 mei 2024 met een begrotingswijziging besloten de bedragen in het meerjarenperspectief te verhogen tot de

bedragen die door Optisport zijn geraamd, namelijk € 606.171 (2025), € 738.171 (2026) en € 324.724 (2027).

Optisport is een grote sportorganisatie die ruime ervaring heeft met het exploiteren van sportieve en maatschappelijke voorzieningen in Nederland en België, waaronder een flink aantal zwembaden. Ze werken met regionale onderhoudsteams en beschikken over diverse vakmensen, die het zwembad goed kunnen onderhouden.

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente Haaksbergen een bestuurlijk en financieel belang heeft.

De vastgestelde Nota Verbonden Partijen Haaksbergen 2016, inclusief addendum, bevat het beleidskader en legt de basis voor de sturing en control van en op verbonden partijen in het algemeen en het verhelderen van de overwegingen die wij maken bij de sturing, het beheer, de verantwoording en het toezicht op verbonden partijen, kortom de governance.

Onderstaand volgt een overzicht van verbonden partijen. In dit overzicht geven we aan welke rechtsvorm, zeggenschap, openbaar belang of doel er mee is gemoeid. Ook is, indien dat aan de orde is, melding gemaakt van (financiële) risico's voor de gemeente als deelnemer. Daar waar dat van toepassing is, vermelden we het aandelenpercentage. Dit percentage geeft tevens een beeld van de invloed en eventuele financiële risico's, die nooit meer kunnen zijn dan het aandelenpercentage.

Hoewel geen verbonden partij in de letterlijke betekenis van de definitie uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in dit overzicht de Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo en Centrumgemeenteregeling samenwerking ICT Hengelo ook opgenomen.

De verbonden partijen komen in de begroting in meerdere programma's voor. Eventueel relevante risico's zijn vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor alle verbonden partijen tezamen is een risico opgenomen in de paragraaf risicobeheersing van € 1.000.000, met een kans van optreden van 50%. Hiervoor wordt derhalve € 500.000 opgenomen als benodigd weerstandsvermogen.

In deze begroting komt de ombuigingsopgave met het oog op de korting van het Rijk op het Gemeentefonds aan de orde. We zoeken een deel van de ombuigingen ook in de gemeenschappelijke regelingen (GR-en). Onze inzet is erop gericht de GR-en waarin wij deelnemen, zoveel mogelijk publieke waarde te laten leveren om onze inwoners optimaal te bedienen. Toch vragen we de GR-en als 'verlengd lokaal bestuur' verantwoordelijkheid te nemen. Er is regiobreed een ontwikkeling in gang gezet, waarin wij een trekkersrol vervullen, om tot een gezamenlijke kaderstelling voor de begrotingen van de GR-en voor 2026 te komen. Daarin willen wij (kern)taken, niveau van uitvoering, indexaties, (weerstands) vermogen en risico's betrekken. Wij zetten ons in om over de gemeenschappelijke regelingen een ombuiging met een opbrengst van € 300.000 voor Haaksbergen te realiseren. Dit met het realisme dat hier veel stakeholders bij betrokken zijn.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeenschap- pelijke Regeling SamenTwente	Gemeenschappelijke Regeling van de 14 Twentse gemeenten.	Het doel van de gemeenschappelijke regeling SamenTwente is het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Enschede	1 lid AB (+ plv)	zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan. Daarvoor worden de belangen behartigd op het gebied van Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente; Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT). In SamenTwente zijn ook de vrijwillige samenwerkingen (coalities) Twentse Koers, Samen14 en Kennispunt Twente ondergebracht. SamenTwente wordt gevormd door het grootste deel van de voormalige Regio Twente, zowel qua budget als qua medewerkers. De GR is op 8 juli 2021 van start gegaan en op 2 maart 2022 is de naam SamenTwente geïntroduceerd. <i>Kerntakendiscussie</i> Het Algemeen Bestuur van SamenTwente besloot in 2024 een kerntakendiscussie te starten vanwege financiële knelpunten en gemeentelijke bezuinigingsopgaven. In 2025 is op basis van het eindrapport <i>Samen goed(e) keuzes voor SamenTwente</i> besloten de huidige inzet op alle thema's te handhaven en deze op te nemen in de begroting 2026, met uitzondering van de Gezonde School Aanpak, die tijdelijk incidenteel gefinancierd blijft. De kerntaken zijn vastgesteld en vormen de basis voor verdere samenwerking en begroting.
Financiële risico's	De reguliere gemeentelijke bijdrage 2026 stijgt voor heel Twente met € 1.755.000. Deze verhoging wordt veroorzaakt door een zevental factoren: 1. Loon- en prijsontwikkelingen € 1.310.000. 2. Structureel extra middelen voor het wegwerken van wachtlijsten bij Veilig Thuis Twente ter grootte van € 990.000. 3. Structureel extra middelen voor behoud inzet forensische artsen in de regio ter grootte van € 474.000. 4. Hogere loonkosten als gevolg van invoering HR21-functiewaarderingsstelsel ter grootte van € 332.000. 5. Lagere kosten als gevolg van scherpe bedrijfsmatige keuzes en bezuinigingsmaatregelen. Hierdoor ontstaat een voordeel ter grootte van € 525.000. 6. Lagere kosten als gevolg van inhoudelijke keuzes Kerntakendiscussie ter grootte van € 274.000. 7. Incidentele meevallers ter grootte van € 552.000. Al deze wijzigingen hebben geresulteerd in een hogere financiële bijdrage voor de gemeente Haaksbergen van € 61.500 ten opzichte van het jaar 2025. Op basis van de begroting 2026 zou de weerstandsratio per jaareinde uitkomen op 0,7. De ratio bevindt zich hiermee onder de door het Algemeen Bestuur gewenste norm van 1,0 en onder de afgesproken minimale ondergrens van 0,8. Aangezien de ratio onder de norm zit, betekent het dat positieve saldi in de jaarrekening prioritair moeten worden toegevoegd aan het eigen vermogen totdat de afgesproken norm is bereikt.	
Veiligheidsregio Twente Enschede	Gemeenschappelijke regeling van de 14 Twentse gemeenten	De Wet Veiligheidsregio's, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen schrijven deze gemeenschappelijke regeling voor.

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	Burgemeester lid AB	Doel: op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) bereidt de Veiligheidsregio Twente zich voor op grote incidenten zoals ongevallen, branden, rampen en crises door risico's in kaart te brengen en hierover advies te geven. Ze zorgen er ook voor dat ze over de juiste middelen beschikken om snel en professioneel te kunnen handelen wanneer zo'n situatie zich voordoet. De Veiligheidsregio Twente heeft als belangrijkste taak deze wet- en regelgeving uit te voeren en de veiligheid in de regio te waarborgen.
Financiële risico's	Er vindt een verlaging van de gemeentelijke bijdragen van € 200.000 plaats, ondanks loon- en prijsontwikkelingen. De daling van de bijdrage is grotendeels het resultaat van de Twentse zienswijze, die afgelopen jaar bij de vaststelling van de begroting 2025 is omarmd.	
Stadsbank Oost Nederland Enschede	Gemeenschappelijke regeling met 20 andere gemeenten Lid AB	Op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in behoefte van geldkredieten, regelen van problematische schulden van personen die in financiële moeilijkheden zijn geraakt, budgetbeheer voeren en voorlichting en advisering over al deze aangelegenheden. Daarnaast voert de SON beschermingsbewind uit en maakt zij verzoekschriften Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen).
Financiële risico's	De reguliere gemeentelijke bijdrage over het jaar 2026 is niet verhoogd, met uitzondering van de indexatie voor loon- en prijsontwikkelingen. Algemeen volumebeleid gemeenten: indien gemeenten besluiten tot een ingrijpende beperking van het gebruik van diensten van de SON, heeft dit mogelijk consequenties voor de inkomsten van de bank. De bank kan namelijk niet haar bedrijfsvoering ingrijpend aanpassen. Een substantiële daling van meer dan 20% heeft een negatief gevolg voor de resultaten en brengt een herschikking van de formatie met zich mee. Er zouden financiële risico's kunnen optreden, als SON voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde 'winst'. SON is in de huidige situatie voor haar activiteiten vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Met het vaststellen van de jaarrekening 2024 wordt het saldo van de Algemene Reserve € 2.235.600. Daarbij komt het weerstandsvermogen uit op 2,14 (niveau 'uitstekend'). In 2025 en 2026 wordt respectievelijk per saldo een toevoeging van € 36.400 en € 75.300 aan de Algemene Reserve geraamd, waardoor het weerstandsvermogen uitkomt op € 2.347.400. Hiermee kom de weerstandsratio op 2,12 (niveau 'uitstekend'). Voor 2026 is sprake van een sluitende begroting, waardoor de verwachting is dat per ultimo 2026 hierin geen wijzigingen zullen plaatsvinden.	
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Twenterand, Berkelland en Bronckhorst	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	1 bestuurder lid AB Lid DB (positie delen met Borne, Losser en Oldenzaal).	
Financiële risico's	Het GBT heeft geen buffers om grote financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Eventuele tegenvallers worden naar rato verdeeld over de gemeenten. Uit de risicoanalyse blijkt dat de financiële risico's beperkt zijn.	
Openbaar Lichaam Crematoria Twente / Crematoria Twente-Oost Nederland BV Enschede	Gemeenschappelijke regeling van 13 gemeenten met een Besloten Vennootschap als onderdeel. Lid AB	Gemeenschappelijke regeling, met openbaar lichaam gevestigd te Enschede. In stand houden en exploiteren van crematoria in Almelo, Borne, Enschede en Oldenzaal. Er is een aparte BV opgericht om dividenduitkering mogelijk te maken. OLCT heeft in haar begroting vanaf 2026 het dividend meerjarig opgenomen. Hiermee kan de dividenduitkering door gemeenten als structurele inkomstenbron worden meegenomen in hun begrotingen in plaats van incidenteel.
Financiële risico's	De bedrijfsrisico's zijn grotendeels afgedekt door procedures en verzekeringen.	
Omgevingsdienst Twente (ODT) Almelo	Gemeenschappelijke Regeling met de 14 Twentse gemeenten en provincie Overijssel. Lid AB (+ plv)	De Omgevingsdienst Twente geeft uitvoering aan de verplichte basistaken op grond van de artikel 18.22. Omgevingswet. De verplichte basistaken staan vastgesteld in artikel 13.12. van het Omgevingsbesluit. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden dient voldaan te worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 3.0). De begroting voor 2026 is opgesteld met inachtneming van de ontwerpbegroting van de ODT 2026. Deze begroting is opgesteld, aan de hand van het aantal benodigde (productieve) uren per deelnemer, gebaseerd op de regionaal vastgestelde ambities omtrent de VTH samenwerking. Er wordt uitgegaan van één integraal uurtarief, waarbij het totaal van de exploitatiebegroting wordt gedeeld door het totaal aantal productieve uren. Op basis van de door de ODT daadwerkelijk gemaakte uren wordt aan het einde van het jaar per deelnemer afgerekend. Na deze individuele afrekening vindt bij overschotten of tekorten nog een collectieve afrekening plaats op basis van het percentage van de deelnemersbijdrage. Bij het financieel vertalen van producten en uren wordt uitgegaan van een productiviteit van 1360 uur per fte op jaarbasis. Het uurtarief is minder had gestegen dan verwacht. De deelnemersbijdrage is daarom € 24.000 lager uitgevallen dan was verwacht in de meerjarenbegroting 2025 (€ 1.023.000 in plaats van. € 1.047.000). De meerjarenbegroting is ook bijgesteld en komt veel lager uit, eindigend op € 1.109.000 in 2029, in de meerjarenbegroting van 2025 was dit nog € 1.154.000 in 2028.
Financiële risico's	Het financiële risico is gering.	

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Euregio <i>Enschede/Gronau</i>	Samenwerkingsverband van 104 Duitse en 26 Nederlandse gemeenten. 2 leden raad zijn lid van het AB. 1 lid raad is lid van Euregioraad Vertegenwoordiging is politiek gerelateerd.	EUREGIO is geen verbonden partij in de zin van de Wet Gemeenschappelijke regelingen, maar is een openbaar lichaam. Dit betekent dat voor EUREGIO niet dezelfde verplichtingen gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de verzending van de begroting aan de deelnemende gemeenten. Voor de begroting 2025 betekent dit, dat deze pas is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van EUREGIO in januari 2025. Het jaar 2025 sluit uit met een overschot van ca. € 70.000. Ook in 2026 wordt een overschot verwacht. Op de middellange termijn worden verslechterde resultaten verwacht. Hiervoor staat echter een toereikende egalisatie reserve ter beschikking. De ledenbijdrage is € 0,29 per inwoner. Alle activiteiten van de EUREGIO blijven de komende jaren, in overeenstemming met de "Strategie EUREGIO 2023", in het teken staan van de overkoepelende thema's "digitalisering, demografische verandering, overdracht van kennis en klimaatadaptatie/klimaatmigratie. Tevens zet men zich met het nieuwe project Signal in voor de bestrijding van ondermijning.
Financiële risico's	N.v.t.	
Recreatieschap Twente <i>Enschede</i>	Gemeenschappelijke Regeling van de 14 Twentse gemeenten. Lid Bestuur (en vicevoorzitter)	Het Recreatieschap Twente fungeert als uitvoeringsorganisatie namens de veertien Twentse gemeenten. In deze hoedanigheid zijn zij belast met het beheer en de exploitatie van de recreatiegebieden Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld. Tevens is het Recreatieschap Twente verantwoordelijk voor het onderhoud van de recreatieve fietspaden en routenetwerken ten behoeve van zowel inwoners als bezoekers. Daarnaast draagt het Recreatieschap zorg voor de subsidieverlening met betrekking tot toeristische marketing en promotie van Twente (Twente Marketing). Het strategisch beleid voor de vrijetijdseconomie (VTE) is ondergebracht bij de Twente Board. De bestuurlijke afstemming omtrent dit beleid vindt plaats binnen het daarvoor ingerichte overlegorgaan in het kader van de Bestuursovereenkomst Sociaaleconomische Structuurversterking (BOSS Twente). <u>Speerpunten voor het begrotingsjaar 2026 zijn:</u> Recreatieparken Twente: 1. Instandhouding en verbetering van basisvoorzieningen om een veilige en aangename omgeving voor bezoekers te garanderen. 2. Meer bezoekers trekken naar de parken door het aanbieden van steeds meer jaarrond voorzieningen en gerichte marketing. 3. Nieuw parkeersysteem op de recreatieparken. 4. Duurzaam investeren. Routenetwerken Twente:

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		1. Onderhoud en kwaliteitsverbetering van routenetwerken. 2. Actualisatie en uniformiteit van bewegwijzering zodat gebruikers gemakkelijk en zonder verwarring de routes kunnen volgen. 3. Samenwerking met lokale gemeenschappen en ondernemers om zo lokale economie te stimuleren en de betrokkenheid te vergroten. 4. Aandacht voor duurzaamheid en milieu. 5. Promotie en marketing: ontwikkelen van gerichte promotie- en marketingstrategieën om de bekendheid en het gebruik van de routenetwerken te vergroten, zowel onder lokale bewoners als toeristen. 6. Balans tussen juridische beheersbaarheid en kosten van (MTB-)netwerken: streven naar een verantwoorde balans tussen de juridische beheersbaarheid van mogelijke claims op de (MTB-)netwerken en de daarmee samenhangende kosten. Vrijetijdseconomie: 1. Twente een natuurlijke magneet (leef & vestigingsklimaat). 2. Twente een plek waar je onderdeel van wilt zijn (talent). 3. Het echte geheim van Twente: Tukkers (Tukkertrots). 4. Van VTE naar Vrij zijn economie (veerkrachtige en wendbare sector).
Financiële risico's	De weerstandsratio moet zich in de bandbreedte bevinden van 0,8 en 1,0. De ratio in 2026 komt uit op 1. Structurele tegenvallers kunnen worden opgevangen, omdat er structurele ruimte is binnen de begroting. Het financiële risico is gering.	

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Twence Holding BV <i>Hengelo</i>	Besloten Vennootschap als onderdeel van een holding Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 3,77%	Het vanuit de zorgtaak van deelnemende overheden beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen en het verlenen van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen en het bewerken en verwerken van huishoudelijk en bedrijfsafval in het bijzonder. Het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen en daarmee bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Haaksbergen. Recente ontwikkelingen: Twence heeft een CO² afvanginstallatie in gebruik genomen, die 1/3 deel opvangt en grondstof oplevert voor de glastuinbouw. Daarnaast is een zonnepark aangelegd op de voormalige stortplaats Elhorst-Vloedbelt in Zenderen.
Financiële risico's	Twence blijft investeren in nieuwe technologieën en uitbreidingen in de huidige technologieën, waarvoor grote bedragen benodigd zijn, waarbij de gemeenten uiteraard de beslissers zijn. Dit kan leiden tot, tijdelijk, lagere dividenduitkeringen.	

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	Bij tegenvallende bedrijfsresultaten, waarin de energieopbrengsten cruciaal zijn, zal ook de dividenduitkering lager uitvallen.	
Twente Milieu NV <i>Hengelo</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 4,8 %	Sinds 2018 voert Twente Milieu het onderhoud uit in de openbare ruimte. Sinds 2019 is Twente Milieu ook verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval. De gemeenten Almelo, Berkelland, Borne, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Wierden en Haaksbergen zijn samen 100% aandeelhouder. Recente ontwikkelingen: elektrificatie wagenpark.
Financiële risico's	Twente Milieu kent een stabiele positieve meerjarenbegroting. Hierin wordt aangegeven dat de kans dat er zich financiële risico's zullen manifesteren als relatief klein moet worden betiteld. Mogelijk ontstaat er enige druk op de solvabiliteit. De meeste input wordt daarbij verwacht van de effecten van stijgende olieprijs en in de toekomst mogelijk oplopende pensioenlasten als gevolg van de vergrijzing.	
Bank Nederlandse Gemeenten <i>'s-Gravenhage</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,065%	Bank van en voor overheden en instellingen die maatschappelijk belang behartigen. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en nut.
Financiële risico's	De financiële risico's die we lopen bij de BNG worden als nihil beschouwd.	
Enexis Holding NV <i>'s-Hertogenbosch</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,014%	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Het belang van deelneming is behartigen van het publieke belang van een betrouwbaar en continu transport van nutsvoorziening tegen de laagst mogelijke prijs. Partijen: 6 provinciale en 130 gemeentelijke aandeelhouders.
Financiële risico's	De aandeelhouders lopen een zeer gering risico (een deel van) de boekwaarde van € 6.200.000 te moeten afwaarderen. Omdat Enexis opereert in een geregleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer en vanwege de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. is dit risico zeer gering. Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen wat 10% boven de wettelijke eis ligt.	

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Groot Scholtenhagen <i>Haaksbergen</i>	Stichting Collegelid is voorzitter	Sport- en recreatiepark Groot Scholtenhagen is ontstaan dankzij een schenking door textielfabrikant Jordaan van een gedeelte van zijn grondbezit aan de gemeenschap van Haaksbergen. Het dient bij te dragen aan de mogelijkheden tot ontspanning en recreatie voor de bevolking van Haaksbergen. De Stichting Groot Scholtenhagen is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gehele sport- en recreatiepark, dat onder meer bestaat uit sportvelden, fiets- en wandelpaden, park- en bosplantsoenen, kinderboerderij en monumenten. De stichting draagt op deze wijze bij aan de realisatie van beleidsdoelen op verschillende beleidsterreinen zoals sport, kunst en cultuur en recreatie en toerisme.
Financiële risico's	Het park is met een legaat aan de gemeente geschonken. Voor het beheer daarvan is de Stichting Groot Scholtenhagen opgericht. Als de leden van de stichting stoppen en de stichting het beheer niet meer op zorgvuldige wijze kan uitvoeren, valt de verantwoordelijkheid voor het beheer terug naar de gemeente.	
Stichting Wsw Haaksbergen <i>Haaksbergen</i>	Stichting Gemeente-secretaris is bestuurslid.	Doelstelling: het namens de gemeente Haaksbergen bieden van formeel werkgeverschap aan werknemers (artikel 2, eerste lid van de Wet sociale werkvoorziening, de Wsw-medewerkers), die in de gemeente Haaksbergen wonen en voorheen werkzaam waren bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Het formeel werkgeverschap wordt ook geboden voor een aantal Wsw-medewerkers, niet woonachtig in Haaksbergen en destijds werkzaam bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening is een overeenkomst met een door de gemeente aangewezen SW-bedrijf (SWB te Hengelo) gesloten.
Financiële risico's	N.v.t.	

Overige regelingen/samenwerkingsverbanden

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Borne en Hengelo, waarbij Hengelo als centrumgemeente is aangewezen. Eens per twee weken een PFO Hengelo/ Haaksbergen. Eens per kwartaal een bestuurlijk overleg met de bestuurders van de	Namens de colleges van Borne en Haaksbergen is de als centrumgemeente aangewezen gemeente Hengelo de Uitvoeringsorganisatie van de bevoegdheden van de Participatiewet en aanverwante wetten en regelgeving, met uitzondering van de (beleidsmatige) bevoegdheden. Laatstgenoemde bevoegdheden blijven aan de afzonderlijke raden en colleges. De omschrijving van de uitvoeringsbevoegdheden is opgenomen in vastgestelde Mandaatbesluiten samenwerking sociale zaken Borne en Hengelo en Haaksbergen en Hengelo. Exacte omschrijving van werkzaamheden die de centrumgemeente Hengelo voor Haaksbergen uitvoert, zijn omschreven in de vastgestelde Dienstverleningsovereenkomst Hengelo – Haaksbergen.

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	deelnemende gemeenten.	Ontwikkelingen: Het klantenbestand van de klantmanagers verandert door onder andere de toename van (multi)problematiek en statushouders. Daardoor verandert de complexiteit van trajecten voor re-integratie en arbeidsontwikkeling. Dat vraagt meer van de begeleiding en coaching in de terugkeer naar (regulier) werk.
Centrumge-meenteregeling samenwerking ICT Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Hengelo, Oldenzaal en het openbaar lichaam SWB Midden Twente, waarbij Hengelo als centrumgemeente is aangewezen.	In 2022 is Haaksbergen met centrumgemeente Hengelo en mede-deelnemers Oldenzaal en SWB Midden-Twente een samenwerking aangegaan, waarbij het beheer van ICT bij de gemeente Hengelo is ondergebracht. In het najaar van 2022 heeft de "live-gang" plaatsgevonden. De beleidsbepalende bevoegdheden en het recht om financiële kaders te stellen berusten bij de individuele deelnemers. Voorzien is dat de gemeente Borne in 2026 zal toetreden tot de centrumregeling. De deelnemende gemeenten worden in de gelegenheid gesteld daarop zienswijzen in te dienen. Tevens zal de regeling zodanig worden ingericht dat ook eventuele dienstverlening op het gebied van Informatiemanagement bij de centrumgemeente kan worden ondergebracht.
Financiële risico's	Met de ICT-transitie naar de gemeente Hengelo is de kans op een groot cyberincident gereduceerd. De aansprakelijkheid van partijen jegens elkaar voor schade is per kalenderjaar beperkt tot maximaal 50% van het bedrag van de jaarlijks te betalen vergoeding voor te verrichten werkzaamheden. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben we de uitval op applicaties in verband met een cyberaanval op € 490.000 gezet (financieel gevolg € 4.900.000 x incidentie 10%).	
Bestuursover-eenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOK – SES) <i>Per juli 2021</i>	Bestuursovereen-komst tussen de Twentse gemeenten m.u.v. Twenterand Bestuurlijk overleg Vertegenwoordiging in Stg. Twenteboard is getrapt. Haaksbergen in cluster met Borne, Hengelo en Hof van Twente	Deze bestuursovereenkomst beschrijft de samenwerking tussen de Twentse gemeenten voor het versterken, verbreden en uitzetten van een gezamenlijke koers van en voor de sociaal economische structuur van Twente. In het bestuurlijk overleg wordt gezamenlijk de inbreng in het bestuur van de Stichting Twenteboard voorbereid, afgestemd en teruggekoppeld. Daarnaast wordt overleg gevoerd en afgestemd over het lobbyen van de gemeenten bij provincie, Rijk, de Europese Unie en andere (semi)overheden en haar organisaties ten behoeve van de sociaal economische structuurversterking en andere door het bestuurlijk overleg gekozen onderwerpen. Twenteboard Development is de uitvoeringsorganisatie van de Twenteboard. Zij (mede)financiert projecten op basis van de investeringsagenda Agenda voor Twente. Deze heeft een looptijd tot en met 2027. Middelen van de Regiodeal (2023-2028) met het Rijk worden beheerd door de provincie Overijssel. Op deze middelen maakt de Twenteboard met subsidieaanvragen aanspraak.
Financiële risico's	In de overeenkomst is vastgelegd dat bij de start van de bestuursovereenkomst t/m het jaar 2022 elke gemeente een bedrag van € 9,01 per inwoner per jaar beschikbaar stelt. Met dit bedrag wordt mede in de kosten van de Twente Board Development (personeel, huisvesting, materieel etc.) voorzien. Dit bedrag wordt	

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	geïndexeerd. De afspraak is verder dat gemeenten zich ten opzichte van elkaar verbinden om zich in te spannen de besluiten die over de financiële inbreng worden gemaakt na te komen.	

Kengetallen verbonden partijen

(bedragen x € 1.000)

Naam verbonden partij	Eigen Vermogen 01-01-2026	Vreemd Vermogen 01-01-2026	Eigen Vermogen 31-12-2026	Vreemd Vermogen 31-12-2026	Verwacht resultaat 2026
Samen Twente	5.074	18.100	4.669	20.078	0
Recreatieschap Twente	2.361	4.371	2.286	4.598	0
Veiligheidsregio Twente	2.847	81.918	3.183	79.893	0
Stadsbank Oost Nederland	1.465	7.098	2.347	9.407	75
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente	754	7.582	826	9.783	0
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	2.188	0	2.573	0	211
Euregio	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Twence Holding BV	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Twente Milieu NV	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Bank Nederlandse Gemeenten	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Enexis NV	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Stichting Groot Scholtenhagen	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Omgevingsdienst Twente (ODT)	902	2.341	902	2.061	0

Bijdragen aan verbonden partijen

(bedragen x € 1.000)

Naam verbonden partij	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Samen Twente	1.540	1.586	1.635
Recreatieschap Twente	93	108	162
Veiligheidsregio Twente	1.848	1.966	1.967
Stadsbank Oost Nederland	197	165	170
Gemeentelijk Belasting Kantoor (GBT)	658	736	737
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	0	0	0
Euregio	7	7	7
Twence	0	0	0
Twente Milieu NV	3.679	3.313	3.714
Bank Nederlandse Gemeenten	0	0	0
Enexis NV	0	0	0
Stichting Groot Scholtenhagen	342	357	374
Omgevingsdienst Twente (ODT)	878	994	1.023
Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken	1.863	1.458	1.779
ICT Hengelo	1.594	1.863	1.810
Totaal	12.699	12.553	13.378

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

De basis voor het gemeentelijk grondbeleid staat in de Nota Grondbeleid 2012 en de Nota Grondprijnsbeleid gemeente Haaksbergen. De Nota Grondbeleid 2012 wordt in 2025 geactualiseerd.

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) staat benoemd, welke gegevens vermeld moeten worden in de paragraaf grondbeleid. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie in het rapport “Bezint eer ge begint” over het grondbeleid van de gemeente Haaksbergen een aantal aanbevelingen gedaan om de informatiewaarde te verbeteren. Deze hebben wij in de paragraaf Grondbeleid opgenomen, voor zover dit mogelijk is in de begroting.

Tussenactualisatie grondexploitaties voor Begroting 2026

De regels van het BBV verplichten de gemeente jaarlijks de grondexploitaties te actualiseren. Bij deze actualisatie worden de nieuwe ontwikkelingen verwerkt, welke gevolgen kunnen hebben voor de planning, het programma en verwachtte resultaat. Ook wordt aandacht geschonken aan de risico's en eventuele voorzieningen, die daarvoor moeten worden getroffen. Voor de Begroting 2026 hebben wij de grondexploitaties tussentijds geactualiseerd. De grondexploitaties zijn jaaroverschrijdend en over de looptijd van de grondexploitaties leiden de daarin geboekte en nog te realiseren kosten en opbrengsten tot een bepaald verwacht eindresultaat.

Stand van zaken projecten

Marktplan

Op 28 november 2024 is het bestemmingsplan “Haaksbergen centrum, partiële herziening Marktplan” vastgesteld. Tegen dit besluit zijn acht beroepen ingesteld. De grondexploitatie Marktplan is exclusief de ontwikkeling van De Bron. In 2024 is met de ontwikkelaars een koop- en realisatieovereenkomst opgesteld. Op basis van die overeenkomst is ook de grondexploitatie geactualiseerd. Verdere afronding van deze ontwikkeling is afhankelijk van de beroepsprocedure bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan.

Wissinkbrink

In 2025 is de laatste kavel verkocht en wordt deze in eigendom overgedragen. In 2026 zullen we het woonrijp maken van de locatie afronden. Dit betekent dat de grondexploitatie uiterlijk bij de Jaarrekening 2026 kan worden afgesloten en zo mogelijk eerder.

Brem 5

In 2025 hebben we een ontwikkelaar geselecteerd om deze locatie te ontwikkelen. Wij hebben een koopovereenkomst opgesteld met deze ontwikkelaar. Indien de ontwikkelaar in 2025 beschikt over een onherroepelijke omgevingsvergunning voor de bouw van vijf woningen, zal dit jaar de eigendomsoverdracht plaatsvinden. In afwachting van een onherroepelijke omgevingsvergunning gaan wij er vanuit, dat de grondexploitatie uiterlijk bij de Jaarrekening 2026 kan worden afgesloten en zo mogelijk eerder. In 2026 zal de ontwikkelaar starten met de bouwwerkzaamheden en het inrichten van de openbare ruimte (wadi).

Buurse De Noor Oost

De grondexploitatie is op 10 juli 2024 vastgesteld, gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan. Tegen de vaststelling van het bestemmingsplan is beroep ingesteld bij de Raad van State. Na afronding van de beroepsprocedure bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan starten we met de voorbereidingen om deze locatie bouwrijp te maken en de gronden te verkopen.

Parameters

Per 1-1-2026 worden de grondexploitaties geactualiseerd. Daarbij gaan we uit van de volgende parameters:

Parameters	2025	2026	2027	2028 e.v.
Kostenstijging GWW	3,5%	2,50%	2,50%	2,00%
Kostenstijging plankosten	4,0%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging woningbouw	1,5%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging bedrijfsterrein	0,0%	2,0%	2,00%	2,00%
Rente	1,18%	1,18%	1,18%	1,18%
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Eindwaarde zonder winstneming

In 2025 heeft de gemeente vier actieve grondexploitaties. Onderstaande tabel geeft allereerst aan wat de eindwaarde van de grondexploitatie is. Deze saldi zijn zonder (conform het BBV verplichte) winstneming.

Dit is het geraamde planresultaat bij afsluiting van de grondexploitatie. Deze is ook contant gemaakt per 1-1-2025, wat betekent dat de eindwaarde conform BBV-regelgeving tegen 2% contant is gemaakt.

Exploitatieresultaat	EW	CW	Afsluiting
Marktplan	€ -2.453.274	€ -2.178.438	2030
Wissinkbrink	€ 961.501	€ 924.165	2026
Brem 5	€ -104.747	€ -100.680	2026
Buurse De Noor Oost	€ 7.680	€ 7.095	2028
Totaal	€ -1.588.840	€ -1.347.857	

Tussentijdse winstneming

Het BBV schrijft voor dat winst moet worden genomen, als daar voldoende zekerheid over bestaat. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld, tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Hierbij dient de Percentage Of Completion methode (POC-methode) te worden gevolgd.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- een (gedeelte van de) kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Op dit moment zijn 2 grondexploitaties winstgevend: Wissinkbrink en Buurse De Noor Oost. De winstneming voor de Wissinkbrink is bepaald op € 635.897. Voor Buurse De Noor Oost is winstneming € 0, omdat er nog geen grondopbrengsten zijn gerealiseerd.

Exploitatieresultaat	Winstneming
Marktplan	€ -
Wissinkbrink	€ 635.897
Brem 5	€ -
Buurse De Noor Oost	€ -
Totaal	€ 635.897

Eindwaarde met winstneming

In onderstaande tabel zijn de eindwaarden inclusief winstneming weergegeven.

Exploitatieresultaat	EW	CW	Winstneming
Marktplan	€ -2.453.274	€ -2.178.438	€ -
Wissinkbrink	€ 310.509	€ 298.452	€ 635.897
Brem 5	€ -104.747	€ -100.680	€ -
Buurse De Noor Oost	€ 7.680	€ 7.095	€ -
Totaal	€ -2.239.832	€ -1.973.570	€ 635.897

Voorzieningen

Volgens de richtlijnen van het BBV moet een voorziening getroffen worden voor grondexploitaties, die een voorgerecalculeerd tekort laten zien (voorziening ter hoogte van het voorgerecalculeerd tekort). Op basis van de jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatie wordt de hoogte van de voorziening herijkt.

Op dit moment hebben twee grondexploitaties een negatief resultaat. Voor het Marktplan en Brem 5 moeten voorzieningen worden opgenomen. De voorzieningen worden bepaald op basis van de eindwaarde van deze grondexploitaties. De tekorten van Brem 5 en Marktplan samen leiden tot een verliesvoorziening per 01-01-2025 van € 2.558.021.

Verliesvoorziening	Per 31-12-2025
Marktplan	€ -2.453.274
Wissinkbrink	
Brem 5	€ -104.747
Buurse De Noor Oost	
Totaal	€ -2.558.021

In de Jaarrekening 2024 is een verliesvoorziening van € 2.625.473 opgenomen, bestaande uit € 172.199 voor Brem 5 en € 2.453.274 voor het Marktplan. Dit is een afname van € 67.452 ten opzichte van de voorziening in de Jaarrekening 2024.

Meerjarenperspectief

Het exploitatieresultaat op eindwaarde heeft de volgende uitwerking uitgezet in de tijd:

fsluiting grondexploitaties (eindwaarde)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Marktplan						€ -2.453.274
Wissinkbrink	€ 310.509					
Brem 5	€ -104.747					
Buurse De Noor Oost				€ 7.680		
Totaal	€ 205.762	€ -	€ 7.680	€ -	€ -2.453.274	
Inzet verliesvoorziening	€ 104.747	€ -		€ -	€ -	€ 2.453.274
Resultaat na inzet voorziening	€ 310.509	€ -	€ 7.680	€ -	€ -	€ -

Weerstandsvermogen

De IFLO-norm is vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken opgesteld om de weerstandscapaciteit te bepalen. De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarden van de grondexploitaties (10%), de nog te maken kosten (10%) en de opgenomen voorziening. De verwachtingswaarde is 50%, omdat niet alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen. De weerstandscapaciteit per grondexploitatie is als volgt geraamd, waarvan alleen Wissinkbrink een positieve boekwaarde heeft:

Grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2024	Verwachte kosten	Voorzieningen	Totaal voor risico	Risico obv IFLO norm (10% totaal)	50% IFLO-norm
Marktplan	€ 2.678.807	€ 1.032.357	€ -2.453.274	€ 1.257.889	€ 125.789	€ 62.894
Wissinkbrink	€ -142.864	€ 189.266		€ 46.402	€ 4.640	€ 2.320
Brem 5	€ 453.880	€ 75.000	€ -104.747	€ 424.133	€ 42.413	€ 21.207
Buurse De Noor Oost	€ 9.870	€ 285.353		€ 295.222	€ 29.522	€ 14.761
Totaal	€ 2.999.693	€ 1.581.975		€ 2.023.647	€ 202.365	€ 101.182

Gelet op de onzekerheden in de grondexploitatie van het Marktplan, zoals met name de langlopende juridische procedures, vinden wij dit risico te laag berekend met deze systematiek. Afhankelijk van de voortgang van de juridische procedures kan dit flink extra kosten met zich meebrengen, ook kan het zijn dat wij de koopprijs later ontvangen. Daarom is het risico verhoogd met € 325.000 tot een totaal van € 426.182. Deze opslag kan later worden aangepast, afhankelijk van de voortgang.

Paragraaf Openbaarheid

De Wet open overheid (Woo) is in werking getreden om de toegankelijkheid en transparantie van overheidsinformatie te vergroten. De wet voorziet in twee vormen van openbaarmaking: passieve openbaarmaking, waarbij overheidsinformatie op verzoek van inwoners of bedrijven wordt verstrekt, en actieve openbaarmaking, waarbij de overheid uit eigen beweging informatie openbaar maakt, zonder dat hierom wordt gevraagd.

Passieve openbaarmaking

In 2026 verandert de werkwijze rond de afhandeling van Woo-verzoeken (passieve openbaarmaking). Waar deze verzoeken voorheen werden uitbesteed aan een extern bureau vanwege capaciteitstekort, stoppen we hiermee vanwege de hoge kosten. In plaats daarvan wordt een medewerker aangesteld, die de behandeling van dergelijke verzoeken op zich neemt. Deze keuze draagt bij aan structurele kennisopbouw, efficiëntere werkwijze en aanzienlijke kostenbesparing ten opzichte van uitbesteding.

Daarnaast zetten we in 2026 extra in op de professionalisering van de processen, zodat verzoeken consistent en zorgvuldig worden afgehandeld.

Actieve openbaarmaking

De gemeente Haaksbergen werkt in 2026 verder aan de gefaseerde actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Vanaf 1 november 2024 zijn de eerste vier van in totaal zeventien categorieën openbaar via een speciale Woo-pagina op de gemeentelijke website. In 2026 wordt gewerkt aan het publiceren van de resterende categorieën, in lijn met de landelijke planning van het Rijk. Tegelijkertijd ligt de focus op het verder verbeteren van de Woo-pagina, met extra aandacht voor de toegankelijkheid, doorzoekbaarheid en overzichtelijkheid van documenten. Hiermee versterkt de gemeente Haaksbergen de transparantie van het bestuur en wordt invulling gegeven aan het streven naar een open en toegankelijke overheid.

Paragraaf Taakstellingen en reserveringen

Taakstellingen

De gemeente Haaksbergen staat voor de opgave een structureel sluitende begroting te realiseren. Om het structurele begrotingstekort vanaf 2029 op te lossen en de financiële continuïteit van de gemeente Haaksbergen te waarborgen, zijn in de Kadernota 2026–2029 diverse taakstellingen opgenomen. Deze taakstellingen vormen een mix van inkomstenverhoging, versoering en efficiëntie in samenwerking en organisatie. Dit is noodzakelijk om Haaksbergen bestuurlijk zelfstandig, financieel gezond en maatschappelijk veerkrachtig te houden in het licht van het zogeheten “ravijnjaar”, waarin de rijksbijdrage aan gemeenten substantieel daalt.

Strategie en doelstelling

Deze taakstellingen zijn onderverdeeld in drie pakketten: het basispakket, het basispluspakket en het toekomstbestendig pakket. Deze pakketten verschillen in zwaarte en reikwijdte, maar hebben allen hetzelfde doel: het versterken van de financiële positie van de gemeente. Gezamenlijk leveren deze een structurele besparing op van circa € 3.500.000, waarvan een deel noodzakelijk is om nieuwe investeringen in de ambtelijke organisatie en beleidsvoering te dekken. Deze maatregelen zijn zorgvuldig afgewogen om de impact op de dienstverlening en de leefbaarheid in Haaksbergen te minimaliseren.

Pakketten:

Het basispakket bevat maatregelen die noodzakelijk zijn om de begroting sluitend te krijgen. Deze maatregelen zijn ingrijpend voor inwoners en organisaties, maar leveren stabiele inkomsten en directe besparingen op. Positief is dat dit pakket zorgt voor financiële rust en voorspelbaarheid, waardoor de gemeente ruimte houdt voor essentiële investeringen en continuïteit in dienstverlening.

Het basispluspakket gaat verder dan het basispakket en bevat maatregelen die zichtbaarder ingrijpen in de leefomgeving. Dit raakt meer voorzieningen en gebruikers, maar creëert tegelijkertijd extra financiële ruimte. Positief is dat hierdoor structureel meer middelen beschikbaar komen, waarmee investeringen in infrastructuur en leefbaarheid beter geborgd kunnen worden.

Het toekomstbestendige pakket bevat de meest ingrijpende maatregelen, vooral in het sociaal domein en voor cultuur. De gevolgen voor inwoners en instellingen zijn aanzienlijk, maar het pakket levert een duurzaam sluitende begroting op. Positief is dat dit pakket de financiële basis van de gemeente versterkt en daarmee de mogelijkheid biedt ook in de toekomst voorzieningen en zorg te blijven garanderen.

Daarnaast is een generieke taakstelling van 6% opgelegd aan de gemeenschappelijke regelingen (GR-en), met als alternatief het beëindigen van deelname aan de Twente Board.

Pakket	Omschrijving	Structurele taakstelling
Basispakket	Bezuinigingen zonder maatschappelijke impact	€ 905.100
Basispluspakket	Aanvullende bezuinigingen met beperkte impact	€ 413.700
Toekomstbestendig pakket	Maatregelen om noodzakelijke investeringen te dekken	€ 2.074.070
Totaal structureel		€ 3.392.870

in bijlage 9 is een lijst opgenomen met alle specifieke ombuigmaatregelen per pakket.

Monitoring en bijsturing

Met de uitvoering van de ombuigingsmaatregelen uit de drie pakketten zet de gemeente Haaksbergen een belangrijke stap richting een structureel gezonde financiële positie. Tegelijkertijd vraagt dit voortdurende aandacht voor de effecten in de samenleving. De komende begrotingsperiode staat daarom niet alleen in het teken van bezuinigen, maar ook van het zoeken naar nieuwe vormen van samenwerking met inwoners, verenigingen en maatschappelijke partners. Door ruimte te creëren voor investeringen in voorzieningen, infrastructuur en duurzaamheid, kan de gemeente blijven bouwen aan een leefbare en toekomstbestendige gemeenschap. De keuzes die nu worden gemaakt, vormen daarmee de basis voor een sterker en veerkrachtiger Haaksbergen in de jaren na 2029.

De voortgang van de taakstelling wordt periodiek gemonitord en geëvalueerd. Indien nodig worden aanvullende maatregelen getroffen om de financiële doelstellingen te behalen en de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening te waarborgen.

Investeringen in de organisatie

Huidige kwetsbaarheid van de organisatie

Door eerdere bezuinigingen is de ambtelijke organisatie in omvang beperkt. Hierdoor is er weinig ruimte flexibel in te spelen op actuele opgaven, beleidscomplexiteit of tijdelijke capaciteitsvragen. De kwetsbaarheid uit zich in een hoge werkdruk, beperkte ontwikkelruimte en verminderde wendbaarheid om te anticiperen op externe veranderingen.

Investeren als randvoorwaarde, niet als luxe

Het college onderkent dat de financiële ruimte beperkt is, maar benadrukt dat investeren in de ambtelijke organisatie geen luxe is, het is een noodzakelijke voorwaarde om op verantwoorde wijze invulling te geven aan de taakstelling. Het op peil brengen van de uitvoeringskracht stelt de gemeente in staat wettelijke taken goed te vervullen, beleidsdoelen te realiseren en het vertrouwen van inwoners in het lokaal bestuur te behouden.

In tijden van schaarste wordt zichtbaar waar de basis moet worden verstevigd. Die basis begint bij een organisatie die de uitvoering aankan.

Zonder de noodzakelijke investering in de ambtelijke organisatie nemen de bestaande knelpunten verder toe. De gemeente loopt het risico achter te raken bij de uitvoering van wettelijke taken, waardoor juridische en financiële risico's ontstaan. Daarnaast kan de realisatie van strategische doelen vertraging oplopen en vermindert de kwaliteit van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Dit tast het vertrouwen in de gemeente aan en maakt de organisatie kwetsbaarder voor toekomstige opgaven.

De versterking van de organisatie moet daarom niet worden gezien als een luxe, maar als een essentiële voorwaarde om ook in de toekomst effectief te kunnen besturen, ambities waar te kunnen maken en de kwaliteit van de dienstverlening duurzaam te kunnen borgen.

Welke Investerings:

1. Investerings in bedrijfsvoering (ambtelijke organisatie)

Deze investeringen worden aangeduid als een "overlevingspakket" om de dienstverlening draaiende te houden en de organisatie toekomstbestendig te maken.

Doelen en voorbeelden:

- versterking van strategisch personeelsbeleid en teammanagement
- opvangen van ziekteverzuim en voorkomen van uitval
- verbetering van informatiemanagement en digitalisering
- aanvulling opleidingsbudget voor medewerkers
- uitbreiding van capaciteit inkoop- en contractbeheer
- aanstellen van dataspecialist en businesscontroller sociaal domein

Financiële omvang:

Type	Incidenteel	Structureel (vanaf 2026)
Bedrijfsvoering	€ 94.000	€ 1.302.470

2. Investerings in beleidsvoering (toekomstbestendigheid)

Deze investeringen zijn gericht op het versterken van beleidsmatige capaciteit en het realiseren van maatschappelijke opgaven.

Doelen en voorbeelden:

- deskundigheid bij toegang tot het sociaal domein
- beleidsinzet op mobiliteit en onderwijshuisvesting
- coördinatie van het jeugd- en Wmo-beleid via Noaberpoort
- inrichting van een Meerjaren Investeringsplan Openbare Ruimte (MIP)
- nieuwbouw Het Assink Lyceum (fase 2)

Financiële omvang:

Type	Incidenteel	Structureel (vanaf 2026)
Beleidsvoering	€ 160.000	€ 601.741

3. Materiële investeringen

Deze zijn gericht op de fysieke infrastructuur en voorzieningen in de openbare ruimte.

Doelen en voorbeelden:

- nieuwbouw Het Assink Lyceum (vanaf 2028: € 300.000 per jaar)
- vervanging en versterking van bruggen in het buitengebied (zoals de Oortjesbrug)
- verduurzaming gemeentelijk vastgoed (incidenteel: € 476.000)
- inrichting van het Meerjaren Investeringsplan voor openbare ruimte

Financiële omvang:

Materiële investeringen zijn deels opgenomen onder beleidsvoering en deels als frictiekosten/incidentele lasten in het scenario "Toekomstbestendig Haaksbergen".

Frictiekosten (incl. materiële investeringen): € 476.000 incidenteel.

Een lijst met totale investeringen is opgenomen in bijlage 9.

Waarom nu investeren?

waarom deze investeringen nu?	
Motief	Toelichting
Maatschappelijke noodzaak	Vergrijzing, zorgvraag, onderwijshuisvesting en infrastructuur vragen om directe actie.
Organisatorische weerbaarheid	Zonder versterking van de ambtelijke organisatie dreigt uitval en verminderde dienstverlening.
Strategische visie	De gemeente wil haar regierol behouden en toekomstgericht blijven sturen.

1. Continuïteit en kwaliteit van dienstverlening*Opbrengst van de investering*

Door structureel te investeren in de basis van de dienstverlening, kan de gemeente haar rol als dienstverlenende en betrouwbare overheid blijven waarmaken. Investerings maken het mogelijk processen te moderniseren en digitaliseren, waardoor fouten verminderen en de klanttevredenheid stijgt. Dit draagt bij aan vertrouwen in het lokaal bestuur en versterkt de legitimiteit van gemeentelijk beleid.

Als dit niet gebeurt

Het achterwege laten van investeringen leidt tot vertragingen, foutgevoeligheid en achterstanden. Inwoners verliezen vertrouwen in de kwaliteit van de gemeente en zoeken vaker juridische wegen of klachtenprocedures. De gemeente wordt daardoor reactief en kwetsbaar en ziet de kosten op termijn juist oplopen door herstelmaatregelen en noodoplossingen.

2. Toekomstbestendige bedrijfsvoering

Opbrengst van de investering

Met investeringen in digitalisering, zaakgericht werken, datagedreven sturing en versterkt HR-beleid kan de organisatie slagvaardiger opereren.

Efficiëntere processen en beter contract- en inkoopbeheer leiden tot kostenbesparingen en meer grip op externe uitgaven. Door een strategisch personeelsbeleid en voldoende opleidingsbudget wordt geïnvesteerd in medewerkers, waardoor kennis behouden blijft en de organisatie aantrekkelijker wordt als werkgever. Dit versterkt de uitvoeringskracht en wendbaarheid van de gemeente.

Als dit niet gebeurt

Zonder investeringen blijft de gemeente afhankelijk van verouderde systemen en werkwijzen. Dit vergroot de kans op fouten, maakt processen traag en kostbaar en beperkt de transparantie.

Het ontbreken van strategisch HR-beleid vergroot personeelsverloop en verzwakt de organisatie. Dit leidt tot hogere inhuurkosten en verlies van ervaring en continuïteit.

3. Financiële sturing en risicobeheersing

Opbrengst van de investering

Extra capaciteit in business control en financieel advies maakt het mogelijk beter te anticiperen op de fors stijgende lasten in het sociaal domein. Investeringen in financiële expertise zorgen voor tijdige signalering van risico's, betere prognoses en onderbouwde beleidskeuzes. Daarmee wordt de begroting robuuster en voorspelbaarder, en kunnen onverwachte externe schokken beter worden opgevangen.

Als dit niet gebeurt

Het ontbreken van versterkte financiële sturing maakt de gemeente kwetsbaar. Tekorten worden pas zichtbaar als ze al zijn opgelopen, waardoor ad-hoc bezuinigingen nodig zijn. De raad en het college verliezen grip op de financiële huishouding en het vertrouwen van inwoners kan afnemen. Onvoldoende risicobeheersing vergroot bovendien de kans dat rente, claims of tegenvallende bijdragen van het Rijk leiden tot grote begrotingstekorten.

4. Transformatie Wmo en Jeugd (Noaberpoort, triage, regievoering)

Opbrengst van de investering

Door gerichte investeringen in regie, triage en samenwerking kan de gemeente de zorg slimmer en effectiever organiseren. Inwoners krijgen sneller passende hulp, trajecten worden korter en doublures worden voorkomen. Dit verbetert niet alleen de kwaliteit van zorg, maar draagt ook bij aan beheersing van de kosten in het sociaal domein. De gemeente voldoet bovendien aan landelijke eisen voor transformatie en versterkt de samenwerking met partners.

Als dit niet gebeurt

Zonder investeringen stagneert de transformatie. Het sociaal domein blijft versnipperd en duur, waardoor de kosten verder oplopen. Inwoners krijgen minder passende zorg of ervaren lange wachttijden. Daarnaast loopt de gemeente het risico dat landelijke eisen niet worden nageleefd, wat kan leiden tot externe ingrepen of verlies van rijksmiddelen.

5. Voorbereiding onderwijshuisvesting (IHP Assink Lyceum)

Opbrengst van de investering

Een integraal huisvestingsplan (IHP) en gerichte investeringen in schoolgebouwen garanderen dat leerlingen onderwijs volgen in veilige, moderne en duurzame voorzieningen. Dit versterkt de kwaliteit van het onderwijs en maakt Haaksbergen aantrekkelijker als woonplaats. Met een langjarige planning worden onderhoud en vervanging kostenefficiënt georganiseerd en voldoet de gemeente aan haar wettelijke plicht voor onderwijshuisvesting.

Als dit niet gebeurt

Het uitblijven van investeringen leidt tot verouderde en onveilige gebouwen. Dit tast de onderwijskwaliteit aan en maakt Haaksbergen minder aantrekkelijk voor gezinnen. Achterstallig onderhoud veroorzaakt later hogere kosten en de gemeente loopt risico's op juridische procedures en rijksingrijpen wegens het niet naleven van wettelijke verplichtingen.

6. Strategische infrastructuur en veiligheid

Opbrengst van de investering

Vervanging en versterking van verouderde bruggen en infrastructuur waarborgt bereikbaarheid, veiligheid en economische vitaliteit. Investeringen in digitale veiligheid, waaronder een CISO-functie, beschermen de gemeente tegen datalekken en cyberaanvallen. Daarmee wordt zowel de fysieke als digitale infrastructuur robuuster, wat de continuïteit van gemeentelijke processen en het vertrouwen van inwoners versterkt.

Als dit niet gebeurt

Het nalaten van investeringen vergroot de kans op afsluitingen en verkeersonveilige situaties. Dit raakt de bereikbaarheid en lokale economie. Een onveilige of slecht toegankelijke infrastructuur maakt de gemeente kwetsbaar en beperkt de leefbaarheid en vestigingskracht.

Op digitaal vlak neemt de kans op incidenten toe, met mogelijk ernstige gevolgen voor privacy en reputatie.

7. Duurzaamheid en energietransitie

Opbrengst van de investering

Investeringen in verduurzaming van gemeentelijke gebouwen en de energietransitie zorgen voor lagere structurele lasten, een kleinere CO₂-footprint en betere naleving van klimaatdoelstellingen. De gemeente vervult een voorbeeldrol richting inwoners en bedrijven en stimuleert duurzame initiatieven in de samenleving. Dit versterkt de leefbaarheid en vermindert afhankelijkheid van externe energieprijzen.

Als dit niet gebeurt

Zonder investeringen blijven energiekosten hoog en is de gemeente afhankelijk van onzekere markten. Het niet halen van klimaatdoelstellingen kan leiden tot bestuurlijke druk vanuit het Rijk en provincie. Daarnaast loopt de gemeente reputatieschade op, doordat zij niet het goede voorbeeld geeft.

8. Woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling

Opbrengst van de investering

Investeringen in woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling maken het mogelijk voldoende en passende woningen te realiseren voor jongeren, gezinnen en ouderen. Dit bevordert doorstroming, versterkt de leefbaarheid en draagt bij aan economische vitaliteit. De gemeente houdt regie over ruimtelijke kwaliteit en infrastructuur, waardoor zorgvuldig en toekomstgericht wordt ontwikkeld.

Als dit niet gebeurt

Bij uitblijven van investeringen blijft het tekort aan woningen groot, waardoor jongeren en gezinnen wegtrekken en de vergrijzing versnelt. Woonlasten stijgen en de gemeente verliest grip op ruimtelijke ontwikkelingen. Dit tast zowel de leefbaarheid als de aantrekkelijkheid voor bedrijven en inwoners aan.

9. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Opbrengst van de investering

Met gerichte investeringen in bedrijventerreinen, toerisme en centrumontwikkeling kan de gemeente banen creëren, ondernemers aantrekken en voorzieningen versterken. Dit zorgt voor een dynamische economie, die bijdraagt aan de leefbaarheid van Haaksbergen en de regionale positie van de gemeente.

Als dit niet gebeurt

Zonder investeringen verliest Haaksbergen concurrentiekracht. Bedrijven vestigen zich elders, banen verdwijnen en de levendigheid in het centrum neemt af. Dit leidt tot minder inkomsten en een afname van voorzieningen, wat de leefbaarheid verder onder druk zet.

10. Samenleving, participatie en regionale samenwerking

Opbrengst van de investering

Door te investeren in sport, cultuur, verenigingsleven en regionale samenwerkingsverbanden wordt sociale cohesie versterkt en blijft de uitvoering van wettelijke en maatschappelijke taken geborgd. Inwoners voelen zich meer betrokken bij beleid, wat draagvlak vergroot. Regionale samenwerking met bijvoorbeeld GGD, Veiligheidsregio en Noaberpoort versterkt de uitvoeringskracht en voorkomt dubbele kosten.

Als dit niet gebeurt

Wanneer investeringen uitblijven, verliezen verenigingen en instellingen kracht en verdwijnen maatschappelijke voorzieningen. Regionale taken komen onder druk te staan en samenwerking stagneert. Het draagvlak voor beleid vermindert en inwoners ervaren afstand tot de gemeente.

Totaaloverzicht baten en lasten per programma

In onderstaand overzicht vindt u voor de Programmabegroting 2026-2029, in één overzicht, de baten en lasten en de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, inclusief de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Dit is conform artikel 8 van het BBV. Als gevolg daarvan wijken de totalen van programma 0 en programma 3 af van de totalen, die in het hoofdstuk 'Financiële begroting per taakveld' zijn gepresenteerd.

Prog.	Omschrijving programma	Werkelijk 2024	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
Lasten							
0	Bestuur en Ondersteuning	4.150	3.309	3.593	5.889	7.688	9.496
1	Veiligheid	2.606	3.001	2.753	2.753	2.753	2.753
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.337	4.384	4.441	4.587	4.650	4.670
3	Economie	953	1.011	935	935	935	754
4	Onderwijs	3.514	2.665	2.870	3.065	2.984	2.969
5	Sport, cultuur en recreatie	5.753	5.647	5.845	5.147	4.819	4.744
6	Sociaal domein	34.595	38.275	38.449	38.127	35.132	35.073
7	Volksgezondheid en milieu	8.814	9.101	9.370	9.312	9.309	9.308
8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	4.801	4.626	3.477	3.859	3.382	3.381
0.7	Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
0.4	Overhead	13.231	12.136	13.188	12.878	12.898	12.933
0.9	Vennootschapsbelasting	166	23	23	23	23	23
	Onvoorzien	0	40	0	0	0	0
Totaal Lasten		82.920	84.216	84.945	86.575	84.572	86.103
Baten							
0	Bestuur en Ondersteuning	1.169	767	808	678	678	678
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	307	103	119	119	119	119
3	Economie	207	147	153	153	153	153
4	Onderwijs	871	468	416	463	463	463
5	Sport, cultuur en recreatie	1.426	868	882	750	750	750
6	Sociaal domein	12.539	10.262	10.262	11.103	8.700	8.700
7	Volksgezondheid en milieu	7.876	7.959	8.089	8.034	8.034	8.034
8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2.563	1.505	900	900	900	900
	Algemene dekkingsmiddelen	58.607	60.211	62.774	64.622	65.111	66.948
0.4	Overhead	771	164	22	22	22	22
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
	Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten		86.336	82.454	84.424	86.843	84.930	86.766
Totaal saldo Baten en lasten		3.417	-1.762	-521	268	358	663
0.10	Storting in Reserves	647	14	5.314	114	414	414
0.10	Onttrekking aan reserves	1.563	1.429	6.675	830	58	0
Saldo reserves		916	1.414	1.360	716	-356	-414
Resultaat		4.333	-348	840	984	2	249

Financiële begroting per taakveld

In dit hoofdstuk wordt per programma een financiële toelichting gegeven op de afwijkingen tussen de Begroting 2026 en de gewijzigde Begroting 2025. In de gewijzigde Begroting 2025 is de Eerste bestuursrapportage 2025 verwerkt.

Gezien de financiële positie van de gemeente Haaksbergen zijn naast de mutaties, zoals opgenomen in de Kadernota 2026, enkel autonome ontwikkelingen opgenomen. Dit betreft loon- en prijsontwikkeling en overige autonome ontwikkelingen. Een toelichting op de loon- en prijsontwikkelingen is opgenomen in het hoofdstuk “financieel- en beleidskader”.

In de financiële overzichten is per programma en taakveld weergegeven, met welke bedrag de budgetten worden geïndexeerd en welke mutatie heeft plaatsgevonden op basis van de Kadernota 2026. Het saldo wat wordt toegelicht en de verschillen verklaring is opgenomen in de meest rechter kolom “Nog te verklaren”.

0 Bestuur en ondersteuning

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
0.1	Bestuur	Baten	0	0	0	0	0
0.1	Bestuur	Lasten	1.427	1.518	52	-6	45
	Bestuur - Totaal		-1.427	-1.518	-52	6	-45
0.2	Burgerzaken	Baten	467	502	29	6	0
0.2	Burgerzaken	Lasten	803	841	38	0	0
	Burgerzaken - Totaal		-335	-338	-9	6	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	80	85	5	0	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	115	122	6	0	1
	Beheer overige gebouwen en gronden - Totaal		-35	-37	-1	0	-1
0.4	Overhead	Baten	164	22	1	0	-143
0.4	Overhead	Lasten	12.136	13.188	459	1.155	-561
	Overhead - Totaal		-11.972	-13.167	-458	-1.155	418
0.5	Treasury	Baten	615	615	0	0	0
0.5	Treasury	Lasten	210	291	0	0	80
	Treasury - Totaal		405	324	0	0	-80
0.61	OZB woningen	Baten	4.578	5.125	0	336	211
	OZB woningen - Totaal		4.578	5.125	0	336	211
0.62	OZB niet-woningen	Baten	3.393	3.779	0	232	154
	OZB niet-woningen - Totaal		3.393	3.779	0	232	154
0.63	Parkeerbelasting	Baten	0	0	0	0	0
	Parkeerbelasting - Totaal		0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	Baten	124	38	2	0	-88
0.64	Belastingen overig	Lasten	539	541	2	-43	43
	Belastingen overig - Totaal		-415	-503	0	43	-131
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	51.478	53.166	0	0	1.688
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	Lasten	0	0	0	0	0
	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds - Totaal		51.478	53.166	0	0	1.688
0.8	Overige baten en lasten	Baten	20	21	1	0	0
0.8	Overige baten en lasten	Lasten	254	281	4	-50	73
	Overige baten en lasten - Totaal		-234	-260	-2	50	-73
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	23	23	0	0	0
	Vennootschapsbelasting (VpB) - Totaal		-23	-22.500	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	Baten	1.429	6.675	0	348	4.897
0.10	Mutaties reserves	Lasten	14	5.314	0	0	5.300
	Mutaties reserves - Totaal		1.414	1.360	0	348	-403
	Totaal programma Bestuur en ondersteuning		46.826	47.909	-522	-133	1.738

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

0.1 Bestuur

Toelichting op het saldo van € 45.000 (N)

Actualisatie wachtgelduitkeringen € 60.000 (N)

Er heeft een actualisatie van de wachtgelduitkeringen plaatsgevonden, die er toe heeft geleid dat de begroting incidenteel met € 60.000 wordt verhoogd.

Viering 80 jaar vrijheid 15.000 (V)

In 2025 is een incidentele bijdrage gedaan ten gunste van de viering van 80 jaar vrijheid.

0.2 Burgerzaken

Geen verschillen te verklaren.

0.3 Beheer overige gebouwen

Geen verschillen te verklaren.

0.4 Overhead

Toelichting op het saldo van € 418.000 (V)

Compensatie gestegen energiekosten in 2025 € 93.000 (N)

In 2025 ontvangen we vanuit het Rijk een incidentele tegemoetkoming voor de gestegen energiekosten door opzegging van het contract.

Budgetoverheveling juridische zaken € 50.000 (N)

In 2025 heeft een budgetoverheveling plaatsgevonden van € 50.000 voor juridische capaciteit voor het dossier zoutwinning.

Ontwikkeling loonkosten € 561.000 (V)

De lager begrote kosten in 2026 van € 561.000 ten opzicht van 2025, worden voornamelijk gerealiseerd door de ontwikkeling loonkosten (hierbij zijn de opgenomen loonkosten in de Kadernota 2026 buiten beschouwing gelaten). Dit komt doordat het loonbudget in eerdere jaren incidenteel is bijgesteld ten behoeve van verschillende taken, zoals onderwijshuisvesting en sturing op data. Daarnaast is het loonbudget in 2025 ook incidenteel bijgesteld om het ziekteverzuim op te vangen.

0.5 Treasury

Toelichting op het saldo van € 80.000 (N)

We dienen € 80.000 meer aan rente te betalen dan in 2025.

0.61 OZB woningen

Toelichting op het saldo van € 211.000 (V)

Betreft de geïndexeerde verhoging van de OZB-tarieven.

0.62 OZB niet-woningen

Toelichting op het saldo van € 154.000 (V)

Betreft de geïndexeerde verhoging van de OZB-tarieven.

0.63 Parkeerbelasting

Geen verschillen te verklaren.

0.64 Belastingen overig

Toelichting op het saldo van € 131.000 (N)

In 2025 hebben we een resultaatuitkering van € 88.000 over 2024 ontvangen van GBTwente, waardoor de begrote inkomsten in 2026 lager uitvallen dan 2025.

In de Eerste bestuursrapportage 2025 heeft een incidentele neerwaartse bijstelling plaatsgevonden voor de bestuurlijke opgave GBTwente, waardoor de Begroting 2026 € 43.000 hoger is dan de Begroting 2025.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Toelichting op het saldo van € 1.688.000 (V)

De inkomsten uit het Gemeentefonds zijn € 1.688.000 hoger dan in 2025. Via raadsinformatiebrieven wordt de raad hierover periodiek geïnformeerd.

0.8 Overige baten

Toelichting op het saldo van € 73.000 (N)

Het verschil tussen de Begroting 2025 en 2026 wordt voornamelijk veroorzaakt, doordat in 2026 een bedrag is gereserveerd om prijsstijgingen gedurende het jaar op te vangen en toekomstige vervangingsinvesteringen.

0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Geen verschillen te verklaren.

0.10 Mutaties reserve

Toelichting op het saldo van € 403.000 (N)

De raad neemt jaarlijks diverse besluiten die van invloed zijn op mutaties van reserves. Hierdoor kunnen jaarlijks verschillen ontstaan tussen huidige begrotingsjaar en volgend begrotingsjaar. De onttrokken geraamde bedragen in 2026 zijn voornamelijk lager door de onttrekking in 2025 ten aanzien van de budgetoverhevelingen.

1 Veiligheid

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	2.014	2.017	3	0	0
	Crisisbeheersing en brandweer - Totaal		-2.014	-2.017	-3	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	Lasten	988	737	27	0	-278
	Openbare orde en veiligheid - Totaal		-988	-737	-27	0	278
	Totaal programma 1 Veiligheid		-3.001	-2.753	-30	0	278

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Geen verschillen te verklaren.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Toelichting op het saldo van € 278.000 (V)

Voor de vitalisering van de vakantieparken is in 2025 incidenteel geld beschikbaar gesteld.

2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
2.1	Verkeer en vervoer	Baten	55	81	1	25	0
2.1	Verkeer en vervoer	Lasten	4.288	4.342	95	143	-183
	Verkeer en vervoer - Totaal		-4.233	-4.261	-93	-118	183
2.2	Parkeren	Baten	0	0	0	0	0
2.2	Parkeren	Lasten	42	43	2	0	0
	Parkeren - Totaal		-42	-43	-2	0	0
2.5	Openbaar vervoer	Baten	48	38	2	0	-12
2.5	Openbaar vervoer	Lasten	54	56	2	0	0
	Openbaar vervoer - Totaal		-6	-18	-1	0	-12
	Totaal programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		-4.281	-4.322	-96	-118	172

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

2.1 Verkeer en vervoer

Toelichting op het saldo van € 183.000 (V)

Dit wordt met name veroorzaakt door een bijstelling van de kapitaallasten van € 120.000 als gevolg van het later afronden van een aantal investeringen. Daarnaast heeft in de Eerste bestuursrapportage 2025 een incidentele bijstelling plaatsgevonden op de energiekosten voor openbare verlichting.

2.2 Parkeren

Geen verschillen te verklaren.

2.5 Openbaar vervoer

Toelichting op het saldo van € 12.000 (N)

De overige opbrengsten voor openbaar vervoer zijn in de Eerste bestuursrapportage 2025 incidenteel verhoogd, waardoor de overige opbrengsten voor 2026 lager uitvallen dan voor 2025.

3 Economie

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
3.1	Economische ontwikkeling	Baten	0	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	Lasten	593	526	25	0	-92
	Economische ontwikkeling - Totaal		-593	-526	-25	0	92
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	0	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	57	59	2	0	0
	Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Totaal		-57	-59	-2	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	102	108	6	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	142	149	7	0	0
	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Totaal		-40	-42	-2	0	0
3.4	Economische promotie	Baten	268	296	8	10	10
3.4	Economische promotie	Lasten	219	201	2	0	-20
	Economische promotie - Totaal		48	95	6	10	30
	Totaal programma 3 Economie		-641	-531	-23	10	122

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

3.1 Economische ontwikkelingen

Toelichting op het saldo van € 92.000 (V)

Het budget is in 2026 per saldo € 92.000 lager. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2025 eenmalig € 57.000 beschikbaar is gesteld voor Recreatieschap Twente ten behoeve van het herstellen van de beschoeiing vijvers Recreatieschap Twente (Rutbeek, Hulsbeek). Daarnaast is in 2024 budget overgeheveld naar 2025; € 35.000 voor de ontwikkeling economische visie en budget ten behoeve van de Overijsselse Retailaanpak.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Geen verschillen te verklaren.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Geen verschillen te verklaren.

3.4 Economische promotie

Toelichting op het saldo van € 30.000 (V)

In 2024 en 2025 is incidenteel € 20.000 beschikbaar gesteld voor de promotie van evenementen die Haaksbergen op de kaart zetten. Daarnaast zijn de baten in 2026 € 10.000 hoger door eerder toegepaste meerjarige indexatie.

4 Onderwijs

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
4.1	Openbaar basisonderwijs	Lasten	160	169	9	0	0
	Openbaar basisonderwijs - Totaal		-160	-169	-9	0	0
4.2	Onderw ijs huisvesting	Baten	125	80	5	0	-49
4.2	Onderw ijs huisvesting	Lasten	1.139	1.338	19	0	180
	Onderw ijs huisvesting - Totaal		-1.014	-1.258	-15	0	-230
4.3	Onderw ijs beleid en leerlingzaken	Baten	343	336	0	0	-7
4.3	Onderw ijs beleid en leerlingzaken	Lasten	1.366	1.363	53	-203	147
	Onderw ijs beleid en leerlingzaken - Totaal		-1.023	-1.027	-53	203	-155
	Totaal programma 4 Onderwijs		-2.197	-2.454	-76	203	-384

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

4.1 Openbaar basisonderwijs

Geen verschillen te verklaren.

4.2 Onderwijshuisvesting

Toelichting op het saldo van € 230.000 (N)

Kapitaallasten € 358.000 (N)

Aan het begin van het schooljaar 2025-2026 is de nieuwbouw van het Palet opgeleverd. De berekening van de kapitaallasten (afschrijvings- en rentelasten) gaan één jaar na oplevering van start. Hierdoor vallen de kapitaallasten over 2026 hoger uit dan over 2025.

Doorbelaste loonkosten € 102.000 (V)

In 2025 heeft er inhuur plaatsgevonden voor ondersteuning in het kader van onderwijshuisvesting, waardoor de lasten over 2025 hoger uitvallen dan in de Begroting 2026 is opgenomen.

Materiële instandhouding Het Palet € 26.000 (V)

In 2026 is de nieuwbouw van de basisschool Het Palet voltooid, waardoor de kosten voor de instandhouding van de oude locatie komen te vervallen. Daarnaast wordt een ruimte in de nieuwe school verhuurd aan een organisatie voor kinderopvang, wat tot extra inkomsten leidt.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Toelichting op het saldo van € 155.000 (N)

Leerlingenvervoer € 141.000 (N)

In de Eerste bestuursrapportage 2025 hebben wij u geïnformeerd over een te verwachten voordeel als gevolg van de ombuigingen die hebben plaatsgevonden ter grootte van € 141.000. Tevens hebben wij u geïnformeerd dat deze incidenteel zal worden verwerkt, omdat deze bezuiniging bijdraagt aan de taakstelling. De taakstelling is opgenomen in de begroting en valt voor een groot gedeelte weg tegen de opgenomen lasten.

Overige kleine verschillen € 14.000 (N)

5 Sport, cultuur en recreatie

Begrote baten en lasten				bedragen x € 1.000			
Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
5.1	Sportbeleid en activering	Baten	155	133	0	0	-22
5.1	Sportbeleid en activering	Lasten	815	927	3	0	110
	Sportbeleid en activering - Totaal		-660	-795	-3	0	-132
5.2	Sportaccommodaties	Baten	363	381	18	0	0
5.2	Sportaccommodaties	Lasten	517	583	24	0	42
	Sportaccommodaties - Totaal		-154	-202	-6	0	-42
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	263	280	16	0	0
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	688	698	32	-10	-12
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Totaal		-424	-418	-16	10	12
5.4	Musea	Lasten	125	125	7	-8	0
	Musea - Totaal		-125	-125	-7	8	0
5.5	Cultureel erfgoed	Baten	9	9	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	Lasten	59	102	3	0	40
	Cultureel erfgoed - Totaal		-51	-93	-3	0	-40
5.6	Media	Baten	0	0	0	0	0
5.6	Media	Lasten	695	688	41	-23	-25
	Media - Totaal		-695	-688	-41	23	25
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	78	80	1	2	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	2.748	2.722	100	-18	-108
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Totaal		-2.670	-2.642	-100	20	108
	Totaal programma 5 Sport, cultuur en recreatie		-4.779	-4.963	-176	61	-69

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting op het saldo van € 132.000 (N)

Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door een subsidie aan Zwembad De Wilder. In Begroting 2024, zijn in navolging van een aangenomen motie om zwembad De Wilder tot mei 2027 open te kunnen houden, meerjarig de subsidiebedragen aangepast. Daarvoor is budget gereserveerd vanaf 2025 tot 2027. In 2026 zijn extra subsidiebedragen geraamd ten opzichte van 2025.

5.2 Sportaccommodaties

Toelichting op het saldo van € 42.000 (N)

Het verschil tussen de Begroting 2025 en 2026 wordt voornamelijk veroorzaakt door de beheerkosten voor de gymzaal het Palet. De gemeente is zowel juridisch als economisch eigenaar van de gymzaal en moet zorgdragen voor de beheerkosten van de gymzaal. Deze autonome ontwikkeling zorgt voor een bijstelling van € 33.000. De overgebleven € 11.000 bestaat uit overige kleine verschillen.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Toelichting op het saldo van € 12.000 (V)

In 2024 en 2025 is incidenteel € 15.000 begroot voor het vervullen van de netwerk- en platformfunctie voor alle culturele organisaties in Haaksbergen. Voor het vervullen van deze rollen was financiële ondersteuning nodig.

Overige verschillen € 3.000.

5.4 Musea

Geen verschillen te verklaren.

5.5 Cultureel erfgoed

Toelichting op het saldo van € 40.000 (N)

De Erfgoedraad heeft in samenwerking met de Historische Kring een inventarisatie gemaakt van potentiële gemeentelijke monumenten uit de wederopbouwperiode (1940-1965). De Erfgoedraad heeft advies uitgebracht aan het college om 20 extra objecten aan te wijzen als gemeentelijk monument. Om een object aan te kunnen wijzen als gemeentelijk monument, moet een redengevende beschrijving worden opgesteld. Dit is een officiële waardestellende omschrijving van het pand of object. Voor het beschrijven van deze 20 objecten is € 40.000 noodzakelijk in 2026.

5.6 Media

Toelichting op het saldo van € 25.000 (V)

In de Begroting 2025 is een incidenteel budget (latente ontwikkeling, zie ook bijlage 5) voor RTV Sternet opgenomen van € 25.000. Deze is niet structureel belegd, waardoor we dit niet terug zien in de Begroting 2026.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting op het saldo van € 108.000 (V)

In de Kadernota 2024 zijn incidenteel voor 2 jaar (2024 en 2025) extra middelen beschikbaar gesteld (€ 100.000) voor de renovatie van bomen.

Overige verschillen € 8.000.

6 Sociaal Domein

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	3.011	2.771	1	0	-241
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	5.560	5.377	142	-140	-186
	Samenkracht en burgerparticipatie - Totaal		-2.550	-2.606	-141	140	-55
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	Lasten	72	76	4	0	0
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Lasten	499	663	21	0	142
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Lasten	2.156	2.198	99	0	-58
	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen - Totaal		-2.728	-2.937	-125	0	-84
6.3	Inkomensregelingen	Baten	6.188	6.701	0	0	513
6.3	Inkomensregelingen	Lasten	9.916	10.200	367	-35	-48
	Inkomensregelingen - Totaal		-3.728	-3.499	-367	35	561
6.4	WSW en beschut werk	Baten	565	577	0	0	12
6.4	WSW en beschut werk	Lasten	2.734	2.858	97	0	27
	WSW en beschut werk - Totaal		-2.169	-2.281	-97	0	-15
6.5	Arbeidsparticipatie	Baten	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	Lasten	526	540	2	0	12
	Arbeidsparticipatie - Totaal		-526	-540	-2	0	-12
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	1.030	1.059	59	-80	50
	Maatwerkvoorzieningen (WMO) - Totaal		-1.030	-1.059	-59	80	-50
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	Baten	198	213	15	0	0
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	Lasten	2.422	2.344	123	-146	-55
	Hulp bij het huishouden (WMO) - Totaal		-2.223	-2.131	-108	146	55
6.71B	Begeleiding (WMO)	Lasten	1.654	1.715	86	-25	0
	Begeleiding (WMO) - Totaal		-1.654	-1.715	-86	25	0
6.71C	Dagbesteding (WMO)	Lasten	761	780	40	-21	0
	Dagbesteding (WMO) - Totaal		-761	-780	-40	21	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Lasten	3	3	0	0	0
	Overige maatwerkarrangementen (WMO) - Totaal		-3	-3	0	0	0
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	Lasten	32	34	2	0	0
	Jeugdhulp ambulant lokaal - Totaal		-32	-34	-2	0	0
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	Lasten	5.523	5.608	285	-50	-150
	Jeugdhulp ambulant regionaal - Totaal		-5.523	-5.608	-285	50	150
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	Lasten	3	3	0	0	0
	Jeugdhulp ambulant landelijk - Totaal		-3	-3	0	0	0
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	Lasten	3.069	2.878	159	0	-350
	Jeugdhulp met verblijf regionaal - Totaal		-3.069	-2.878	-159	0	350
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	Lasten	8	8	0	0	0
	Jeugdhulp met verblijf landelijk - Totaal		-8	-8	0	0	0
6.791	PGB WMO	Lasten	117	123	6	0	0
	PGB WMO - Totaal		-117	-123	-6	0	0
6.792	PGB Jeugd	Lasten	140	178	5	0	33
	PGB Jeugd - Totaal		-140	-178	-5	0	-33
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	Baten	300	0	0	0	-300
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	Lasten	300	0	0	0	-300
	Beschermd wonen (WMO) - Totaal		0	0	0	0	0
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	Baten	0	0	0	0	0
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	Lasten	187	238	12	0	39
	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO) - Totaal		-187	-238	-12	0	-39
6.82A	Jeugdbescherming	Lasten	527	554	27	0	0
	Jeugdbescherming - Totaal		-527	-554	-27	0	0
6.82B	Jeugdreclassering	Lasten	30	32	2	0	0
	Jeugdreclassering - Totaal		-30	-32	-2	0	0
6.91	Coördinatie en beleid WMO	Lasten	483	500	17	0	0
	Coördinatie en beleid WMO - Totaal		-483	-500	-17	0	0
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	Lasten	521	480	17	0	-57
	Coördinatie en beleid Jeugd - Totaal		-521	-480	-17	0	57
	Totaal programma 6 Sociaal domein		-28.013	-28.187	-1.555	496	886

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting op het saldo van € 55.000 (N)

Hervormingsagenda € 127.000 (N)

In de Voorjaarsnota 2025 heeft het Rijk voor twee jaar extra geld beschikbaar gesteld voor te nemen maatregelen ten behoeve van de invoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Deze gelden zijn via het Gemeentefonds beschikbaar gesteld. Een deel van deze middelen zal worden ingezet voor continuering van de extra inzet voor Schoolmaatschappelijk werk (€ 71.000) en voor de uitbreiding van het steunpunt relatie en scheiding (€ 56.000).

Mantelzorg Odensehuis € 90.000 (V)

In de Begroting 2024 waren voor twee jaar (2024 en 2025) gelden opgenomen, ter grootte van € 90.000, voor de voortzetting van de pilot Odensehuis. In de Begroting 2026 is deze niet opgenomen, waardoor de lasten voor € 90.000 lager uitvallen ten opzichte van de Begroting 2025.

Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI) € 53.000 (N)

Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang is een vangnet om ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van kinderopvang, wanneer zij door bepaalde medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in staat zijn voor hun kind te zorgen. De lasten in de Begroting 2026 vallen hoger uit ten opzichte van de lasten na de Eerste bestuursrapportage 2025, doordat in 2025 een incidentele aframing heeft plaatsgevonden als gevolg van een lager aantal verstrekkingen.

Motie Jongerenwerk € 50.000 (V)

In de raadsvergadering van 9 november 2022 is unaniem de motie jongeren aangenomen. Wijkkracht heeft samen met jongeren een plan opgesteld dat in 2024 en 2025 tot uitvoering gebracht. Voor elk jaar is in de Begroting 2024 € 50.000 opgenomen. Omdat het project is afgerond, vallen de kosten voor 2026 lager uit.

Overige kleine verschillen € 15.000 (N)

6.21, 6.22 en 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Toelichting op het saldo van € 84.000 (N)

Hervormingsagenda Jeugd € 142.000 (N)

In de Voorjaarsnota 2025 heeft het Rijk voor twee jaar extra geld beschikbaar gesteld voor te nemen maatregelen ten behoeve van de invoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Deze gelden zijn via het Gemeentefonds beschikbaar gesteld. Een deel van deze gelden zullen worden ingezet voor:

- het toevoegen van een ambulant hulpverlener aan het team jeugd (€ 127.000).
- de inzet van een gedragswetenschapper voor invoering van de methode Verklarende analyse bij Noaberpoort en jeugdregisseurs (€ 71.000).
- de inzet van extra werkzaamheden voor de herbeoordeling van langdurige en intensieve jeugdzorg, die voortkomt uit verwijzingen van huisartsen en medisch specialisten (€ 55.000).

Hierdoor vallen de kosten met € 253.000 hoger uit.

Daartegenover vallen de kosten met € 111.000 lager uit, doordat in de Begroting 2025 een budgetoverheveling is opgenomen vanuit 2024 voor acties die voortvloeien uit de Hervormingsagenda en de regionale samenwerkingsagenda.

Doorbelaste loonkosten € 39.000 (V)

Als gevolg van het verplicht doorvoeren van technische correcties met betrekking tot de wijzigingen in de taakveldindeling, zijn de personeelslasten in de Begroting 2026 lager uitgevallen dan de lasten in de Begroting 2025 na de Eerste bestuursrapportage 2025.

Veilig Thuis Twente € 17.000 (V)

In de Eerste bestuursrapportage 2025 is een incidenteel nadeel ter grootte van € 17.000 gemeld. In de vergadering van 15 januari 2025 heeft het Algemeen Bestuur van de GR Samen Twente besloten een incidentele toevoeging te doen in de Begroting 2025 voor Veilig Thuis Twente. Omdat het om een incidentele verhoging gaat voor 2025, vallen de lasten voor de Begroting 2026 lager uit.

Overige kleine verschillen € 2.000 (V)

6.3 Inkomensregelingen

Toelichting op het saldo van € 561.000 (V)

Conform de begroting van de uitvoeringsorganisatie zijn in 2026 meer inkomsten vanuit de BUIG beschikbaar dan in 2025. Dit verklaart het verschil in de begroting tussen 2025 en 2026.

6.4 WSW en beschut werk

Toelichting op het saldo van € 15.000 (N)

De ramingen sluiten aan bij de begroting van stichting WSW, die in 2026 hoger uitvalt.

6.5 Arbeidsparticipatie

Geen verschillen te verklaren.

6.60 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Toelichting op het saldo van € 50.000 (N)

In de Eerste bestuursrapportage 2025 zijn de ontwikkelingen rondom de verstrekking van hulpmiddelen en woonvoorzieningen gemeld. Het positieve voordeel ter grootte van € 85.000 werd veroorzaakt door enerzijds autonome ontwikkelingen ter grootte van € 35.000 en anderzijds door gerealiseerde resultaten uit ombuigingen ter grootte van € 50.000. Het positieve resultaat uit ombuigingen wordt veroorzaakt door een verbetering van de regievoering aan de voorkant, waarbij een zorgvuldige analyse van de zorgvraag plaatsvindt.

De autonome ontwikkelingen zijn structureel verwerkt en het resultaat uit de ombuigingen incidenteel in het jaar 2025. Doordat het resultaat uit de ombuigingen in 2025 incidenteel is verwerkt, vallen de lasten voor de Begroting 2026 € 50.000 hoger uit.

6.711 Hulp bij het huishouden (Wmo)

Toelichting op het saldo van € 55.000 (V)

Was- en strijkservice € 22.000 (N)

In 2025 is een besparing gerealiseerd op de algemene voorziening Was- en strijkservice ter grootte van € 22.000 als gevolg van de nieuwe aanbesteding. Zoals in de Eerste bestuursrapportage 2025 is vermeld, is dit voordeel in 2025 incidenteel verwerkt. De totale verwachte besparing is als taakstelling in de kadernota en nu structureel opgenomen in deze Begroting 2026.

Huishoudelijke ondersteuning zorg in natura € 77.000 (V)

Voor de Begroting 2026 zijn de lasten voor huishoudelijke ondersteuning doorgerekend en hierbij komen de lasten 3% lager uit, wat resulteert in een voordeel.

6.712 t/m 6.714 Individuele voorzieningen (Wmo)

Geen verschillen te verklaren.

6.751 t/m 6.763 Jeugdhulp

Toelichting op het saldo van € 500.000 (V)

Voor het opstellen van de Begroting 2026 is een berekening gemaakt van de stand van zaken van de uitgaven jeugdzorg 2025. Hieruit blijkt dat over 2025 een voordeel van € 500.000 op jeugdzorg wordt verwacht. We verwachten dat dit voordeel structureel van aard is, daarom wordt het onderdeel jeugdzorg in de Begroting 2026 met dit bedrag verlaagd.

Voor wonen en verblijf wordt de begroting met € 350.000 neerwaarts bijgesteld. Dit wordt ook deels gerealiseerd door genomen ombuigingsmaatregelen uit de Hervormingsagenda.

Voor het onderdeel wonen en verblijf (product Dakje 2) wordt een voordeel van € 156.000 verwacht. We schrijven € 100.000 toe aan effecten van de maatregelen Hervormingsagenda, zoals Professionalisering regievoering jeugdregisseurs en maatregelen inkoop jeugd (Maatregelenpakket 2 basispluspakket, regel 6 en 7).

De nieuwe inkoopafspraken geven de jeugdregisseur een duidelijker kader voor het wel of niet inzetten van extra begeleidingsuren bij een verblijf in een jeugdzorginstelling. Waar het inzetten van extra begeleidingsuren voorheen meer een grijs gebied was, is nu helder dat er veel begeleidingsuren geïncludeerd zijn in het verblijfsproduct. Jeugdregisseurs kunnen in een uitzonderlijk geval nog extra uren inzetten voor begeleiding. Deze ruimte wordt vaak opgezocht door zorgaanbieders. Door de professionalisering lukt het de jeugdregisseurs beter dan voorheen de zorgaanbieders te wijzen op hetgeen ze moeten bieden in de standaard producten. Daarmee wordt er kritisch(er) gekeken op de intensiteit, de extra in te zetten producten zoals begeleiding en de duur van het verblijf. Dit heeft geleid tot lagere indicaties en daarmee lagere kosten.

Daarnaast wordt het voordeel veroorzaakt doordat op meerdere producten in de begroting was uitgegaan van een hogere verwachte intensiteit aan zorg met daarmee een hoger tarief. Met name voor de voorzieningen met verblijf heeft dit geleid tot lagere lasten.

Tot slot wordt een voordeel gerealiseerd van € 150.000 op ambulante jeugdhulp als gevolg van een lagere intensiteit.

6.791 PBG Wmo

Geen verschillen te verklaren.

6.792 PBG Jeugd

Toelichting op het saldo van € 33.000 (N)

In de Eerste bestuursrapportage 2025 is een incidenteel nadeel opgenomen ter grootte van € 42.000, als gevolg van een nabetaling van PGB-gelden naar aanleiding van een gerechtelijke uitspraak. Hierdoor vallen de lasten voor 2025 voor dit bedrag hoger uit ten opzichte van hetgeen is opgenomen in de Begroting 2026. Daartegenover staat dat in het voorjaar is geconstateerd dat er een instroom heeft plaatsgevonden van een aantal jeugdigen met een grote indicatie. Dit nadeel ter grootte van in totaal € 75.000 is meerjarig verwerkt in de Begroting 2026. Per saldo vallen de lasten € 33.000 hoger uit dan is opgenomen in de Begroting 2025 na de Eerste bestuursrapportage 2025.

6.81a Beschermd wonen (Wmo)

Geen verschillen te verklaren.

6.812 Maatschappelijke en vrouwenopvang (Wmo)

Toelichting op het saldo van € 39.000 (N)

Het nadeel wordt veroorzaakt door de hogere indexatie die in rekening wordt gebracht voor de uitvoering van maatschappelijke en vrouwenopvang.

6.82A Jeugdbescherming

Geen verschillen te verklaren.

6.82B Jeugdreclassering

Geen verschillen te verklaren.

6.91 Coördinatie en beleid Wmo

Geen verschillen te verklaren.

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd

Toelichting op het saldo van € 57.000 (V)

Als gevolg van het verplicht doorvoeren van technische correcties met betrekking tot de wijzigingen in de taakveldindeling zijn de personeelslasten in de Begroting 2026 lager uitgevallen voor dit taakveld dan de lasten in de Begroting 2025 na de Eerste bestuursrapportage 2025.

7 Volksgezondheid en milieu

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
7.1	Volksgezondheid	Baten	98	55	0	0	-43
7.1	Volksgezondheid	Lasten	1.350	1.358	50	0	-43
	Volksgezondheid - Totaal		-1.252	-1.302	-50	0	0
7.2	Riolering	Baten	4.292	4.171	0	17	-137
7.2	Riolering	Lasten	3.333	3.244	22	0	-112
	Riolering - Totaal		959	928	-22	17	-25
7.3	Afval	Baten	2.812	3.086	0	0	274
7.3	Afval	Lasten	2.401	2.692	28	-92	355
	Afval - Totaal		411	394	-28	92	-81
7.4	Milieubeheer	Baten	604	606	2	0	0
7.4	Milieubeheer	Lasten	1.710	1.745	35	0	0
	Milieubeheer - Totaal		-1.106	-1.139	-33	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Baten	153	170	0	0	17
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	306	332	12	0	14
	Begraafplaatsen en crematoria - Totaal		-153	-162	-12	0	3
	Totaal programma 7 Volksgezondheid en milieu		-1.141	-1.281	-145	109	-104

* incl. eerste bestuursrapportage 2025

7.1 Volksgezondheid

Geen verschillen te verklaren.

7.2 Riolering

Toelichting op het saldo van € 25.000 (N)

Betreft de actualisatie van de rioolexploitatie.

7.3 Afval

Toelichting op het saldo van € 81.000 (N)

Betreft de actualisatie van de afvalexploitatie.

7.4 Milieubeheer

Geen verschillen te verklaren.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Betreft overige kleine verschillen.

8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Begrote baten en lasten

bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten/ Lasten	Begroot 2025 *	Begroot 2026	Index 2026	Mutaties kadernota	Nog te verklaren
8.1	Ruimte en leefomgeving	Baten	146	188	2	40	0
8.1	Ruimte en leefomgeving	Lasten	1.816	1.428	56	0	-444
	Ruimte en leefomgeving - Totaal		-1.670	-1.239	-54	40	444
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	15	15	0	0	0
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	75	27	0	0	-49
	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) - Totaal		-60	-12	0	0	49
8.3	Wonen en bouwen en	Baten	1.344	696	1	0	-649
8.3	Wonen en bouwen en	Lasten	2.734	2.022	69	-133	-647
	Wonen en bouwen - Totaal		-1.390	-1.326	-67	133	-2
	Totaal programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening		-3.120	-2.577	-121	173	492

8.1 Ruimte en leefomgeving

Toelichting op het saldo van € 444.000 (V)

De lasten op taakveld 8.1 zijn per saldo in de Begroting 2026 € 444.000 lager dan beschikbaar gesteld budget in 2025. Hiervoor zijn 2 redenen. Enerzijds wordt dit voornamelijk veroorzaakt door een budgetoverheveling van 2024 naar 2025 van € 135.000 voor het verder implementeren van de Omgevingswet. Daarnaast zijn in de Kadernota 2024 extra middelen voor 2024 en 2025 beschikbaar gesteld voor het intensiveren en het opstellen van beleid voor een leefbaar buitengebied. Daarbij zijn ook middelen van 2024 overgeheveld naar 2025, waardoor het budget in 2026 € 295.000 lager uitvalt dan is begroot in 2025.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Toelichting op het saldo van € 49.000 (V)

Het verschil van € 49.000 wordt veroorzaakt door een actualisatie van de toe te rekenen rentelasten.

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting op het saldo van € 2.000 (N)

Betreft overige kleine verschillen.

Financiële uitgangspunten

Loon- en prijscompensatie

Percentage loon- en prijsontwikkeling

Onderwerp	2026			Bron
	Aanp. 2025	2026	Totaal	
Salarislasten	1,60%	2,00%	3,60%	CEP loonvoet overheid
Jeugd	1,14%	4,03%	5,17%	NZA (90% personeel, 10% materieel)
Jeugd maatregelhulp	1,14%	4,03%	5,17%	NZA (90% personeel, 10% materieel)
Wmo	1,14%	4,03%	5,17%	NZA (90% personeel, 10% materieel)
Huishoudelijke ondersteuning	1,14%	4,03%	5,17%	NZA (90% personeel, 10% materieel)
GR'en/verbonden partijen				Conform begrotingen 2025 GR'en
Vervoer		4,30%	4,30%	NEA Index
Contractueel	1,42%	4,72%	6,14%	BBP Index
Overige prijsgevoelige budgetten	1,42%	4,72%	6,14%	BBP Index
Subsidies	1,42%	4,72%	6,14%	BBP Index
Belastingen en heffingen	1,42%	4,72%	6,14%	BBP Index
Overige baten	1,42%	4,72%	6,14%	BBP Index

De kolom 'Aanp. 2025' betekent dat wij het ten tijde van de Begroting 2025 bekende indexpercentage vergelijken met het actuele indexpercentage 2025 en hier voor 2026 een correctie op toepassen. De reden hiervoor is dat verschillen tussen begroting en realisatie zich hiermee alleen incidenteel in 2025 voordoen en niet structureel doorwerken naar toekomstige jaren. Er vindt geen nacalculatie in het jaar 2025 plaats.

Salarislasten

In deze begroting is rekening gehouden met de consequenties van de Cao en de verwachte ontwikkeling van de index 'loonvoet overheid' uit het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025. De huidige Cao loopt van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. Voor 2026 is rekening gehouden met 3,6%.

Loon-prijscompensatie Jeugd en Wmo

Voor de loon-prijscompensatie Jeugd en Wmo baseren wij ons op de indexatiepercentages van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA). Voor 2026 is gerekend met een percentage voor loon-prijscompensatie van 5,17%, afhankelijk van het type zorg (Jeugd, Jeugd maatregelhulp, huishoudelijke ondersteuning en overige Wmo-zorg), conform de contracten.

Vervoer

Voor de loon-prijscompensatie voor Vervoer baseren wij ons op de indexatiepercentages van de Nationale Energie Efficiency index (NEA-index). Het is een maatstaf die de energie-efficiëntie van het Nederlandse wegtransport meet. De index wordt gebruikt om de kostenontwikkeling in de transportsector, en daarmee ook in de zorg- en taxivervoersector, inzichtelijk te maken.

Contracten en overige prijsgevoelige budgetten

De budgetten waarbij sprake is van een wettelijke of contractuele verplichting tot indexatie en overige prijsgevoelige budgetten, zijn verhoogd met een percentage voor prijscompensatie. Wij baseren ons op de ontwikkeling van de zogenaamde BBP index. Het Rijk gebruikt dezelfde index bij de loon- en prijsontwikkeling van het accres in de algemene uitkering. Hierdoor sluiten wij aan bij de werkwijze van het Rijk.

Gemeenschappelijke regelingen/verbonden partijen

De indexatie voor gemeenschappelijke regelingen (GR) en verbonden partijen is gebaseerd op de ontwerp begrotingen 2026 van de gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen.

Subsidies

Voor subsidies hanteren wij de BBP index.

Belastingen en heffingen

Voor de verhoging van de belastingen en heffingen gaan wij voor 2026 uit van de gecombineerde BBP index. Het Rijk maakt ook gebruik van deze index bij de berekening van het Gemeentefonds. Daarnaast vindt er, zoals gebruikelijk, nog een correctie plaats in verband met de waardeontwikkelingen.

Overige baten

Voor de verhoging van de overige baten gebruiken wij ook de BBP index, tenzij in een overeenkomst een andere afspraak is gemaakt.

Ontwikkeling belastingdruk

De ontwikkeling van de belastingdruk is uitgewerkt in de paragraaf Lokale heffingen.

Omslagpercentage

In 2026 is het omslagpercentage 1,40% (paragraaf Financiering).

Gemeentefondsuitkering

De Gemeentefondsuitkering is gebaseerd op de Meicirculaire 2025.

Onvoorzien

Er is jaarlijks € 0 opgenomen voor onvoorziene ontwikkelingen. In de kadernota is één van de besparingsmaatregelen de post onvoorzien af te ramen.

Afschrijvingen en rentetoerekening

Op investeringen is de Financiële Verordening Haaksbergen van toepassing. De afschrijving en rentetoerekening starten op 1 januari van het jaar ná afronding en/of ingebruikname van een actief. De rente berekenen we over de boekwaarde per 1 januari.

Incidentele baten en lasten en structureel saldo

In onderstaande tabel hebben wij de incidentele baten en lasten per programma samengevat. Voor het beoordelen hiervan volgen we het BBV. Het aanmerken van voor- en nadelen, die uiteindelijk bepalend zijn voor het berekenen van het structurele begrotingssaldo, zijn aan deze regels gebonden.

Begrotingssaldo totaal			Bedragen x € 1.000			
Baten en lasten			2026	2027	2028	2029
Baten saldo totaal			84.424	86.843	84.930	86.766
Lasten saldo totaal			84.945	86.575	84.572	86.103
Saldo baten en lasten voor reservemutaties			-521	268	358	663
Onttrekkingen uit reserves			6.675	830	58	0
Stortingen in reserves			5.314	114	414	414
Begrotingssaldo totaal			840	984	2	249
Structurele-incidentele baten en lasten			Bedragen x € 1.000			
Programma	Omschrijving	Bron	2026	2027	2028	2029
Baten						
4 Onderwijs	SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	1e bestuursrapportage 2025	-47			
5 Sport, cultuur en recreatie	Brede SPUK GALA	Begroting 2025-2028	132			
6 Sociaal domein	Opvang ontheemden	Begroting 2026-2029	2.612	2.612		
6 Sociaal domein	SPUK GALA	Begroting 2025-2028	131			
7 Volksgezondheid	SPUK GALA	Begroting 2025-2028	53			
Incidenteel saldo baten			2.881	2.612	0	0
Structureel saldo baten (baten totaal -/- baten incidenteel)			81.544	84.231	84.930	86.766
Lasten						
0 Bestuur	Bedrijfsvoering: investering in ambtelijke organisatie	Kadernota 2026	94			
0 Bestuur	Beleidsuitvoering: toekomstbestendigheid Haaksbergen	Kadernota 2026	160			
0 Bestuur	Versterken informatiemanagement	Kadernota 2024	400			
2 Verkeer en vervoer	Opheffen verkeerslichten Wiedenbroek & Zeedijk	Kadernota 2026	2			
4 Onderwijs	SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	1e bestuursrapportage 2025	-47			
5 Sport, cultuur en recreatie	Verlengde openstelling De Wilder	Begroting 2025-2028	104	113		
5 Sport, cultuur en recreatie	Motie voorziening zwembad 2 jaar langer open houden - sloopkosten van 2025 naar 2027	Begroting 2024-2027		300		
5 Sport, cultuur en recreatie	Amendement A2 sloopkosten zwembad	Begroting 2024-2027		-300		
5 Sport, cultuur en recreatie	Weghalen hanging baskets en pyramiden centrum	Kadernota 2026	5			
5 Sport, cultuur en recreatie	Brede SPUK GALA	Begroting 2025-2028	132			
5 Sport, cultuur en recreatie	Zorgplicht bibliotheken	1e bestuursrapportage 2025	100			
6 Sociaal domein	Hervormingsagenda Jeugd	Begroting 2026-2029	253	253		
6 Sociaal domein	Pilot Team AnderS	Begroting 2026-2029	59			
6 Sociaal domein	Uitstel afchaffing abonnementstarief Wmo	Begroting 2026-2029	96			
6 Sociaal domein	Friciekosten Wmo dagbesteding Pluspakket	Kadernota 2026	87	87		
6 Sociaal domein	Friciekosten Jeugdhulp Basispakket	Kadernota 2026		58	58	
6 Sociaal domein	Stijging cliënten hoge indicatie PGB Jeugdhulp	Begroting 2026-2029	75	75		
6 Sociaal domein	Opvang ontheemden	Begroting 2026-2029	2.612	2.612		
6 Sociaal domein	Aanpak armoede en schulden	Begroting 2025-2028	37	39		
6 Sociaal domein	SPUK GALA	Begroting 2025-2028	131			
7 Volksgezondheid	SPUK GALA	Begroting 2025-2028	53			
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Opstellen volkshuisvestingsprogramma	Begroting 2026-2029	40			
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	Kadernota 2026		476		
Incidenteel saldo lasten			4.392	3.713	58	0
Structureel saldo lasten (lasten totaal -/- lasten incidenteel)			80.553	82.862	84.514	86.103
Totaal incidenteel saldo voor reservemutaties (incidentele baten -/- incid. lasten)			-1.512	-1.101	-58	0
Totaal structureel saldo voor reservemutaties (structurele baten -/- struct. lasten)			991	1.369	416	663
Reservemutaties						
0 Dekking friciekosten kadernota			348	622	58	
0 Dekking informatiemanagement			400			
Incidenteel saldo reservemutaties			748	622	58	0
Structureel saldo reservemutaties (saldo reservemut. -/- incid. saldo reservemut.)			612	94	-413	-414
Totaal incidenteel (incidentele baten -/- incid. lasten + incid. saldo reservemut.)			-763	-480	0	0
Totaal structureel (structurele baten -/- struct. lasten + struct. saldo reservemut.)			1.603	1.464	2	249

Bijlage 1 Reserves en voorzieningen

Onderstaande bijlage is opgesteld volgens de huidige Nota reserves en voorzieningen.

Reserves

Omschrijving reserve	stand 31-12-2024	mutatie 2025	begroot 31-12-2025	mutatie 2026	begroot 31-12-2026	mutatie 2027	begroot 31-12-2027	mutatie 2028	begroot 31-12-2028	mutatie 2029	begroot 31-12-2029
Algemene reserve											
Algemene reserve*	24.497	-7.092	17.405	-5.834	11.571	153	11.724	-56	11.668	249	11.917
Algemene reserve totaal	24.497	-7.092	17.405	-5.834	11.571	153	11.724	-56	11.668	249	11.917
Bestemmingsreserves											
Aankoop kunstaankopen	13	0	13	0	13	0	13	0	13	0	13
Ontheemden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budgetoverheveling	647	0	647	0	647	0	647	0	647	0	647
IHP	0	5.014	5.014	5.314	10.328	114	10.442	414	10.856	414	11.270
AV-middelen raadszaal	0	102	102	0	102	0	102	0	102	0	102
Verbouwing Archief	0	200	200	0	200	0	200	0	200	0	200
Zwembad	0	750	750	0	750	0	750	0	750	0	750
Totaal Bestemmingsreserves	660	5.316	5.976	5.314	12.040	114	12.154	414	12.568	414	12.982
Totaal Eigen vermogen	25.157	-1.776	23.381	-520	23.611	267	23.878	358	24.236	663	24.899

Algemene reserve

In de Nota risicomanagement en weerstandvermogen is de richtlijn opgenomen te streven naar een weerstandratio van 2.0. Het risicoprofiel is in deze begroting berekend op €5.222.000. Zonder rekening te houden met andere bronnen van weerstandscapaciteit (zoals de onbenutte belastingcapaciteit), betekent dit een benodigde algemene reserve van €10.445. Zoals in de bovenstaande tabel weergegeven, komt de algemene reserve daarmee ultimo 2025 op € 17.405.000. Dat betekent dat de doelstelling op dit moment gerealiseerd is.

In 2024 bedroeg het rekeningresultaat € 4.333.000 en maakt onderdeel uit van de stand op 31 december 2024. Bij het vaststellen van de Jaarstukken 2024 is besloten dat in 2025 een bedrag van € 561.000 bestemd is voor afschrijvingskosten chalets Oekraïne, € 1.052.000 gaat naar de bestemmingsreserve IHP en € 750.000 gaat naar een in te stellen bestemmingsreserve zwembad.

Zowel in 2025 en 2026 vindt een onttrekking van € 400.000 plaats ter dekking ten behoeve van informatiemanagement. Daarnaast vinden in 2025, 2026 en 2027 onttrekkingen plaats van resp. € 381.000, € 626.000 en € 509.000 ter dekking van het twee jaar langer open houden van zwembad De Wilder. Ter dekking van frictiekosten is in de Kadernota 2026 besloten dat er in 2026 tot en met 2028 onttrekkingen plaatsvinden van resp. € 348.000, € 622.000 en € 58.000. Op basis van Amendement A2: stop de sloop De Wilder (primaire begroting 2024) wordt er in 2027 € 300.000 toegevoegd aan de Algemene reserve. Daarnaast wordt € 5.300.000 uit de algemene reserve onttrokken om te storten in de reserve IHP.

Het jaarlijkse begrotingsresultaat is in dit overzicht verrekend met de Algemene reserve. Dit leidt tot een ontwikkeling van een verwachte stand van het eigen vermogen per 1 januari 2026 van €23.381.000 naar € 24.899.000 per 31 december 2029.

Bestemmingsreserve kunstaankopen

In de Begroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029 zijn geen aanwendungen voorzien.

Bestemmingsreserve Ontheemden

Deze bestemmingsreserve wordt, conform hetgeen in de begroting 2024 is besloten, opgeheven.

Bestemmingsreserve Budgetoverheveling

Budgetoverhevelingen worden via een aparte bestemmingsreserve gestort en onttrokken. Er is conform het raadsbesluit bij de Eindejaarsrapportage 2024 € 647.000 overgeheveld naar 2025. Dit bedrag wordt in 2025 weer onttrokken. De toekomstige stortingen en onttrekkingen zijn ingeschat.

Integraal huisvestingsplan (IHP)

In de Begroting 2025 is besloten om € 3.948.000 over te hevelen van de Algemene reserve naar de reserve IHP. Samen met de € 1.052.000 uit het resultaat van 2025 zit er € 5.000.000 in deze reserve. Daarnaast heeft de raad bij de 1e bestuursrapportage besloten om jaarlijks €14.000 te storten in de reserve IHP. Daarnaast wordt in de begroting 2026 een eenmalige storting vanuit de algemene reserve van €5.300.000 gedaan en is een jaarlijkse storting toegevoegd van € 100.000. Daarmee is het saldo van de reserve ultimo 2026 €10.328.000. Het betreft een nieuwe bestemmingsreserve ter dekking van toekomstige kapitaalslasten, die voortvloeien uit investeringen in onderwijshuisvesting, zoals aangegeven in de Kadernota 2025.

Deze wordt overeenkomstig de Nota reserves en voorzieningen onder de volgende criteria ingesteld:

Looptijd: voorlopige einddatum 31-12-2031.

Omvang onttrekking: afhankelijk van de investeringslast en eventueel groeimodel.

Bestemmingsreserve AV-middelen raadszaal

Dit betreft een nieuw te vormen bestemmingsreserve welke dient ter dekking van toekomstige kapitaalslasten voor de investeringen, die gedaan moeten worden in de Audiovisuele middelen voor de raadszaal.

Deze wordt overeenkomstig de Nota reserves en voorzieningen onder de volgende criteria ingesteld:

Looptijd: vanaf 01 januari 2025 tot en met 31 december 2031.

Storting: eenmalige storting van € 102.000 ten laste van het resultaat 2025.

Omvang onttrekking: € 20.400 per jaar op basis van een afschrijvingstermijn van 5 jaar.

Bestemmingsreserve verbouwing archief

Dit betreft een nieuw te vormen bestemmingsreserve, welke dient ter dekking van de kapitaalslasten voor de investeringen, die gedaan moeten worden voor de verbouwing van het archief.

Deze wordt overeenkomstig de Nota reserves en voorzieningen onder de volgende criteria ingesteld:

Looptijd: vanaf 01 januari 2025 tot en met 31 december 2051.

Storting: eenmalige storting van € 200.000 ten laste van het resultaat 2025.

Omvang onttrekking: € 8.000 per jaar op basis van een afschrijvingstermijn van 25 jaar.

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving voorziening	stand 31-12-2024	mutatie 2025	begroot 31-12-2025	mutatie 2026	begroot 31-12-2026	mutatie 2027	begroot 31-12-2027	mutatie 2028	begroot 31-12-2028	mutatie 2029	begroot 31-12-2029
Pensioenen wethouders	2.428	0	2.428	0	2.428	0	2.428	0	2.428	0	2.428
De Greune	63	-63	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verlof sparen	458	0	458	0	458	0	458	0	458	0	458
Stepelerveld	66	-50	16	-16	0	0	0	0	0	0	0
Verplichtingen en risico's	3.015	-113	2.902	-16	2.886	0	2.886	0	2.886	0	2.886
Egalisatie afvalstoffen	1.412	0	1.412	-200	1.212	-200	1.012	-200	812	-200	612
Egalisatie riolering	6.956	1.170	8.126	801	8.927	501	9.428	166	9.594	-149	9.445
Door derden beklemd	8.368	1.170	9.538	601	10.139	301	10.440	-34	10.406	-349	10.057
Onderhoud panden	50	297	347	297	644	297	941	297	1.238	297	1.535
Wegenfonds	175	-175	0	0	0	8	8	29	36	0	36
Gelijkmatische verdeling lasten	225	122	347	297	644	305	949	326	1.274	297	1.571
Totaal voorziening	11.608	1.179	12.787	882	13.669	606	14.275	292	14.566	-52	14.514

Pensioenen wethouders

Het doel is op elk moment te kunnen voldoen aan de verplichting tot het uitbetalen van toekomstige aanspraken van wethouders op ouderdomspensioen. Voorheen lag dit tijdstip bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Binnen de nu geldende regelgeving bestaat voor wethouders ook het recht op pensioenoverdracht na afloop van de wethouders- en/of wachtgeldperiode. Het is mogelijk dat in de toekomst een externe (landelijke) pensioenregeling voor wethouders wordt voorgesteld, waarbij alle pensioenverplichtingen ineens afgekocht moeten worden. Verder worden jaarlijks de pensioenbetalingen van voormalig bestuurders aan de voorziening onttrokken.

Voorziening De Greune

Voor de afwikkeling van de inrichting van De Greune, Stepelo en St. Isidorushoeve is een voorziening gevormd. De verwachting is dat deze medio 2025 afloopt. De verantwoording vindt plaats in de Jaarrekening 2025.

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing

Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd.

Egalisatievoorziening rioolbeheer

Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van het rioolbeheer te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. De egalisatievoorziening rioolbeheer is te onderscheiden in een egalisatie-, onderhoud- en spaarcomponent vervangingsinvesteringen.

Onderhoud gemeentelijke panden

De jaarlijkse kosten voor groot onderhoud fluctueren sterk. Om hierop in te spelen, hebben wij een voorziening groot onderhoud gemeentelijke panden ingesteld. Bij gelijke jaarlijkse dotatie worden pieken en dalen in de onderhoudskosten opgevangen. De jaarlijkse storting is gebaseerd op het beheerplan dat begin oktober 2024 is vastgesteld door het college (op basis van het door de raad op 2 oktober 2024 vastgestelde beleidsplan vastgoedbeheer).

Voorziening wegenfonds

Het onderhoud van wegen kan onderscheiden worden in groot en klein onderhoud. Het klein onderhoud wordt gedekt uit de exploitatiebudgetten. Het groot onderhoud wordt gedekt uit de voorziening wegenfonds, zodat pieken en dalen per jaar worden geëgaliseerd. De hoogte van deze voorziening en de jaarlijkse storting hierin is gebaseerd op de Nota Beleidsplan Wegbeheer, vastgesteld in de raad in 2021.

Bijlage 2 Geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000

	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025	Stand per 31-12-2026	Stand per 31-12-2027	Stand per 31-12-2028	Stand per 31-12-2029
Activa						
Immateriële vaste activa	1.554	1.493	1.413	1.333	1.253	1.173
Materiële vaste activa	51.884	62.801	67.309	66.341	65.438	69.974
Financiële vaste activa	4.870	4.277	3.772	3.268	2.763	2.263
Totaal vaste activa	58.308	68.570	72.494	70.941	69.454	73.410
Voorraad	388	221	17	0	0	0
Uitzettingen	21.561	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Liquide middelen	481	400	400	400	400	400
Overlopende activa	1.479	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Totaal vlottende activa	23.908	16.821	16.617	16.600	16.600	16.600
Totaal activa	82.216	85.391	89.111	87.541	86.054	90.010

Bedragen x € 1.000

	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025	Stand per 31-12-2026	Stand per 31-12-2027	Stand per 31-12-2028	Stand per 31-12-2029
Passiva						
Eigen Vermogen	25.157	23.381	23.611	23.878	24.236	24.899
Voorzieningen	11.609	12.787	13.669	14.275	14.566	14.514
Vaste schuld	26.831	33.931	32.030	36.611	35.485	35.349
Totaal vaste passiva	63.598	70.098	69.310	74.763	74.288	74.763
Vlottende schuld	8.801	8.293	12.801	5.777	4.767	8.247
Overlopende passiva	9.817	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Totaal vlottende passiva	18.618	15.293	19.801	12.777	11.767	15.247
Totaal passiva	82.216	85.391	89.111	87.541	86.054	90.010

Bijlage 3 Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
Algemene uitkeringen	-53.166	-54.222	-53.957	-55.787
Dividenden	-415	-415	-415	-415
Ongebonden lokale heffingen	-9.193	-9.985	-10.739	-10.746
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totaal	-62.774	-64.622	-65.111	-66.948

Bijlage 4 Gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven

Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht / %	Uitkering
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	4.434.920,00	-0,3145	-1.394.782,34
1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	3.804.185,00	-0,2393	-910.341,47
1a Waarde woningen eigenaren	35.504.000,00	-0,0862	-3.060.444,80
Subtotaal			-5.365.568,61

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht	Bedrag in basis
8a-3 Bijstandsontvangers	259,67	5.110,17	1.326.940,81
2 Inwoners	24.375,00	374,73	9.134.043,75
7c-5 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	2.010,67	3.968,01	7.978.345,44
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	1.600,00	386,01	617.616,00
3c Eenpersoonshuishoudens	3.163,00	171,17	541.410,71
8b Loonkostensubsidie	57	5.110,17	291.279,69
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	4.275,00	586,72	2.508.228,00
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	160	1.033,69	165.390,40
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	1.737,50	1.362,20	2.366.822,50
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	2.162,50	271,53	587.183,63
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	23.800,00	10,86	258.468,00
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	18.990,00	159,76	3.033.842,40
14c-2 Landelijke centrumfunctie	16.080,00	45,41	730.192,80
15e Leerlingen VO	920	384,9	354.108,00
15h-3 Onderwijsachterstand	514,84	150,84	77.658,47
38 Bedrijfsvestigingen	2.885,00	134,78	388.840,30
36 Kernen	6	115.250,55	691.503,30
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	75.166,66	75.166,66
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.678,00	31,4	52.689,20
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	3.877,26	13,42	52.032,87
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	11.665,67	84,8	989.249,16
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	96	2.935,95	281.851,20
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	166	10.743,51	1.783.422,66
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	96	7.892,32	757.662,72
22a Oppervlakte bebouwing woonkernen	166	6.807,82	1.130.098,12
19 Oppervlakte binnenwater	63	126,1	7.944,30
16 Oppervlakte land	10.486,00	39	408.954,00
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	10.486,00	25,72	269.699,92
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	11.142,00	11,6	129.247,20
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor	11.142,00	52,99	590.414,58
39 Vast bedrag	1	979.230,12	979.230,12
Subtotaal			38.559.536,90

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)

Uitkeringsfactor	1,493
Subtotaal (B x C (=uf))	57.569.388,59

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	-1.911.745,00	-1.911.745,00
Subtotaal		-1.911.745,00

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	40.860,00	40.860,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	36.000,00	36.000,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	71.530,00	71.530,00
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	10.421,00	10.421,00
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062,00	7.062,00
350 Bibliotheekmiddelen (DU)	100.000,00	100.000,00
421 Extra capaciteit BOA's (DU)	32.849,00	32.849,00
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	16.926,00	16.926,00
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	3.394,00	3.394,00
441 Wet betaalbare huur (DU)	23.886,00	23.886,00
Subtotaal		342.928,00

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
260 Participatie (IU)	2.469.179,00	2.469.179,00
Subtotaal		2.469.179,00

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker

Stelposten	Uitkering
Stelposten algemene uitkering	62.000,00
Subtotaal	62.000,00

Totaal uitkering 2026:	53.166.181,98
-------------------------------	----------------------

Bijlage 5 Latente ontwikkelingen

De volgende latente ontwikkelingen zijn niet verwerkt in de begroting 2026.

Latente ontwikkeling	Incidenteel ben.	Structureel ben. 2026	Structureel ben. 2027	Structureel ben. 2028	Categorisering	Consequentie voor de samenleving bij niet uitvoeren
Investeren in beleidsinzet Zorg en Veiligheid om alle benodigde taken met goede kwaliteit uit te voeren.			€ 92.051		Belangrijk en niet urgent	Toename van ernstige incidenten en ontbreken van een gestructureerde aanpak van inwoners met multi problematiek. Geen capaciteit voor beleid rondom nieuw komers, statushouder en asielzoekers, alsmede voor inburgering. Het is ook niet mogelijk om, conform regionale afspraken, voldoende capaciteit te leveren aan de regio. En niet doen kan tot een kostenuitzetting leiden bij VTT.
Investeren in beleidsinzet Wmo om alle benodigde taken met goede kwaliteit uit te voeren.		€ 92.051			Belangrijk en niet urgent	Niet alle Wmo taken op met name huishoudelijke hulp en vervoer kunnen worden uitgevoerd. Aangezien dit wettelijke taken zijn, mogen ze niet blijven liggen. Dit heeft ook gevolgen voor de dienstverlening aan de inwoners en leidt tot stagnering van de transitie en de realisatie van de omvormingen. Het is ook niet mogelijk om, conform regionale afspraken, voldoende capaciteit te leveren aan de regio. Ook de implementatie van de inkom van de eigen bijdrage WMO per 1 januari 2027 komt daarmee onder druk te staan.
Investeren in beleidsinzet Jeugd om alle benodigde taken met goede kwaliteit uit te voeren.		€ 103.557			Belangrijk en niet urgent	Nodig voor de uitvoering van de maatregelen in de hervormingsagenda Jeugd die bijdraagt aan het dempen van de kosten voor jeugdhulp. De hervormingsagenda Jeugd is een landelijke verplichting. Vanuit het Rijk is er geld voor de Hervormingsagenda Jeugd. Deze zou hier ook beschikbaar voor moeten zijn. Gelet op de te plannen omvormingen is meer inzet op beleid nodig om de benodigde maatregelen ingang te kunnen zetten. Niet alle jeugdtaken kunnen worden uitgevoerd. Dit heeft gevolgen voor de dienstverlening aan de inwoners en leidt tot stagnering van de transitie en de realisatie van de omvormingen. Het is ook niet mogelijk om, conform regionale afspraken, voldoende capaciteit te leveren aan de regio.
Investeren in het toekomstbestendig buitengebied door het structureel investeren in de accounthouder agrarische bedrijven.		€ 78.000			Belangrijk en niet urgent	Behouden accounthouder agrarische bedrijven, was nu voor twee jaar uit projectgelden. Projectgelden vanaf 2026 minimaal. Ontwikkelingen op het platteland spelen nog volop. Als we deze inzet niet plannen verliezen we opnieuw het contact met de agrariërs op persoonlijk niveau en kunnen we verzoeken niet meer faciliteren op huidige niveau. Vertrouwen in de gemeente hebben we niet weer opgebouwd en zal dan weer afbreken.
Vergroten van het aantrekkelijk en goed werkgeverschap door het hebben van een goed en concurrerend thuiswerkbeleid (voorziening binnen Arbobudget).	€ 40.000	€ 12.000			Belangrijk en niet urgent	Thuiswerkbeleid is een essentieel instrument voor een toekomstbestendige organisatie. Draagt bij aan goed werkgeverschap (oog hebben voor behoeften en welzijn medewerkers), efficiëntie / productiviteit (minder reistijd, flexibele werktijden) en het vergroten van de aantrekkelijkheid van de organisatie (moderne werkcultuur, duurzaamheid en concurrentiepositie). Daarnaast bestaat er momenteel spanning m.b.t. de naleving van de Cao-afspraken en de Arbo-wet.
Structurele investeringen in speelvoorzieningen.		€ 40.000			Belangrijk en niet urgent	Als toestellen verouderd raken en onveilig worden vervangen deze en worden ze niet meer vervangen. Hiermee vervangen er speelplekken en hebben kinderen minder mogelijkheden veilig buiten te spelen.
Groenbeheer investeringen.		€ 86.000			Niet belangrijk en niet urgent	We hebben minder zicht en grip op de kwaliteit die geleverd wordt. Het risico op tekortschietende kwaliteit en kwantiteit neemt toe.
Vergunningverlening, toezicht en handhaving om wachttijden voor vergunningverlening niet te laten oplopen en snel te kunnen reageren op klachten vanuit de samenleving.		€ 20.000			Niet belangrijk en urgent	Het vertrouwen van de samenleving in de overheid neemt af. Minder informatie dus minder snel geholpen.
Medewerker gegevensbescherming.		€ 78.000			Belangrijk en niet urgent	Het op orde houden van ons informatiemanagement en gebruikersondersteuning bij het correct inzetten en gebruiken van het zaaistelsysteem.
0,5 fte functionaris CISO structureel toevoegen zodat er adequaat gereageerd kan worden op digitale veiligheid en de toenemende digitale dreigingen.			€ 51.000		Belangrijk en niet urgent	Formatie-omvang van de functie van Chief Information Officer (CISO) dient met 0,5 fte te worden uitgebreid om de aan deze rol verbonden verantwoordelijkheid volwaardig in te kunnen vullen. Voldoende capaciteit is cruciaal vanwege de groeiende complexiteit en afhankelijkheid van digitale processen. De gemeente dient veerkrachtig en weerbaar te worden gemaakt en gehouden tegen de groeiende digitale dreigingen (en daarmee tevens het vertrouwen van inwoners e.a. in de gemeentelijke dienstverlening te behouden).

Renovatie en daarmee instandhouding van het zwembad De Wilder.		€ 900.000			Belangrijk en niet urgent	In de huidige begroting zijn geen structurele financiële middelen opgenomen. Met een besluit van de raad is incidenteel het zwembad van 2025 verlengd tot 2027. Indien geen structurele middelen beschikbaar komen zal het zwembad definitief sluiten per 2027 en gesloopt worden. Dit bedrag bestaat uit een combinatie van de exploitatiebijdrage van de gemeente en de kapitaallast voor het afschrijven van het zwembad. Dit betreffen de kosten voor de renovatie van het zwembad. Exploitant Optisport heeft aangegeven niet met de huidige exploitatie uit te kunnen. De bijdrage van de gemeente zal daardoor toe moeten nemen.
Reserveren voor vervanging van maatschappelijk vastgoed.		P.M.			Belangrijk en niet urgent	Maatschappelijke gebouwen kunnen niet meer worden gerenoveerd/vervangen. Hierdoor kunnen bepaalde maatschappelijke opgaven, die gebonden zijn aan activiteiten die binnen deze gebouwen plaatsvinden, geen doorgang vinden. Denk hierbij aan basisscholen, centra voor jeugd en gezin, et cetera.
Opstellen van Antennebeleid.	€ 25.000				Niet belangrijk en niet urgent	Er wordt geen invulling gegeven aan actualisatie van het antennebeleid.
Vijver Wiedenbroek.	€ 50.000	€ 0			Niet belangrijk en niet urgent	Met park Blankenborgh kan geen landschappelijk samenhangend geheel worden gemaakt.
Samenwerking informatiemanagement met de gemeente Hengelo	€ 1.000.000			€ 500.000	Belangrijk en urgent	De vorm van de samenwerking en de uitvoering daarvan dient nog plaats te vinden. De structureel opgevoerde kosten betreffen daarom een inschatting. Dit zijn de extra kosten die nodig zijn voor de structurele samenwerking met Hengelo indien besloten wordt deze samenwerking vorm te geven. De incidenteel benodigde middelen betreffen ook een inschatting. Deze middelen zijn nodig om op een volwassenheidsniveau te komen die voorwaardelijk is voor het aangaan van een samenwerking. Deze kosten worden niet enkel in het jaar 2026 ingezet.

		Structureel	Structureel	Structureel	
	Incidenteel	2026	2027	2028	Totaal structureel
Latente ontwikkelingen	€ 115.000	€ 1.409.608	€ 143.051	€ 0	€ 1.552.659

Bijlage 6 Interbestuurlijk toezicht

Het is de verantwoordelijkheid van iedere overheid om haar eigen taken, ook die in medebewind, goed uit te voeren en financieel stabiel te zijn. Horizontale controle door de raad is leidend. Het interbestuurlijke toezicht door de provincie is een wettelijke taak, als onderdeel van het geheel aan 'checks and balances' voor een goed functioneren van het openbaar bestuur. De provincie beoordeelt hoe een aantal medebewindstaken door gemeenten wordt uitgevoerd. De systematiek die de provincie Overijssel hanteert, is gebaseerd op een bestuursovereenkomst die de colleges van elke gemeente met Gedeputeerde Staten zijn aangegaan. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Gemeenten onderschrijven deze insteek. Partnerschap staat centraal zonder uit te sluiten dat, waar nodig, sturend door de provincie wordt opgetreden. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT, welke tijdens de Twentse en Zwolse burgemeesterskring op respectievelijk 11 februari en 11 maart 2022 door provincie en gemeenten is ondertekend.

Wij hebben toegezegd de raad in de reguliere verantwoordingsdocumenten op de hoogte te houden van de afspraken en ontwikkelingen op de diverse domeinen. Deze afspraak maakt ook provinciebreed deel uit van de herziene bestuursovereenkomst.

Algemeen

De beoordeling door de provincie gaat gepaard met het toekennen van een verkeerslichtkleur (groen-oranje-rood). Dit gebeurt per domein en op basis van de kleuring op de afzonderlijke domeinen wordt de totaalkleur toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Op de domeinen die oranje of rood kleuren ziet de provincie risico's, waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek wil voeren met de gemeente. De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen. Het totaalbeeld 2025 over het toezichtsjaar (2024) is groen.

Totaalbeeld 2025: Groen					
Financiën	Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo)	Omgevingsrecht (voorheen Wro)	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Oranje	Groen	Groen

Domein Financiën

Het beeld over het domein Financiën is gebaseerd op de huidige begroting over 2025 en het provinciale oordeel daarover. Haaksbergen presenteerde een structureel sluitende begroting voor 2025. Haaksbergen hecht veel waarde aan een structureel financieel gezonde basis. Echter als gevolg van niet beïnvloedbare omstandigheden, zoals de korting van het Rijk op het Gemeentefonds (ravijnjaren), de hogere bijdragen aan de verbonden partijen en de tarief- en volumestijging binnen het sociaal domein komt Haaksbergen vanaf 2026 met een niet structureel sluitende meerjarenraming. Om die reden blijft het totaalbeeld oranje. Haaksbergen heeft enkele maatschappelijke voorzieningen (onder andere zwembad De Wilder en Huis van Haaksbergen) en het Integraal Huisvestingsplan (IHP) op de lijst met nog te ramen investeringen staan. Haaksbergen stelt echter wel dat een structurele en reële financiële dekking van deze voorzieningen een belangrijke voorwaarde is. Haaksbergen wil geen "hypotheek op de toekomst" nemen, wat wil zeggen dat maatregelen omkeerbaar moeten zijn en geen

structurele verplichting mogen zijn, die de gemeente in de toekomst mogelijk dwingt tot aanvullende bezuinigingen.

Er zijn nog geen ombuigingen meegenomen in de Begroting 2025. In de Begroting 2025 is wel een inventarisatie opgenomen van mogelijke ombuigingen, dit betreffen medebewindstaken van de gemeente en een taakstelling voor verbonden partijen. Hoe Haaksbergen hiermee omgaat, wordt bij de Kadernota 2026 meegenomen. Het eigen vermogen en de weerstandsratio zijn ruim boven de door de raad vastgestelde norm.

Voor het overige constateert de provincie:

Veel gemeenten worden geconfronteerd met tekorten in de meerjarenraming door het zogenoemde “ravijnjaar”. Ook de meerjarenraming van Haaksbergen laat tekorten zien. Om bij de komende begroting te zorgen voor een sluitende meerjarenraming, heeft Haaksbergen al denkrichtingen/maatregelen opgenomen. De provincie vindt het verstandig dat hierover al is nagedacht. Maatregelen hebben vaak tijd nodig om ook daadwerkelijk gerealiseerd te worden. De provincie zal de bij de Begroting 2026 uitgewerkte maatregelen beoordelen, daarbij gebruiken zij de vastgestelde criteria uit het Gemeenschappelijk toezichtkader.

Domein Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo)

Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Omgevingsrecht VTH, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, was het kleurbeeld over 2024 voor de gemeente Haaksbergen **groen**.

Verbeterpunten vorig jaar

De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2024 aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in verbetering, maar er blijft op onderdelen aandacht nodig.

Beleidskader

Voor de thuishaken heeft Haaksbergen eind 2021 VTH-beleid vastgesteld, dat onder andere een probleemanalyse, strategieën, meerjarendoelstellingen en een risicoanalyse bevat. De huidige risicoanalyse behoeft verdere doorontwikkeling. De actualisatie van de risicoanalyse is in 2024 gestart en deze is 2025 afgerond. Haaksbergen stelt in 2025 geactualiseerd VTH-beleid vast waarin de geactualiseerde risicoanalyse wordt meegenomen. In het uitvoeringsprogramma 2024 heeft Haaksbergen een werkwijze opgenomen met betrekking tot de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).

Het uniforme regionale VTH-beleid voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente (verder: OD Twente), is in 2023 door Haaksbergen vastgesteld. In dit beleidsplan zijn onder andere een probleemanalyse, strategieën en doelen opgenomen. Er is nog nadere uitwerking nodig van de gestelde doelen, zodat duidelijk is wanneer de doelen zijn gehaald. Voor de toezichtstaken wordt (gedeeltelijk) gebruikgemaakt van het dynamisch risicoprioriteringsinstrument (RPI). Het blijft nog onduidelijk hoe de RPI precies wordt ingezet, hoe de risico inschattingen worden bepaald en welke prioriteiten daaruit volgen.

Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma 2025 voor de thuishaken is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten de gemeente wil gaan uitvoeren voor de thuishaken en hoe de gemeente gaat werken aan de realisatie van de beleidsdoelen. Uit het uitvoeringsprogramma blijkt dat de beschikbare capaciteit in eerste instantie onvoldoende is om de geplande werkzaamheden uit te voeren. In het uitvoeringsprogramma is opgenomen dat er zo nodig maatregelen worden getroffen, zoals tijdelijke inhuur. Het uitvoeringsprogramma 2025 voor de taken belegd bij de OD Twente is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten voor Haaksbergen worden uitgevoerd. Daarnaast zijn enkele doelstellingen uit het beleid overgenomen in het uitvoeringsprogramma, maar ontbreken de doelen voor de thema's dienstverlening en financiën zoals opgenomen in de verordening van de gemeente.

Rapportage en evaluatie

Het jaarverslag 2024 over de thuistaken is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden en de realisatie van de voorgenomen doelen. De belangrijkste conclusies uit het jaarverslag 2024 zijn:

- Het werken met de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen vraagt meer afstemming en overleg.
- Het digitaal systeem RX mission wordt verder ontwikkeld passend bij het werkproces.
- De beschikbare capaciteit en de benodigde capaciteit voor het VTHUP 2024 zijn in 2024 nog niet in evenwicht gebracht.
- De doorontwikkeling van de organisatiewijzigingen heeft inzet gevraagd.
- De actualisatie van de risicoanalyse en het VTH beleidsplan zijn opgestart en worden in 2025 afgerond.
- De complexiteit op het gebied van stikstof heeft nog altijd invloed op de uren vergunningverlening voor de activiteit bouwen, milieu en evenementen.
- Momenteel voldoen we niet volledig aan de Kwaliteitscriteria 2.3 (verder: KC). Het inzicht is niet volledig en niet meer actueel. Vanwege capaciteitstekort is hier geen prioriteit aan gegeven. Op 1 januari 2025 is een nieuwe set kwaliteitscriteria gepubliceerd (KC 2.3 naar KC 3.0). Aanleiding van de landelijke aanpassing naar KC 3.0 zijn de aanbevelingen vanuit de commissie Van Aartsen. Het voldoen aan de vigerende KC is vastgelegd in de Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht, vastgesteld door de raad in december 2023. Het KC-traject wordt in 2025 uitgevoerd, waarbij de kennis en ervaring van alle VTH medewerkers opnieuw in beeld wordt gebracht. Het overzicht hiervan wordt samen met het jaarverslag 2025 aangeboden aan het college en de raad vóór 1 april 2026.

Het jaarverslag 2024 over de taken belegd bij de OD Twente is tijdig vastgesteld. Het jaarverslag geeft inzicht in de uitgevoerde activiteiten en de behaalde doelen. De belangrijkste conclusies uit het jaarverslag 2024 zijn:

- Vergunningverlening
De toestroom van meldingen en informatieplichten milieubelastende activiteiten (verder: mba) is sterk achtergebleven bij de vooraf gestelde verwachtingen. De oorzaak is nog onduidelijk. De komende jaren wordt gekeken hoe deze instroom zich ontwikkelt en welke oorzaken hier mogelijk achter liggen.
- Wabo en stikstof
De stikstofproblematiek blijft grote invloed uitoefenen op de realisatie van vergunningen. Het resultaat zijn veel langlopende openstaande aanvragen vanuit het oude recht. Vanaf 2025 wordt de werkvoorraad vanuit de PDC Wabo separaat als bijlage gerapporteerd en toegelicht. De OD Twente is in gesprek met de provincie over een verdere aanpak.
- Toezicht en handhaving
Twentebreed zijn 80,4% van de geplande controles uitgevoerd in plaats van de gewenste 100%. De voornaamste oorzaak hiervoor is onbezette vacatureruimte. De gemeente Haaksbergen vormt de uitzondering op bovenstaande ontwikkeling. In 2024 is de gehele planning voor periodieke controles in Haaksbergen uitgevoerd.
- Handhaving door de OD Twente heeft in 2024 geleid tot meerdere verbeurde last onder dwangsommen (LOD's). Voor de gemeente Haaksbergen gaat het om één invorderingsadvies.
- Klachten
De afgelopen jaren is een sterke toename geconstateerd in het aantal klachtmeldingen dat door de OD Twente is afgehandeld. Nagenoeg alle klachten in Haaksbergen hadden afgelopen jaar betrekking op lucht (67%) en geluid (29%). Binnen het thema lucht ging het enkel om klachten gerelateerd aan geur, niet om stofhinder.
- Milieuleges
Een separaat onderdeel van de Omgevingswet is de mogelijkheid milieuleges te heffen. Binnen Twente is afstemming gezocht rondom dit thema. Dit heeft geleid tot een uniform sjabloon om milieuleges te borgen in de individuele legesverordeningen. In de praktijk

blijkt dat er desondanks substantiële verschillen zitten in de tariefstellingen en de verordeningen vaak niet aansluiten bij de PDC van de OD Twente. Inmiddels is een project gestart voor het opstellen van een uniforme paragraaf voor milieuleges met eenduidige definities. Doel is om deze paragraaf in 2025 op te leveren, zodat bevoegde gezagen dit met ingang van 2026 kunnen opnemen in hun legesverordeningen. Uiteraard blijft het een keuze van individuele raden en staten om het lokale ambitieniveau te bepalen ten aanzien van dit thema.

Verbeterpunten

Voor 2025 heeft de gemeente Haaksbergen de volgende verbeterpunten:

1. Stel in 2025, zoals voorgenomen, het geactualiseerde VTH-beleid voor de thuistaken vast.
2. Verwerk de geactualiseerde risicoanalyse in het VTH-beleid en gebruik deze bij de programmering van het uitvoeringsprogramma 2026.
3. Geef in 2025 gedetailleerder inzicht in het voldoen aan de kritieke massa van de kwaliteitscriteria en motiveer wanneer niet wordt voldaan aan deskundigheidsgebieden.
4. Zorg voor verdere ontwikkeling van indicatoren en streefwaarden voor de gestelde doelen in het uniforme regionale VTH-beleid voor de taken bij de OD Twente.
5. Geef in 2025 beter inzicht in de werking van het dynamisch risicoprioriteringsinstrument (RPI) en de daarbij horende risico-inschattingen, zodat inzichtelijk is hoe deze de toezichtstaken sturen.
6. Toets, zoals voorgenomen in het uitvoeringsprogramma 2025, voor de taken belegd bij de OD Twente, de relevante vergunningen op actualiteit en actualiseer vergunningen indien nodig volgens de wettelijk vastgestelde termijnen.
7. Geef in het Jaarverslag 2024 over de taken belegd bij de OD Twente inzicht in de realisatie van de gestelde doelen.

Domein Wro

De gemeente Haaksbergen wordt in het provinciale toezicht positief beoordeeld op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld over het afgelopen jaar **groen** is.

De gemeentelijke structuurvisie uit 2014 is met een addendum geactualiseerd. Op 27 november 2024 is het addendum op deze structuurvisie vastgesteld, waarbij voorkeurslocaties voor wonen en werken aan de randen van Haaksbergen, Buurse en St. Isidorushoeve zijn opgenomen.

De gemeente Haaksbergen beschikt over actuele bestemmingsplannen. Haaksbergen heeft zich in 2023 voorbereid op de implementatie van de Omgevingswet. De gemeente werd daarbij extern ondersteund. Het participatiebeleid is vastgesteld, hiervoor is ook de formatie uitgebreid. Het "transitieplan Omgevingsplan Haaksbergen" is vastgesteld, waarin uitgangspunten en het proces om te komen tot het Omgevingsplan zijn omschreven. Ondersteund door een extern bureau is in 2024 de ontwerp Omgevingsvisie opgesteld.

Toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Haaksbergen voldoende aandacht in het VTH-programma 2024.

Positief te benoemen is de inzet met betrekking tot plattelandsontwikkeling. Haaksbergen heeft 3 Natura 2000 gebieden binnen haar gemeente. De provincie is bevoegd gezag voor het opstellen en uitvoering geven aan de gebiedsagenda, onder andere met betrekking tot de stikstofproblematiek. Dit traject vergt echter ook beleidsmatige keuzes van de gemeente Haaksbergen. In de teamplannen is dit onderwerp opgenomen, om dit op de juiste manier te beleggen en de prioriteit te geven die nodig is in een landelijke gemeente. Er is een beleidsadviseur plattelandsontwikkeling aangesteld. Daarnaast zijn een accounthouder voor

agrarische bedrijven en een medewerker voor de begeleiding van stoppende agrariërs (op basis van LBV regeling) gestart.

Domein Informatie- en archiefbeheer

In 2025 is binnen de organisatie met hoge prioriteit vervolg gegeven aan de uitvoering van het verbeterplan voor informatie- en archiefbeheer. Vraagstukken in de volledige informatievoorzieningsketen zijn daarbij actief opgepakt door informatiebeheerders, waaronder de beleidsmedewerker DIV en informatiemanager. Diverse onderdelen van het plan zijn inmiddels succesvol afgerond in samenspraak met de archiefinspectie Overijssel.

Tijdens het verificatiebezoek in oktober 2024 was de inspecteur al positief over de aanpak en de behaalde resultaten. Op 2 september 2025 vond een nieuw meetmoment plaats met de archiefinspectie, waarin de voortgang is besproken. De inspectie sprak haar waardering uit voor de wijze van aanpak en de concrete stappen die Haaksbergen heeft gezet. De verwachting is dat Haaksbergen een gedegen oranje beoordeling ontvangt, met uitzicht op een groene beoordeling in het IBT-oordeel over 2026, mits de ingezette lijn wordt voortgezet.

In 2024 is op basis van een intentieovereenkomst gewerkt aan vijf pilots rondom samenwerking op informatiemanagement tussen Haaksbergen en Hengelo. In april 2025 is het eindrapport opgeleverd. Hieruit blijkt dat samenwerking mogelijk is. Verdere besluitvorming over de scope en randvoorwaarden vindt plaats in het najaar van 2025.

Binnen de ambtelijke organisatie is de aandacht voor informatiehuishouding verder toegenomen. Er wordt structureel ingezet op bewustwording en kennisdeling, onder andere via wekelijkse inloopspreekuren, gerichte presentaties en uitleg over het belang en juiste gebruik van informatie. Integrale afstemming vindt inmiddels structureel plaats, wat bijdraagt aan een duurzame verbetering van het informatie- en archiefbeheer. Daarnaast wordt het komende jaar ingezet op zaakgericht werken in de hele organisatie, waarmee de integrale afstemming verder wordt versterkt.

Domein statushouders

Per 1 januari 2025 is een nieuwe taakstelling van 20 te huisvesten statushouders vastgesteld voor de eerste helft van 2025. Volgens het Taakvolgsysteem (TVS) van het COA zijn er voor 1 juli 2025 16 huisvestingen geregistreerd. Echter duurt het een tijd voordat de gerealiseerde huisvestingen opgeteld worden in het TVS. In werkelijkheid zijn er in de eerste helft van 2025 18 statushouders gehuisvest.

Vanaf 1 juli 2025 geldt een nieuwe taakstelling van 18 statushouders voor de tweede helft van het jaar. Daarmee komt het totaal aantal te huisvesten statushouders in 2025 op 38. Tot op heden (eind augustus 2025) zijn er in totaal 21 statushouders gehuisvest.

De huisvesting van statushouders is een nationale uitdaging. In de toezichtladder wordt meegewogen of eventuele achterstanden in huisvesting uit vorige perioden zijn weggewerkt. Als het ernaar uitzielt dat een gemeente de taakstelling niet haalt, wordt door de provincie Overijssel een ambtelijk overleg ingepland. Daarbij wordt informatie opgevraagd en geëvalueerd welke stappen genomen kunnen worden om aan de taakstelling te voldoen. In een dergelijk geval wordt de frequentie van monitoring geïntensiveerd van maandelijks naar tweewekelijks. Dit is de interventieladder en stappenplan.

De taakstelling voor de eerste helft van 2025 is behaald en het kleurbeeld blijft groen.

Domein Erfgoed

De gemeente Haaksbergen kent een actuele erfgoedverordening uit 2018. De monumentencommissie was belegd bij het Oversticht. Deze heeft vijf adviezen afgegeven waarvan niet is afgeweken. Inmiddels is deze taak belegd bij de Erfgoedraad. VTH is

voldoende ingericht, waarbij wordt aangegeven dat toezicht gebeurt op basis van verleende vergunningen en dat handhaving alleen gebeurt bij een handhavingsverzoek. Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden archeologie en cultuurhistorie meegewogen. Dit gebeurt via archeologisch onderzoek, advies door de regioarcheoloog en benutten van de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Overijssel.

Bijlage 7 Trendontwikkeling indicatoren 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling'

Het meten van het programmadoel stelt de gemeente in staat de maatschappelijk wenselijke effecten van 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling' te monitoren. Daarmee onderschrijft de uitvoering van het programma het redeneringsprincipe 'van buiten naar binnen'. De burgerpeiling van 'waar-staat-je-gemeente', welke elke twee jaar wordt uitgevoerd, vormt het meetinstrument voor het meten van het programmadoel:

Herstel van vertrouwen en verbinding met de samenleving om effectief en efficiënt de Haaksbergse samenleving te bedienen/faciliteren op basis van wettelijke plichten, behoeften en wensen.'

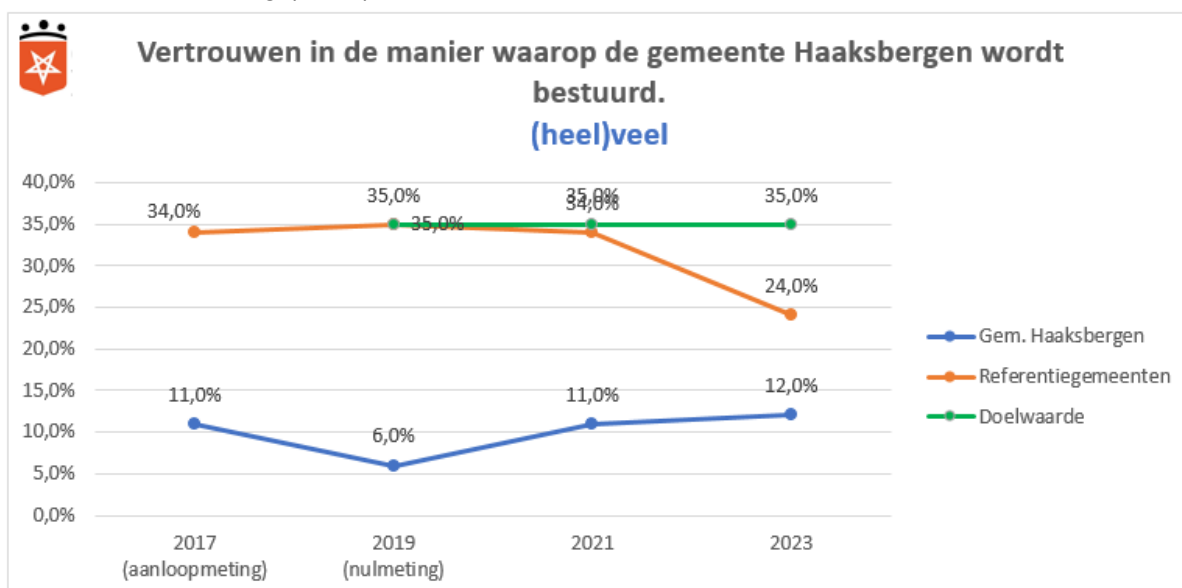
De volgende peilingen zijn voor het monitoren van het meerjarig programma van belang:

2017	Aanloopmeting	Reeds uitgevoerd
2019	Nulmeting	Reeds uitgevoerd
2021	Tussenpeiling	Reeds uitgevoerd
2023	Tussenpeiling	Huidige rapportage
2025	Tussenpeiling	November 2025
2027	Eindmeting	Nog te plannen

De peiling van 2017 wordt gezien als de aanloopmeting. Deze meting laat zien waar we vandaan komen en plaatst de nulmeting, tussenpeilingen en eindmeting in perspectief. De peiling van 2019 wordt gezien als de nulmeting, aangezien de vaststelling van het meerjarig programma en de start daarvan in 2020 heeft plaatsgevonden. De jaren 2021, 2023 en 2025 vormen de tussenpeilingen. Deze tussenpeilingen geven aan waar we staan ten opzichte van het programmadoel. Op basis van deze tussenpeilingen zijn we in staat bij te sturen in de uitvoering van het programma. De peiling van 2027 zal als eindmeting voor het programma dienen, waarna we kunnen concluderen of het programmadoel gerealiseerd is.

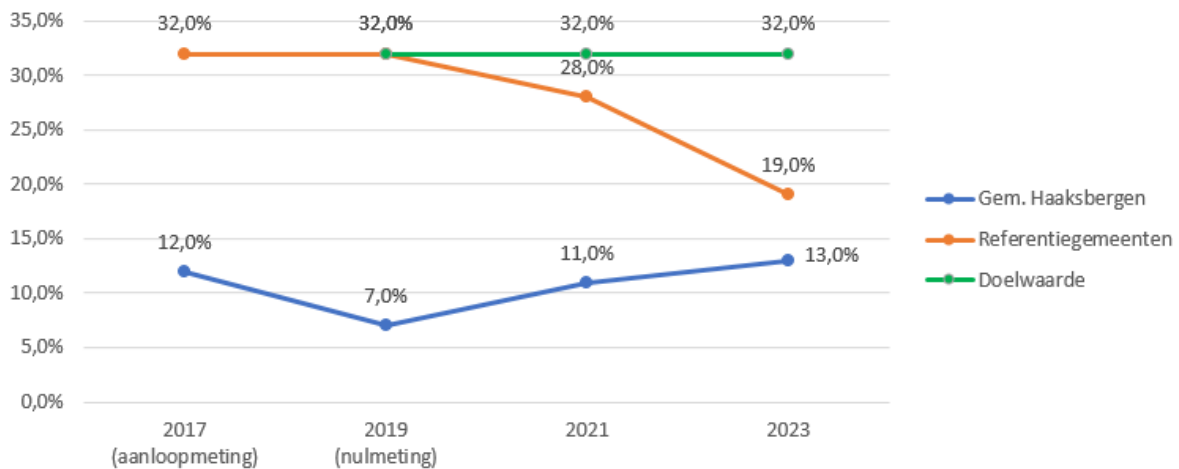
Resultaten tussenpeiling 2023

Onderstaand wordt per prestatie-indicator een grafiek weergegeven met daarin de resultaten van de aanloopmeting (2017), nulmeting (2019), de eerste tussenpeiling (2021) en de tweede tussenpeiling (2023).

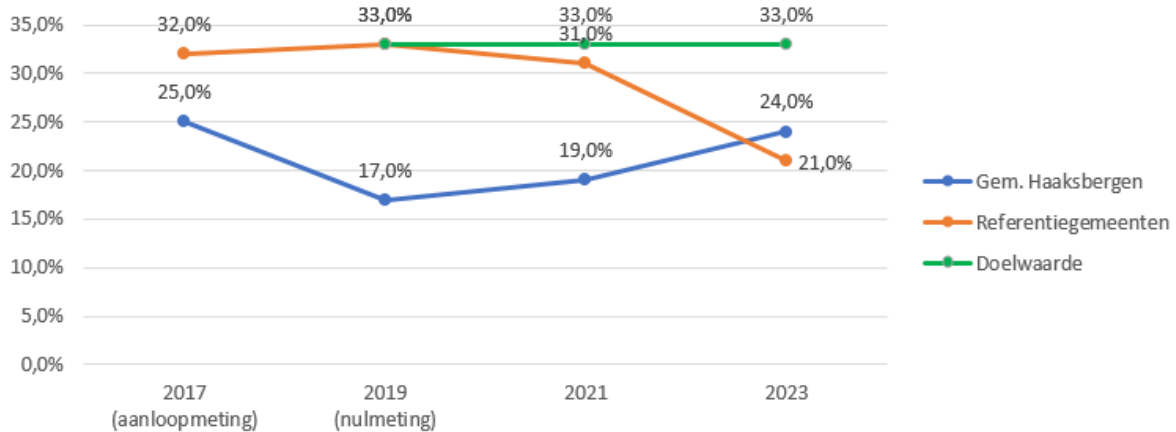

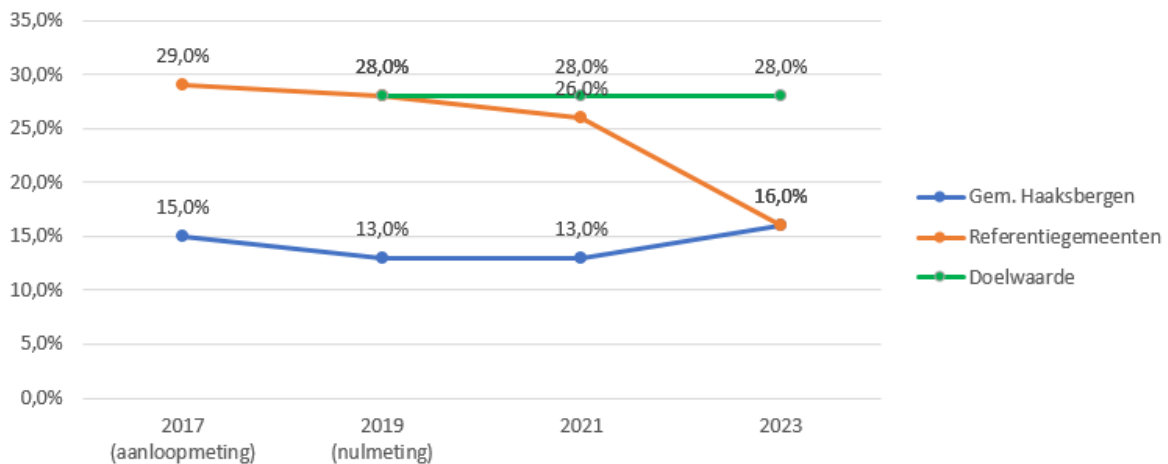
De gemeente Haaksbergen doet wat ze zegt. (helemaal) mee eens

De gemeente Haaksbergen zorgt er voor dat inwoners zich aan de regels houden (helemaal) mee eens

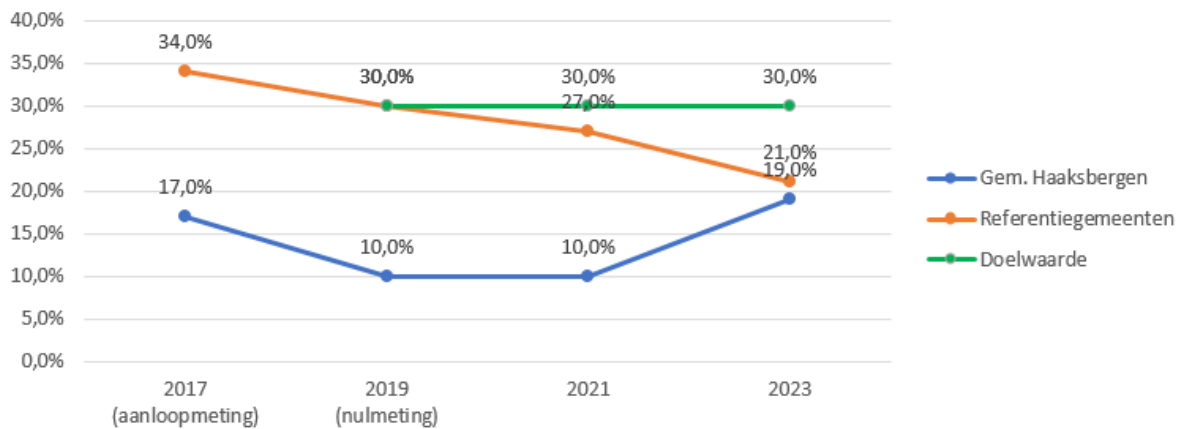
De gemeente Haaksbergen stelt zich flexibel op als dat nodig is. (helemaal) mee eens

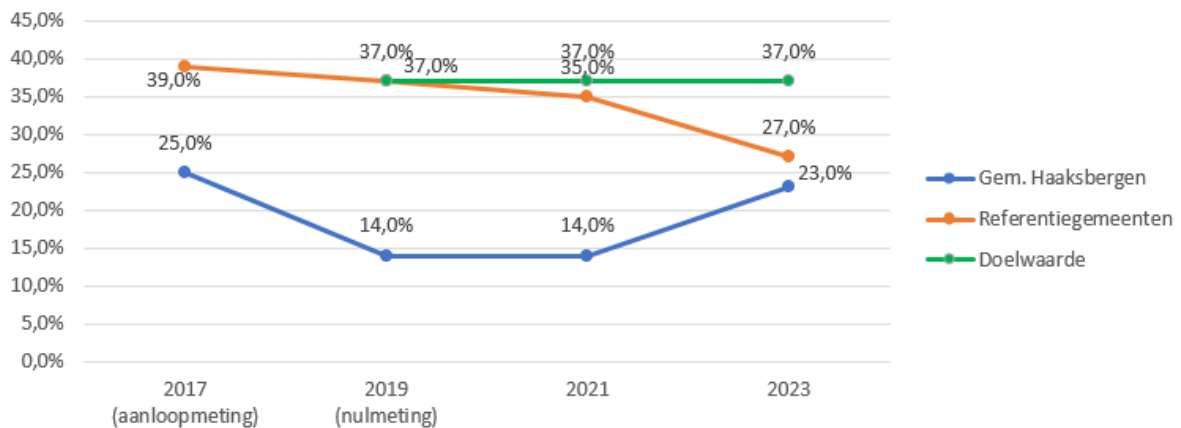
De gemeente Haaksbergen luistert naar de mening van haar inwoners.

(helemaal) mee eens

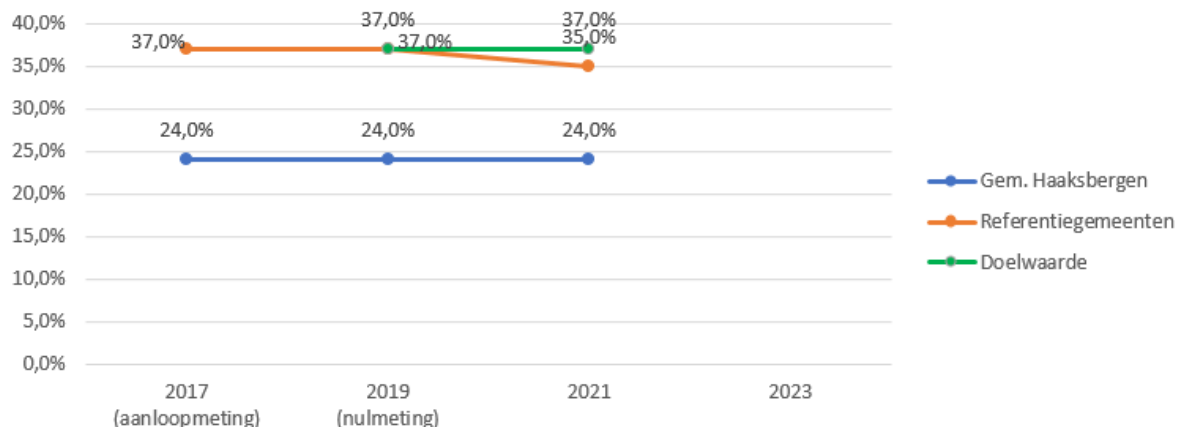
De gemeente Haaksbergen laat inwoners meedenken bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen.

(helemaal) mee eens

Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren.

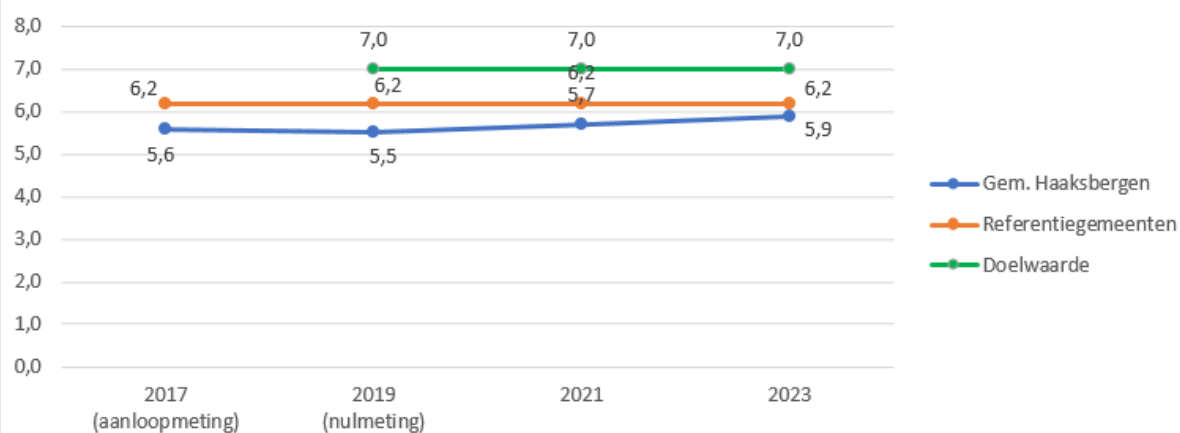
(helemaal) mee eens

Wijze waarop de gemeente inwoners en organisaties betrekt bij (de uitvoering van) het beleid en de samenwerking zoekt.

Rapportcijfer

Bijlage 8 Benchmark/gegevens ambtelijke organisatie

Deze bijlage geeft inzicht in een benchmark op de formatie/(loon)kosten tussen gemeenten en gegevens over de huidige personele kostenverdeling. Aan een vergelijk van formatie/(loon)kosten tussen gemeenten kun je nooit directe conclusies verbinden. Vele factoren en verklaringen zijn van invloed op de omvang van de formatie die een ambtelijke organisatie nodig heeft. Wel kan het vergelijk in de beeldvorming helpen.

Formatie van de ambtelijke organisatie

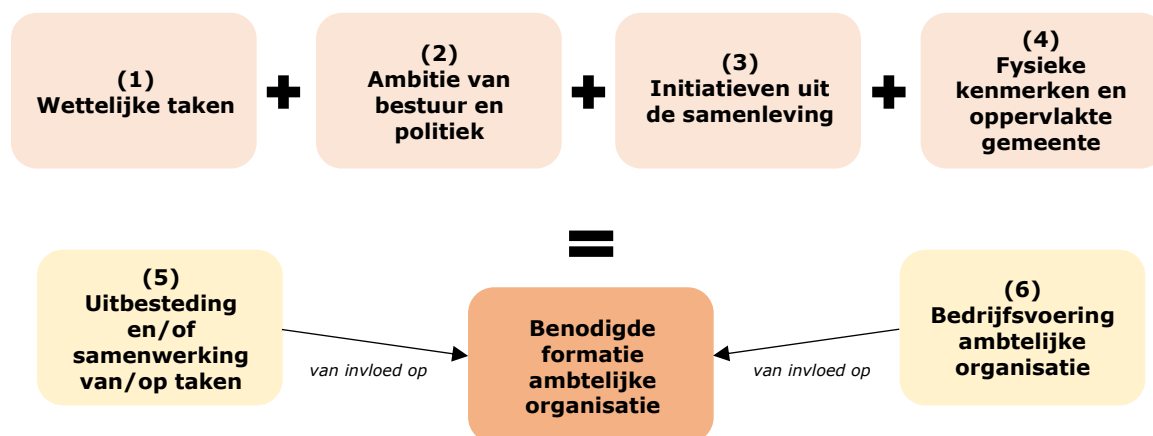
De omvang van de ambtelijke organisatie in formatie is continu in beweging. In het functiehuis van de ambtelijke organisatie zijn alle functies in een overzicht gezet.

Op basis van het functiehuis worden de loonkosten berekend, die jaarlijks in de begroting worden opgenomen. Deze loonkosten worden jaarlijks geïndexeerd en bijgesteld op basis van de geldende Cao. De loonkosten vormen samen met het inhuurbudget de totale personeelskosten (exclusief het opleidingsbudget).

Het inhuurbudget is bedoeld om in te zetten wanneer:

- werkzaamheden tijdelijk van aard zijn, waarvoor geen capaciteit beschikbaar is;
- werkzaamheden specifieke expertise vragen, die we niet in huis hebben of niet in huis willen organiseren;
- een onafhankelijke positie in een proces of totstandkoming van een product noodzakelijk wordt geacht;
- er sprake is van uitval van medewerkers, waardoor taken blijven liggen die wel opgepakt moeten worden om de continuïteit te waarborgen;
- de arbeidsmarkt onze vacatures niet kan invullen en tijdelijke inzet op basis van inhuur noodzakelijk is, om de taken/werkzaamheden van de functie uitgevoerd te krijgen.

De omvang van de formatie van de ambtelijke organisatie komt in essentie tot stand aan de hand van de volgende basisformule vanuit het principe 'formatie volgt taken':

Ad 1): Wettelijke taken die het Rijk oplegt, die in de praktijk leiden tot het instellen van verplichte functionarissen (o.a. een Ciso en functionaris gegevensbescherming), en leiden tot de verplichting taken uit te voeren (o.a. handhaving, behandelen vergunningaanvragen, taken sociaal domein, enzovoort).

Ad 2): De ambities van bestuur en politiek voor beleidsuitvoering en dienstverlening. Denk aan onderhoudsniveau van groen en wegen, participatie, voorzieningenniveau, enzovoort.

Ad 3): De hoeveelheid en omvang van initiatieven uit de samenleving. Denk aan aanvragen, initiatieven, vragen, verzoeken, enzovoort.

Ad 4): Fysieke kenmerken en oppervlakte van de gemeente. Denk aan hoeveelheid groen, aantal wegen, omvang openbare ruimte, aantal woningen, enzovoort.

Ad 5): Uitbesteding van taken of samenwerking op taken is van invloed op de benodigde formatie. De kosten voor uitbesteede taken dan wel in samenwerking belegde taken zijn in de begroting geen onderdeel van de personeelskosten (zijn niet in formatie weggezet).

Ad 6): De efficiëntie van de inrichting van de bedrijfsvoering van de ambtelijke organisatie. Denk aan softwaresystemen en processen ter ondersteuning van het primaire proces.

Indien de benodigde formatie van de ambtelijke organisatie (aan de hand van de basisformule) in evenwicht is met de beschikbare formatie, kun je spreken van een in balans zijnde ambtelijke organisatie. De ambtelijke organisatie kan dan optimaal publieke daadkracht tonen. Voor bestuur en politiek is dit van belang om de ambtelijke organisatie als middel in te kunnen zetten voor de uitvoering van (wettelijke) taken, ambities en wensen en behoeften uit en van de samenleving. Echter, zoals aangegeven, is de formatie aan de hand van de basisformule continu in beweging en is het daarom ook continu zoeken naar de balans tussen benodigde formatie (vraag) en beschikbare formatie (aanbod). De beschikbare formatie is afhankelijk van de beschikbare middelen voor de personeelskosten. De keuze voor het beschikbaar stellen van deze middelen ligt in handen van de gemeenteraad op basis van het budgetrecht. Het verschil tussen benodigde formatie en beschikbare formatie is daarmee de keuzevrijheid van de gemeenteraad.

Formatie- en bezettingsvergelijk referentiegemeenten op concernniveau

Een formatie- en bezettingsvergelijk op concernniveau kijkt naar de organisatiebrede formatie- en bezettingsomvang in vergelijking met referentiegemeenten. Een belangrijke en betrouwbare benchmark vinden wij bij het A&O fonds. Een fonds dat gemeenten helpt bij de ontwikkeling en professionalisering als werkgever en bij de ontwikkeling en groei van medewerkers. Het A&O fonds heeft daarvoor onder meer informatie over de bezettingsomvang van Nederlandse gemeenten, welke zij elk jaar in een 'personeelsmonitor' kenbaar maakt. In onderstaande benchmark is uitgegaan van de A&O Personeelsmonitor 2024, welke recentelijk is gepubliceerd.

Wat is formatie en wat is bezetting?

Formatie

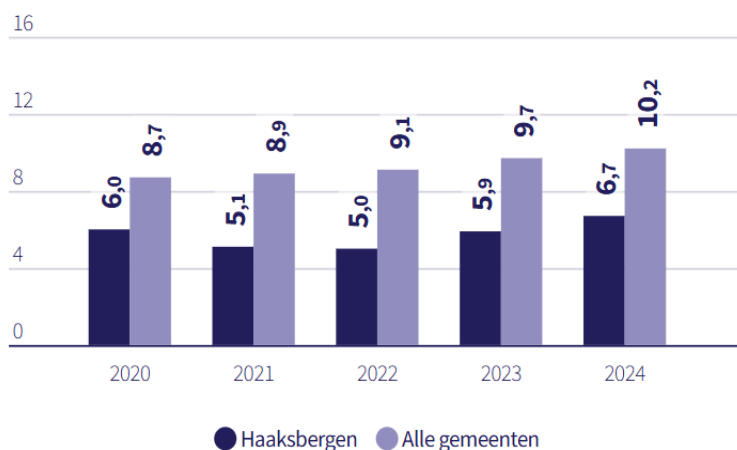
Formatie betreft de toegestane formatie in fte van de ambtelijke organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Het gaat hier om 'formatieplaatsen', ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, tijdelijke aanstelling, in vacature ontstaan of door inhuur worden ingevuld.

Bezetting

Bezetting gaat om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatie. Het gaat hier om een ambtelijke bezetting, inhuur wordt dus niet meegerekend in de bezetting. In de bezetting worden ook alle boventallige medewerkers (bovenformatieven) meegeteld.

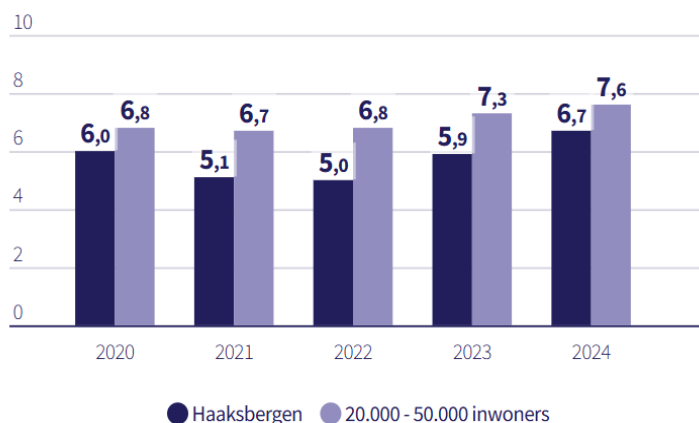
Onderstaande grafiek geeft de bezetting in fte per 1.000 inwoners weer van de gemeente Haaksbergen in vergelijking met alle andere gemeenten in Nederland. De tabel laat zien dat het aantal fte's per 1.000 inwoners voor Haaksbergen vanaf 2020 aanzienlijk lager ligt dan het Nederlands gemiddelde.

Bezetting in fte per 1.000 inwoners

Voorgaande grafiek gaat in de referentie uit van het gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten. De gemeente Haaksbergen had op 1 januari 2024 24.360 inwoners. Het is waardevol eenzelfde vergelijking uit te voeren, maar dan met referentiegemeenten met een vergelijkbare inwonersomvang. In de grafiek hieronder is daarom eenzelfde benchmark weergegeven, maar dan met de referentiegroep van gemeenten met een inwoneraantal tussen de 20.000 en 50.000. In deze grafiek is eveneens te zien dat vanaf 2020 de bezetting in fte's per 1.000 inwoners in Haaksbergen aanzienlijk lager ligt dan in de referentiegemeenten met een inwonersaantal tussen de 20.000 en 50.000.

Bezetting in fte per 1.000 inwoners

Bovenstaande grafiek laat zien dat Haaksbergen een onderbezetting heeft van 0,9 fte per 1.000 inwoners in 2024 ten opzichte van de referentiegemeenten. Voor Haaksbergen betekent dit in totaliteit een onderbezetting van 21,92 fte (0,9 fte x 24,36 inwoners).

In aanvulling op voorgaande grafieken is ervoor gekozen ook een vergelijking te maken met de gemeenten in de Twente. In dit vergelijking is een bredere set van indicatoren gebruikt, om verschillen te duiden tussen Haaksbergen en referentiegemeenten (regio Twente). Naast een vergelijking op bezetting, is ook een vergelijking op de formatieomvang, externe inhuur en loonkostenbudget gemaakt. Op de volgende pagina is dit vergelijking weergegeven.

Naam indicator	Formatie 2025	Bezetting 2025	Externe inhuur 2023*	Loonkostenbudget 2025	
Eenheid →	FTE per 1.000 inwoners	FTEe per 1.000 inwoners	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Formatie * gemiddelde loonsom (incl. werkgeverslasten) referentiegemeenten**	Loonkostenbudget per 1.000 inwoners
Haaksbergen	6,43	6,57	23,2%	14.393.630 ***	594.164
Almelo	12,12	11,61	17,2%	83.695.711	1.119.286
Borne	6,99	niet beschikbaar	27,0%	15.981.631	645.957
Dinkelland	10,09	9,61	13,5%	24.912.447	932.073
Enschede	9,99	9,89	13,1%	149.797.477	922.870
Hellendoorn*	12,90	8,90	14,5%	43.154.811	1.191.694
Hengelo	10,12	9,49	18,9%	78.970.184	934.879
Hof van Twente	6,83	6,72	16,9%	22.499.716	630.951
Losser	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Oldenzaal*	8,60	8,50	9,3%	25.439.487	794.463
Rijssen-Holten*	8,30	8,30	10,7%	29.777.456	766.749
Tubbergen	8,32	9,78	13,5%	16.530.202	768.596
Twenterand	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Wierden	8,14	niet beschikbaar	14,1%	19.058.788	752.063
Gemiddelde van de referentiegemeenten	9,06	8,9	16,0%	43.684.295	837.812

* Informatie uit 2023. Meest actuele gepubliceerde data. Bron: Begroting 2025.

** Gemiddelde loonsom inclusief werkgeverslasten referentiegemeenten (20.000 – 50.000 inwoners) betreft € 92.379. Bron: personeelsmonitor 2024 A&O Fonds.

*** Loonkostenbudget voor indexatie. Resultaat nieuwe Cao 6 juni definitief.

Vergelijk in formatie en bezetting

Bovenstaande tabel laat zien dat de formatieomvang per 1.000 inwoners in Haaksbergen aanzienlijk lager ligt dan in alle andere Twentse gemeenten. Als we uitgaan van de gemiddeld formatie (9,06 fte per 1.000 inwoners) ten opzichte van de formatie van Haaksbergen (6,43 fte per 1.000 inwoners), komt Haaksbergen ongeveer 2,6 fte per 1.000 inwoners onder het gemiddelde uit. Haaksbergen kent per 1 januari 2025 een inwoneraantal van 24.223. Om ons naar het gemiddelde te gaan verhouden, is een formatie-uitbreiding van 62,9 fte (2,6 x 24,22) nodig. In 2024 betreft de gemiddelde loonsom van een medewerker in Haaksbergen (loonkosten inclusief werkgeverslasten) € 90.237 ten opzichte van € 92.379 voor referentiegemeenten in de categorie 20.000-50.000 inwoners. De formatie-uitbreiding, om op het gemiddelde uit te komen, vraagt daarmee een structurele investering van circa € 5.675.000 (62,9 x € 90.237). Dit lijkt ons onredelijk en in omvang ook niet noodzakelijk. Bovendien gaat het gemiddelde niet uit van eventuele taken die uitbesteed zijn.

Om een tot een beter vergelijk te komen, kiezen wij voor een specifiek vergelijk met de gemeente Borne. Borne is een gemeente die veel gelijkenissen kent met Haaksbergen. In de eerste plaats vanwege het inwoneraantal. Daarnaast kennen Borne en Haaksbergen dezelfde samenwerkingsverbanden en uitbesteede taken en is het qua opbouw een vergelijkbare gemeente. Het grootste verschil betreft de omvang van het buitengebied. Deze is in Haaksbergen aanzienlijk groter dan in Borne. Borne heeft in 2025 een formatieomvang

van 6,99 fte per 1.000 inwoners in vergelijking met 6,43 fte per 1.000 inwoners voor Haaksbergen in 2025. Het verschil betreft circa 0,5 fte per 1.000 inwoners. Om op het formatieniveau van Borne te komen, vraagt dat voor Haaksbergen een formatie-uitbreiding van ten minste 12,11 fte ($0,5 \times 24,22$). Deze formatie-uitbreiding vraagt een structurele investering van circa € 1.100.000 ($12,11 \times € 90.237$). In deze kadernota bedraagt de financiële omvang van de structurele formatie-uitbreiding € 680.000 (circa 7,5 fte) als onderdeel van de noodzakelijke investering op de bedrijfsvoering én beleidsvoering. Met deze investering blijft de ambtelijke organisatie van Haaksbergen op onderdelen kwetsbaar en in vergelijking met de regio op het laagste niveau. Dat maakt dat de benodigde investeringen in de ambtelijke organisatie als een 'overlevingspakket' wordt gezien, om het minimaal noodzakelijke te kunnen doen in de uitvoering van onze taken en daarmee bestaansrecht te behouden.

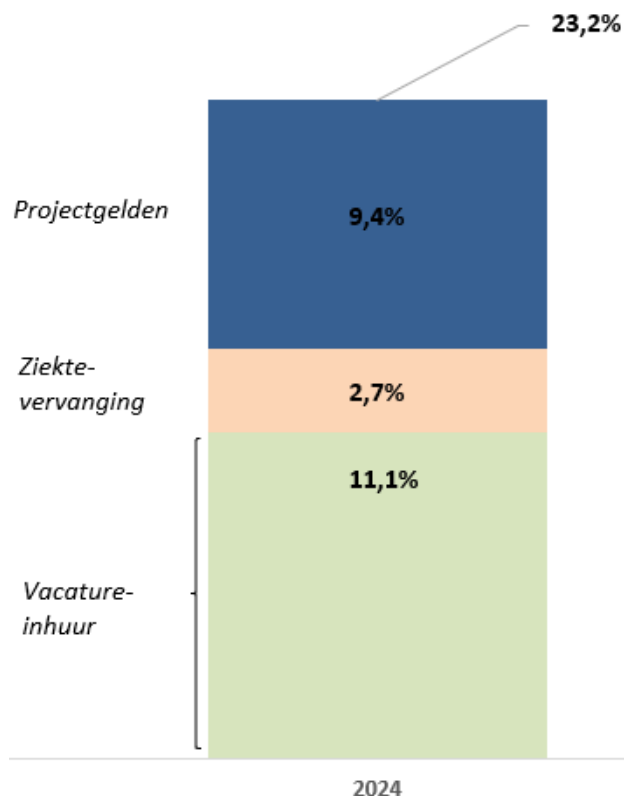
De tabel bevestigt aanvullend op de benchmark van het A&O fonds dat de bezetting in Haaksbergen eveneens het laagst scoort in de regio Twente. Concreet betekent dit dat in Haaksbergen, in vergelijking met de regio, het werkelijk aantal fte's dat werkzaam is, lager ligt dan de referentiegemeenten. Het gemiddelde van de referentiegemeenten ligt voor zowel formatie als bezetting aanzienlijk hoger dan de formatie en bezetting van Haaksbergen.

Vergelijk in externe inhuur

In het vergelijk zien we dat het percentage kosten voor inhuur van de totale loonsom (inclusief inhuur externen) voor Haaksbergen, op Borne na, het hoogst is in de regio. Inzet van inhuur kan drie aanleidingen hebben:

1. Projectinhuur: inhuur om bepaalde expertise/capaciteit tijdelijk in te zetten voor een project/dossier, omdat deze expertise/capaciteit in de organisatie niet aanwezig is.
2. Ziektevervanging: tijdelijke inhuur vanwege vervanging van een uitgevallen medewerker.
3. Vacature-inhuur: (tijdelijke) inhuur op vacatures, omdat deze vacatures niet ingevuld raken, mede vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.

Onderstaande grafiek geeft de omvang van de inhuur verdeeld over deze drie aanleidingen weer.

Het vergelijk op inhuur is in hoge mate afhankelijk van de bestaande formatie en bezetting in een ambtelijke organisatie. Indien taken en capaciteit in evenwicht zijn, is inhuur minder vaak noodzakelijk om de continuïteit te waarborgen. In Haaksbergen constateren we dat taken en capaciteit niet in evenwicht zijn en veel posities in de ambtelijke organisatie kwetsbaar zijn. Dat heeft een verhogend effect op de noodzaak tot inhuur over te gaan om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

In de grafiek zien we dat de omvang van inhuur op projecten aanzienlijk is. Afgelopen jaren hebben diverse dossiers op tafel gelegen, die vragen om externe deskundigheid (projectinhuur), die in de organisatie niet aanwezig is en/of niet in de formatie voorzien is. Denk onder meer aan het zout-, woningbouw-, duurzaamheids- en de uitvoering van het integraal huisvestingplandossier. Indien structurele formatie niet voorhanden is, worden op dossiers/projecten tijdelijke inhuurkrachten ingezet.

Daarnaast valt op dat de inhuur op vacatures aanzienlijk is. De krappe arbeidsmarkt dwingt gemeenten ertoe in te huren, op het moment dat vacatures niet ingevuld kunnen worden (continuïteit). Dit is een factor die bij alle gemeenten in belangrijke mate een rol speelt op het inhuurpercentage. In Haaksbergen is de inzet van inhuur op vacatures aanzienlijk. Inzet van tijdelijke medewerkers in dienst is, gelet op de arbeidsmarkt, een lastig alternatief. Hierdoor lopen de inhuurkosten op. Door vaste formatie aan te nemen, kunnen de inhuurkosten (en daarmee het inhuurpercentage) gereduceerd worden. Met de noodzakelijke investeringen in de bedrijfs- en beleidsvoering wordt hierin een eerste basisstap gezet.

Vergelijk in loonkosten

Voorgaande tabel geeft per gemeente in de regio Twente een vergelijk weer van het totale loonkostenbudget (inclusief werkgeverslasten) voor het jaar 2025. De berekening van de loonkosten is tot stand gekomen door de formatie te vermenigvuldigen met de gemiddelde loonsom van referentiegemeenten in de categorie 20.000-50.000. Specifieke informatie over loonkosten per gemeente kan niet gevonden worden, of levert in het vergelijk geen betrouwbare gegevens op.

Naast de eerdere constatering dat de formatieomvang per 1.000 inwoners voor Haaksbergen aanzienlijk lager ligt dan voor andere Twentse gemeenten, zien we in het vergelijk van de loonkosten eenzelfde beeld ontstaan. Het totale budget loonkosten voor de gemeente Haaksbergen komt ten opzichte van de referentiegemeente in regio Twente het laagst uit. De gemeente Borne zit ruim € 1.500.000 hoger in het loonkostenbudget. Ook de vertaling van de loonkosten naar kosten per 1.000 inwoners laat zien dat Haaksbergen het laagst scoort in de regio Twente.

Loongebouw Haaksbergen, onderverdeeld in clusters

In de tabel hieronder is een uitsplitsing gemaakt van het loongebouw van Haaksbergen. Dit overzicht geeft inzicht in de formatieve verdeling van de ambtelijke organisatie naar beleidsclusters.

Beleidsterrein	Formatie	Begrote loonkosten
Dienstverlening	13,03	1.065.448
Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	20,89	1.980.012
Openbare Ruimte en Infrastructuur	16,83	1.589.385
Sociaal Domein: Wmo	11,83	1.000.598
Sociaal Domein: Jeugdwet	8,91	776.410
Sociaal Domein: Participatiewet	2,26	219.122
Sociaal Domein: Rest	6,33	574.252
Onderwijs	1,81	187.286
Leefbaarheid, Duurzaamheid, Economie en Werkgelegenheid	7,17	719.419
Veiligheid en Handhaving	11,28	982.852
Cultuur, Sport en Recreatie	2,89	279.907
Bedrijfsvoering - Juridisch	8,96	868.066
Bedrijfsvoering - Communicatie	2,53	249.431
Bedrijfsvoering - CISO/Privacy officer/FG	1,50	155.185
Bedrijfsvoering - Financien/Inkoop	13,84	1.210.607
Bedrijfsvoering - ICT/Gegevensbeheer/Facilitair	11,81	1.004.029
Bedrijfsvoering - P&O/Arbo	4,98	487.478
Bedrijfsvoering - Overig: Bestuur- en managementondersteuning	3,97	320.046
Bedrijfsvoering - Gem. Sec./Programmamanagers/Concerncontroller/Bestuurs	5,00	623.715
Totaal	155,81	14.293.249

Op de volgende pagina is een vergelijk weergegeven van de kosten van samenwerkingsverbanden tussen Haaksbergen en de gemeenten in de regio Twente.

Benchmark kosten samenwerkingspartners

Haaksbergen is een netwerkgemeente. Dat betekent dat de gemeente, naast het uitvoeren van eigen taken, diverse taken heeft belegd bij samenwerkingspartners. Zogenaamde verbonden partijen. Onderstaande tabel geeft een benchmark van de kosten die gemeenten in de regio Twente kwijt zijn aan verbonden partijen (gebaseerd op de gemeentelijke begrotingen).

Gemeente (bedragen x 11.000)	Gemeenschappelijke Regeling SamenTwente	Veiligheidsregio Twente	Stadsbank Oost Nederland	Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente	Omgevingsdienst Twente	Euregio	Recreatieschap Twente	Gemeenschappelijke Regeling sociale zaken	Gemeenschappelijke Regeling ICT Hengelo	Bestuursovereen-komst Sociaal Economische Structuurversterking	Twente Milieu NV	Salarisadministratie Wierden
Haaksbergen	1.586	1.966	165	736	994	7	157	1.458	1.863	niet beschikbaar	3.313	130
Almelo	4.900	6.637	1.500	2.231	2.310	22	478	niet verbonden	niet verbonden	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Borne	1.357	1.329	164	662	546	7	159	niet beschikbaar	niet verbonden	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Dinkelland	1.733	2.351	307	niet verbonden	2.430 (Noaberkracht)	8	172	niet verbonden	niet verbonden	277	niet verbonden	niet verbonden
Enschede	10.172	17.042	3.845	5.396	2.225	47	1.042	niet verbonden	niet verbonden	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Hellendoorn	2.425	2.768	266	niet verbonden	1.088	13	233	niet verbonden	niet verbonden	niet beschikbaar	niet verbonden	niet verbonden
Hengelo	2.779	8.068	501	2.785	1.416	24	535	niet beschikbaar	niet verbonden	?	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Hof van Twente	2.250	3.120	356	niet verbonden	1.906	13	228	niet verbonden	niet verbonden	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Losser	1.354	1.936	189	640	692	7	151	niet verbonden	niet verbonden	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Oldenzaal	niet beschikbaar	2.777	niet beschikbaar	966	673	9	205	niet verbonden	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar	niet beschikbaar
Rijssen-Holten	2.906	2.966	niet beschikbaar	niet verbonden	1.064	11	249	niet verbonden	niet verbonden	niet beschikbaar	niet verbonden	niet verbonden
Tubbergen	1.431	1.815	153	niet verbonden	2.430 (Noaberkracht)	6	138	niet verbonden	niet verbonden	222	niet verbonden	niet verbonden
Twenterand	2.400	2.642	305	871	1.039	10	219	niet verbonden	niet verbonden	niet verbonden	niet verbonden	niet verbonden
Wierden	1.733	1.958	127	niet verbonden	848	11	161	niet verbonden	niet verbonden	233	niet beschikbaar	niet beschikbaar

Bijlage 9 Ombuigmaatregelen Kadernota 2026

Maatregelenpakket 1 Basispakket						
Prog.	Ombuigingsmaatregelen	Maatregel	Verzilverbaarheid	Jaartal verzilv.	Omvang ombuiging	Frictiekosten
0	Begrotingsprogramma 0 (Bestuur en Ondersteuning): reduceren structureel budget uitvoering meerjarig programma 'Haaksbergen Ster(ke)' in Ontwikkeling.	schaven	Direct	2026	€ 30.000	
0	Programma 0 (Bestuur en Ondersteuning): collegepost 'onvoorzien' schrappen.	schrappen	Direct	2026	€ 40.000	
0	Programma 0 (Bestuur en Ondersteuning): halveren van het collegebudget.	schaven	Direct	2026	€ 6.000	
0	Besparing op de brandverzekering n.a.v. nieuw aanbesteding.	schaven	Indirect	2026	€ 10.000	
0	Schrappen inhuurbudget voor de interne ambtelijke organisatie.	schrappen	Direct	2026	€ 59.000	
0	Afspraken dienstverlening gemeenschappelijke regeling Samenwerking ICT Hengelo.	schaven	Direct	2026	€ 25.000	
2	Doorbelasten werkelijke kosten inritten / uitritten.	transformeren	Direct	2026	€ 5.000	
2	Opheffen verkeerslichten Wiedenbroek & Zeedijk.	schrappen	Direct	2026	€ 5.000	€ 2.000
4	Personeelskosten SPUK OAB.	schaven	Direct	2026	€ 20.000	
4	Leerlingenvervoer anders organiseren.	transformeren	Direct	2026	€ 183.200	
5	Groen; weghalen hanging baskets en pyramiden centrum.	schrappen	Direct	2026	€ 18.000	€ 5.000
5	Begrotingsprogramma 5 (Sport, cultuur en recreatie): kunstwerken (activiteiten) op verzekering besparen.	schaven	Direct	2026	€ 10.000	
5	Subsidieplafondbedrag bibliotheekwerk in de begroting 2026 naar beneden bijstellen naar het aangevraagde en verleende subsidiebedrag.	schaven	Direct	2026	€ 23.000	
5	Subsidieplafondbedrag MBS in de begroting 2026 naar beneden bijstellen naar het aangevraagde en verleende subsidiebedrag.	schaven	Direct	2026	€ 8.000	
5	Minder aangevraagde subsidie Stichting Groot Scholtenhagen.	schaven	Direct	2026	€ 5.000	
6	Verschuiving gemeentelijk budget inburgering naar budget vanuit SPUK voor uitvoering maatschappelijke begeleiding inburgeraars.	schaven	Direct	2027	€ 127.500	
6	Sturing op verwijzingen jeugd GGZ door praktijkondersteuners/huisartsen.	transformeren	Indirect	2027	€ 75.000	€ 116.590
6	Verschuiving budget voorschools overlegteam van gemeentelijke middelen naar Onderwijsachterstandenbeleid.	transformeren	Direct	2026	€ 21.000	
6	Toekenning van 2-wekelijks Huishoudelijk ondersteuning voor nieuwe indicaties	transformeren	Direct	2026	€ 118.000	
6	Professionalisering regievoering Wmo-regisseurs. Betreft onder meer: gespreksvoering, probleemoplossend werken, zorgvuldige analyse ten behoeve van positieve gezondheid.	transformeren	Direct	2026	€ 25.000	
6	Subsidiebedrag dagbesteding De Greune bijgesteld naar het niveau van 2023.	schaven	Direct	2026	€ 8.000	
8	Ruimtelijke ontwikkeling-doorbelasten van de kosten van externe expertise aan de initiatiefnemers.	transformeren	Direct	2026	€ 40.000	
Samenwerking	Gemeentelijk belastingkantoor Twente (GBT).	schaven	Direct	2026	€ 43.400	
0	Begrotingsprogramma 0 (Bestuur en Ondersteuning): reduceren van het structureel budget voor internationale samenwerking (Ahaus/Nagykoros).	schaven	Direct	2026		
5	Groen; weghalen vijfsterrenbakken met 1 jarige planten.	schrappen	Direct	2026		
5	Groen; weghalen bloembakken centrum.	Schrappen	Direct	2026		
7	Honden; hondenvoorzieningen uitloopveldjes weghalen.	schrappen	Direct	2026		p.m.
7	Honden; afvalbakken hondenpoep weghalen.	schrappen	Direct	2026		p.m.
			Pakket 1 (basispakket)		€ 905.100	€ 123.590
	*de rood gearceerde items zijn niet meegenomen				Structureel	Frictiekosten

Maatregelenpakket 2 Basispluspakket						
Prog.	Ombuigingsmaatregelen	Maatregel	Verzilverbaarheid	Jaartal verzilv.	Omvang ombuiging	Frictiekosten
2	De gedragscampagnes voor de Verkeersveiligheid stoppen.	schrappen	Direct	2026	€ 8.500	
6	Aangepaste werkwijze voor de indicatiestelling Wmo dagbesteding (ZIN).	transformeren	Direct	2026	€ 100.000	
6	Professionalisering regievoering Wmo-regisseurs. Betreft onder meer: gespreksvoering, probleemoplossend werken, zorgvuldige analyse ten behoeve van positieve gezondheid.	transformeren	Indirect	2027	€ 25.000	
6	Inzet van vrijwilligers Humanitas afbouwen 2026.	schrappen	Direct	2026	€ 18.500	
6	Inzet van vrijwilligers Humanitas afbouwen 2027.		Indirect	2027	€ 5.000	
6	Effecten van de maatregelen hervormingsagenda jeugd zoals Professionalisering regievoering jeugdregisseurs, en maatregelen inkoop jeugd.	transformeren	Indirect	2026	€ 50.000	€ 174.886
6	Effecten van de maatregelen hervormingsagenda jeugd zoals Profesionalisering regievoering jeugdregisseurs, en maatregelen inkoop jeugd.	transformeren	Indirect	2027	€ 50.000	
6	Kinderopvang (sociaal-medische indicatie; SMI).	schaven	Direct	2026	€ 15.000	
6	Transformatie dienstverlening Wijkkracht in lijn met de visie Sociaal Domein obv de structurele financiering en vertalen in prestatieafspraken Wijkkracht: doorlopen van alle producten van Wijkkracht om voortgang te bepalen.	transformeren	Indirect	2026	€ 70.000	
6	Transformatie dienstverlening Wijkkracht in lijn met de visie Sociaal Domein obv de structurele financiering en vertalen in prestatieafspraken Wijkkracht: doorlopen van alle producten van Wijkkracht om voortgang te bepalen.	transformeren	Indirect	2027	€ 70.000	
8	Website Sterk samen duurzaam en website Energiecorporatie stopzetten.	schrappen	Direct	2026	€ 800	
8	Klimatabonnement (kennisbank) opzeggen.	schrappen	Direct	2026	€ 900	
			Pakket 2 (basispluspakket)		€ 413.700	€ 174.886
					Structureel	Frictiekosten

Maatregelenpakket 3 Toekomstbestendig Haaksbergen						
Prog.	Ombuigingsmaatregelen	Maatregel	Verzilverbaarheid	Jaartal verzilv.	Omvang ombuiging	Frictiekosten
2	Onderhoudsniveau straatmeubilair verlagen of stoppen	schaven	Direct	2026	€ 10.000	
2	Wegen en onderhoud; kwaliteitsniveau Centrum verlagen van A naar B.	schaven	Direct	2026	€ 40.000	
6	Besparing op de was- en strijkservice door nieuwe goedkopere aanbesteding.	schrappen	Direct	2026	€ 27.580	
6	Aangepaste werkwijze mbt indicatiestelling Wmo maatwerkvoorzieningen.	transformeren	Direct	2026	€ 50.000	
6	Schrappen van de strijkservice.	schrappen	Indirect	2027	€ 6.840	
6	Aangepaste werkwijze voor de indicatiestelling Wmo PGB vervoer ondersteuning maatschappelijke deelname (OMD).	transformeren	Direct	2026	€ 30.000	
6	Verminderen ondersteuning minima.	schaven	Direct	2026	€ 35.000	
6	Niet actief sturen op inclusie maatregelen.	schrappen	Direct	2026	€ 15.000	
6	Niet actief sturen op inclusie maatregelen.	schrappen	Indirect	2027	€ 10.000	
8	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed door te incidenteel te investeren structureel besparingen realiseren op energiekosten.	besparingen	Indirect	2027	€ 52.000	€ 476.000
8	Verduurzaming maatschappelijk vastgoed via structurele financiering stopzetten/uitsluiten en ipv de incidentele investering te doen.	schrappen	Direct	2026	€ 131.000	
inkomsten	Meeropbrengsten onderhoud kabels en leidingen (MOOR).		Direct	2026	€ 20.000	
inkomsten	Invoeren van extra administratiekosten bij vermissing van een rijbewijs en een reisdocument.		Direct	2026	€ 2.625	
inkomsten	Afschaffing 60 m3 regeling riolering.		Direct	2026	€ 17.000	
inkomsten	Verhogen van tarieven voor gemeentelijke diensten: 1. Voor een uitreksel uit de BRP vragen wij bijvoorbeeld €8,50. Oldenzaal vraagt hiervoor bijvoorbeeld €14,70 en Enschede zelfs €19,40.		Direct	2026	€ 3.400	
inkomsten	Kostendekkend maken van de legkosten voor het kappen van bomen. Een voorbeeld van de kosten zou kunnen zijn: € 100,- per boom en € 50,- per extra boom (tot een maximum van € 1000,-).		Direct	2026	€ 2.180	
inkomsten	Harmoniseren van toeristenbelasting naar het hoogste tarief. Daarmee komt tariefstelling op € 1,90 in 2027. Gemiddeld zit Haaksbergen dan zelfs nog onder het gemiddeld van 2024 (€ 2,14).		Indirect	2027	€ 35.000	
inkomsten	Verhogen van forensenbelasting.		Direct	2026	€ 10.000	
inkomsten	OZB verhogen met extra 7,5% in 2026 (bovenop de reeds in de begroting voor 2026 opgenomen verhoging van 4,45%).		Direct	2026	€ 568.069	
inkomsten	OZB verhogen met extra 5% in 2027 (bovenop de reeds in de begroting voor 2027 opgenomen verhoging van 4,45%).		Direct	2027	€ 378.713	
inkomsten	OZB verhogen met extra 5% in 2028 (bovenop de reeds in de begroting voor 2028 opgenomen verhoging van 4,22%).		Direct	2028	€ 378.713	
samenwerking	Beëindiging deelname Twente Board via Bestuursovereenkomst Sociaal-Economische structuurversterking Twente. Deze treedt in werking als er geen 6% bezuinigd kan worden op de overige GR-en.	schrappen	Indirect	2028	€ 250.950	
samenwerking	Uniforme taakstelling 6% op gemeenschappelijke regelingen met openbare lichamen/bedrijfsvoeringsorganisaties: Recreatieschap Twente. LET OP: deze ombuiging staat nu niet op geld, omdat deze erg onzeker is. Als tegenmaatregel is het stoppen met deelname aan de TwenteBoard opgenomen à € 250.950.	schaven	Indirect	2027		
samenwerking	Uniforme taakstelling 6% op gemeenschappelijke regelingen met openbare lichamen/bedrijfsvoeringsorganisaties: Samen Twente. LET OP: deze ombuiging staat nu niet op geld, omdat deze erg onzeker is. Als tegenmaatregel is het stoppen met deelname aan de TwenteBoard opgenomen à € 250.290.	schaven	Indirect	2027		
samenwerking	Uniforme taakstelling 6% op gemeenschappelijke regelingen met openbare lichamen/bedrijfsvoeringsorganisaties: Omgevingsdienst Twente (ODT). LET OP: deze ombuiging staat nu niet op geld, omdat deze erg onzeker is. Als tegenmaatregel is het stoppen met deelname aan de TwenteBoard opgenomen à € 250.950.	schaven	Indirect	2027		
samenwerking	Uniforme taakstelling 6% op gemeenschappelijke regelingen met openbare lichamen/bedrijfsvoeringsorganisaties: Veiligheidsregio Twente (VRT). LET OP: deze ombuiging staat nu niet op geld, omdat deze erg onzeker is. Als tegenmaatregel is het stoppen met deelname aan de TwenteBoard opgenomen à € 250.950.	schaven	Indirect	2027		
samenwerking	Uniforme taakstelling 6% op gemeenschappelijke regelingen met openbare lichamen/bedrijfsvoeringsorganisaties: Stadsbank Oost-Nederland. LET OP: deze ombuiging staat nu niet op geld, omdat deze erg onzeker is. Als tegenmaatregel is het stoppen met deelname aan de TwenteBoard opgenomen à € 250.950.	schaven	Indirect	2027		
2	Groen; geen kerstboom op markt.	schrappen	Direct	2026		
6	Stopzetten Jeugdfonds Sport & Cultuur.	schaven	Direct	2026		
6	Stopzetten Volwassenenfonds Sport & Cultuur.	schaven	Direct	2026		
6	Transformatie: samenspel dagbesteding en algemene voorzieningen.	schrappen	Indirect	2027		
6	Stopzetten ondersteuning deelname meispektakel.	schaven	Direct	2026		
6	10% bezuinigen op kleine subsidies stichtingen verenigingen en initiatieven.	schaven	Direct	2026		
8	Indien besloten wordt om de wettelijk verplichte verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed niet door te voeren kan de bijbehorende formatieplaats opgeheven worden	schrappen	Indirect	2027		
8	Inzet energiecoaches stopzetten.	schrappen	Direct	2026		
8	Stopzetten van al het overige duurzaamheidsbeleid met name netcongestie en windbeleid.	schrappen	Direct	2026		
inkomsten	Verhogen van de marktgelden.		Direct	2026		
inkomsten	Invoeren van hondenbelasting.		Direct	2026		
overig	Schaven van 6% van de subsidies op Haaksbergen Promotie, Haaksbergse musea en natuurbeheer.	schaven	Indirect	2027		
overig	Inflatiecorrectie doorvoeren op alle subsidies.	schaven	Direct	2026		
samenwerking	Twentse kracht: stopzetten deelname 1. Platform 2. Twentse School	schaven	Indirect	2027		
samenwerking	Bestuursovereenkomst Mobiliteit: stoppen met deelname.	schrappen	Indirect	2028		
samenwerking	Bestuursovereenkomst Milieu, Duurzaamheid en Afval: stoppen met deelname.	schrappen	Indirect	2028		
	*de rood gearceerde items zijn niet meegenomen		3 Toekomstbestendig Hbg		€ 2.074.070	€ 0
					Structureel	Frictiekosten

Bijlage 10 Portefeuilleverdeling

In onderstaande tabel is verantwoordelijk portefeuillehouder opgenomen per taakveld.

	Omschrijving Taakveld	Portefeuillehouder
0	Programma bestuur en ondersteuning	
0.1	Bestuur	G.J. van den Hengel
0.2	Burgerzaken	G.J. van den Hengel
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	J.H. Scholten
0.4	Overhead	G.J. van den Hengel
0.5	Treasury	J.H. Niemans
0.61	OZB woningen	J.H. Niemans
0.62	OZB niet woningen	J.H. Niemans
0.63	Parkeerbelasting	J.H. Niemans
0.64	Belastingen overig	J.H. Niemans
0.7	Algemene uitkering en Gemeentefonds	J.H. Niemans
0.8	Overige baten en lasten	J.H. Niemans
0.9	Vennootschapsbelasting	J.H. Niemans
0.10	Mutaties reserves	J.H. Niemans
0.11	Resultaat rekening van baten en lasten	J.H. Niemans
1	Programma veiligheid	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	G.J. van den Hengel
1.2	Openbare orde en veiligheid	G.J. van den Hengel
2	Programma verkeer en vervoer	
2.1	Verkeer en vervoer	J.H. Scholten
2.2	Parkeren	J.H. Scholten
2.5	Openbaar vervoer	J.H. Scholten
3	Programma economie	
3.1	Economische ontwikkeling	J.H. Niemans
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	J.H. Scholten
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	J.H. Niemans
3.4	Economische promotie	J.H. Niemans
4	Programma onderwijs	
4.1	Openbaar basisonderwijs	P. van Zwanenburg
4.2	Onderwijshuisvesting	J.H. Scholten
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	P. van Zwanenburg
5	Programma sport, cultuur en recreatie	
5.1	Sportbeleid en activering	P. van Zwanenburg
5.2	Sportaccommodaties	J.H. Scholten
5.3	Cultuur	P. van Zwanenburg
5.4	Musea	P. van Zwanenburg
5.5	Cultureel erfgoed	J.H. Scholten
5.6	Media	G.J. van den Hengel
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	J.H. Scholten / J.H. Niemans
6	Programma sociaal domein	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	P. van Zwanenburg
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	P. van Zwanenburg
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	P. van Zwanenburg
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	P. van Zwanenburg
6.3	Inkomensregelingen	P. van Zwanenburg
6.4	Begeleidende participatie	P. van Zwanenburg
6.5	Arbeidsparticipatie	P. van Zwanenburg

6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	P. van Zwanenburg
6.711	Hulp bij het huishouden (Wmo)	P. van Zwanenburg
6.712	Begeleiding (Wmo)	P. van Zwanenburg
6.713	Dagbesteding (Wmo)	P. van Zwanenburg
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	P. van Zwanenburg
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	P. van Zwanenburg
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	P. van Zwanenburg
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	P. van Zwanenburg
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	P. van Zwanenburg
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	P. van Zwanenburg
6.791	PGB Wmo	P. van Zwanenburg
6.792	PGB Jeugd	P. van Zwanenburg
6.791	PGB Wmo	P. van Zwanenburg
6.792	PGB Jeugd	P. van Zwanenburg
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	P. van Zwanenburg
6.81A	Beschermd wonen (Wmo)	P. van Zwanenburg
6.82A	Jeugdbescherming	P. van Zwanenburg
6.82B	Jeugdreclassering	P. van Zwanenburg
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	P. van Zwanenburg
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	P. van Zwanenburg
7	Programma volksgezondheid en milieu	
7.1	Volksgezondheid	P. van Zwanenburg
7.2	Riolering	J.H. Scholten
7.3	Afval	J.H. Niemans
7.4	Milieubeheer	J.H. Niemans
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	G.J. van den Hengel
8	Programma volkshuisvesting en RO	
8.1	Ruimtelijke ordening	J.H. Scholten
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	J.H. Niemans
8.3	Wonen en bouwen	J.H. Scholten

Bijlage 11 Afkortingenlijst

A

AB	-	Algemeen Bestuur
Appa	-	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AR	-	Algemene reserve
AVG	-	Algemene Verordening Gegevensbescherming
Awb	-	Algemene wet bestuursrecht
Awb	-	Wet versterking waarborgfunctie

B

BADO	-	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BBV	-	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBP index	-	Bruto Binnenlands Product index
BCF	-	Btw-compensatiefonds
BIO	-	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BOA	-	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BUIG	-	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BNG	-	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	-	Basisregistratie personen
Btw	-	Belasting toegevoegde waarde

C

Cbw	-	Cyberbeveiligingswet
CEV	-	Coördinator externe verwijzers
COELO	-	Centrum Onderzoek Economie Lagere Overheden
COVID-19	-	Coronavirus

D

E

F

Fido	-	Wet financiering decentrale overheden
Fte	-	Fulltime equivalent

G

GBTwente	-	Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
GGD	-	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GOAB	-	Gemeentelijke Onderwijsachterstandenbeleid
GRP	-	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	-	Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan

H

HOV	-	Haaksbergse Ondernemers Vereniging
-----	---	------------------------------------

I

IHP	-	Integraal HuisvestingsPlan
IKC	-	Integraal Kindcentrum
IOAW	-	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

IOAZ	-	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen
ISO	-	Informatie Security Officer
IVP	-	Integraal Veiligheidsplan
J		
K		
KGO	-	Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving
L		
LBB	-	Landelijk Bureau Bibob
LEADER	-	Europees subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling
LED	-	Light Emitting Diode
LSA	-	Lokale Samenwerkingsagenda
M		
N		
NIS	-	Netwerk- en informatiesystemen
NOREA	-	Beroepsorganisatie van IT-auditors
O		
ODT	-	Omgevingsdienst Twente
OLCT	-	Openbaar Lichaam Crematoria Twente
OZB	-	Onroerendezaakbelasting
OZJT	-	Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente
P		
PGB	-	Persoonsgebonden budget
POC	-	Percentage of completion
Q		
R		
RIEC	-	Regionaal Informatie en Expertisecentrum
S		
SON	-	Stadsbank Oost-Nederland
SPUK	-	Regeling specifieke uitkering stimulering sport
SWB	-	Sociaal Werkvoorzieningsbedrijf
T		
U		
V		
VAB	-	Vrijkomende Agrarische Bebouwing
VCP	-	Vertrouwenscontactpersoon
VNG	-	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRT	-	Veiligheidsregio Twente
VTT	-	Veilig Thuis Twente

VVE	-	Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie
W		
WAK	-	Week van de Amateurkunst
WAZO	-	Wet arbeid en zorg
Wlz	-	Wet langdurige zorg
Wmo	-	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wmebv	-	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
Wnra	-	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Woo	-	Wet open overheid
WOZ	-	Waardering onroerende zaken
Wsnp	-	Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen
Wsw	-	Wet sociale werkvoorziening
X		
Y		
Z		
ZIN	-	Zorg in Natura